İlk aşk, son törenler

IAN McEWAN

İngilizceden çeviren:
Ahmet Deniz Özsoylu

AYRINTI

IAN McEWAN

Ian McEwan 1948 yılında İngiltere, Aldershot'ta dünyaya geldi. Çocukluğu babasının asker olarak görev yaptığı Singapur, Trablusgarp ve Kuzey Afrika'da geçti. Sussex Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı okuduktan sonra, East Anglia Üniversitesi'nde yaratıcı yazı yüksek lisansıyla öğrenimini sürdürdü. East Anglia'daki hocalarından biri de Malcolm Bradbury idi.

İlk Aşk Son Törenler, günümüz İngiliz edebiyatının önde gelen isimlerinden biri haline gelen Ian McEwan'ın yayımlanmış ilk kitabı olma özelliği taşıyor. Kitap yazarın 1970 yılından itibaren yazdığı, çeşitli edebiyat dergilerinde yayımlanmış öykülerinden oluşuyor. McEwan, 1975'te yayımlanmasının ardından bu kitabıyla Somerset Maugham Ödülü'ne değer görüldü. Yazarın anlatımındaki görsel zenginlik de, öykülerden bazılarının sinemaya uyarlanmasını sağladı. Kitapta bulunan *Uzay Geometri* adlı öykü 1979 yılında BBC tarafından televizyona uyarlanma aşamasındayken yayımlanması yasaklandı ve ancak 2001 yılında Ewan McGregor'ın başrolünü üstlendiği bir televizyon yapımı olarak yayımlanabildi. *Bir Dolap Adamıyla Konuşma* adı öykü, 1993 yılında Polonyalı yönetmen Mariusz Grzegorzek'in elinde bir sinema filmine dönüştü. Kitaba adını veren *İlk Aşk Son Törenler* ise Amerikalı bağımsız yönetmen Jesse Peretz tarafından 1998'de sinemaya uyarlandı.

McEwan 1978'de yayımladığı ilk romanı *Cement Garden*'da annelerinin ölümünü saklayan iki kardeşin öyküsünü anlattı. *New York Times* gazetesinin kitap ekinde kitap "sarsıcı", "marazi" sıfatlarıyla değerlendirildi ve "Elinizden bırakamıyorsunuz" yorumu yapıldı. Roman 1993'te filme çekildi.

"Sarsıcılık" yazarın yapıtlarında her zaman önemli bir rol oynadı. *The Child in Time*'da (1987) bir çocuğun kaçırılması; yakında Ayrıntı Yayınları tarafından bir kez daha yayımlanacak olan *The Comfort of Strangers*'da (1981; Yabancı Kucak, çev.: Pınar Kür, Can Yayınları) sapkın bir cinsellik, *Enduring Love*'da (1997; Sonsuz Aşk, çev.: Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2002) helyumla dolu bir balondan ölümcül bir düşüş olarak ortaya çıktı.

The Comfort of Strangers, 1990 yılında Paul Schrader tarafından sinemaya uyarlandı. Senaryosuna Harold Pinter'ın da katkıda bulunduğu filmde Christopher Walken ile Rupert Everett rol aldı. Anthony Hopkins ile Isabella Rossellini'yi bir araya getiren *The Innocent* ise Mc Ewan'ın 1990 yılında yayımlanan aynı adlı romanının sulandırılmış ve normalleştirilmiş bir versiyonuydu.

1999'da eski eşinin on üç yaşındaki oğullarını kaçırıp Fransa'ya götürmesi üzerine yazar bu kez yapıtlarıyla değil, özel yaşamıyla gündeme geldi. Bu olayın sonucunda McEwan çocuğunun velayetini korurken, eski eşi yazarın şöhretine leke sürdüğü gerekçesiyle para cezasına çarptırıldı. McEwan 1997 yılında gazeteci Annalena McAfee ile evlendi.

Diğer Yapıtları: *Black Dogs* (1992; Siyah Köpekler, çev.: Nejla Özgür, Arion Yayınevi, 1995), *The Daydreamer* (1994; Düş Yolcusu, çev.: Kıymet Erzincan Kına, Say Yayınları, 2000), *Amsterdam* (1998; Amsterdam'da Düello, çev.: Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2000), *Atonement* (2001; Kefaret, çev.: Püren Özgören, Can Yayınları, 2003)

Ian McEwan pek çok edebiyat ödülünün de sahibidir. *Amsterdam'da Düello* ile Booker Ödülü'ne, *The Child in Time* ile Whitbread Ödülü'ne, Fransa'da Femina En İyi Yabancı Roman Ödülü'ne değer görülmüştür. Usta işi bir yapıt olarak selamlanan *Kefaret* ise ona birkaç ödül birden kazandırmıştır: WH Smith Edebiyat Ödülü, Amerikan Ulusal Kitap Eleştirmenleri Roman Ödülü ve Los Angeles Times Kurmaca Ödülü. Yazar *Sonsuz Aşk (Enduring Love)* ile Dublin IMPAC Ödülleri'ne, *Yabancı Kucak* ile Booker Ödülü'ne aday gösterilmiştir.

McEwan'ın etkilendiği yazarlara gelince, başlangıçta gözdesi Kafka'ydı. *The Child in Time*'ı yazdığından beri ise en çok bilimdeki rönesans hareketinden etkilenir oldu ve biyolog EO Wilson'ın onun için ayrı bir yeri var. *Amsterdam'da Düello* yeni bir doğrultuda ilerlemeye başladığının işaretlerini verdi. Kendisi bunu "toplumsal hiciv" olarak adlandırdı.

Ayrıntı: 429
Edebiyat dizisi: 130

İlk Aşk, Son Törenler
Ian McEwan

İngilizceden çeviren
Ahmet Deniz Özsoylu

Yayına hazırlayan
Sinem Yazıcıoğlu

Kitabın özgün adı
First Love, Last Rites

Vintage/1988
basımından çevrilmiştir

© Ian McEwan, 1975 & Kesim Ajans

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Arslan Kahraman

Düzelti
Ayten Koçal

Baskı ve cilt
Sena Ofset (0 212) 613 38 46

Birinci basım 2004
Baskı adedi 2000

ISBN 975-539-424-9

AYRINTI YAYINLARI
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr
Dizdariye Çeşmesi Sk. No.: 23/1 34400 Çemberlitaş-İst. Tel.: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

Ian McEwan

İlk Aşk, Son Törenler

E D E B İ Y A T D İ Z İ S İ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◄ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◄ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◄ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◄ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◄ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◄ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◄ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◄ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◄ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◄ BALKON/*Jean Genet* ◄ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◄ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◄ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◄ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◄ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◄ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◄ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◄ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◄ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◄ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◄ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◄ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◄ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◄ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◄ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◄ AĞ/*Iris Murdoch* ◄ WATT/*Samuel Beckett* ◄ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◄ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◄ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◄ CUMA/*Michel Tournier* ◄ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◄ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◄ MURPHY/*Samuel Beckett* ◄ MASAL MASALIÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◄ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◄ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◄ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◄ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◄ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◄ MYRA/*Gore Vidal* ◄ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◄ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◄ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◄ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◄ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◄ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◄ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◄ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◄ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◄ SENİ İÇİME GÖMDUM/*Andrew Jolly* ◄ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Sören Kierkegaard* ◄ KONFİDENZ/*Ariel Dorfman* ◄ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◄ BİR GARİP VAKA MATMAZEL *P./Brian O'Doherty* ◄ NİETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◄ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◄ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◄ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◄ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◄ 62-Maket Seti/*Julio Cortázar* ◄ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◄ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◄ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◄ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◄ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◄ LİLA/*Robert M. Pirsig* ◄ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◄ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◄ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◄ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◄ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◄ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◄ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ◄ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◄ /BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◄ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◄ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◄ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◄ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◄ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◄ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◄ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◄ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◄ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◄ 101/2 BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◄ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◄ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◄ ADA/*Aldous Huxley* ◄ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◄ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◄ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◄ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◄ YARATIK/*John Fowles* ◄ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◄ ZENCİLER/*Jean Genet* ◄ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◄ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◄ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◄ TANRI'NINAĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◄ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◄ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sábato* ◄ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◄ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◄ DİŞİ ADAM/Joanna Russ ◄ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◄ ALDATMA/*Philip Roth* ◄ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◄ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◄ MANTISSA/*John Fowles* ◄ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◄ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◄ METEORLAR/*Michel Tournier* ◄ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◄ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◄ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◄ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◄ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◄ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◄ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◄ İYİ İŞ/*David Lodge* ◄ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◄ TERAPİ/*David Lodge* ◄ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◄ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◄ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◄ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◄ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◄ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◄

H A Z I R L A N A N K İ T A P L A R

BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◄ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sábato* ◄ BÜYÜCÜ/*John Fowles* ◄ YOLDA/*Jack Kerouac*

İçindekiler

— Uzay geometri 7
— Evde 26
— Yazın son günü 46
— Tiyatrodaki Cocker 65
— Kelebekler 71
— Bir dolap adamıyla konuşma 88
— İlk aşk, son törenler 104
— Kılık değiştirmeler 119

Uzay geometri

1875'te Melton Mowbray'de, "az bulunur ve değerli" eşyaların yer aldığı bir açık artırmada, büyük büyükbabam, arkadaşı M'nin eşliğinde, 1873'te Horsemonger Hapishanesi'nde ölmüş olan Kaptan Nicholls'ın penisi için pey sürdü. Penis, otuz santim uzunluğunda cam bir kavanozun içinde bulunuyordu ve büyük büyükbabam o gece günlüğüne onun "güzel bir şekilde korunmuş olduğunu" not etmişti. Açık artırmada aynı zamanda "müteveffa Lady Barrymore'un adı konmayan parçası da satışa çıkarılmıştı. Bin elli şiline Sam Israels'e gitti." Büyük büyükbabam her iki parçaya bir çift olarak sahip olma fikrine eğilim duyuyordu, ancak M onu bu düşüncesinden caydırdı. Bu, dostluklarını mükemmel biçimde kanıtlıyor. Kolay heyecana kapılır bir düşünce adamı olan büyük büyük-

babam ile açık artırmalarda ne zaman pey sürüleceğini bilen eylem adamı M. Büyük büyükbabam altmış dokuz yıl yaşadı. Bunun kırk beş yılı boyunca, her günün sonunda, yatmadan önce oturdu ve düşüncelerini bir günlüğe yazdı. Dana derisiyle kaplı ve kırk beş cilt olan bu günlükler şimdi masamın üstünde duruyor; solda, cam kavanozun içinde Kaptan Nicholls oturuyor. Büyük büyükbabam, babasının bir icadının, Birinci Dünya Savaşı'nın patlak verişine kadar korse yapımcıları tarafından kullanılan kullanışlı bir fermuarın patentinden elde ettiği gelirle geçiniyordu. Büyük büyükbabam dedikodudan, rakamlardan ve kuramlardan hoşlanırdı. Tütünden, iyi Porto şarabından, şaraplı tavşan yahnisinden ve, ara sıra da, haşhaştan hoşlanırdı. Kendini bir matematikçi olarak görmekten hoşlanırdı, gerçi hiçbir zaman bir işi olmamış ve hiçbir zaman kitap yayımlamamıştı. Hiç yolculuk da etmemiş, hatta öldüğünde bile, adı *The Times*'ta çıkmamıştı. 1869'da, İngiliz yabani çiçekleri üzerine pek de değer verilen bir çalışma olmayan bir kitabın ortak yazarlarından Peder Toby Shadwell'in tek kızı Alice ile evlendi. Büyük büyükbabamın çok iyi bir günlükçü olduğuna inanıyorum ve günlükleri yayıma hazırlamayı bitirip onlar yayımlandığında, eminim ki büyük büyükbabam hak ettiği ilgiyi görecektir. Çalışmam sona erdiğinde uzun bir tatil yapacağım; soğuk, temiz ve ağaçsız bir yere gideceğim, İzlanda ya da Rusya bozkırlarına. Bütün bunların sonunda, eğer mümkün olabilirse, karım Maisie'den boşanmaya çalışacağımı düşünürdüm, ama şimdi buna hiç gerek yok.

Maisie uykusunda sık sık bağırır ve ben onu uyandırmak zorunda kalırdım.

"Sarıl bana," derdi. "Korkunç bir düştü. Daha önce de bir kez görmüştüm bunu. Bir çölün üzerinde uçakla uçuyordum. Ama gerçekte bir çöl değildi. Uçağı daha aşağılara indiriyor ve orada, ufka kadar uzanan, hepsi de çıplak ve birbirlerinin üstüne çıkan, yığın halinde binlerce bebek görebiliyordum. Yakıtım tükeniyordu ve uçağı indirmek zorunda kalıyordum. Boş bir alan bulmaya uğraşıyordum, boş bir alan arayarak uçup duruyordum..."

"Şimdi uyu," dedim bir esnemenin arasında. "Sadece bir düştü bu."

"Hayır," diye bağırdı. "Uyumamalıyım, henüz uyumamalıyım."

"Pekâlâ, şimdi *benim* uyumam gerekiyor," dedim ona. "Yarın sabah erkenden kalkmam lazım."

Omzumu çekiştirdi. "Lütfen daha uyuma, beni burada bırakma."

"Aynı yataktayız," dedim. "Seni bırakmayacağım."

"Fark etmez, beni uyanık bırakma..." Ama gözlerim şimdiden kapanıyordu.

Son zamanlarda büyük büyükbabamın alışkanlığını edindim. Yatmadan önce yarım saat oturuyor ve geçen günü düşünüyorum. Matematiğe ilişkin uçuk düşüncelerim ya da cinsellik kuramlarım falan yok kaydedecek. Çoğunlukla Maisie'nin bana söylediklerini ve benim Maisie'ye söylediklerimi yazıyorum. Kimi zaman, tamamen yalnız kalabilmek için, kendimi banyoya kilitliyor, klozetin üzerine oturuyor ve not defterimi dizlerimin üzerine yerleştiriyorum. Benden başka ara sıra bir iki örümcek oluyor banyoda. Atık borusunun tepesine tırmanıyorlar ve borunun parıldayan beyaz kaplamasında hiç kımıldamadan duruyorlar. Saatlerce durduktan sonra, kafaları karışmış, ya da belki de daha fazla şey öğrenemedikleri için cesaretleri kırılmış halde çekip gidiyorlar. Bilebildiğim kadarıyla, büyük büyükbabam örümceklerden yalnızca bir kez söz etmiş. 8 Mayıs 1906'da günlüğüne, "Bismarck bir örümcektir," diye yazmış.

Öğleden sonraları Maisie bana çay getirir ve karabasanlarını anlatırdı. Genellikle eski gazeteleri karıştırıyor, endeksler düzenliyor, maddelerin kataloglarını çıkarıyor, bir kitabı elimden bırakıp bir başkasını alıyordum. Maisie kötü bir yolda olduğunu söylüyordu. Son zamanlarda bütün gün evde oturup psikoloji ve gizemcilik kitaplarına göz gezdirir olmuştu ve neredeyse her gece kötü düşler görüyordu. Banyonun dışında aynı ayakkabıyla birbirimize vurmak için pusuya yatarak karşılıklı fiziksel darbeler uyguladığımızdan beri, ona pek sempatim kalmamıştı. Sorununun bir nedeni kıskançlıktı. Büyük büyükbabamın kırk beş ciltlik günlüğünü ve benim onu yayınlatma konusunda gösterdiğim kararlılığı ve enerjiyi kıskanıyordu. Hiçbir şey yapmıyordu. Maisie çayla içeriyle girdiğin-

de ben bir cildi elimden bırakıp bir başkasını alıyordum.

"Sana rüyamı anlatabilir miyim?" diye sordu. "Çöle benzer bir yerin üzerinde bu uçağı uçuruyordum ki..."

"Daha sonra anlatırsın, Maisie," dedim. "Burada bir şeyle uğraşıyorum." Maisie gittikten sonra yazı masamın önündeki duvara uzun uzun baktım ve 1898'de bir akşam, ani ve açıklaması olmayan gidişine kadar on beş yılı aşkın bir zaman boyunca düzenli olarak büyük büyükbabamla konuşmaya gelen ve yemek yiyen M'yi düşündüm. M her kim idiyse, bir eylem adamı olduğu kadar bir akademisyene de benzeyen biriydi. Sözgelimi, 9 Ağustos 1870 akşamı, iki adam sevişme pozisyonlarından söz ediyorlar ve M, büyük büyükbabama, *a posteriori** çiftleşmenin, klitorisin konumundan ve öteki insansıların bu yöntemi benimsemelerinden ötürü, en doğal pozisyon olduğunu söylüyor. Bütün ömrü boyunca beş altı kezden fazla çiftleşmemiş olan ve onu da evliliklerinin ilk yılında Alice ile gerçekleştiren büyük büyükbabam, Kilise'nin bu konudaki görüşünün ne olduğunu merak etmiş ve M de ona hemen, VII. yüzyıl tanrıbilimcisi Theodore'un *a posteriori* çiftleşmeyi mastürbasyonla eşdeğer tuttuğunu ve bu nedenle de kırk kez nedamet getirmeyi hak eden bir günah olarak gördüğünü söyleyebilmiş. Daha sonra aynı akşam büyük büyükbabam, pozisyonların azami sayısının asal on yedi sayısını aşamayacağını gösteren matematiksel kanıtlar olduğunu ortaya atmış. M bununla dalga geçmiş ve ona, Rafaello'nun öğrencisi olan Romano tarafından çizilmiş bir desen koleksiyonu gördüğünü söylemiş; bu koleksiyonda yirmi dört pozisyon gösteriliyormuş. Ayrıca doksan pozisyonun açıklamasını yapan Bay F. K. Forberg diye birinin adını duyduğunu söylemiş. Maisie'nin dirseğimin yanına bıraktığı çayı anımsayana kadar, çay soğumuştu.

Evliliğimizin bozulmasındaki önemli bir aşamaya şöyle ulaştık. Bir akşam banyoda oturmuş Maisie ile Tarot kartları hakkında yaptığımız bir konuşmayı yazıyordum ki, birdenbire Maise dışarda belirip kapıya vurmaya, kapı tokmağını kurcalamaya başladı.

"Kapıyı aç," diye bağırdı. "İçeriye girmek istiyorum."

* (Lat.) A posteriori: Arkadan. (ç.n.)

"Birkaç dakika daha beklemen gerekecek. İşim bitti sayılır," dedim ona.

"Şimdi içeri gireyim," diye bağırdı. "Tuvaleti kullanmıyorsun sen."

"Bekle," diye yanıt verdim ve bir iki satır daha yazdım. Artık Maisie kapıyı tekmelemeye başlamıştı.

"Aybaşım başladı, bir şeyler almam gerekiyor." Bağırışlarına kulak asmadım ve özellikle önemli olduğunu düşündüğüm yazımı tamamladım. Daha sonraya bıraksaydım bazı ayrıntılar kaybolurdu. Şimdi Maisie'den hiç ses seda çıkmıyordu, ben de onun yatak odasında olduğunu düşündüm. Ama kapıyı açtığımda elinde bir ayakkabıyla tam yolumun üzerinde duruyordu. Ayakkabının topuğunu sertçe başıma indirdi; kendimi azıcık kenara atabilecek zamanı zor buldum. Ökçe kulağıma isabet etmiş ve onu fena halde kesmişti.

"Gördün mü!" dedi Maisie, banyoya girmek için etrafını dolanarak, "şimdi her ikimiz de kan kaybediyoruz," ve kapıyı güm diye kapattı. Ayakkabıyı yerden aldım ve kanayan kulağıma mendil bastırarak banyonun dışında sessiz ve sabırla bekledim. Maisie aşağı yukarı on dakikadır banyodaydı ve dışarı çıktığında ona, hedefe kilitlenerek ve yüzünü tam karşıma alacak şekilde başına vurdum. Kımıldayacak vakit vermedim ona. Dosdoğru gözlerimin içine bakarak bir an hiç kımıldamadan durdu.

"Seni solucan," diye soludu ve başının tedavisini gözümün görmeyeceği bir yerde yapabilmek için mutfağa indi.

Dün akşam yemeğinde Maisie, yanında sadece Tarot kartlarıyla hücreye kapatılan bir kişinin bütün bilgilere erişebileceğini ileri sürdü. O öğlesonrası bir şeyler okumaktaydı ve kartlar hâlâ döşemenin üzerinde yayılmış duruyorlardı.

"Kartlar yardımıyla Valparaiso'nun sokak planını çıkarabilir miydi acaba?" diye sordum.

"Budalalaşıyorsun," diye yanıt verdi.

"Ona bir çamaşırhane işletme işinin en iyi yolunu, bir omlet ya da bir böbrek makinesi yapmanın en iyi yolunu söyleyebilirler mi?"

"Kafan çok dar," diye yakındı. "Çok dar kafalısın, düşüncelerin

çok kolay okunuyor."

"Bana M'nin kim olduğunu, ya da niçin ..." diye ısrar ettim.

"Onların önemi yok," diye bağırdı. "Gerekli değil onlar."

"Yine de onların hepsi birer bilgi. Onları ortaya çıkarabilir mi?"

Duraksadı. "Evet, ortaya çıkarabilirdi."

Gülümsedim ve hiçbir şey söylemedim.

"Bu kadar komik olan ne?" dedi. Omuz silktim, Maisie de kızmaya başladı. Görüşlerinin çürütülmesini istiyordu. "Bütün bu anlamsız soruları niçin sordun?"

Yine omuz silktim. "Gerçekten de söylediğin *her şeyde* ciddi olup olmadığını bilmek istedim sadece."

Maisie masanın üzerine vurdu ve, "Kahrolası! Beni niye hep sınayıp duruyorsun? Niye gerçek bir şey söylemiyorsun?" diye bağırdı. Böylelikle her ikimiz de bütün tartışmaların götürdüğü noktaya ulaştığımızı kabul ettik ve kendimizi kırgın bir suskunluğa kaptırdık.

M'nin etrafını saran gizemi aydınlatana dek günlükler üzerine yaptığım çalışmanın ilerleme kaydetmesi olanaksız. M on beş yıl boyunca akşam yemeklerine kesintisiz geldikten ve büyük büyükbabama kuramları için bir yığın malzeme sağladıktan sonra, günlüğün sayfalarından ansızın kayboluyor. 6 Aralık Salı günü, büyük büyükbabam M'yi ertesi cumartesi için akşam yemeğine davet etmiş ve her ne kadar M geldiyse de, büyük büyükbabam o gün için günlüğüne sadece şunu yazmış: "M akşam yemeğine geldi." Başka günlerde bu yemeklerdeki sohbet uzun uzadıya kaydedilmiş. M 5 Aralık Pazartesi günü akşam yemeğindeydi ve sohbet geometri hakkındaydı, ayrıca o haftanın geri kalan günleri için tüm günlük kayıtları tamamıyla aynı konuyla ilgiliydi. Kesinlikle bir çatışma iması yok. Zaten, büyük büyükbabam M'ye *ihtiyaç duyuyordu.* M ona malzeme sağlıyordu, M olup biten şeyleri biliyordu, Londra'yı tanıyordu ve birden fazla kez de Kara Avrupası'nda bulunmuştu. Sosyalizm ve Darwin'e ilişkin her şeyi biliyordu, serbest aşk hareketine katılmış olan bir tanışı vardı, James Hinton'ın bir arkadaşı. Nottingham'ı ziyaret etmek üzere Melton Mowbray'den ömrü boyunca sadece bir kez ayrılmış olan büyük büyükbabamın hiçbir za-

man olmadığı şekilde bir *dünya* adamıydı M. Genç bir adamken bile ocağın yanında kuramlar oluşturmayı yeğliyordu büyük büyükbabam; bütün ihtiyaç duyduğu şey M'nin sağladığı malzemelerdi. Sözgelimi, 1884 Haziran'ında bir akşam, kısa bir süre önce Londra'dan dönmüş olan M, büyük büyükbabama kentin sokaklarının at dışkısıyla nasıl pislenip tıkandığını anlattı. İşte aynı hafta büyük büyükbabam Malthus'ün "Nüfus İlkesi Üzerine" adlı denemesini okuyordu. O gece günlüğüne, yazıp yayınlatmak istediği bir kitapçığı heyecanla kaydetti. Kitapçığın adı "De Stercore Equorum" olacaktı. Kitapçık asla yayımlanmadı ve kuşkusuz hiç yazılmadı, ama o akşamı izleyen iki hafta için günlükte ayrıntılı notlar var. "De Stercore Equorum"da ("At Pisliği Üzerine") at nüfusunda geometrik bir büyümeyi varsayıyor ve ayrıntılı sokak planlarından yola çıkarak metropolisin 1935'e dek içinden geçilmez oluşunu öngörüyor. Geçilmez nitelemesiyle her büyük sokakta bir ayağın (sıkıştırılmış) ortalama yoğunluğunu kastediyordu. At dışkısının sıkıştırılabilirliğini belirlemek için kendi ahırlarının dışında yaptığı bazı deneyleri betimledi ve bunları matematiksel olarak dile getirmeyi başardı. Elbette bunların hepsi saf teoriydi. Aldığı sonuçlar gelecek elli yılda hiçbir dışkının bir kenara kürelenmemesi varsayımına dayanıyordu. Büyük büyükbabamı projeden vazgeçiren büyük olasılıkla M'ydi.

Bir sabah, Maisie'nin karabasanlarının yol açtığı uzun karanlık bir geceden sonra, yatakta yan yana yatarken şöyle dedim:

"Gerçekte istediğin nedir senin? Niçin işine dönmüyorsun? Bu uzun yürüyüşler, bütün bu analizler, evde oturmalar, bütün sabah yatakta yatmalar, Tarot kartları, karabasanlar...istediğin nedir senin?"

"Kafamı toparlamak istiyorum," dedi Maisie ve bu, daha önce birçok kez söylediği bir şeydi.

"Kafan, aklın, bir otel mutfağı gibi değil, biliyorsun," dedim, "içindekileri dışarı eski teneke kutuları atar gibi atamazsın. Kafan bir mekân olmaktan çok, bir ırmak gibi bir şey, hep hareket ediyor ve değişiyor. Irmakları dümdüz akıtmak olanaksızdır."

"Bütün bunlara yine başlama," dedi. "Ben ırmakları dümdüz

akıtmaya çalışmıyorum, kafamı toparlamaya çalışıyorum."

"Bir şeyler *yapman* gerekiyor," dedim ona. "Bir şey yapmadan duramazsın. İşine yeniden niye dönmeyesin? Çalışırken karabasanlar görmüyordun. Çalışırken hiçbir zaman bu kadar mutsuz değildin."

"Bütün bunlardan uzak durmam gerekiyor," dedi. "Bunların hiçbirinin ne anlama geldiğinden emin değilim."

"Moda," dedim, "hepsi moda. Moda eğretilemeler, moda okumalar, moda sıkıntılar. Sözgelimi, Jung senin neyine? Bir ayda on iki sayfa okudun ondan."

"Bırak bunları," diye yalvardı, "hiçbir yere götürmediğini biliyorsun."

Ama sözümü sürdürdüm.

"Sen asla hiçbir yerde olmadın," dedim ona, "asla hiçbir şey yapmadın sen. Mutsuz bir çocukluğun kutsamasını bile taşımayan hoş bir kızsın sen. Duygusal Budizmin, bu eskici dükkânı gizemciliğin, tütsü çubuğu terapin, magazin astrolojin...bunların hiçbirisi senin değil, bunların hiçbirini kendi başına yaratmadın sen. İçine düştün bunların, saygıdeğer bir sezgiler bataklığına düştün. Kendi mutsuzluğunun ötesinde kendinden başka bir şeyi sezme özgünlüğün ya da tutkun yok senin. Zihnini neden başka insanların gizemci bayağılıklarıyla dolduruyor ve kendine karabasanlar yaşatıyorsun?" Yataktan çıktım, perdeleri açtım ve giyinmeye başladım.

"Bir kurmaca yapıtlar seminerindeymişcesine konuşuyorsun," dedi Maisie. "Niçin her şeyi benim için daha kötüleştirmeye uğraşıyorsun?" İçinde bir kendine acıma duygusu kabarmaya başladı, ama bunu bastırdı. "Sen konuştuğunda," diye sürdürdü sözünü, "bir kağıt parçası gibi sıkıldığımı hissedebiliyorum, biliyorsun."

"Belki *gerçekten* de bir kurmaca yapıtlar seminerindeyiz biz," dedim sertçe. Maisie gözlerini kucağına dikerek yatakta doğruldu. Birdenbire ses tonu değişti. Yanındaki yastığa hafifçe vurdu ve yumuşak bir sesle,

"Buraya gel. Gel otur buraya. Sana dokunmak istiyorum, bana dokunmanı istiyorum..." Ama ben iç geçiriyordum ve mutfağa doğru yönelmiştim bile.

Mutfakta kendime biraz kahve yaptım ve fincanı çalışma odama götürdüm. Uykumun kaçtığı gece M'nin ortadan kayboluşuna ilişkin olası bir ipucunun geometri sayfalarında bulunabileceği aklıma gelmişti. Daha önce onları hep görmezden gelmiştim, çünkü matematik hiç ilgimi çekmemiştir. 5 Aralık 1898 Pazartesi günü, M ile büyük büyükbabam, anlaşıldığı kadarıyla Euklides'in ilk önermesinin konusu olan ve birçok eski dinsel yapının zemin planlarında derin bir etkisi görülen *vescia piscis*'i tartıştılar. İçindeki geometriyi elimden geldiğince anlamaya çalışarak, sohbetin hikâyesini dikkatle okudum. Sonra, sayfayı çevirerek, o aynı akşam içeriye kahveler getilip de purolar yakıldığında M'nin büyük büyükbabama anlattığı uzun bir anektod buldum. Tam okumaya başlıyordum ki Maisie girdi içeriye.

"Peki ya sen," dedi, sanki konuşmamızda bir saatlik bir kesinti olmamış gibi, "senin tek sahip olduğun, kitaplar. Geçmişin üzerine, dışkının üzerine konan bir sinek gibi konuyorsun sen."

Elbette kızdım, ama gülümsedim ve neşeyle, "Konmak mı" dedim, "Bak, en azından hareket ediyorum ben."

"Benimle artık konuşmuyorsun," dedi, "sayı yapmak için benimle tilt makinesiyle oynar gibi oynuyorsun."

"Günaydın, Hamlet," diye yanıt verdim ve bundan sonra ne diyeceğini sabırla bekleyerek koltuğumda oturdum. Ama konuşmadı, çalışma odasının kapısını arkasından yavaşça kapatarak gitti.

"Eylül 1870'te," M büyük büyükbabama şunları anlatmaya başladı.

Uzay geometri bilimimize ilişkin temel özellikteki her şeyi sadece geçersiz kılmakla kalmayıp fizik yasalarına ilişkin tüm genel ilkelerin temelini de sarsan ve bizi, Doğa'nın tasarımındaki yerimizi yeniden tanımlamaya zorlayan bazı belgeler geçti elime. Bu belgeler önem bakımından Marx ve Darwin'in toplam çalışmalarını kat kat aşıyorlar. Bana genç bir Amerikalı matematikçi tarafından emanet edildiler; bunlar, kendisi de bir matematikçi ve bir İskoç olan David Hunter'ın çalışmalarıdır. Amerikalı'nın adı Goodman'dı. Kadınlardaki aybaşının bu ülkede hâlâ inanılmayacak öl-

çüde kötü gözle görülen döngüsel kuramı üzerine yaptığı çalışmayla bağlantılı olarak babasıyla birkaç yılı aşkın bir zaman boyunca mektuplaşmıştım. Genç Goodman ile Viyana'da tanıştım; burada Hunter ve sayısı onu aşan çeşitli ülkelerden gelmiş matematikçilerle birlikte, matematik üzerine uluslararası bir konferansa katılıyordu. Goodman'ın yüzü solgundu ve onunla tanıştığımda bir hayli rahatsız oldu; ayrıca, konferans henüz yarı yarıya tamamlanmış olmasına karşın, ertesi gün Amerika'ya dönmeyi planlıyordu. Nerede olduğunu öğrenecek olursam onları David Hunter'a teslim etmem gerektiği talimatıyla belgeleri bana verdi. Sonra da bana, ben ancak bir hayli ikna çabası harcayıp ısrar ettikten sonra, konferansın üçüncü günü tanık olduğu şeyleri anlattı. Konferans her sabah dokuz otuzda başlıyor ve bir tebliğ okunup genel tartışmaya girişiliyordu. Saat on birde içeri meşrubat getiriliyor ve matematikçilerin çoğu, etrafında toplandıkları uzun, parlak cilalı masadan kalkıp geniş, zarif odada dolaşıyorlar ve meslektaşlarıyla birlikte resmiyet taşımayan tartışmalara girişiyorlardı. Böylelikle konferans iki saat sürüyor ve gelenekselleşmiş bir düzenlemeyle matematikçilerin en seçkin olanları tebliğlerini önce okuyorlar, bunları daha az seçkin olanlar izliyor ve böylelikle, inen bir hiyerarşi içinde, iki hafta boyunca sürüp gidiyordu. Bu ise, son derece zeki insanlar arasında beklenebileceği gibi, seyrek ancak yoğun kıskançlıklara yol açıyordu. Hunter, parlak bir matematikçi olmasına karşın, gençti ve sonuç olarak kendi üniversitesi olan Edinburgh dışında tanınmıyordu. Uzay geometri üzerine çok önemli bir tebliğ olarak nitelediği bir şeyi sunmaya girişmişti ve bu entelektüeller çevresinde hiç tanınmadığından, tebliğini sondan bir önceki gün okuması kararlaştırılmıştı ki, bu zamana kadar en önemli şahsiyetlerin çoğu kendi ülkelerine çoktan dönmüş olacaklardı. Böylelikle, üçüncü günün sabahı, hizmetkârlar içecekleri içeri getirirlerken, Hunter birdenbire ayağa kalktı ve onlar tam koltuklarından kalkarlarken meslektaşlarına hitap etti. İriyarı, kıllı bir adamdı ve genç olmasına karşın, üzerinde, salondaki sohbetin uğultusunu çıtın çıkmadığı bir sessizliğe dönüştüren belli bir ağırlık vardı.

"Beyefendiler," dedi Hunter, "Bu uygunsuz hitap için sizden be-

ni bağışlamanızı rica ediyorum, ama size söyleyecek son derece önemli bir şeyim var. Hiç yüzeyi olmayan düzlemi keşfettim." Alaycı gülümsemeler ve şaşkınlık ifade eden kibar gülüşmeler arasında, masadan büyük bir beyaz kâğıt tabakası aldı Hunter. Bir çakıyla kâğıdın yüzeyi boyunca aşağı yukarı yedi sekiz santim uzunluğunda ve merkezinin biraz yanına doğru bir kesme işlemi yaptı. Sonra birtakım hızlı, karmaşık katlamalar yaptı ve, herkesin görebileceği şekilde kâğıdı yukarıda tutarak, onun bir köşesini kesilen tarafın arasından çekermiş gibi yaptı, böyle yaparken de kâğıt ortadan kayboldu.

"Bakın, beyefendiler," dedi Hunter, boş ellerini odadakilere doğru tutarak, "yüzeyi olmayan düzlem."

Maisie odama girdi; şimdi yıkanmıştı ve üzerinde hafif, parfümlü bir sabun kokusu vardı. Gelip koltuğumun arkasında durdu ve ellerini omuzlarımın üstüne koydu.

"Ne okuyorsun?" dedi.

"Günlüğün daha önce bakmadığım bölümlerini sadece." Bana boynumun dibinden yumuşak hareketlerle masaj yapmaya başladı. Evliliğimizin hâlâ ilk yılı olmuş olsaydı bunu yatıştırıcı bulurdum. Ama altıncı yılıydı ve bu masaj, kendini belkemiğim boyunca ileten bir çeşit gerilim yarattı. Maisie bir şeyler istiyordu. Onu engellemek için sağ elimi onun sol elinin üstüne yerleştirdim ve o, bunu yanlışlıkla sevecenlik gibi yorumlayarak öne eğildi ve kulak mememi öptü. Soluğu diş macunu ve tost kokuyordu. Omzumu çekiştirdi.

"Yatak odasına gidelim," diye fısıldadı. "Neredeyse iki haftadır sevişmedik."

"Biliyorum," diye yanıt verdim. "İşimin...nasıl olduğunu biliyorsun." Maisie'yi de, başka herhangi bir kadını da hiç arzulamıyorum. Bütün yapmak istediğim büyük büyükbabamın günlüğünün bir sonraki sayfasını çevirmekti. Maisie ellerini omzumdan çekti ve yanımda durdu. Suskunluğunda öylesine ani bir vahşilik vardı ki kendimi başlama çizgisindeki bir kısa mesafe koşucusu gibi gergin

hissettim. Öne doğru gerildi ve Kaptan Nicholls'ın içinde bulunduğu mühürlü kavanozu yerinden aldı. Onu kaldırırken Nicholls'ın penisi, kavanozun bir ucundan öbür ucuna doğru bir düşte olduğu gibi sürüklendi.

"Çok GÖNÜL ALICI'sın," diye çığlık attı Maisie, cam şişeyi masamın önündeki duvara fırlatmadan az önce. İçgüdüsel olarak, parçalanan camlardan korunmak için yüzümü ellerimle örttüm. Gözlerimi açarken şöyle dediğimi işittim:

"Niçin yaptın bunu? Büyük büyükbabama aitti o." Kaptan Nicholls, kırılmış camlar ve formaldehidin yükselen pis kokusu arasında, günlüğün bir cildinin deri kapakları üzerinde pörsümüş halde yatıyordu; gri, gevşek ve tehdit ediciydi; değer verilen az bulunur bir eşya iken korkunç bir müstehcenliğe dönüşmüştü

"Yapılmayacak, korkunç bir şeydi bu. Niçin yaptın bunu?" dedim gene.

"Ben yürüyüşe çıkıyorum," diye yanıt verdi Maisie ve bu kez odadan çıkarken kapıyı çarptı.

Uzun bir süre koltuğumdan kalkmadım. Maisie, benim için büyük değeri olan bir şeyi yok etmişti. Büyük büyükbabam hayattayken çalışma odasında durmuştu ve sonra da yaşamımı onunkiyle bağıntılandırarak, benimkinde durmuştu. Kucağımdan birkaç cam kırığı topladım ve başka bir insanın masamın üzerindeki 160 yıllık parçasından gözlerimi ayırmadım. Ona baktım ve bir araya toplaşıp onun uzunluğunu seyreden bütün insan müsveddelerini düşündüm. Cape Town'ı, Boston'u, Kudüs'ü, bulunduğu bütün yerleri düşündüm; onun Kaptan Nicholls'ın dizden bağlı deri pantolonunun karanlık, pis iç tarafında yolculuk ettiğini, insanların itişip kakıştıkları halka açık bir yerde içindeki sidiği boşaltmak için ara sıra göz kamaştırıcı gün ışığına çıktığını düşündüm. Aynı zamanda, dokunduğu bütün şeyleri, bütün molekülleri, denizdeki yalnız ve karşılık görmeyen gecelerde Kaptan Nicholls'ın keşif yapan ellerini, genç kızlarla yaşlı fahişelerin amlarının terleyen duvarlarını da düşündüm, molekülleri bugün hâlâ var olmalıydı, Cheapside'dan Leicestershire'a esen ince bir toz olmalıydı. Cam kavanozunun içinde ne kadar süre kalmış olabileceğini kim bilebilir. Karışıklığı toplamaya

koyuldum. Çöp kutusunu mutfaktan içeri getirdim. Süpürdüm, bulabildiğim bütün camları topladım ve formaldehidi bir bezle sildim. Sonra, onu bir ucundan elimde tutarak, Kaptan Nicholls'ı bir gazete kâğıdının üzerine çekmeye uğraştım. Haşefe derisi parmaklarımın arasında ayrılmaya başlayınca midem kalktı. Sonunda, gözlerim kapalı, bunu başardım ve Kaptan'ı dikkatle gazeteye sararak, bahçeye taşıdım ve sardunyaların altına gömdüm. Bütün bu zaman boyunca kendimi Maisie'ye duyduğum kırgınlığın zihnimi doldurmasından alıkoymaya uğraştım. M'nin hikâyesini sürdürmek istedim. Koltuğuma dönünce, mürekkebi bulandırmış olan birkaç formaldehid lekesini temizledim ve okumayı sürdürdüm.

Bir dakika boyunca oda donup kalmıştı ve her geçen saniyeyle daha da donuyor gibiydi. İlk konuşan Cambridge Üniversitesi'nden Dr. Stanley Rose oldu; Rose'un, Hunter'ın yüzeyi olmayan düzlem kuramından ötürü kaybedecek çok şeyi vardı. Gerçekten de çok büyük olan ünü, "Uzay Geometrinin İlkeleri" adlı kitabına dayanıyordu.

"Buna nasıl cesaret edebilirsiniz, beyefendi. Bu topluluğun vakarına değersiz bir gözbağcı numarasıyla hakaret etmeye nasıl cesaret edebilirsiniz." Arkasından yükselen onay dolu mırıltılardan da destek almış olarak, "Utanmalısınız, genç adam, tamamen utanmalısınız," diye ekledi. Bu sözle birlikte, bütün oda bir yanardağ gibi fışkırdı. Genç Goodman'ın ve içeceklerin yanında hâlâ kımıldamadan durmakta olan hizmetkârların dışında, bütün oda Hunter'a doğru döndü ve ona anlamsız bir yığın suçlama, sövgü ve tehdit yöneltti. Bazıları öfke içinde masanın üzerine vurdular, diğerleri sıkılmış yumruklarını salladılar. Çok zayıf bir Alman beyefendisi beyin kanaması geçirerek yere düştü ve bir sandalyeye taşınmak zorunda kaldı. Hunter da, metin ve dış görünüş açısından etkilenmemiş olarak, orada öyle duruyordu; başı birazcık yana eğilmişti, parmakları cilalı uzun masanın yüzeyine hafifçe dokunuyordu. Değersiz bir gözbağcının numarasını böylesine bir patırtının izlemiş olması altta yatan huzursuzluğun derecesini açıkça gösteriyordu, Hunter da bunu elbette ki görüyordu. Elini kaldırarak ve topluluğu ansızın bir

kez daha suskunluğa gömerek, şöyle dedi,

"Beyefendiler, ilginiz anlaşılabilir bir şey ve ben bir başka kanıtı, nihai kanıtı getireceğim." Bunu der demez oturdu ve ayakkabılarını çıkardı, ayağa kalkıp ceketini çıkardı, ve sonra, ona yardım etmesi için bir gönüllü çağırdı; bunun üzerine Goodman ileriye atıldı. Hunter büyük adımlarla kalabalığın arasından geçip duvarlardan birine dayalı duran bir kanapeye doğru yürüdü ve üzerine oturup yerleşirken, kafası karışmış olan Goodman'a, İngiltere'ye döndüğünde bu belgeleri yanında götürmesini ve o belgeleri almaya gelene kadar da onları orada muhafaza etmesini söyledi. Matematikçiler kanepenin çevresinde toplaştıklarında Hunter midesi üzerine yattı ve ellerini sırtının arkasından kollarıyla bir çember yapacak şekilde tuhaf bir konumda kavuşturdu. Goodman'dan, kollarını onun için o konumda tutmasını istedi, yanına devrilip, kendi ayaklarından birini çemberin içinden geçirmesini sağlayacak birtakım zorlu debelenme hareketleri yapmaya başladı. Yardımcısından onu öteki yanına çevirmesini istedi ve bu konumda aynı hareketleri yeniden yaptı ve öteki ayağını kolları arasından geçirmeyi başardı, aynı zamanda gövdesini de öyle bir şekilde büktü ki başı ayaklarına karşıt yöndeki çemberin arasından geçebildi. Asistanının yardımıyla bacaklarını ve başını kollarının oluşturduğu çemberin arasından birbirinin önünden geçirdi. İşte tam o an seçkin topluluk, tıpkı tek bir kişinin yapabileceği gibi, inanmadıklarını gösterircesine hep bir ağızdan haykırdı. Hunter ortadan kaybolmaya başlıyordu ve şimdi, bacakları ve başı kolları arasından daha büyük bir kolaylıkla geçtiğinden, görülmez bir güç tarafından çekiliyormuş gibiydi, adeta gitmişti. Ve şimdi...gitmişti, tamamen gitmişti ve geriye hiçbir şey kalmamıştı.

M'nin hikâyesi büyük büyükbabamı bir heyecan çılgınlığına soktu. O gece günlüğüne, saat şimdi sabahın ikisi olmasına karşın "belgeleri anında getirmek için konuğum üzerinde nasıl galebe çalmaya" uğraştığını kaydetti. Bununla birlikte, M, bütün bu mesele konusunda daha kuşkucuydu. "Amerikalılar," dedi büyük büyükba-

bama, "çoğunlukla fantastik masallara kaptırırlar kendilerini." Ancak ertesi gün belgeleri yanında getirmeye razı oldu. Bilindiği kadarıyla M o gece bir başka angajman yüzünden büyük büyükbabamla akşam yemeği yemedi, ancak öğleden sonra geç bir vakitte belgelerle birlikte uğradı. Ayrılmadan önce büyük büyükbabama onları birden fazla kez incelemiş olduğunu ve "onlardan çıkarılacak hiçbir anlam bulunmadığını" söyledi. Bu nedenle amatör bir matematikçi olarak büyük büyükbabamı ne kadar hafife aldığını kavrayamadı. Konuk odasındaki ateşin önünde, ellerinde birer bardak sherry, iki adam hafta sonunda cumartesi günü yeniden birlikte akşam yemeği yemeyi kararlaştırdılar. Bunu izleyen üç gün boyunca büyük büyükbabam Hunter'ın teoremlerini okumaktan yemek yemek ya da uyumak için pek az zaman bulabildi. Günlükte başka hiçbir şey yok. Sayfalar çiziktirmeler, diyagramlar ve simgelerle kaplı. Öyle görünüyor ki Hunter düşüncelerini dile getirmek için yeni bir simgeler bütünü, gerçekte yepyeni bir dil icat etmek zorunda kalmıştı. İkinci günün sonunda büyük büyükbabam ilk yarma harekâtını yapmıştı. Matematiksel çiziktirmelerin yer aldığı bir sayfanın dibine, "Boyutsallık bilincin bir işlevidir," diye yazdı. Ertesi günün kayıtlarına dönünce, "Ellerimde kayboldu," sözcüklerini okudum. Yüzeyi olmayan düzlemi yeniden temellendirmişti. İşte orada, önümde yayılmış olarak, kâğıt parçasının nasıl katlanacağını bildiren adım adım talimatlar vardı. Sonraki sayfayı çevirince M'nin ortadan kayboluşunun gizemini birdenbire anlayıverdim. Hiç kuşku yok ki büyük büyükbabam tarafından cesaretlendirilmiş olarak, o akşam, herhalde büyük bir kuşkuculuk ruhuyla, bilimsel bir deneye katılmıştı. Çünkü bu noktada büyük büyükbabam ilk bakışta yoga pozisyonlarına benzeyen duruşları gösteren bir dizi küçük taslak çizmişti. Açıktı ki bunlar Hunter'ın ortadan kaybolma ediminin giziydi.

Masanın üzerinde boş bir yer açarken ellerim titriyordu. Temiz bir daktilo kâğıdı tabakası seçtim ve onu önüme yaydım. Gidip banyodan bir ustura getirdim. Bir çekmeceyi karıştırdım ve eski bir pergel buldum, sonra bir kalemin ucunu açıp onu pergele yerleştirdim. Evin her yanını aradım ve sonunda, bir zamanlar pencere per-

vazlarını uydurmak için kullanmış olduğum doğru ölçen çelik bir cetvel buldum; artık hazırdım. İlk önce kâğıdı ölçüye göre kesmem gerekiyordu. Hunter'ın masadan öylesine gelişigüzel bir şekilde aldığı kâğıt besbelli ki önceden dikkatlice hazırlanmıştı. Kenarların uzunluğu özel bir oranı ortaya koymalıydı. Pergeli kullanarak kâğıdın merkezini buldum, bu noktadan kenarlardan birine koşut bir çizgi çizdim ve onu tam kenara kadar uzattım. Sonra, ölçüleri kâğıdın kenarlarının ölçüleriyle özel bir ilişki taşıyan bir üçgen oluşturmam gerekti. Bu üçgenin merkezi çizginin üzerinde onu Altın Orta ile kesecek biçimde birleşiyordu. Bu üçgenin tepesinden yine özel orantılı yarıçapları olan kesişen yaylar çizdim. Bu işlem üçgenin alt ucunda yinelendi ve kesişmenin iki noktası birleştiğinde kesme çizgisini buldum. Sonra katlama çizgileri üzerinde çalışmaya başladım. Her bir çizgi, uzunluğu içinde, eğim açısını ve öteki çizgilerle kesişme noktasını ifade ediyor gibiydi, rakamların gizemli bir iç uyumuydu bu. Yayları kesiştirirken, çizgiler çizerken ve katlamalar yaparken, bilginin en yüksek, en korkunç biçimini, Mutlak'ın matematiğini körlemesine gerçekleştirdiğimi hissediyordum. Son katlamayı yaptığımda kâğıt parçası merkezdeki kesme noktası çevresinde düzenlenmiş üç özekdeş halkası olan geometrik bir çiçek biçimini almıştı. Bu tasarımda öylesine sakin ve yetkin, öylesine uzak ve zorlayıcı bir şey vardı ki, gözlerimi dikmiş ona bakarken hafif bir transa geçtiğimi ve zihnimin açık ve edilgen olduğunu hissettim. Başımı salladım ve ötelere baktım. Şimdi sıra çiçeği kendi üzerinde içeriye döndürmeye ve kesilen noktanın arasından çekmeye gelmişti. Bu nazik bir işlemdi ve şimdi ellerim yeniden titriyordu. Sadece tasarımın merkezine bakarak sakinleştirebiliyordum kendimi. Başparmaklarımla çiçek kâğıdın kenarlarını merkeze doğru itmeye başladım ve böyle yaparken de kafatasımın arkasına bir uyuşukluğun çöktüğünü hissettim. Biraz daha öteye ittim, kâğıt bir an daha beyazlaştı ve sonra ortadan kayboluyormuş *gibi göründü*. "Gıbi göründü" diyorum çünkü ilkin onu hâlâ ellerimde hissedip göremeyeceğimden, ya da görüp de hissedemeyeceğimden, yahut dışsal özellikleri sürerken onun kaybolmuş olduğunu duyumsayıp duyumsayamayacağımdan emin olamıyordum. Uyuşukluk başıma

ve omuzlarıma yayılmıştı. Duyularım olup bitenleri kavramada yetersiz kalıyor gibiydi. "Boyutsallık bilincin bir işlevidir," diye düşündüm. Ellerimi bir araya getirdim, aralarında hiçbir şey yoktu, ama onları yeniden açıp hiçbir şey görmediğimde bile kâğıt çiçeğin tamamen gitmiş olduğundan emin olamıyordum. Bir izlenim kalıyordu, retinanın üzerinde değil de zihnin kendisi üzerinde kaybolan nesne sonrası imge. Tam o sırada arkamdaki kapı açıldı ve Maisie,

"Ne yapıyorsun?" dedi.

Bir düşten uyanırcasına odaya ve formaldehidin hafif kokusuna döndüm. Kaptan Nicholls'ın yok edilmesinin üzerinden uzun, çok uzun bir zaman geçmişti, ama koku kırgınlığımı yeniden canlandırdı ve içimde uyuşukluk gibi yayıldı. Kalın bir mantoyla ve yün bir atkıya sarıp sarmalanmış olarak kapı eşiğinde tembel tembel duruyordu Maisie. Çok uzaklarda gibiydi ve ona bakınca kırgınlığım evliliğimizdeki bildik bir usanç duygusuyla kaynaştı. Kavanozu niçin kırdığını düşündüm. Sevişmek istediği için mi? Penis istediği için mi? Çalışmamı kıskandığı ve onun büyük büyükbabamın yaşamıyla olan bağlantısını yok etmek istediği için mi?

"Niçin yaptın bunu?" dedim yüksek sesle, istenç dışı bir şekilde. Kahkahayla güldü Maisie. Kapıyı açmış ve beni masamda kamburunu çıkarmış halde ellerime uzun uzun bakarken bulmuştu.

"Bütün bir öğle sonrası orada oturup *onu* mu düşünüyorsun?" diye sordu ve kıkırdadı. "Ha, ne oldu ona? Emip yuttun mu onu?"

"Gömdüm," dedim, "sardunyaların altına."

Biraz yürüyerek odaya girdi ve ciddi bir ses tonuyla, "Buna üzüldüm, gerçekten üzüldüm. Neler olup bittiğini bilmeden yaptım bunu sadece. Beni bağışlıyor musun?" dedi. Duraksadım ve sonra, usancım ani bir kararlılığa uç verince,

"Evet, elbette bağışlıyorum seni. Turşusu kurulmuş bir çüktü yalnızca," dedim ve her ikimiz de güldük. Maisie yanıma geldi ve beni öptü, dilimle dudaklarını açarak ben de onu öptüm.

"Aç mısın?" dedi, öpüşme faslını bitirdiğimizde, "Sana yemek hazırlayayım mı?"

"Evet," dedim. "İyi olur." Beni başımın üstünden öpüp odadan ayrıldı, ben ise, o akşam Maisie'ye elimden geldiğince iyi davran-

maya karar vererek çalışmalarıma yeniden döndüm.

Daha sonra Maisie'nin pişirdiği yemeği yiyerek ve bir şişe şarapla az çok sarhoş olarak mutfakta oturduk. Bir esrarlı sigara sarıp içtik, çok uzun süredir birlikte içtiğimiz ilk esrardı. Maisie İskoçya'da ağaçlar diken Ormancılık Komisyonu'nda gelecek yaz nasıl bir iş bulacağını anlattı bana. Ben de Maisie'ye M ile büyük büyükbabamın *a posteriori* çiftleşme konusundaki sohbetleriyle, büyük büyükbabamın sevişme için on yedi asal sayısından daha fazla pozisyon olamayacağı yolundaki kuramından söz ettim. Her ikimiz de güldük ve Maisie elimi sıktı, mutfağın sıcak havasız atmosferinde, sevişme arzusu aramızdaki havada asılı kaldı. Sonra paltolarımızı giydik ve yürüyüşe çıktık. Dolunayın çıkmasına ramak kalmıştı. Evimizin önünde başlayıp sonra kusursuz ve küçük ön bahçeleri olan evlerle yoğun biçimde dolu dar bir sokağa doğru inen ana yol boyunca yürüdük. Çok konuşmadık ama kol kolaydık, Maisie kafasının ne kadar iyi ve ne kadar mutlu olduğunu söyledi bana. Kilitli olan küçük bir parka geldik ve neredeyse yapraksız olan dalların arasından aya bakarak parkın kapısının önünde durduk. Eve geldiğimizde Maisie uzun uzadıya sıcak bir banyo yaptı, ben ise çalışma odamda birkaç ayrıntıyı gözden geçirerek kitap karıştırdım. Yatak odamız sıcak, rahat bir odadır, kendince lükse bile sahiptir. Yatak ikiye iki buçuk metre boyutlarındadır, evliliğimizin ilk yılında onu kendim yaptım. Maisie yatak takımlarını yaptı, onları derin, zengin bir maviye boyadı ve yastık kılıflarını nakışla işledi. Odadaki tek ışık Maisie'nin kapıya gelen bir adamdan satın aldığı kaba ve eski keçi derisinden yapılma bir gece lambasından geliyordu. Yatak odasıyla ilgileneli beri aradan uzun bir zaman geçmişti. Çarşafların ve battaniyelerin karışıklığında yan yana yatıyorduk, Maisie şehvetli ve aldığı banyodan sonra uykulu gözüküyordu, boylu boyunca uzanmıştı, ben ise dirseğime yaslanmıştım. Uykulu uykulu şöyle dedi Maisie:

"Bu öğleden sonra ırmak boyunca yürüyordum. Ağaçlar şimdi güzel, meşeler, karaağaçlar...yaya köprüsünün aşağı yukarı mil bir ötesinde iki kayın ağacı var, onları şimdi görmelisin...ahh, o kadar güzel ki." Onu göbeğinin üzerine yatırmıştım ve konuşurken sırtı-

nı okşuyordum. "Böğürtlenler var, şimdiye dek gördüklerimin en büyükleri, bütün patika boyunca büyüyüp duruyorlar, sonra mürver ağaçları da var. Bu sonbahar biraz şarap yapacağım..." Üzerine eğildim ve ensesinden öptüm, sonra kollarını sırtının arkasına getirdim. Vücuduyla bu şekilde oynanılmasından hoşlanıyordu ve karşı koymadan boyun eğiyordu. "Irmak gerçekten de hâlâ..." diyordu, "biliyor musun, ırmak ağaçları yansıtıyor, yapraklar ırmağa düşüyorlar. Kış gelmeden oraya birlikte gitmeliyiz, ırmağın yanından, yaprakların içinde. Şu küçük yeri buldum. Hiç kimse gitmiyor oraya..." Maisie'nin kollarını bir elimle pozisyonda tutarak, öteki elimle bacaklarını "çembere" doğru ittim. "...Bu yerde bir ağaç gibi yarım saat boyunca kımıldamadan oturdum. Karşı kıyı boyunca koşan bir su sıçanı ile ırmağa giren ve ırmaktan çıkan farklı türlerde ördekler gördüm. Irmağın içine şu cup diye düşme seslerini işittim ama bunların ne olduğunu anlayamadım, sonra iki turuncu kelebek gördüm, neredeyse elime konacak gibiydiler." Bacaklarını yerine yerleştirdiğimde Maisie, "Pozisyon numara on sekiz," dedi ve her ikimiz de usulca güldük. "Yarın şu ırmağa gidelim," dedi Maisie, ben başını kollarına doğru dikkatle iterken. "Dikkatli ol, dikkatli ol, canım yanıyor," diye bağırdı birden ve çırpınmaya başladı. Ama artık çok geçti, başıyla bacakları kollarının çemberindeki yerdeydiler ve ben onları itip birbirinin yanından geçirmeye başlıyordum. "Neler oluyor?" diye bağırdı Maisie. Şimdi uzuvlarının konumu insan formunun soluk kesici güzelliğini, soyluluğunu dile getiriyordu ve, kâğıt çiçekte olduğu gibi, simetrisinde büyüleyici bir güç vardı. Transın yeniden geldiğini ve uyuşukluğun başımın arkasına yerleştiğini hissediyordum. Kollarını ve bacaklarını çemberin arasından çekerken, Maisie bir çorap gibi kendi üzerinde ters yüz olmuş gözüküyordu. "Aman Tanrım!" diye iç geçirdi, "Neler oluyor?" Sesi çok uzaklardan geliyordu. Sonra gitti...ama tam olarak da gitmemişti. Sesi son derece cılızdı, "Neler oluyor?" dedi ve geriye kalan yalnızca sorusunun derin mavi yatak çarşafları üzerindeki yankısıydı.

Evde

Sıkışık, aşırı aydınlatılmış banyomuzu ve Connie'yi, lavaboyu hafif sıcak suyla doldurup Elvis Presley'in "Teddy Bear"ini ıslıkla çaldığım sırada -böyle kendimden geçerdim- omuzlarına havlu sarınmış bir halde, banyonun kenarına oturup ağlarken görebiliyorum şimdi. Yumuşak pamuklu yatak örtüsünden çıkan tüylerin suyun yüzeyinde dönüp durduğunu anımsayabiliyorum, her zaman anımsayabildim bunları, ama ancak son zamanlarda bunun özel bir olayın *sonu* olduğunu tam olarak kavrayabildim, tabii gerçek yaşamdaki olayların bir sonu olduğu söylenebilirse. Deyim yerindeyse, sonu ve ortayı işgal eden kişinin Raymond olduğunu ve eğer insani ilişkilerde olaylar diye bir şey yoksa, o zaman bu hikayenin, bekâret, cinsel birleşme, ensest ve mastürbasyona ilişkin değil de

gerçekte Raymond'a ilişkin bir hikâye olduğunda ısrar etmem gerekiyor. Bu yüzden hikâyeme, bütün bu kişiler arasında beni bakirliğimin bilincine vardırmak isteyen kişinin Raymond olmasının ironik olduğunu -ancak çok daha sonra anlaşılabilecek sebeplerle, sabırlı olmalısınız- söyleyerek başlayayım. Bir gün Raymond, Finsbury Parkı'nda yanıma yaklaştı ve beni çalıların bulunduğu bir köşeye götürerek parmağını yüzümün önünde gizemli bir biçimde eğip büktü; böyle yaparken de beni dikkatle seyretti. Boş boş bakmayı sürdürdüm. Sonra, ben de parmağımı eğip büktüm ve Raymond'ın gözleri sevinçten ışıldadığı için bunun yapılacak doğru şey olduğunu gördüm.

"Anladın mı?" dedi. "Anladın, değil mi!" Onun büyük sevincine kapılmış olarak, evet dedim; şimdi, parmağımı kendim eğip bükebilmek, hayret verici parmak alegorisini yalnız başıma anlayabilmek için Raymond'ın beni tek başıma bırakmasını umuyordum. Alışılmadık bir güçle ceketimin klapalarını kavradı Raymond.

"Buna ne dersin?" diye soludu. Zaman kazanmak için, işaret parmağımı yeniden büktüm ve, sakin ve emin, onu yavaş yavaş düzleştirdim; gerçekte öylesine sakin ve emindim ki Raymond soluğunu tuttu ve parmağımın hareketiyle donakaldı. Kalkık parmağıma baktım ve,

"Belli olmaz," dedim, sözünü ettiğimiz şeyin ne olduğunu bugün keşfedip keşfetmeyeceğimi merak ederek.

Raymond o zamanlar on beşindeydi, benden bir yaş daha büyüktü ve ben kendimi akılca ondan üstün saymama karşın -parmağının anlamını kavradığımı işte bu nedenle bilirmiş gibi yapmıştım- olup bitenleri *bilen* kişi Raymond'dı, eğitimimi üstlenen Raymond'dı. Beni, kendisinin sezgisel olarak anladığı ama hiçbir zaman tümüyle bilmediği yetişkinlik yaşamının gizleriyle tanıştıran Raymond'dı. Bana gösterdiği dünya, bütün büyüleyici ayrıntıları, bilgileri ve günahları, törenlerinin bir çeşit daimi üstadı olduğu dünya, gerçekte Raymond'a hiç uymuyordu. O, dünyayı yeterince iyi tanıyordu ama dünya -deyim yerindeyse- onu tanımak istemiyordu. Bu yüzden Raymond sigara çıkardığında, dumanı derin derin içime çekmeyi, duman halkalarını üfürmeyi, bir film yıldızı gi-

bi ellerimi kibritin etrafında çukurlaştırmayı öğrenen bendim. Raymond ise dumandan boğuluyor ve beceriksiz hareketler yapıyordu. Daha sonraları Raymond, ilk kez eline adını hiç duymamış olduğum biraz marihuana geçirdiğinde, sonunda keyif içinde kafayı bulan bendim, Raymond ise -benim hiçbir zaman yapmayacağım bir şey- hiçbir şey hissetmediğini itiraf etmişti. Ve yine, kalın sesi ve yeni biten sakalıyla bizi korku filmlerine alıştıran Raymond'ken, film esnasında parmaklarını kulaklarına tıkayarak oturur ve gözlerini kapalı tutardı. Bu da, sadece bir ay içinde yirmi iki korku filmi görmüş olmamızdan ötürü dikkate değer birşeydi. Raymond beni alkolle tanıştırmak için bir süpermarketten bir şişe viski çaldığında, iki saat boyunca Raymond'ın çırpınmalı kusma nöbetlerine sarhoş bir halde kıkır kıkır güldüm. İlk uzun pantolonum Raymond'ın bana on üçüncü doğum günümde hediye olarak verdiği, kendisine ait olan bir pantolondu. Pantolon Raymond'ın üzerinde, bütün giysileri gibi, ayak bileklerinin on santim yukarısında duruyor, uyluklarda çıkıntı yapıyor, kasıklarda şişiyor ve şimdi de, adeta dostluğumuz için bir mesel oluştururcasına, bana terzi elinden çıkmış gibi tıpatıp uyuyordu; gerçekte öylesine iyi uyuyordu ki, öylesine rahattı ki, bir yıl boyunca başka hiç pantolon giymedim. Sonra bir de, dükkânlardan mal aşırmanın heyecanları vardı. Raymond'ın bana açıkladığı şekliyle çok basitti fikir. Foyle'un kitapçı dükkânına giriyor, ceplerinizi kitaplarla dolduruyor ve onları, fiyatlarının yarısını vermekten memnunluk duyan, Mile End Road'daki bir uyuşturucu satıcısına götürüyordunuz. İlk fırsatta, babamın yürüdükçe kaldırımlarda görkemli bir şekilde sürünen paltosunu ödünç aldım. Raymond'la dükkânın dışında buluştum. Üzerinde gömlek vardı çünkü paltosunu metroda bırakmıştı, ama paltosu olmaksızın da işi kıvırabileceğinden emindi, bu yüzden dükkâna girdik. Ben birçok cebimi ince ciltlerden oluşan ünlü şiir seçkileriyle doldururken, Raymond üzerinde Edmund Spenser'ın toplu yapıtlarının genişletilmiş basımının yedi cildini birden gizliyordu. Başka birisi için eylemindeki cüret ortaya bir başarı şansı çıkarabilirdi, ancak Raymond'ın cüretinde eğreti bir yan vardı; aslında yaptığı şeyle, içinde bulunduğu durumun gereklerinden tamamen sıyrılmaya daha yakındı. Raymond

raflardan kitapları bir bir alırken dükkân yöneticisinin yardımcısı onun tam arkasında duruyordu. Ben kendi yükümle sıvışırken onların her ikisi de kapının yanında duruyorlardı, kitapları hâlâ üzerinde tutan Raymond'a bir suç ortağı tebessümüyle gülümsedim ve kapıyı benim için otomatik olarak açık tutan yönetici yardımcısına teşekkür ettim. Bereket versin ki, Raymond'ın dükkânlardan mal aşırma girişimi öylesine umutsuz, öylesine budalaca ve özürleri bakımından öylesine saydamdı ki, yönetici sonunda, sanırım, aklının pek başında olmadığını düşünerek Raymond'ı serbest bıraktı.

Son olarak ve belki de çok anlamlı bir şekilde, Raymond beni mastürbasyonun kuşkulu hazlarıyla tanıştırdı. O sıralar on iki yaşındaydım, cinsel uyanış günümün doğuş vaktiydi. Bir bomba mahallinde bulunan bir mahzeni araştırıyorduk ki, yeri yurdu olmayanların arkalarında neler bıraktığını görmek için sağı solu karıştırırken Raymond, sanki çişini edecekmiş gibi pantolonunu indirdi, şiddetlenen bir şevkle çükünü ovuşturmaya başladı ve beni de aynı şeyi yapmaya davet etti. Öyle yaptım ve çok geçmeden, sanki barsaklarım her an içimden çıkıp yok olabilirmiş gibi, bir erime duyumuna doğru yoğunlaşan sıcak, belirsiz bir hazza kapıldım. Bütün bu zaman boyunca ellerimiz habire çalışıyordu. Raymond'ı böylesine basit, masrafsız ama zevkli bir vakit geçirme yolunu keşfettiğinden dolayı kutlamaya başlıyordum; aynı zamanda da bütün yaşamımı bu muhteşem duyuma adayıp adayamayacağımı merak ediyordum -sanırım şimdi geriye bakınca birçok bakımdan adadım- evet, tam her çeşit şeyi dile getirmek üzereydim ki, ensem, kollarım, bacaklarım, içimdekiler tarafından havaya kaldırıldım, sürüklendim, büküldüm, hırpalandım ve bütün bunların sonunda Raymond'ın pazar günleri giydiği ceketinin üzerine fışkıran -günlerden pazardı- ve göğüs cebine akan iki damla spermi ürettim.

"Hey," dedi, eylemini yarıda keserek, "niye yaptın bunu?" Hâlâ, bu insanı harap eden deneyimden kendimi toparlamaya çalışarak hiçbir şey söylemedim, hiçbir şey söyleyemedim.

"Nasıl yapılacağını göstereceğim sana," diye tepeden bakan bir tavırla konuştu Raymond, koyu ceketinin üzerindeki parıldayan sperm lekesini titizlikle siliyordu. "Yapabileceğin tek şey tükürmek."

Böylelikle on dört yaşımda, Raymond'ın kılavuzluğu sayesinde, doğru olarak yetişkin dünyasıyla ilişkilendirdiğim bir hazlar çeşitliliği edinmiştim. Günde aşağı yukarı on sigara içiyor, bulabildiğimde viski yuvarlıyor, şiddet ve açık saçıklık konularında bir uzman beğenisi geliştiriyordum. *Cannabis sativa*'nın kafa yapıcı reçinesini tüttürmüştüm ve kendi erken cinsel olgunlaşmamın farkındaydım, ancak tuhaftır ki, imgelemim henüz özlemler ya da özel fantezilerle beslenmediğinden, bunu kullanmayı düşünmek hiç aklıma gelmedi. Bütün bu boş zaman eğlenceleri Mile End Road'daki uyuşturucu satıcısı tarafından finanse ediliyordu. Bu edinilmiş zevkler için Raymond benim Mefistofeles'imdi, benim Dante'm için beceriksiz bir Vergilius'tu o, kendisinin ayak basamayacağı Cennet'e götüren yolu gösteriyordu bana. Sigara içemiyordu çünkü onu öksürtüyordu, viski onu hasta ediyordu, filmler onu korkutuyor ya da sıkıyordu, esrar onu etkilemiyordu ve ben bomba mahalli mahzeninin tavanında sarkıtlar oluştururken, o hiçbir şey yapmıyordu.

"Belki de," dedi içi yaslı halde, bir öğleden sonra birlikte malızeni terk ederken, "belki de ben bu tür şeyler için biraz yaşlıyım."

Böylelikle Raymond parmağını dikkatle büküp doğrultarak şimdi önümde durduğunda, yetişkinlik denen o geniş, kasvetli ve çok hoş malikânenin bir başka kürk kaplı odasının burada olduğunu ve gururumdan, cehaletimi gizleyerek biraz gerileyecek olursam, işte o zaman Raymond'ın çok geçmeden bunu açığa vuracağını ve o zaman, çok geçmeden başarılı olacağımı sezdim.

"Şey, belli olmaz." Yürüyerek Finsbury Parkı'nın içinden geçtik, burada bir zamanlar Raymond, ilkgençliğinin haşarılık günlerinde güvercinlere yem diye cam kırıkları vermişti; burada birlikte, "Prelüd"e değer bir masum mutluluk içinde, Sheila Harcourt'un muhabbetkuşunu canlı canlı kızartmıştık da kız yandaki çimenlerin üzerinde bayılıp kalmıştı; burada genç oğlanlar olarak, kameriyenin içinde düzüşen çiftlere taş parçaları atmak için sürünerek çalıların arkasına saklanmıştık; böylelikle Finsbury Parkı'nı yürüyüp geçtik ve Raymond şöyle diyordu,

"Kimi tanıyorsun?" Kimi tanıyordum? Hâlâ gaf yapıyordum ve

bu, lafı dolandırmaktı besbelli, çünkü Raymond'ın zihninden geçenleri okuyamıyordum. Bu yüzden, "*Sen* kimi tanıyorsun?" dedim, Raymond da buna, "Lulu Smith," yanıtını verdi ve her şeyi açık açık anlattı -ya da en azından meseleyi anlattı, çünkü benim masumiyetim dikkate değer bir masumiyetti. Lulu Smith mi! Paçoz Lulu! Kızın adı bile buz gibi bir eli taşaklarımın etrafına dolamaya yetiyordu. Her şeyi yapacağı ve her şeyi yaptığı söylenen Lulu Lamour. Yahudi fıkraları vardı, İskoç fıkraları vardı, bir de Lulu fıkraları vardı, akıl almaz efsaneden esas olarak bunlar sorumluydu. Narin Lulu -ama aklım nasıl da karışıyor!- Lulu'nun fiziksel iriliğine ancak onun dillere destan cinsel iştahıyla bu alandaki becerisi, şişmanlığına ancak esin kaynağı olduğu şişmanlık, efsaneye ancak gerçeklik eşdeğer olabilirdi. Zulu Lulu! Öyle bir ündü ki bu, Kuzey Londra'nın bütün zevzek budalalarını, Shepherds Bush'tan Holloway'e, Ongar'dan Islington'a uzanan bölgede kalpleri ve çükleri kırık bir yığın yalnız ve üzgün adamı peşine takmıştı. Lulu! Sallanıp duran kuşağı ve gülen domuz gözleri, körpe baldırları ve gamzeli parmak eklemleri, bir okullu kızın diri bacaklarıyla Lulu'nun adı öyle çıkmıştı ki, bu işi bir zürafayla, bir sinekkuşuyla, demir ciğerli bir adamla (adam sonunda ölmüştü), bir yak öküzüyle, Cassius Clay ile, bir tropik Amerika maymunuyla ve büyükbabasının Morris Miner'ının vites koluyla yapmıştı (ve ardından bir trafik polisiyle).

Finsbury Park, Lulu Smith'in ruhuyla doluydu ve ilk kez, salt merak duygusunun yanında adını koyamadığım özlemler de hissettim. Neler yapılacağını aşağı yukarı biliyordum, çünkü uzun yaz akşamlarında parkın bütün köşelerine yığılınış çiftler görmüş, taşlar ve su bombaları atmamış mıydım? Artık, boş bir inanca kapılarak yaptığıma pişman olduğum bir şeydi bu. Birdenbire orada, Finsbury Parkı'nda, insanı sinir eden köpek pisliği yığınları arasında ilerlerken, bekâretimin farkına vardım ve buna hayıflandım; onun malikânedeki son oda olduğunu biliyordum, onun kesinlikle en lüks oda olduğunu biliyordum, döşemeleri öteki bütün odalardan daha zarifti, çekicilikleri daha öldürücüydü ve ona asla sahip olmamış olmam, onu yapmamış olmam, tam bir lanetlenmeydi, kö-

tü kokulu albatrosumdu. Yapmam gereken şeyi açığa vurmak için, hâlâ işaret parmağını önünde kalkık tutarı Raymond'a baktım. Raymond bunu mutlaka biliyordu...

Okuldan sonra Raymond ve ben Finsbury Park Odeon yakınlarındaki bir kafeye gittik. Öteki yaşıtlarımız burunlarını pul koleksiyonlarından ya da ev ödevlerinden kaldırmazken, Raymond'la ben burada saatler geçiriyor, çoğunlukla para kazanmanın kolay yollarını tartışıyor ve fincan fincan çay içiyorduk. Kimi zamanlar, oraya gelen işçilerle konuştuğumuz oluyordu. İşçilerin anlaşılmaz fantezilerini ve kahramanlık serüvenlerini taş kesilmiş halde dinlerken bizi resmetmek için Millais orada olmalıydı, diye düşünürdüm; bu serüvenler kamyon sürücüleriyle pazarlıklar, kilise çatılarından kurşun çalmalar, şehir mühendisinin bürosunda kaybolan yakıt ve sonra da amlar, çükler, etekler, okşamalar, dövmeler, düzüşmeler, emişmeler, kıçlar, memeler, arkadan, üstten, alttan, önden, içeri girerek, içeri girmeden, tırmalayarak ve yırtarak, yalayarak ve sıçarak sikişmeler, gürül gürül boşalan ıslak amlar, sıcak ve sonu olmayan amlar, soğuk ve çorak ama denenmeye değer amlar, yaşlı ve gevşek çükler, ya da genç ve inmek bilmeyen çükler, çok çabuk gelmeler, çok geç gelmeler ya da hiç gelememeler, günde kaç kez gelmeler, olası hastalıklar, irinler ve şişler, yaralar ve pişmanlıklar, zehirlenmiş yumurtalıklar ve haşat olmuş taşaklar üzerineydi; çöpçülerin kimleri ve nasıl siktikleri, kooperatif sütçülerinin nasıl malak emzirmesi yaptıklarını, kömürcülerin neyi yığdıklarını, halıcıların neyi döşediklerini, inşaatçıların neyi diktiğini, sayaç okumaya gelen adamın neyi kontrol ettiğini, ekmekçinin neyi dağıttığını, havagazcının neyi kokladığını, muslukçunun neyi onardığını, elektrikçinin neyi bağladığını, doktorun neyi enjekte ettiğini, avukatın neyi savunduğunu, mobilyacının neyi döşediğini dinliyorduk - ve böylelikle, gerçek dışı, zamanın aşındırmasına uğramış bir cinaslar ve kinayeler, formüller, sloganlar, folklor ve yiğitlik taslamalar karmaşası içinde sürüp gidiyordu her şey. Bunları bir şey anlamaksızın, bir gün kendimin kullanacağı anektodları anımsayarak ve belleğime kaydederek, sapkınlık ve cinsel âdetler hikâyelerini bir kenarda biriktirerek dinliyordum; gerçekte dinlediğim tüm bir cinsel

ahlâktı; öyle ki sonunda, kendi deneyimlerimden yola çıkarak bütün bunların ne olduğunu anlamaya başladığımda elimin altında, Havelock Ellis'le Henry Miller'ın kitaplarının son derece ilginç bölümlerini hızlı hızlı okuyarak artmış ve bana cinsel birleşmelerin genç uzmanı ününü kazandırmış olan tam bir eğitime sahiptim; düzinelerce erkek -ve bereket versin ki aynı zamanda kadın- benden tavsiye almaya geliyordu. Bütün bunlar, beni sanat kolejinde de izleyen ve oradaki kariyerime canlılık katan ün, evet bütün bunlar, sadece bir düzüşmeden sonra oldu- hikâyemin konusunu da bu oluşturuyor.

İşte orada, dinlediğim, anımsadığım ve hiçbir şey anlamadığım kafede, şimdi Raymond sonunda işaret parmağını gevşetiyor, fincanının kulpuna doluyor ve şöyle diyordu:

"Lulu Smith sana onu bir şiline gösterecek." Buna memnun oldum. Bu işe düşüncesizce atılmadığımıza memnun oldum, Zulu Lulu'yla yalnız başıma bırakılmayacağıma ve benden, insana dehşet veren o karanlık şeyi yapmamın beklenilmediğine memnun oldum, bu zorunlu serüvenin ilk karşılaşmasının keşif harekâtı olacağına memnun oldum. Ve zaten, ömrümde sadece iki çıplak dişi görebilmiştim. O zamanlar rağbet gösterdiğimiz açık saçık filmler hiçbir bakımdan yeterince açık saçık değildi; sadece bacakları, sırtları ve mutlu çiftlerin kendilerinden geçmiş yüzlerini gösteriyor, gerisini bizim şişmiş olan hayal güçlerimize bırakıp hiçbir şeyi açıklığa kavuşturmuyordu. İki çıplak kadına gelince, annem iriyarı ve groteskti, cildi yüzülmüş kurbağa derisi gibi sarkıyordu, on yaşındaki kız kardeşime gelince o, ben çocukken, birlikte banyo teknesini paylaşmak şöyle dursun yüzüne bakmaya bile tenezzül etmediğim çirkin bir ördekti. Ve nihayet, Raymond'la benim kafedeki çoğu işçiden daha zengin olduğumuzu düşünürsek bir şilin para bile değildi. Gerçekte ben, birçok amcamın her birinden ya da çalışmaktan beli bükülmüş olan zavallı babamdan yahut ailemdeki tanıdığım herhangi bir kişiden daha zengindim. Babamın un değirmeninde geçirdiği on iki saatlik vardiyayı düşündüğümde, onun akşamleyin eve geldiğinde yorgunluktan bitip tükenmiş, bembeyaz olmuş, huysuzluk okunan yüzünü gördüğümde gülüyordum; her

sabah bizimki gibi bitişik düzen evlerinden dağılıp hafta boyunca çalışıp duran, pazar günü dinlenen ve sonra pazartesi günü yeniden değirmenlerde, fabrikalarda, kereste depolarında ve Londra rıhtımlarında kesintisiz çalışmaya giden, her gece evlerine daha yaşlı, daha yorgun ve yine yoksul dönen binlerce işçiyi düşündüğümde biraz daha yüksek sesle gülüyordum; çaylarınızı içerken Raymond'la birlikte, başkalarının kazancı için yükler kaldırarak, kazarak, kürek sallayarak, istifler yaparak, kontroller gerçekleştirerek, terleyerek ve inleyerek bir ömre kıllarını kıpırdatmadan ihanet etmelerine gülüyordum; kendilerine güven vermek için bu bir ömür boyu aşağılanmayı erdem haline getirmelerine, bu cehennemde tek bir günü bile aksatmadıkları için kendilerini övmelerine gülüyordum; çoğunlukla da Bob ya da Ted amcalar yahut babam göbekleri çatlayarak kazandıkları şilinlerle -özel durumlarda on şilinlik bir banknot olurdu- bana bir hediye verdiklerinde gülüyordum, çünkü kitapçıda bir öğleden sonralık iyi bir işin bana onların bir haftada didinerek kazandıklarından daha çok kazandırdığını biliyordum. Elbette, belli etmeden gülmem gerekiyordu, çünkü böyle bir hediyeyi berbat etmek yakışık almazdı, özellikle de onu bana vermekten bir hayli haz aldıkları besbelliyken. Şimdi onları görebiliyorum, amcalarımdan biri ya da babam oturma odasının ufak girişini adımlıyor, madeni para ya da banknot elinde, anılarından dem vuruyor, fıkralar anlatıyor, bana yaşam üzerine tavsiyelerde bulunuyor, para verme lüksünden önce ağırbaşlı bir edayla duruyor, kendini iyi hissediyordu, hem de öylesine iyi hissediyordu ki bunu seyretmek bir zevkti. O kısa dönem için kendilerini büyük, bilge, düşünceli, nazik ve açık hissediyorlardı ve gerçekten de öyleydiler, belki de, kim bilir, biraz da tanrısal; oğullarına ya da yeğenlerine en bilge, en cömert şekilde, bilgeliklerinin ve varlıklarının meyvelerini dağıtan soylu kişiler -onlar kendi tapınaklarında birer tanrıydı, ben kim oluyordum da onların hediyelerini reddedecektim? Haftada elli saat boyunca fabrikada kıçlarına tekmeyi yediklerinden bu oturma odası mucize oyunlarına, Baba ile Oğul arasındaki bu mitlere özgü yüzleşmelere ihtiyaç duyuyorlardı; bu yüzden ben, durumun bütün nüanslarını değerlendirdiğimden ve bunlara duyarlı olduğumdan,

biraz sineye çekilen sıkıntı pahasına onların paralarını kabul ediyor ve sonunda zayıf düşüp de kah kah gülmeye, gözlerimden yaşlar gelmeye başlayana kadar, içten içe eğlencemi bastırıyordum. Bunu bilmezden çok önce, ironinin bir öğrencisi, umut vaat eden bir öğrencisiydim.

O zamanlar bir şilin, iletilmez olanı, gizemin gizinin kalbini, Tensel Kutsal Kadeh'i, Paçoz Lulu'nun balkutusunu şöyle göz ucuyla bir görmek için çok fazla para değildi, bu yüzden Raymond'ı olabildiğince çabuk, bir görme seansı düzenlemeye zorladım. Raymond daha şimdiden sahne amiri rolüne bürünüyor, önemli bir adam edasıyla alnını kırıştırıyor, tarihler, zamanlar, yerler, ödemeler konusunda hım hım bir şeyler söylüyor ve bir zarfın arkasına şifreler çiziyordu. Olayları düzenlemekten sadece büyük bir zevk almakla kalmayan, aynı zamanda bunu yaparken umut vermeyecek şekilde kötü olan şu ender kişilerden biriydi Raymond. Yanlış günde yanlış vakitte varacağımız, ödeme ya da görme süresinin uzunluğu konusunda karışıklık olacağı pek olasıydı, ancak sonuçta başka her şeyden, yarın doğacak güneşten bile daha kesin olan bir şey vardı ki bu, sonunda benzersiz karanfilin bize gösterileceğiydi. Çünkü yaşam yadsınmayacak bir şekilde Raymond'ın yanındaydı; o günlerde duygularımı çok fazla sözcüğe dökemezken, bireysel yazgıların kozmik düzenlenişi içinde Raymond'ınkinin benimkine tam karşıt yönde olduğunu seziyordum. Fortuna, Raymond'a eşek şakaları yapıyordu, belki de ayağıyla gözlerine kum bile atıyordu, ama Talih Kraliçesi onun yüzüne asla tükürmüyor ya da varoluşsal boynuzlarına kasten basmıyordu -Raymond'ın yanılgılarının, kayıplarının, ihanetlerinin ve incinmelerinin hepsi, son çözümlemede, trajik olmaktan çok komikti. Bir olayı anımsıyorum, Raymond sonunda haşhaşlı olmadığı anlaşılan altmış gramlık haşhaşlı bir kek için on yedi sterlin ödemişti. Kayıplarını çıkarabilmek için Soho'da iyi bilinen bir noktayı mekân tutmuş ve keki, bereket versin ki onu suçlamaya kalkışmayan sivil giyimli bir polise satmaya çalışmıştı. Ne de olsa, en azından o zamanlar, folyo kâğıda sarılmış olsa bile, toz haline getirilmiş at pisliği satmaya karşı hiçbir yasa yoktu. Sonra ülke çapında kros koşuları vardı. Ray-

mond vasat bir koşucuydu ve kasabalar arası toplantıda, okulu temsil etmek için seçilmiş olan on kişi arasında bulunuyordu. Toplantılara her zaman gidiyordum. Aslında ülke çapında kros koşularından daha büyük bir istek, daha büyük bir eğlence ve kendinden geçmeyle seyrettiğim başka hiçbir spor yoktu. Bayrak tünelinin ucuna gelip de bitirme çizgisini geçerlerken koşucuların helak olmuş, büzülmüş yüzlerini seviyordum; ilk elliden sonra gelenleri özellikle ilginç buluyordum, öteki rakiplerin her birinden daha çok koşuyorlar, alandaki yüz on üçüncü yer için kendi aralarında kıyasıya rekabet ediyorlardı. Bayrak tüneline girerlerken ayaklarının tökezlenmesini, ellerini boğazlarına götürmelerini, öğürmelerini, kollarıyla havayı dövmelerini, çimene çökmelerini seyrediyor ve bunun, gözlerimin önünde insani boşunalığın bir görüntüsü olduğuna kanaat getiriyordum. Yarışmada sadece ilk otuz koşucu dikkate alınıyor ve bunların sonuncusu bitiş çizgisine bir kez vardı mı seyirci grubu dağılmaya başlıyor, geride kalanları kendi aralarındaki özel çarpışmalarıyla baş başa bırakıyordu -işte benim ilgim bu noktada uyanmaya başlıyordu. Hakemlerin, protokol görevlilerinin ve zaman tutucuların evlerine gitmelerinden çok sonra, geç bir kış ikindisinin inen kasvetinde bitiş çizgisinde kalıyor ve koşucuların sonuncusunun bitiş noktasına doğru ağır ağır ilerleyişini seyre dalıyordum. Düşenlerin ayağa kalkmalarına yardım ediyor, burnu kanayanlara mendiller veriyor, kusanların sırtlarına vuruyor, kramp giren baldırlara ya da ayak parmaklarına masaj yapıyor, koşup koşup hiçbir şey elde edemeden kendilerini yerlerde bulan bu insanların kayıplarını zafer kazanmış bir ruhla karşılamalarından büyük bir sevinç duyuyor, neşeli bir büyülenmeye kapılıyordum. Her tarafını fabrikaların, elektrik direklerinin, renksiz evlerin ve garajların çevrelediği o geniş, kasvetli alanda, on, on beş, hatta yirmi dakika bekledikten sonra, ardı sıra tatsız bir yağmur çisentisini getiren soğuk bir rüzgâr çıkıp gene o ağır can sıkıntısı içinde orada beklerken ve birdenbire alanın uzak tarafında yavaş yavaş tünele doğru ilerleyen, ıslak çimen üzerinde uyuşmuş ayaklarla bu sonsuz boşunalığın mikro-yazgısını yavaş yavaş ölçen ağır aksak beyaz bir beneği seçtiğimde zihnim nasıl da havalara yükseliyor, gözlerim nasıl da dalıp gidi-

yordu! Orada, kentin surat asan büyük göğünün altında, organik evrimin karmaşık bütünlüğüyle insani amacı birleştirmek ve onu benim kavrayış gücümün içine yerleştirmek istercesine, alan boyunca ilerleyen ufak amipsi benek bir insan şeklini alıyor, ancak bayraklara ulaşmanın amaçsız çabası içinde azimle sendelese de aynı amaca bağlı kalıyordu -sadece yaşam, sadece yüzü olmayan, kendini yenileyen yaşam; çocukçağız bitiş çizgisinin yanında yere yığılırken yüreğim ısınıyor, ruhum, kozmik yaşam süreci Logos'la hastalıklı ve ölümcül özdeşleşmeyi tam terk ediş içinde göğe eriyordu.

"Şansın yokmuş, Raymond," derdim neşeyle süveterini ona uzatırken, "bir dahaki sefere şansın olur." Raymond, Arlecchino'nun da, Feste'nin de kim olduklarının, İbranice'deki Tau harfinin ve Güneş'in simgelediği yirmi ikinci Büyük Arkana kartını tutanın tragedya değil komedya oyuncusu olduğunun kesin ve hazin bilgisiyle gülümseyerek neredeyse karanlık olan alanı terk ederken,

"Şey, sadece bir kros yarışmasıydı bu, sadece bir oyundu, biliyorsun," derdi.

Raymond, tanrısal Lulu Smith'i ertesi gün okuldan sonra önerimizle yüz yüze getirmeye söz verdi ve annemle babam Walthamstow'daki köpek yarışlarında oldukları sırada benim o akşam kız kardeşime bakmam gerektiğinden, Raymond'a orada, kafede hoşçakal dedim. Eve giderken yol boyunca am meselesini düşündüm. Onu kadın kondüktörün gülümsemesinde görüyordum, onu trafiğin uğultusunda işitiyordum, kokusunu ayakkabı cilası fabrikasından yükselen dumanlardan alıyordum, onu yanımdan geçen ev kadınlarının etekleri altında tasavvur ediyordum, onu parmak uçlarımda hissediyordum, onu havada duyumsuyordum, onu zihnimde resmediyor ve dile getirilmez bir dinsel törende olduğu gibi, pasta hamurunda pişirilmiş sosis olan akşam yemeğinde, pasta hamuru ve sosisin cinsel organları olarak iştahla yiyip mideme indiriyordum. Ancak bütün bunlara karşın, hâlâ bir amın ne olduğunu tam olarak bilmiyordum. Masanın karşı tarafında oturan kız kardeşimi gözlüyordum. Az önce onun çirkin ördek olduğunu söylediğimde birazcık abarttım -belki hiç de o kadar suratsız olmadığını düşünmeye

başlıyordum. Dişleri fırtlaktı, bu yadsınmayacak bir gerçekti ve yanakları birazcık fazla çökmüş gibi duruyorsa da karanlıkta buna dikkat etmezdiniz, şimdi olduğu gibi saçları yıkandığında da, onu adeta güzellikten yoksun bulabilirdiniz. Bu yüzden pasta hamurunda pişirilmiş sosisimi yerken birazcık yaltaklanma ve belki de biraz dürüst aldatmacayla Connie'nin kendini, sırf birkaç dakika için bile olsa, bir kız kardeşten daha fazla bir şey, diyelim ki güzel bir hanımefendi, bir film yıldızı olarak görmeye ikna edilebileceğini düşünür olmam şaşırtıcı değildi ve belki de Connie'ciğim burada yatağa girebilir ve şu oldukça dokunaklı salıneyi bir deneyebilirdik, şimdi sen şu kılıksız pijamaları üstünden çıkarıyorsun, ben de ışığı söndürme işini hallederken...Ve bu rahatça kazanılmış bilgiyle silahlanmış olarak insanın içine korkular salan Lulu ile şevk ve aldırışsızlıkla yüzleşebilirdim, bütün bu dehşet verici çile gitgide anlamsızlaşır ve kim bilir, belki de onu orada o anda, dikizlemenin tam ortasında yatağa atabilirdim.

Connie'ye göz kulak olma işinden hiçbir zaman hoşlanmadım. Huysuzdu, talepkârdı, şımarıktı ve televizyon seyretmek yerine hep oyun oynamak istiyordu. Saati ileri alarak onu genellikle bir saat erken yatırmayı başarıyordum. Bu gece geriye aldım. Annemle babam köpek yarışına gider gitmez Connie'ye hangi oyunları oynamak istediğini sordum, istediğini seçebilirdi.

"Seninle oyun oynamak istemiyorum."

"Niçin istemiyorsun?"

"Çünkü bütün yemek boyunca gözlerini dikmiş bana bakıp duruyordun."

"Şey, tabii ki bakıyordum, Connie. En çok oynamak istediğin oyunları düşünüyordum ve sana öylesine bakıyordum, hepsi bu." Sonunda saklambaç oynamaya razı oldu, bunu özel bir ısrarla önermiştim çünkü evimiz o kadar küçüktü ki içinde saklanılabilecek sadece iki oda vardı ve her ikisi de yatak odalarıydı. İlkin Connie saklanacaktı. Gözlerimi yumdum ve otuza kadar saydım, bu arada tam yukardaki annemle babamın yatak odasından gelen ayak seslerini dinliyor, yatağın gıcırdamasını hoşnutlukla işitiyordum -evde sevdiği ikinci yer olan, kuştüyü yorganın altına saklanıyordu. "Geliyo-

rum," diye bağırdım ve merdivenleri çıkmaya başladım. Merdivenlerin dibinde ne yapmak üzere olduğuma açıkça karar vermiş olduğumu sanmıyorum; belki de sadece şöyle bir bakacak, neyin nerede olduğunu görecek, gelecekteki referans için zihnimde bir plan yapacaktım -ne de olsa babama her şeyi anlatmaktan hiç çekinmeyecek olan küçük kız kardeşimi korkutmak uygun bir davranış olmazdı, evde bir çeşit patırtı çıkması demekti bu, binbir gayretle uydurulacak yalanlar, bağrışmalar, ağlamalar ve bu tür şeyler, tam da bütün enerjimi saplantıma sakladığım bir zamanda. Bununla birlikte, merdivenlerin başına vardığımda, beynimdeki kan kasıklarıma doğru çekildiğinde, yani sözcüğü sözcüğüne, akıldan duyarlığa doğru aktığında, merdivenlerin başında soluğumu tutup da terlemiş olan elimi yatak odasının kapı tokmağına koyduğumda, kız kardeşimin ırzına geçmeye karar vermiştim. Kapıyı hafifçe itip açtım ve şarkı söyler gibi seslendim:

"Connieee, neeeredesiiin?" Genellikle kıkırdatırdı onu bu, ama bu kez hiç ses seda yoktu. Soluğumu tutarak parmak uçlarımda yatağın kenarına yürüdüm ve şarkılı seslenmemi sürdürdüm,

"Neeeredeee olduğunu biliyoruuuum," ve kuştüyü yorganın altındaki her şeyi açığa vuran kabarıklığın yanında eğilerek, fısıldadım:

"Seni yakalamaya geliyorum," ve yumuşakça, neredeyse sevecenlikle, alttaki karanlık sıcaklığa gizlice bakarak kabarık örtüyü üzerinden çekmeye koyuldum. Beklentiden başım dönerek yorganı birden çekiverdim ve orada, gözlerimin önünde çaresiz ve masumca annemle babamın pijamalarının durduğunu gördüm, şaşkınlık içinde geriye doğru sıçrarken de sırtımın en nazik yerine ancak bir kız kardeşin erkek kardeşine uygulayabileceği türden son derece düşüncesiz sertlikte bir darbe yedim. İşte Connie orada, arkasında giysi dolabının kapısı açılmış sallanırken, neşeyle dans ediyordu.

"Seni gördüm, seni gördüm ve sen beni görmedin!" Duygularımın acısını hafifletmek için incik kemiğine bir tekme savurdum ve bundan sonra neler olacağını merak ederek yatağın üzerine oturdum, bu arada Connie, yere oturmuş, büyük olasılıkla artistlik yaparak, sızlanıp duruyordu. Bir süre sonra gürültüyü can sıkıcı bul-

dum, bu yüzden aşağıya inip, Connie'nin çok geçmeden peşimden geleceğinden emin olarak, gazete okumaya koyuldum. Geldi de. Suratını asıyordu.

"Şimdi hangi oyunu oynamak istiyorsun," diye sordum ona. Dudak bükerek, burnunu çekerek ve benden nefret ederek kanepenin kenarında oturdu. Tüm planımı unutmayı aklımdan geçiriyor ve kendimi televizyon seyrederek geçirilecek bir akşama hazırlıyordum ki aklıma bir fikir geldi; öylesine yalın, zarif, açık ve biçimsel güzellik taşıyan bir fikirdi ki bu, kendi başarısının güvencesini terzi elinden çıkmış bir takım elbise gibi kendisinde taşıyordu. Connie gibi evcimen, hayal gücünden yoksun bütün küçük kızların karşı konulmaz buldukları bir oyun vardır, gereken sözcükleri konuşmayı öğrendiğinden beri, Connie'nin kendisiyle oynamam için başımın etini yediği bir oyun, bu nedenle çocukluk yıllarım onun yalvarıp yakarmalarıyla karabasana dönüşüp benim kaçınılmaz retlerimle esenliğe kavuşmuştur; kısacası, arkadaşlarım tarafından bu oyunu oynarken görülmektense, diri diri yakılınayı yeğlerdim. Şimdi, sonunda, Evcilik Oyunu'nu oynacaktık.

"Oynamak isteyeceğin bir oyun biliyorum *ben*, Connie," dedim. Tabii yanıt vermemekte diretti, ama sözcüklerimin havada bir yem gibi asılı durmasını sağladım. "Oynamak *isteyeceğin* bir oyun biliyorum ben." Başını kaldırdı.

"Nedir o?"

"Her zaman oynamak istediğin bir oyun."

Neşesi yerine geldi. "Evcilik Oyunu mu?" Başka birisi olmuş, kendinden geçmişti. Gidip odasından çocuk arabaları, oyuncak bebekler, ocaklar, buzdolapları, karyolalar, çay fincanları, bir çamaşır makinesi ve bir köpek kulübesi getirdi ve gayretkeş bir organizasyon telaşı içinde onları etrafımda kuruverdi.

"Şimdi sen buraya gidiyorsun, oraya değil, bu mutfak olabilir ve bu da içeri girdiğin kapı, oraya basma çünkü bir duvar var orada, ben içeri giriyorum, seni görüyorum ve seninle konuşuyorum, sonra sen de benimle konuşuyorsun, sen dışarıya çıkıyorsun ve ben öğle yemeği yapıyorum." Usandırıcı, gündelik, sıkıcı sıradanlıkların mikrokozmosuna, ana babalarımızla arkadaşlarının yaşamları-

nın dehşet verici, ömür törpüleyici ayrıntılarına dalmıştım, yani Connie'nin taklit etmeyi bu denli gönülden istediği yaşama. İşe gittim ve döndüm, pub'a gittim ve döndüm, bir mektup postaladım ve döndüm, dükkânlara gittim ve döndüm, bir gazete okudum, çocuklarının plastik reçineye benzer yanaklarından birer makas aldım, bir başka gazete okudum, çocuklarımın yanaklarını biraz daha mıncıkladım, işe gittim ve döndüm. Ya Connie? O sadece ocağın üstünde yemek pişirdi, musluk ünitesinde bulaşık yıkadı, on altı bebeğini yıkadı, besledi, uykuya yatırdı ve uyandırdı ve sonra biraz daha çay içti ve mutlu oldu. Galaksiler-arası-yeryüzü-tanrıçası-ev kadını idi o, çevresindeki her şeye sahipti ve onları denetliyordu, her şeyi görüyordu, her şeyi biliyordu, bana ne zaman dışarı çıkılacağını, ne zaman içeri girileceğini, hangi odada olduğumu, ne söyleneceğini, söylenecek olanı ne zaman ve nasıl söyleyeceğiini söylüyordu. Mutluydu. Kusursuzdu, hiçbir zaman bu denli kusursuz birisini görmedim ben, gülümsüyordu, o zamandan beri hiç görmediğim açık, neşeli ve masum gülümsemelerdi bunlar -cenneti yeryüzünde tadıyordu. Ve bir noktada, bütün bu olup bitenlerin olağanüstülüğüyle, yarattığı büyüyle öylesine tıkandı ki, ağzından çıkan sözcüklerle cümle ortasında boğulur gibi oldu, gözleri parıldayarak, arkasına yaslanıp oturdu, ender ve olağanüstü bir mutluluğu yansıtan uzun bir müzikal iç çekme çıktı ağzından. Onun ırzına geçmeyi kafaya koymuş olmam adeta utanç verici bir şeydi. O yarım saat içinde yirminci kez işten dönerken şöyle dedim:

"Connie, annelerle babaların birlikte yaptıkları çok önemli bir şeyi dışta bırakıyoruz." Bir şeyi dışarıda bırakmış olduğumuza hiç inanamıyordu ve bilme konusunda merak gösterdi.

"Birlikte düzüşürler, Connie, bunu elbette biliyorsundur."

"Düzüşmek mi?" Sözcük dudaklarında tuhaf bir şekilde anlamsız gözüküyordu, ki bana kalırsa, bir bakıma öyle olduğunu sanıyorum. Bütün fikir ona bir anlam vermekti.

"Düzüşmek mi? Ne demek o?"

"Şey, geceleyin yaptıkları şey, geceleyin yattıklarında, tam uyumadan önce."

"Bana göster." Yukarı çıkmamız ve yatağa girmemiz gerektiğini açıkladım.

"Hayır, çıkmayalım. Yalancıktan yapabiliriz ve bu da yatak olabilir," dedi, halı şeklinde tasarımlanmış bir kareye işaret ederek.

"Hem yalancıktan yapıp hem de aynı zamanda gösteremem sana." Böylelikle bir kez daha merdivenleri çıkmaya başladım, bir kez daha kanım damarlarımda güm güm diye atıyor ve erkekliğim gururla kıpırdanıyordu. Connie de çok heyecanlanmıştı, oyunun verdiği mutlulukla hâlâ kendinden geçmiş gibiydi ve onun aldığı yeni şekilden hoşnuttu.

"Yaptıkları ilk şey," dedim, onu yatağa götürürken, "giysilerini çıkartmak." Onu yatağın üzerine ittim ve, heyecandan adeta yararsızlaşan parmaklarımla, o önümde çıplak oturana değin pijamasının düğmelerini çözdüm. hâlâ banyodan çıkmış güzel kokulu haliyle oturuyor ve bütün olan bitene eğlenerek kıkır kıkır gülüyordu. Sonra, onu ürkütmemek için pantolonumu üzerimde bırakarak ben de soyundum ve yanına oturdum. Çocukken çıplaklıklarımızı kanıksayacak kadar birbirimizin vücudunu görmüştük, ancak şimdi aradan biraz zaman geçmişti ve tedirginliğini seziyordum.

"Yaptıklarının bu olduğundan emin misin?"

Kendi kararsızlığıma şimdi şehvetin karanlığı düşmüştü. "Evet," dedim, "çok basit. Senin orada bir deliğin var ve ben pipimi oraya sokacağım." İnanmazcasına kıkırdayarak, elini ağzının üzerine kapattı.

"Budalaca bu. Niçin yapmak istiyorlar bunu?" Kendi kendime itiraf etmem gerekti ki, bunda gerçek dışı bir şey vardı.

"Bunu yapıyorlar çünkü bu, birbirlerinden hoşlandıklarını söyleme şekilleri." Connie bütün bunları uydurduğumu düşünmeye başlıyordu, ben de zaten bir bakıma uyduruyordum galiba. Bana, gözlerini açarak, uzun uzun baktı.

"Ama saçma bu, niçin sadece birbirlerini sevdiklerini söylemiyorlar?" Savunmaya çekilmiştim, yeni uçuk icadını -cinsel birleşmeyi- kuşkucu akılcılardan oluşan bir dinleyici kitlesi önünde açıklayan çılgın bir bilim adamıydım ben.

"Bak," dedim kız kardeşime, "sadece bu değil. Aynı zamanda çok güzel bir duygu. O duyguyu elde etmek için yapıyorlar bunu."

"Duyguyu elde etmek mi?" Hâlâ bana tam olarak inanmıyordu.

"Duyguyu elde etmek? Duyguyu elde etmek sözüyle ne demek istiyorsun?"

"Sana göstereceğim," dedim. Aynı anda Connie'yi yatağın üzerine itip Raymond'la birlikte gördüğüm filmlerden anımsadığım şekilde onun üzerine uzandım. İç çamaşırlarım hâlâ üzerimdeydi. Connie boş boş bana bakıp duruyordu, korkuyor bile değildi -aslında, daha çok, sıkılıyor olabilirdi. Kalkmadan pantolonumu üzerimden çıkarabilmek için sağa sola oynayıp durdum.

"Hâlâ anlamıyorum," diye yakındı altımda. "Hiçbir duygu hissetmiyorum ben. Sen hiç duygu hissediyor musun?"

"Bekle," diye homurdandım, parmak uçlarımla iç çamaşırlarımı ayak parmaklarının etrafından geçirerek, "bir saniye beklersen göstereceğim sana." Connie'ye, kendime, evrene, ama en çok da kararlı bir şekilde ayak bileklerime dolanan iç çamaşırlarıma kızmaya başlıyordum. Sonunda serbest kaldım. Kamışım Connie'nin göbeği üzerinde sertleşmiş ve ıslanmıştı, şimdi bir elimle vücudumun ağırlığına destek olurken öbür elimle onu bacaklarının arasına yerleştirmeye başladım. Ne aradığım konusunda en küçük bir fikrim bile olmadan ufak yarığını araştırdım, ama yine de her an insani bir duyum kasırgasına dönüşmeyi bekliyordum belli belirsiz. Sanırım belki de zihnimde sıcak etli bir odacık vardı, ancak bastırıp çekildikçe, kökleyip vücudumu ileri verdikçe, sıkı, direnen bir deriden başka hiçbir şey bulamadım. Bu arada Connie öylece sırt üstü yatmış, arada sırada küçük yorumlar yapıyordu.

"Aaa, ben oradan çiş yapıyorum. Eminim ki *bizim* anneciğimiz ve babacığımız bunu yapmıyorlar." Firketeler ve iğneler vücuduma destek yapan kolumu acıtıyordu, kendimi acemi hissediyordum ama yine de, artan bir umutsuzluk hali içinde, kamışımı sokup ittiriyordum. Her seferinde Connie, "Hâlâ hiçbir duygu hissetmiyorum," diyor ve ben erkekliğimin bir başka parçasının kayıp gittiğini hissediyordum. Sonunda dinlenmem gerekti. Yatağın kenarına oturdum ve umutsuzca başarısızlığımı düşünmeye koyuldum, bu arada arkamda Connie dirseklerinden destek alarak doğrulmuştu. Bir iki saniye sonra yatağın sessiz spazmlarla sarsılmaya başladığını hissettim ve dönünce, Connie'yi büzülmüş yüzünden aşağı göz-

yaşları dökülüp konuşamayacak halde, boğulan bir kahkahayla kıvranırken gördüm.

"Ne var?" diye sordum, ama o sadece, belli belirsiz elini bana doğru işaret etmekle yetinip iniltili sesler çıkarıyordu, derken, neşesinden içi içini sığmayarak ve çaresiz bir halde, yatağın üzerine yeniden uzandı. Ne düşüneceğimi bilemeyerek yanına oturdum, ama Connie arkamda katıla katıla gülerken, şimdi bir başka girişimin söz konusu olmayacağına karar verdim. Sonunda, ağzından birkaç sözcük çıkabildi. Doğruldu ve benim hâlâ kalkık olan kamışıma işaret ederek soluk soluğa konuştu,

"Çok şey görünüyor...çok şey..." bir başka gülme nöbetine kapıldı ve sonra tiz bir haykırışla, "*Çok budalaca, çok budalaca görünüyor*," demeyi başardı, bundan sonra yeniden tiz perdeden, yarı bastırılmış kıs kıs bir gülmeye bıraktı kendini. Orada yalnız ve kamışımdaki sertliği kaybetmiş halde, kafam bomboş oturuyordum, bu son aşağılanmayla yanımdakinin gerçek bir kız olmadığını, cinsiyetinin gerçek bir temsilcisi olmadığını idrak ederek uyuşmuştum; bir erkek çocuğu değildi bu, kesinlikle, ama sonuçta bir kız da değildi -ne de olsa, benim kız kardeşimdi. Utanılası görünüşüne hayret ederek ölgün kamışıma bakakaldım ve tam giysilerimi toplamayı düşünürken, şimdi susmuş olan Connie, dirseğime dokundu.

"Nereye gittiğini biliyorum," dedi ve bacakları açık, yeniden sırt üstü yattı, ondan yapmasını istemeyi aklıma getirmemiş olduğum bir şeydi bu. Yastıkların arasına yerleşti. "Deliğin nerede olduğunu biliyorum."

Kız kardeşimi unuttum ve Connie'nin fısıldadığı çağrı üzerine kamışım merakla, umutla kalktı. Connie şimdi gene rahatlamıştı, Evcilik Oyunu'nu oynuyor ve oyunu gene kontrol ediyordu. Eliyle beni sıkı, kuru küçük kız amına yönlendirdi ve bir süre hiç mi hiç kımıldamadan yattık. Raymond'ın beni görebilmiş olmasını arzu ediyordum, Paçoz Lulu'nun beni görebilmiş olmasını arzu ediyordum, aslında arzularım yerine getirilmiş olsaydı bütün arkadaşlarımı, tanıdığım bütün insanları beni bu muhteşem pozumda yakalamaları için yatak odasında sıraya sokardım. Çünkü heyecandan

çok, gözlerimin ardındaki patlamadan, midemdeki batmalardan, kasığımdaki yanmalardan ya da ruhumun paralanmasından çok, bunların herhangi birinden daha çok, ki hiçbirini gerçekte hissetmiyordum, hatta bütün bu şeylerin düşüncesinden çok, sadece on yaşındaki kız kardeşim Connie olsa bile, gurur duyuyordum, düzmekten gurur duyuyordum, altımdaki sakat bir dağ keçisi olmuş olsaydı bile orada o erkeksi konumda yatmaktan gurur duyardım, şimdiden "düzdüm" diyebilmekten, cinsel edimi tanımış ve dünyayı onunla döllemiş olan insanlığın o üstün yarısına içten ve geri dönülmezcesine ait olmaktan gurur duyuyordum. Connie, gözleri yarı kapalı, derin derin soluyarak, hâlâ tamamen sakin yatıyordu, uykuya dalmıştı. Yatma vakti çoktan geçmişti ve garip oyunumuz onu çok yormuştu. İlk kez, sadece birkaç sefer, usulca geriye ve ileriye doğru hareket ettim ve perişan, tükenmiş, pek haz duymadan geldim. Bu, Connie'yi kızdırıp uyandırdı.

"İçimi ıslattın," dedi ve ağlamaya başladı. Hiç dikkat etmeden, kalktım ve giyinmeye başladım. Çiftleşen insanlığın tanıdığı en hüzün verici çiftleşmelerden biri olmuş olabilir bu, yalanlara, aldatmaya, aşağılanmaya, enseste, yatak arkadaşımın uykuya dalmasına, acınılası orgazmıma ve şimdi de odayı dolduran hıçkırıklara yol açan bir çiftleşme, ama ben ondan, kendimden, Connie'den memnundum, her şeyi bir süre oluruna bırakmaya, meseleyi unuttuğuma memnundum. Connie'yi banyoya götürdüm ve musluğu doldurmaya başladım -annemle babam çok geçmeden dönmüş olacaklardı ve Connie'nin yatakta olması gerekiyordu. Her şeyi sonunda yetişkinler dünyasına uydurmuştum, buna memnundum, ama tam o sırada daha bir süre çıplak bir kız, ya da çıplak herhangi bir şey görmek istemiyordum. Yarın Raymond'a Lulu'yla olan randevumuzu unutmasını söyleyecektim, tabii tek başına gitmek istemedikçe. Ve onun bunu hiç istemeyeceğini adım gibi biliyordum.

Yazın son günü

On iki yaşındayım ve onun gülüşünü ilk kez işittiğimde, arka çimenlikte, güneşte yüzükoyun, yarı çıplak yatıyorum. Bilmiyorum, kımıldamıyorum, sadece gözlerimi kapatıyorum. Bir kızın gülüşü, genç bir kadının gülüşü, gülünç olmayan bir şeye gülmek gibi kısa ve sinirli. Yüzümün yarısı bir saat önce kestiğim çimene gömülü ve yüzümün altındaki soğuk toprağın kokusunu alabiliyorum. Irmaktan gelen hafif bir esinti var, geç vakit öğlesonrası güneşi sırtımı ısırıyor ve o gülüş, hepsi tek bir şeymiş, kafamdaki bir tatmış gibi beni dürtüklüyor. Gülme duruyor ve bütün işitebildiğim, çizgi romanımın sayfalarını karıştıran esinti oluyor, yukarılarda bir yerde Alice ağlıyor, bahçenin her yanında bir çeşit yaz rehaveti var. Derken, onların çimenin üzerinde bana doğru yürüdüklerini işitiyor ve

o kadar çabuk doğrulup oturuyorum ki başım dönüyor, her şeyin rengi kaybolup gitmiş. Erkek kardeşimle birlikte bana doğru yürüyen bu şişman kadın, ya da kız orada. O kadar şişman ki kolları omuzlarından aşağı dosdoğru sarkamıyor. Boynunun çevresinde lastikler var. Her ikisi de bana bakıyor ve benim hakkımda konuşuyorlar, gerçekten de yaklaştıklarında ayağa kalkıyorum, kız elimi sıkıyor ve hâlâ, dosdoğru bana bakıyor, nazik bir at gibi bir çeşit kesik kıkırdama sesi çıkıyor ağzından. Az önce işittiğim gürültü bu, onun gülüşü. Eli bir sünger gibi sıcak, nemli ve pembe, her bir parmağının dibinde gamzeler var. Erkek kardeşim onu Jenny olarak tanıtıyor. Çatı katındaki yatak odasını alacak. Kırmızı bir ay gibi yuvarlak çok geniş bir yüzü ve gözlerini golf topları gibi gösteren kalın gözlükleri var. Elimi bıraktığında söyleyecek bir şey düşünemiyorum. Ama erkek kardeşim konuştukça konuşuyor, ona hangi sebzeleri ve hangi çiçekleri yetiştirdiğimizi anlatıyor, onu ağaçlar arasındaki ırmağın manzarasını görebileceği bir yerde durduruyor ve sonra da, onu eve geri götürüyor. Erkek kardeşimin yaşı benimkinin tamı tamına iki katı ve sırf konuşmasıyla bile o çeşit şeyde beceri sahibi.

Jenny çatı katına yerleşiyor. Ben orada, yukarıdaki eski kutularda bazı şeyler aramak, ya da küçük pencereden ırmağı seyretmek için birkaç kez bulundum. Gerçekte kutularda çok bir şey yok, sadece giysi artıkları ve giysi biçki modelleri var. Belki de bunların bazıları gerçekte anneme aitti. Bir köşede resimsiz resim çerçeveleri yığını var. Bir seferinde oraya, yukarıya çıkmıştım çünkü dışarıda yağmur yağıyordu ve aşağıda Peter'la ötekilerden bazıları arasında süren bir kavga vardı. Yeri temizleyip bir yatak odası için hazırlamak üzere José'ye yardım ettim. José eskiden Kate'in erkek arkadaşıydı ve sonra geçen yaz, eşyalarını Kate'in yatak odasından taşıyıp benimkinin bitişiğindeki boş odaya geçti. Kutularla çerçeveleri garaja taşıdık, tahta döşemeyi siyaha boyadık ve kilimler koyduk. Odamdaki fazladan yatağı çıkarıp yukarı taşıdık. Onunla birlikte, bir masa, bir sandalye, küçük bir dolap ve eğik tavan, iki kişinin ayakta durabilmesi için ancak yer var. Jenny'nin bütün eşyası küçük bir valiz ve plastik bir torba. Onun için, bunları odasına

götürüyorum ve o, gitgide daha güç soluyarak ve merdivenlerin üçüncü katına çıkarken yarı yolda dinlenmek için durarak, beni izliyor. Erkek kardeşim Peter çıkıp arkadan geliyor ve hepimiz de orada yaşayacakmışız ve odayı ilk kez görüyormuşuz gibi içeriye sıkışıyoruz. Irmağı görebilsin diye Jenny'ye pencereyi işaret ediyorum. Büyük dirsekleriyle masanın üzerine oturuyor Jenny. Zaman zaman, Peter'ın anlattığı bir hikâyeyi dinlerken, büyük beyaz bir mendille nemli kırmızı yüzüne hafifçe dokunuyor. Sırtının ne kadar kocaman olduğuna bakarak onun arkasındaki yatağın üzerine oturuyorum ve sandalyesinin altından kalın pembe bacaklarının, incelip incelip dipteki ufak ayakkabılara sığdıklarını görebiliyorum. Her yeri pembe. Terinin kokusu odayı dolduruyor. Dışardaki yeni kesilmiş çimen gibi kokuyor ve onu çok derinden içime çekmemem gerektiğini düşünüyor, yoksa kendimin de şişmanlayacağı fikrine kapılıyorum. Eşyalarını valizinden çıkarabilsin diye gitmek üzere ayağa kalkıyoruz, o da her şey için teşekkür ediyor, ben kapıdan çıkarken o küçük kesik kıkırdama sesini çıkarıyor, sinirli gülüşüyle gülüyor. Bakmayı aklından geçirmeden kapının eşiğinde yeniden ona şöyle bir bakıyorum ve o, büyümüş golf topu gözleriyle dosdoğru bana bakıyor.

"Çok konuşmuyorsun sen, öyle değil mi?" diyor. Bu da, bir şeyler söylemek için düşünmeyi adeta daha da zorlaştırıyor. Bu yüzden ona sadece gülümsüyorum ve merdivenlerden aşağı inmeyi sürdürüyorum.

Aşağıda Kate'in yemek pişirmesine yardımcı olma sırası benim. Kate uzun boylu, narin ve hüzünlü. Gerçekte Jenny'nin karşıtı. Kız arkadaşlarım olduğunda Kate gibi olmasına çalışacağım. Gerçi, rengi çok solgun, yazın bu zamanında bile. Tuhaf renkli saçları var. Bir keresinde Sam'in, saçlarının kahverengi bir zarf renginde olduğunu söylediğini işittim. Sam de, Peter'ın burada yaşayan ve José kendi eşyalarını dışarı çıkardığında eşyalarını Kate'in yatak odasına taşımak isteyen arkadaşlarından biri. Ancak Kate burnu büyük biri ve çok gürültücü olduğu için Sam'den hoşlanmıyor. Sam, Kate'in odasına taşınacak olsa, Kate'in küçük kızı Alice'i hep uyandırırdı. Kate'le José aynı odadayken birbirlerine bakıp bakmadıkları-

nı görmek için onları hep seyrediyorum, onlar da hiçbir zaman birbirlerine bakmıyorlar. Geçen nisan ayında bir şey ödünç almak için bir öğlesonrası Kate'in odasına girdim ve onunla José'nin yatakta uyumakta olduklarını gördüm. José'nin annesi ve babası İspanyol, derisi çok esmer. Kate bir kolunu uzatmış sırt üstü yatıyordu ve José de ona sokularak, kolunun üzerine yatmıştı. Üzerlerinde pijamaları yoktu ve yatak çarşafı bellerine geliyordu. Çok siyah ve çok beyazdılar. Uzun süre, onları seyrederek, yatağın dibinde durdum. Keşfetiniş olduğum bir sır gibiydi bu. Derken Kate gözlerini açtı, beni orada gördü ve usulca dışarı çıkmamı söyledi. Orada öyle yatıyor olmaları ve şimdiyse birbirlerine bakmamaları bana çok garip gözüküyor. Bir kızın kolunun üzerine yatacak olsam ben böyle yapmazdım. Kate yemek yapmaktan hoşlanmıyor. Alice'in ağzına bıçakları sokmasını ya da ocağın üzerindeki kaynayan tencereleri devirmesini engellemek için çok zaman harcaması gerekiyor. Kate giyinip kuşanmaktan ve dışarıya çıkmaktan, ya da saatlerce telefonda konuşmaktan hoşlanıyor ki ben de kız olsam böyle yapmayı yeğlerdim. Bir seferinde, geç vakte kadar dönmedi ve Alice'i kardeşim Peter yatırmak zorunda kaldı. Alice'le konuştuğunda her zaman üzgün görünüyor Kate, ona ne yapması gerektiğini söylediğinde gerçekte Alice'le hiç konuşmak istemiyormuş gibi usulca konuşuyor. Benimle konuştuğunda da öyle, sanki gerçek konuşma değilmiş gibi bu. Mutfakta sırtımı gördüğünde beni aşağıya banyoya götürüyor ve üzerime bir parça pamukla kalamin losyonu sürüyor. Aynada onu görebiliyorum, yüzünde özel bir ifade yokmuş gibi görünüyor. Dişlerinin arasından yarı ıslık yarı iç çekiş bir ses çıkarıyor ve sırtımın farklı bir bölümünü ışığa dönmemi istediğinde beni kolumdan tutup itiyor ya da çekiyor. Bana yukarıdaki kızın neye benzediğini çabuk ve sakin bir şekilde soruyor, ben de ona, "Çok şişman ve komik bir gülüşü var," dediğimde hiç karşılık vermiyor. Kate için sebze doğrayıp sofrayı kuruyorum. Sonra, tekneme bakmak için ırmağa yürüyorum. Annemle babam öldüklerinde elime geçen az bir parayla satın aldım onu. İskeleye vardığımda güneş çoktan batmış ve ırmak, bir zamanlar çatı katında duran giysi artıkları gibi kırmızı atıklarla siyahlaşmış. Bu gece ırmak ağır akıyor,

hava ılık ve sakin. Teknemin ipini çözmüyorum, sırtım güneşten kürek çekemeyecek kadar fazla yanmış. Bunu yapmak yerine teknenin içine giriyorum, ırmağın sakin yükselişi ve alçalışıyla oturup, kırmızı bezlerin siyah suya batışını seyrederken Jenny'nin kokusunu içime çok fazla çekip çekmediğimi merak ediyorum.

Döndüğümde yemeğe başlamak üzereler. Jenny Peter'ın yanında oturuyor ve içeri girdiğimde, hatta onun öbür yanına oturduğumda bile, başını tabağından kaldırıp bakmıyor. Yanımda çok büyük duruyor, ancak tabağının üzerine o kadar eğilmiş ki, var olmayı gerçekte istemezmiş gibi görünüyor, bir bakıma onun için üzülüyorum ve onunla konuşmak istiyorum. Ama söyleyecek bir şey düşünemiyorum. Aslında bu yemekte hiç kimsenin söyleyecek bir şeyi yok, hepsi de sadece, tabaklarının üzerinde bıçaklarıyla çatallarını ileri geri götürüp duruyorlar ve ara sıra birisi bir şeylerin verilmesi için mırıldanıyor. Biz yemek yerken genelde böyle olmaz, genellikle sürüp giden bir şeyler vardır. Ancak Jenny burada, her birimizden daha sessiz ve aynı zamanda daha iri, yüzünü de tabağından kaldırmıyor. Sam boğazını temizliyor, gözlerini sofranın ucundaki Jenny'ye eğiyor ve onun dışında başka herkes de bir şey bekleyerek gözlerini yukarı kaldırıyor. Sam boğazını gene temizliyor ve şöyle diyor:

"Daha önce nerede yaşıyordun, Jenny?" Hiç kimse konuşmadığı için sesi tekdüze çıkıyor, sanki Sam bir bürodaymış da onun için bir form dolduruyormuş gibi. Jenny de, gözleri hâlâ tabağına eğik:

"Manchester'da," diyor. Sonra Sam'e bakıyor. "Bir dairede." Herhalde hepimiz de onu dinleyip ona baktığımız için, o kesik kıkırdayışıyla azıcık gülüyor ve sonra yeniden başını tabağına gömüyor. Bu arada Sam "Aa, demek öyle," gibi bir şeyler söylüyor ve bundan sonra ne diyeceğini düşünüyor. Yukarıda, Alice ağlamaya başlıyor, bu yüzden Kate gidip onu aşağıya getiriyor ve kucağına oturtuyor. Alice ağlamayı kestiğinde her birimize sırayla parmağıyla işaret ediyor ve "IH, IH, IH" diye bağırıyor ve hepimiz de orada oturmuş yemek yiyip konuşmazken masanın etrafında bu böyle sürüp gidiyor. Sanki söyleyecek bir şeyler düşünmediğimiz için bizi kınar gibi. Kate ona, Alice'le birlikte olduğunda her zaman takındı-

ğı hüzünlü edayla sessiz olmasını söylüyor. Bazen Alice'in babası olmadığı için onun böyle olduğunu düşünüyorum. Kate'e hiç benzemiyor, sapsarı saçları ve başına göre çok büyük kulakları var. Bir iki yıl önce Alice çok küçükken José'nin onun babası olduğunu düşünürdüm. Ama onun saçları siyah ve Alice'le hiçbir zaman ilgilenmiyor. Herkes ana yemeğini bitirip de ben Kate'in tabakları toplamasına yardımcı olduğumda, Jenny Alice'i kucağına çağırıyor. Alice hâlâ bağırıyor ve odadaki farklı şeylere işaret ediyor, ama bir kez Jenny'nin kucağına oturunca sesi tamamen kesiliyor. Herhalde şimdiye değin gördüğü en büyük kucak olduğu için. Kate ve ben içeriye meyve getiriyoruz ve portakallarla muzların kabuklarını soyup bahçemizdeki ağaçtan gelen elmaları yediğimizde, çay içip süt ve şekerle bardakları elden ele uzattığımızda, onları bunu yapmaktan alıkoyan bir şey asla yokmuş gibi, herkes genellikle yaptığı üzere konuşup gülmeye başlıyor. Jenny de Alice'e kucağında gerçekten iyi vakit geçirtiyor, dizlerini kaldırıp onu tıpkı bir at gibi dört nala koşturuyor, elini bir kuş gibi Alice'in göbeğinin üzerine daldırıyor, ona parmaklarıyla oyunlar gösteriyor, böylelikle Alice hep daha çok şey yapmak için bağırıyor. Alice'in ilk kez böyle güldüğünü işitiyorum. Derken, Jenny gözlerini masanın dibindeki Kate'e doğru eğiyor, Kate onların oyunlarını ancak televizyon seyrederken yüzünde oluşabilecek türden bir bakışla seyrediyor. Birdenbire, Alice'i kucağında bu kadar uzun süre tutmaktan ve bu kadar eğlenmekten suçluluk duyuyormuş gibi Jenny, Alice'i annesine uzatıyor. Alice, "Daha, daha, daha," diye bağırıyor ve masanın öteki ucuna dönüp bir beş dakika daha bağırınayı sürdürünce annesi onu alıp yukarı yatağa götürüyor.

Kardeşim götürmemi söylediği için, ertesi sabah erkenden yukarıya, Jenny'nin odasına kahve götürüyorum. İçeriye girdiğimde onu çoktan kalkmış buluyorum, masasında oturmuş mektuplara pul yapıştırıyor. Dün gece göründüğünden daha küçük görünüyor. Penceresini ardına kadar açmış ve odası sabah havasıyla dolmuş, kalkalı uzun bir süre olmuş gibi duruyor. Pencereden ağaçlar arasında uzanan, güneşte ışıklı ve sakin görünen ırmağı görebiliyorum. Dışarıya çıkmak istiyorum, kahvaltıdan önce teknemi görmek istiyo-

rum. Ama Jenny konuşmak istiyor. Beni yatağının üzerine oturtuyor ve kendimden söz etmemi söylüyor. Bana hiç soru sormuyor ve ben birine kendimden söz etmeye nasıl başlayacağımdan emin olmadığım için orada oturuyorum ve o, mektuplarına adres yazıp kahvesini yudumlarken onu seyrediyorum. Ama buna aldırış etmiyorum, Jenny'nin odasında bulunmak hoş. Duvara iki resim koymuş. Birisi, bir hayvanat bahçesinde çekilmiş çerçeveli bir fotoğraf, midesinin üzerine tutunmuş yavrusuyla bir dal boyunca baş aşağı yürüyen bir maymunu gösteriyor. Bunun bir hayvanat bahçesi olduğunu anlayabilirsiniz çünkü fotoğrafın köşesinde bir bakıcının kepi ve yüzünün bir bölümü gözüküyor. Ötekisi bir dergiden alınmış renkli bir resim, deniz kıyısı boyunca el ele tutuşup koşan iki çocuğu gösteriyor. Güneş batıyor ve resimdeki her şey, çocuklar bile koyu kırmızı. Çok iyi bir resim. Jenny mektuplarıyla işini bitiyor ve bana nerede okula gittiğimi soruyor. Ona tatil sona erince gideceğim yeni okuldan söz ediyorum, Reading'deki büyük ortaokul. Ama henüz oraya gitmiş değilim, bu yüzden hakkında söyleyebileceğim çok şey yok.

"Irmağa mı ineceksin?"

"Evet, teknemi görmem gerekiyor."

"Seninle birlikte gelebilir miyim? Bana ırmağı gösterir misin?" Yuvarlak, pembe ayaklarını küçük, yassı ayakkabılara sığdırışını ve arkasında bir ayna olan fırçasıyla çok kısa saçlarını fırçalayışını seyrederek, kapının yanında onu bekliyorum. Çimenin üzerinden geçip bahçenin dibindeki kapıya doğru ilerliyoruz ve sonra büyük eğreltiotlarının arasından patika boyunca yürüyoruz. Yarı yolda sarı bir çekiç kuşunun ötüşünü dinliyorum ve Jenny bana kuşların ötüşlerini bilmediğini söylüyor. Çoğu yetişkin insan size hiçbir zaman bazı şeyleri bilmediğini söylemez. Böylelikle iskeleye çıkmazdan önce patikada aşağıya doğru ilerliyoruz ve Jenny bir karatavuğun ötüşünü işitebilsin diye yaşlı bir meşe ağacının altında duruyoruz. Orada tepede bir karatavuk olduğunu biliyorum, sabahleyin bu vakitler öten bir tanesi her zaman vardır. Tam oraya vardığımızda karatavuk duruyor ve yeniden ötmeye başlaması için sessizce beklememiz gerekiyor. O, yarı ölü ağaç gövdesinin yanında du-

rurken, başka ağaçlarda başka kuşlar olduğunu ve ırmağın tam köşede iskelenin altına aktığını işitebiliyorum. Ancak kuşumuz istirahate çekilmiş. Sessizlik içinde beklemek Jenny'yi tedirginleştiriyor ve ağzından o kesik gülme sesinin çıkmasını engellemek için burnunu sertçe sıkıyor. Karatavuğun ötüşünü duymasını o kadar istiyorum ki elimi kolunun üzerine koyuyorum ve bunu yaptığımda elini burnundan çekip gülümsüyor. Bundan tam birkaç saniye sonra karatavuk o uzun karmaşık ötüşüne başlıyor. Bütün bu süre boyunca anlaşmamızı bekliyormuş. Yürüyüp iskeleye çıkıyoruz ve ona, dipte bağlı olan teknemi gösteriyorum. Bir meyve gibi dışı yeşil, içi kırmızı bir sandal bu. Bütün bu yaz boyunca her gün kürek çekmek, onu boyamak, temizlemek ve bazen de sadece bakmak için buraya indim. Bir keresinde ırmak yukarı on kilometre kürek çektim ve günün geri kalan kısmını aşağı doğru sürüklenerek geçirdim. İskelenin kenarına oturuyor ve tekneme, ırmağa ve öte yandaki ağaçlara bakıyoruz. Derken Jenny ırmağın aşağısına bakıp,

"Londra tam orada," diyor. Londra, ırmaktan uzak tutmaya çalıştığım korkunç bir giz. Evimizin önünden akıp geçerken onu henüz bilmiyor ırmak. Bu yüzden sadece başımla onaylayıp hiçbir şey söylemiyorum. Jenny bana teknede otup oturamayacağını soruyor. İlkin çok ağır çekeceği kaygılandırıyor beni. Ama elbette bunu ona söyleyemem. İskelenin üzerine eğiliyor ve içeri girebilmesi için pruva ipini tutuyorum. Bunu bir yığın sızlanma ve sendelemeyle yapıyor. Tekne şimdi, her zaman olduğundan daha alçak görünmediği için, ben de içine giriyorum ve ırmağı, gerçekte ne denli güçlü ve ne denli eski olduğunu görebileceğiniz bu yeni düzeyden seyrediyoruz. Oturup uzun süre konuşuyoruz. Önce ona annemle babamın iki yıl önce bir araba kazasında öldüklerini ve erkek kardeşimin evi bir çeşit komüne çevirmeyi aklından geçirdiğini anlatıyorum. Erkek kardeşim ilkin yirmiyi aşkın kişinin burada birlikte yaşamasını düşünüyordu. Ama şimdi, sanırım bunu sekize falan indirmeyi istiyor. Sonra Jenny bana Manchester'da büyük bir okulda öğretmen olduğu zamanları, burada bütün öğrencilerin onunla şişman diye hep alay ettiklerini anlatıyor. Gerçi, bundan söz ederken aldırır gözükmüyor. Orada geçirdiği zamana ilişkin bazı

komik hikâyeleri var. Bana çocukların, onu bir kitap dolabına kilitledikleri bir olayı anlattığında, her ikimiz de o kadar çok gülüyoruz ki, tekne sağa sola sallanıyor ve ırınağa küçük dalgalar yayıyor. Bu kez Jenny'nin gülüşü önceki gibi zorlamalı ve kesik kesik değil, rahat ve adeta ritmik. Dönüş yolunda iki karatavuğu ötüşlerinden tanıyor ve çimenin üzerinden geçerken bir başkasını işaret ediyor. Başımla onaylıyorum. Gerçekte bir ardıçkuşu ötüşü, ama aradaki farkı ona anlatamayacak kadar açım.

Üç gün sonra Jenny'nin şarkı söylediğini işitiyorum. Arka bahçede bir bisikleti onarmaya uğraşıyorum ve açık mutfak penceresinden onu işitiyorum. Orada yemek pişiriyor ve Kate arkadaşlarını ziyaret ederken Alice'e bakıyor. Sözcüklerini bilmediği bir şarkı, neşeli ve hüzünlü arası, şarkıyı Alice'e boğuk sesli yaşlı bir zenci gibi söylüyor. Günaydın oğlum la-la,la-la-la, l'la, günaydın oğlum la-la-la, la-la, l'la, günaydın oğlum beni götür bur'lardan. O öğlesonrası onu ırmakta tekne gezintisine çıkartıyorum ve aynı türden bir ezgiyle bir başka şarkı söylüyor, ama bu kez içinde hiç sözcük yok. Ya-la-la, ya-laaa, ya-eeeee. Özellikle benim için söylenmiş bir serenatınış gibi ellerini iki yana açıyor ve gözlük camlarının büyüttüğü gözlerini deviriyor. Bir hafta sonra Jenny'nin şarkıları evin her yanını kaplıyor, eğer anımsayabilirse, bazen bir iki dizeli, ama çoğu kez hiç sözcüksüz. Mutfakta çok vakit geçiriyor ve şarkılarının çoğunu orada söylüyor. Her ne yapıyorsa yapıyor ve orada daha çok yer açıyor. İçeriye daha fazla ışık girsin diye kuzeye bakan penceredeki boyaları kazıyor. Pencerenin özellikle niçin boyanmış olduğunu hiç kimse bilemiyor. Eski bir masayı dışarıya çıkartıyor ve masa dışarı çıkarılınca her zaman ne kadar yer kaplamış olduğunu herkes anlıyor. Bir öğleden sonra, mutfağı daha büyük göstermek için tüm bir duvarı beyaza boyuyor, nerede oldukları her zaman bilinsin ve hatta ben bile erişeyim diye tencerelerle tabakları düzene koyuyor. Yapacak başka hiçbir şey olmadığında içinde rahat rahat oturabilecek bir mutfağa çeviriyor onu. Jenny kendi ekmeğini yapıyor ve kekler pişiriyor, satın almak için genellikle dükkâna gittiğimiz şeyler bunlar. Burada bulunuşunun üçüncü günü yatağımın üzerinde temiz çarşaflar buluyorum. Bütün yaz bo-

yunca kullanmakta olduğum çarşaflarla giysilerimin çoğunu yıkamak için bir tarafa kaldırıyor. Bütün bir öğlesonrasını baharatlı bir et yemeği yapmakla geçiriyor ve o gece, iki yıl içinde yediğim en iyi yemeği yiyorum. Ötekiler ona yemeğin ne kadar iyi olduğunu düşündüklerini söylediklerinde Jenny heyecanlanıyor ve o kesik gülüş çıkıyor ağzından. Jenny böyle yaptığında ötekilerin hâlâ rahatsız olduklarını görebiliyorum, bakması kaba bir şeymiş gibi gözlerini adeta başka yöne çeviriyorlar. Ama öyle güldüğünde beni hiç kaygılandırmıyor bu, ötekiler orada masada, gözlerini başka tarafa çevirdikleri zamanlar dışında onu duymuyorum bile. Çoğu öğlesonraları birlikte ırmağa gidiyoruz ve ona nasıl kürek çekileceğini öğretmeye uğraşıyorum, onun öğretmenlik döneminin hikâyelerini, bir süpermarkette çalıştığı zamana ilişkin, yaşlı insanların domuz pastırması ve tereyağı çalabilmek için markete her gün gelişlerini nasıl seyrettiğine ilişkin hikâyelerini dinliyorum. Ona birkaç kuş ötüşü daha öğretiyorum, ama anımsayabildiği biricik ötüş birincisi, yani karatavuğunki. Odasında bana annesiyle babasının ve erkek kardeşinin fotoğraflarını gösteriyor ve,

"Tek şişman olan benim," diyor. Ben de ona kendi anne ve babamın bazı fotoğraflarını gösteriyorum. Bir tanesi, ölümlerinden bir ay önce çekilmiş, fotoğrafta el ele tutuşarak ve resmin dışındaki bir şeye gülerek basamaklardan iniyorlar. Çektiğim fotoğraf için onları güldürmek amacıyla etrafta maskaralıklar yapan erkek kardeşime gülüyorlardı. Fotoğraf makinesini onuncu doğum günümde almıştım ve onunla çektiğim ilk fotoğraflardan biriydi bu. Jenny uzun süre fotoğrafa bakıp annem hakkında çok güzel bir kadına benzediği yolunda bir şeyler söylüyor ve birdenbire annemi, resimdeki bir kadın gibi görüyorum sadece, herhangi bir kadın olabilirmiş gibi. Ve ilk kez, annem uzaklarda, kafamın içinde bana bakmıyor da, kafamın dışında benim tarafımdan, Jenny tarafından ya da fotoğrafı eline alan herhangi bir kimse tarafından bakılıyor. Jenny fotoğrafı elimden alıyor ve ötekilerle birlikte ayakkabı kutusunun içine koyuyor. Aşağı inerken garip ve sessiz bir şekilde sona eren bir oyun sahneye koymuş olan arkadaşlarından biri hakkında uzun bir hikâye anlatmaya başlıyor. Arkadaşı, Jenny'nin alkışları oyunun

sonunda başlatmasını istiyormuş ama bir şekilde Jenny her şeyi yanlış anlamış ve herkesi oyunun bitiminden önceki kısa bir duraklama sırasında alkışlatmaya başlatmış, böylelikle de oyunun sonu kaybolmuş ve hiç kimse oyunun ne hakkında olduğunu bilmediği için de alkışlar gitgide daha artmış. Bütün bunlar, sanırım, beni annem hakkında düşünmekten alıkoymak için ve gerçekten de alıkoyuyor.

Kate, Reading'deki arkadaşlarıyla daha fazla vakit geçiriyor. Bir sabah ben mutfaktayken içeriye üzerinde çok şık bir çeşit deri elbise ve yüksek ökçeli deri çizmelerle giriyor. Karşıma oturuyor ve Alice'e o gün ne yiyecek vermesi gerektiğini ve ne zaman döneceğini söylemek için Jenny'nin aşağıya inmesini bekliyor. Bu bana, hemen hemen iki yıl önce, Kate'in aynı türden bir takım elbiseyle mutfağa girmiş olduğu bir başka sabahı anımsatıyor. Kate masaya oturmuş, bluzunun düğmelerini çözmüş ve parmaklarıyla bir memesinden bir şişenin içine mavimsi beyaz sütünü sağmaya başlamış ve sonra, aynı şeyi öteki memesiyle yapmıştı. Orada otururken bana dikkat eder gözükmüyordu.

"Bunu ne için yapıyorsun?" diye sormuştum ona.

"Janet'in gün içinde Alice'e süt vermesi için. Dışarıya çıkmam gerekiyor," demişti. Janet eskiden burada yaşayan siyah derili bir kızdı. Kate'in, memesinden sütünü bir şişenin içine sağmasını seyretmek garipti. Bu bana, bizim tıpkı bir çay partisindeki maymunlar gibi, üzerimizde giysiler olan ve çok ilginç şeyler yapan hayvanlar olduğumuzu düşündürüyordu. Ama çoğu kez birbirimize öylesine alışıyoruz ki. Kate'in sabahleyin ilk iş olarak benimle birlikte mutfakta otururken, şimdi o sabahı anılsayıp anımsamadığını merak ediyorum. Dudaklarına portakal rengi ruj sürmüş ve saçını arkadan bağlamış, bu onu her zamankinden daha zayıf gösteriyor. Ruju, bir yol levhası gibi, adeta floresanlı. Her saniye saatine bakıyor ve giydiği deri gıcırdıyor. Uzaydan gelen güzel bir kadın gibi gözüküyor. Derken Jenny, kumaş parçalarından yapılmış kocaman eski bir sabahlık giymiş olarak ve az önce yataktan kalktığı için esneyerek aşağıya iniyor, Kate de onunla çok çabuk ve sakin bir sesle gün boyunca Alice'e verilecek yiyecekler hakkında konuşuyor.

Bu çeşit bir şeyden söz etmek sanki onu üzüyormuş gibi. Çantasını alıyor ve omzunun üzerinden, "Hoşçakalın," diye seslenerek, mutfaktan koşarak çıkıyor. Jenny masaya oturuyor ve çay içiyor, sanki o gerçekte zengin hanımefendinin kızına bakmak için evde bırakılmış büyükanneymiş gibi. Baban zengin senin, anan güzel senin, lah la-la-la-la-la ağlama. Başkalarının Jenny'ye davranış tarzında da bir şeyler var. Sanki o, olup bitenlerin dışındaymış gibi, gerçekte onlar gibi bir kişi değilmiş gibi. Büyük yemekler pişirmesine ve pastalar yapmasına alıştılar onun. Bu konuda hiç kimse bir şey söylemiyor şimdi. Bazen, akşamları, Peter, Kate, José ve Sam oturup Peter'ın el yapımı nargilesinde haşhaş içiyorlar ve yüksek volümde stereo müzik dinliyorlar. Böyle yaptıklarında, Jenny genellikle yukarı odasına çıkıyor, bunu yaparlarken onlarla birlikte olmaktan hoşlanmıyor, onların buna biraz kırıldıklarını görebiliyorum. Jenny de, bir kız olmasına karşın Kate gibi ya da kardeşimin kız arkadaşı Sharon gibi güzel değil. Onlar gibi blucin ve Hintli gömlekleri de giymiyor, çünkü büyük olasılıkla kendisine uygun giyecek bir şeyler bulamıyor. Üzerine çiçekli giysiler ve annemin ya da postanedeki hanımın giydikleri gibi sıradan şeyler giyiyor. Ve bir şeye heyecanlanıp da o kesik gülüşüyle güldüğünde onu bir çeşit akıl hastası gibi düşündüklerini söyleyebilirim, bunu gözlerini öteye çevirmelerinden anlıyorum. Bir de, onun ne kadar şişman olduğunu düşünüyorlar. Bazen Jenny yanlarında değilken Sam ona Narin Jenny diyor ve bu ötekileri hep güldürüyor. Ona karşı dostluktan uzak duygular içinde olduklarından ya da bunun gibi bir şeyden ötürü değil bu, sadece, onu kendilerinden ayırmalarını tanımlamak bir bakıma zor bir şey. Bir seferinde ırmakta gezintiye çıkıyoruz ve Jenny bana haşhaş hakkında sorular soruyor.

"Bütün bunlar hakkında ne düşünüyorsun?" diyor ve ona on beş yaşıma gelinceye değin kardeşimin haşhaşı denememe izin vermeyeceğini söylüyorum. Buna tamamen karşı olduğunu biliyorum, ama bir daha ondan söz etmiyor. Alice'i tutarak ve güneşe biraz şaşı bakarak mutfak kapısının yanına yaslanmış o aynı öğlesonrası fotoğrafını çekiyorum onun. O da benimkini çekiyor, fotoğrafta, çeşitli parçalarını bir araya getirerek monte ettiğim bisiklete arka

bahçede ellerimi gidona koymadan biniyorum.

Jenny'nin, ne zaman Alice'in annesi haline dönüştüğünü tam olarak söylemek zor. Önceleri Kate arkadaşlarını ziyarete gidince ona bakıyor. Derken ziyaretler neredeyse her gün olacak kadar sıklaşıyor. Böylelikle üçümüz, Jenny, Alice ve ben ırmağın kenarında birlikte bir hayli vakit geçiriyoruz. İskelenin yanında aşağı yukarı iki metre genişliğinde, ufak bir kumsala inen bir çimen şeridi var. Ben teknemle uğraşırken, Jenny Alice'le oynayarak çimenlikte oturuyor. Alice'i ilk tekneye bindirişimizde bir domuz yavrusu gibi tiz seslerle bağırıyor. Sudan korkuyor. Küçük kumsalda ancak uzun bir süre sonra ayağa kalkıyor ve sonunda ayağa kalktığında da üzerine ansızın gelmesin diye gözlerini su kıyısından hiç ayırmıyor. Ama, tamamen güven içinde, Jenny'nin ona tekneden el salladığını görünce fikrini değiştiriyor ve ırmağın öteki tarafına bir gezi yapıyoruz. Alice, Kate'in yanında olmamasına aldırış etmiyor çünkü ona bildiği bölük pörçük şarkıları söyleyen ve ırmağın kıyısındaki çimenlikte otururlarken onunla hep konuşan Jenny'den hoşlanıyor. Alice bu şarkıların tek bir sözcüğünü bile anlamıyor ama Jenny'nin sürüp giden sesinin tınısından hoşlanıyor. Zaman zaman Jenny'nin ağzına eliyle işaret ediyor ve "Daha, daha," diyor. Kate onunla birlikteyken her zaman o denli sessiz ve hüzünlü ki onunla doğrudan konuşan pek çok ses işitmiyor Alice. Bir gece Kate başka bir yerde kalıyor ve ertesi sabaha kadar da dönmüyor. Alice, Jenny'nin dizleri üzerinde oturmuş, kahvaltısını sofranın üzerine saçarken, birdenbire içeri koşarak Kate giriyor, onu oturduğu yerden kapıp kaldırıyor, kucağına alıyor ve hiç kimseye yanıt verme vakti bile bırakmadan üst üste sorular sorup duruyor,

"İyi miydi? İyi miydi? İyi miydi?" Aynı öğleden sonra Alice Jenny ile dönüyor, çünkü Kate'in gene bir yere gitmesi gerekiyor. Jenny'ye akşam erken vakit döneceğini söylediğini işittiğimde mutfağın önündeki holdeyim ve birkaç dakika sonra onu elinde küçük bir valiz taşıyarak araba yolundan aşağı yürürken görüyorum. Kate iki gün sonra döndüğünde, Alice'in hâlâ orada olup olmadığını görmek için kafasını kapıdan uzatıyor sadece, sonra yukarıya odasına çıkıyor. Alice'in hep yanımızda olması o kadar iyi bir şey

değil. Teknede çok uzaklara gidemiyoruz. Yirmi dakika sonra, Alice sudan gene kuşkulanıyor ve yeniden kıyıya dönmek istiyor. Bir yere yürümek istersek bu kez Alice'in yolun büyük bölümü boyunca taşınması gerekiyor. Bu da Jenny'ye, ırmak kenarında bulunan özel yerlerimden bazılarını gösteremeyeceğim anlamına geliyor. Günün sonunda, Alice bayağı mızmızlanıyor, yorulduğu için sebepsiz yere sızlanıyor ve ağlıyor. Alice'le bu kadar vakit geçirmekten usanıyorum. Kate günün büyük bir bölümü boyunca odasında kalıyor. Bir öğleden sonra yukarıya ona çay çıkarıyorum, o da bir sandalyede oturmuş halde uyuyor. Alice çoğu zaman orada yanımızdayken, Jenny'le ben, o buraya ilk kez geldiğinde konuştuğumuz kadar konuşmuyoruz. Alice dinlediği için değil, Jenny'nin bütün vaktini aldığı için. Gerçekte başka hiçbir şey düşünmüyor, Alice'ten başka hiç kimseyle konuşmak istemiyormuş gibi duruyor Jenny. Bir akşam hepimiz, akşam yemeğinden sonra, öndeki odada oturuyoruz. Kate holde telefonda birisiyle uzun uzun tartışıyor. Tartışmasını bitiriyor, içeriye giriyor, gürültülü bir şekilde oturuyor ve okumaya devam ediyor. Ama kızdığını ve gerçekte hiç okumadığını görebiliyorum. Bir süre hiç kimse konuşmuyor, derken yukarıda Alice ağlamaya başlıyor ve bağırarak Jenny'yi çağırıyor. Jenny'le Kate, her ikisi de hemen başlarını kaldırıyorlar ve bir an dikkatle birbirlerine bakıyorlar. Derken Kate ayağa kalkıyor ve odadan ayrılıyor. Hepimiz de okumayı sürdürürmüş gibi yapıyoruz ama aslında Kate'in merdivenlerdeki ayak seslerini dinliyoruz. Onun bu odanın tam üstünde olan Alice'in odasına girdiğini işitiyoruz ve Alice'in, Jenny'nin yukarı çıkması için gitgide daha yüksek sesle bağırdığını işitiyoruz. Kate, bu kez çabuk çabuk, merdivenlerden aşağı iniyor. Odaya girdiğinde Jenny gözlerini kaldırıyor ve birbirlerine yeniden uzun uzun bakıyorlar. Bütün bu zaman boyunca Alice Jenny'nin gelmesi için bağırmaya devam ediyor. Jenny ayağa kalkıyor ve kapıda, Kate'in yanından sıkışarak geçiyor. Konuşmuyorlar. Geriye kalan bizler, Peter, Sam, José ve ben okuma numaramızı sürdürüyoruz ve Jenny'nin yukarıdaki ayak seslerini dinliyoruz. Ağlama duruyor ve Jenny orada uzun bir süre kalıyor. Aşağıya indiğinde Kate elinde dergisiyle sandalyesine dönüyor. Jenny oturu-

yor ve hiç kimse gözlerini kaldırmıyor, hiç kimse konuşmuyor.

Birdenbire yaz sona eriyor. Jenny bir sabah erkenden odama giriyor ve yatağımın çarşaflarıyla odada bulabildiği bütün giysileri çekip alıyor. Okula gitmeden önce her şey yıkanmalıymış. Sonra bana odamı, bütün yaz boyunca yatağının altında birikmiş olan bütün eski çizgi romanları, tabakları ve fincanları, bütün tozu ve teknem için kullandığım boya kutalarını temizletiyor. Garajda küçük bir masa buluyor ve onu odama taşımasına yardım ediyorum. Üzerinde ev ödevlerimi yapmak için benim yazı masam olacak bu. Beni bir şey için kasabaya götürüyor ve bana ne olduğunu söylemiyor. Oraya vardığımızda, bunun saç tıraşı olduğu çıkıyor ortaya. Ben yürüyüp gitmek üzereyken elini omzumun üzerine koyuyor.

"Budalalık etme," diyor. "Bu görüntüyle okula gidemezsin, bir gün bile kalamazsın orada." Bu yüzden berberin önünde kımıltısız oturuyorum ve Jenny arkamda oturup, aynada ona surat asışıma gülerken, berberin bütün yazımı kesip götürmesine izin veriyorum. Jenny, kardeşim Peter'dan biraz para alıyor ve bir okul üniforması satın alabilmek için beni otobüsle kente götürüyor. Irmağın üzerinde geçirdiğimiz vakitlerden sonra onun birdenbire bana ne yapacağımı söylemesi garip. Ama gerçekte aldırış etmiyorum, söylediği şeyleri yapmamak için iyi bir sebep düşünemiyorum. Beni alışveriş yapılan ana sokaklarda dolaştırıyor, ayakkabıcı dükkânlarına ve takım elbise satan dükkânlara sokuyor ve bana, kırmızı bir blazerle bir kep, iki çift siyah deri ayakkabı, altı çift gri çorap, iki çift gri pantolon ve beş gri gömlek satın alıyor, bunları yaparken de hep, "Bunları sevdin mi? Bunu seviyor musun?" diyor ve benim belli bir gri tonu için özel bir beğenim olmadığı için, o en iyinin hangisi olduğunu düşünürse ona razı oluyorum. Bir saatte bitiyor alışveriş. O akşam yeni giysiler için yer açmak üzere rock plakları koleksiyonuyla dolu çekmecelerimi boşaltıyor ve bana, bütün üniformamın parçalarını giydiriyor. Aşağıda hepsi gülüyorlar, özellikle de kırmızı kepi kafama taktığımda. Sam, galaksiler arası çalışan bir postacıya benzediğimi söylüyor. Üç gece boyunca arka arkaya, bir tırnak fırçasıyla derinin altından kirleri çıkarabilmem için bana dizlerimi ovduruyor.

Derken pazar günü, okula başlamamdan bir gün önce, Jenny ve Alice'le son kez olarak ırmağa iniyoruz. Akşamleyin, Peter'la Sam'e teknemi kış için patika boyunca çekip çimenin üzerinden yürüterek garaja sokmalarına yardım edeceğim. Sonra bir başka iskele, daha güçlü bir tanesini inşa edeceğiz. Yazın son tekne gezintisi bu. Ben tekneyi iskeleden uzaklaşmasın diye tutarken Jenny Alice'i kaldırıp içine koyuyor ve sonra kendisi içine biniyor. Ben tek bir kürekle kıyıdan uzaklaşırken Jenny şarkılarından birine başlıyor. İsaaaa aşağıya inmeyecek misin, İsaaaa aşağıya inmeyecek misin, İsaaaa aşağıya inmeyecek misin, lah, la-la-la-lah, la-la. Alice, Jenny'nin dizleri arasında ayakta durmuş, benim kürek çekmemi seyrediyor. Geriye ve ileriye doğru gidip gelmemin komik olduğunu düşünüyor. Yüzüne yaklaşıp sonra gene uzaklaşmamın onunla oynadığım bir oyun olduğunu düşünüyor. Garip, ırmaktaki son günümüz. Jenny şarkısını bitirdiğinde hiç kimse uzun süre konuşmuyor. Sadece, Alice bana gülüp duruyor. Irmağın üzeri o kadar sakin ki, gülüşü suyun üzerinde hiçbir yere yayılmıyor. Güneş, yazın sonunda sönüp tükenmiş gibi, bir çeşit solgun sarı renkte, kıyılardaki ağaçlarda hiç rüzgâr yok, kuş ötüşü de yok. Kürekler bile suda hiç ses çıkarmıyorlar. Sırtım güneşe dönük, ırmağın yukarısına doğru kürek çekiyorum, ama güneş hissedilemeyecek kadar ölgün, hatta gölge yapmayacak kadar ölgün. Ta ötede, bir meşe ağacının altında durmuş, balık tutan yaşlı bir adam var. Onunla aynı hizaya geldiğimizde gözlerini kaldırıyor ve teknenin içinde olan bize uzun uzun bakıyor ve biz de, kıyıda olan ona aynen uzun uzun bakıyoruz. Bize baktığında yüzü değişmiyor. Bizim yüzlerimiz de değişmiyor, hiç kimse merhaba demiyor. Ağzında uzun bir ot parçası var, yanından geçip gittiğimizde onu ağzından çıkarıyor, sakince ırmağa tükürüyor. Jenny elini bulanık suya sokup sürüklüyor ve sanki sadece zihninde gördüğü bir şeymişçesine kıyıyı seyrediyor. Orada kıyıda benimle birlikte olmayı gerçekte istemediğini düşündürüyor bu bana. Jenny sadece, birlikte kürek çektiğimiz bütün öteki zamanlardan ve bunun bu yaz son kez oluşundan ötürü benimle geldi. Bana biraz hüzün veriyor bu, bunu düşününce, kürek çekmek de daha zorlaşıyor. Derken aşağı yukarı yarım saat boyunca böyle git-

tikten sonra bana bakıp gülümsüyor Jenny, onun ırmakta olmayı istememesinin tamamen benim zihnimin ürünü olduğunu söyleyebilirim çünkü yazdan, birlikte yapmış olduğumuz bütün şeylerden söz etmeye başlıyor. Her şeyi gerçekten de harika gösteriyor, gerçekte olduğundan çok daha iyi. Çıktığımız uzun yürüyüşlerden, ırmağın kıyısında Alice'le birlikte suya girmekten, ona kürek çekmeyi ve farklı kuş ötüşlerini anımsamayı öğretişimden, başkaları hâlâ uykudayken kalkıp kahvaltıdan önce ırmakta kürek çektiğimiz zamanlardan söz ediyor. Yaptığımız bütün şeyleri anımsayarak beni de konuşturuyor, bir ipekkuyrukkuşu gördüğümüzü düşündüğümüz zaman olduğu gibi ve bir başka zaman, akşam çalılığın arkasında bir porsuğun deliğinden çıkmasını beklediğimizde olduğu gibi. Çok geçmeden bunun ne kadar harika bir yaz olduğu ve gelecek yıl yapacağımız şeyler konusunda gerçekten heyecanlanıyoruz, kımıltısız havaya bağırıyor ve gülüyoruz. Derken şöyle diyor Jenny:

"Sen de yarın kırmızı kepini giyip okula gidiyorsun." Bunu söyleyiş tarzında bir şey var, bir parmağını havaya sallayıp ciddi biri gibi görünüyor ve beni eleştiriyor, bu da şimdiye değin işittiğim en komik şey. Bunu düşünmek de komik, yazın bütün bu şeyleri yapmak ve sonra yazın sonunda kırmızı bir kep giyip okula gitmek. Gülmeye başlıyoruz ve sanki gülmeyi hiç kesmeyecekmişiz gibi görünüyoruz. Kürekleri elimden bırakmam gerekiyor. Şamata yapıp kıkırdamamız gitgide daha yüksek seslere erişiyor, çünkü sakin hava sesleri suyun üzerinde taşımıyor ve gürültü bizimle birlikte teknede kalıyor. Her göz göze gelişimizde gitgide daha çok ve daha yüksek sesle gülüyoruz, ta ki gülmekten böğürlerim ağrımaya başlayana değin, sonunda durmaktan başka bir şey istemez oluyorum. Alice neler olup bittiğini bilmediği için ağlamaya başlıyor ve bu bizi daha da güldürüyor. Jenny beni görmemek için teknenin kenarına eğiliyor. Ancak gülüşü daha zorlaşıyor ve keskinleşiyor, boğazından gelen taş parçaları gibi küçük sert kesik kesik kıkırdamalara dönüşüyor. Büyük pembe yüzü ve büyük pembe kolları bir parçacık hava alabilmek için titriyor ve geriliyor, ama içinden her şey küçük taş parçaları halinde çıkıyor. Teknede geriye doğru yaslanıyor. Ağzı gülüyor ancak gözleri korkmuş ve kayıtsızlaşmış gibi ba-

kıyor. Gülmenin acısıyla midesini tutarak dizleri üzerine çöküyor ve kendisiyle birlikte Alice'i de deviriyor. Tekne alabora oluyor. Alabora oluyor çünkü Jenny teknenin yanına doğru düşüyor, çünkü Jenny büyük ve teknem küçük. Fotoğraf makinemin objektif kapağının tık etmesi gibi çabucak altüst oluyor tekne ve kendimi birden, elimin arka tarafıyla soğuk yumuşak bir çamura dokunur ve yüzümde sazları hissederken, ırmağın koyu yeşil dibinde buluveriyorum. Kahkahayı, kulağımın yanında batan taş parçaları gibi işitebiliyorum. Ancak yukarıya, yüzeye doğru çıktığımda yakınımda hiç kimseyi hissetmiyorum. Yukarı çıktığımda ırmağın üstü karanlık oluyor. Uzun süre aşağıda kalmışım. Bir şey başıma dokunuyor ve ters çevrilmiş teknenin içinde olduğumu anlıyorum. Yeniden dalıp öbür taraftan çıkıyorum. Soluğumu toplamak uzun zamanımı alıyor. Tekrar tekrar Jenny'le Alice'in adlarını bağırıp teknenin çevresinde ilerliyorum. Ağzımı suya koyup adlarını bağırıyorum. Ama hiç kimse yanıt vermiyor, suyun yüzeyinden hiçbir şey çıkmıyor. Irmağın üzerindeki tek kişi benim. Bu yüzden teknenin kenarına asılıp onların yukarı çıkmalarını bekliyorum. Tekneyle birlikte, hâlâ kafamın içindeki kahkahayla birlikte sürüklenerek, ırmağı ve üzerindeki sarı kumaş artıklarını seyrederek, alçalan güneşte uzun bir süre bekliyorum. Zaman zaman bacaklarımdan ve sırtımdan büyük titremeler geçiyor, ama çoğunlukla sakinim; zihnimde hiçbir şey olmadan, kafam bomboş, yeşil kabuğa tutunuyor, sadece ırmağı seyrediyor, su yüzeyinin yarılmasını ve sarı kumaş artıklarının dağılmasını bekliyorum. Yaşlı adamın balık tuttuğu yerin önüne sürükleniyorum, bu da bana çok uzun bir zaman önceymiş gibi geliyor. Şimdi o yok, durduğu yerde kâğıt bir torba var sadece. O kadar yoruluyorum ki gözlerimi kapatıyorum ve bana, evde sanki yatağımdaymışım, kış mevsimiymiş ve annem odama girip bana iyi geceler diyormuş gibi geliyor. Işığı söndürüyor ve tekneden ırmağa kayıyorum. Sonra anımsıyorum ve Jenny'le Alice'in adlarını bağırıyorum, yeniden ırmağı seyrediyorum ve gözlerim kapanmaya başlıyor, annem odama giriyor, iyi geceler diyor, ışığı söndürüyor ve yeniden suyun içine batıyorum. Uzun bir süre sonra, Jenny'le Alice'in adlarını bağırmayı unutuyorum, orada sadece, asılıp aşağı-

ya sürükleniyorum. Uzun zaman önce çok iyi bildiğim kıyıdaki bir yere bakıyorum. İskelenin yanında bir kum şeridi ve çimenlik var. Tekneden itince sarı kumaş parçaları ırmağa batıyorlar. Tekneyi Londra'ya doğru sürüklenmeye bırakıyorum ve siyah suların içinden iskeleye doğru yavaş yavaş yüzüyorum.

Döşeme tahtalarının üzerinde toz vardı, dekor işlevi gören arka perde yarı yarıya boyanmıştı ve onları sıcak tutup havadaki tozu gösteren parlak ışıklarla birlikte her biri, sahnenin üzerinde çıplaktılar. Oturacak yer yoktu, bu yüzden ortalıkta perişan bir şekilde dolaşıyorlardı. Ne ellerini sokacak cepleri ne de içecek sigaraları vardı.

"İlk kez mi yapıyorsunuz bunu?" Herkes ilk kez yapıyordu, bir tek yönetmen biliyordu bunu. Sadece arkadaşlar konuşuyordu, usulca ve kesintili bir şekilde. Diğerleri sessizdi. Çıplak yabancılar bir konuşmaya nasıl başlarlar? Hiç kimse bilmiyordu. Profesyonel olan erkekler –profesyonel sebeplerle– birbirlerinin rollerine göz ucuyla bakıyorlar, ötekiler, yönetmenin arkadaşlarının arkadaşları ve biraz nakit paraya ihtiyacı olanlarsa, bakar gibi görünmeksizin

kadınlara bakıyorlardı. Jasmin, kostüm tasarımcısıyla konuşmakta olduğu dinleyici salonunun arkasından seslendi, Galce'den tınılar taşıyan Cockney aksanıyla "camp" tarzı konuşuyordu.

"Hepiniz de mastürbasyon yaptınız mı, çocuklar? Bravo." (Hiç kimse konuşmamıştı.) "İlk sertleşmeyi gördüğüm an dışarı çıkarsınız. Bu, saygıdeğer bir gösteri." Kadınların bazıları kıkırdadılar, profesyonel olmayan erkekler yürüyüp ışıkların dışına çıktılar, sahne amirinin iki yardımcısı sahnenin üzerine dürülü bir halı taşıdılar. "Arkanıza dikkat edin," dediler ve o anda sahnenin üzerindekilerin hepsi de, kendilerini hiç olmadığı kadar çıplak hissetti. Sahra şapkalı ve beyaz gömlekli bir adam partere bir teyp yerleştirdi. Teybi başa sararken küçümseyici bir tavır takındı. Çiftleşme sahnesiydi bu.

"B.Ç istiyorum, Jack," dedi ona Jasmin. "Önce onu işitsinler." Dört büyük hoparlör vardı, kaçış yoktu.

"İşte, cin-seeel edimin mahremiyetini duydunuz, millet,
Size söyleyeyim ki bu gerçek,
Taaaastamam yuuurdun her yeeerinde
Budur içeri-dışarı bir-ki-üç Büyük Çiftleşme."

Yükselen keman sesleri ve askeri bir bando vardı ve korodan sonra trombonlar, trampetler ve bir glockenspiel'le çalınan iki zamanlı bir marş. Jasmin koltukların arasından yürüyerek sahneye doğru yöneldi.

"Bu, sizin düzüşme müziğiniz, bayanlar ve baylar." Gömleğinin üst düğmesini çözdü. Bunu kendisi yazmıştı.

"Dale nerede? Dale'i istiyorum." Karanlığın içinden koreograf göründü. Kadın, ortasından geniş bir kemerle bağlanmış son moda bir yağmurluk giymişti. Beline kadar gelen küçük bir gömleği, güneş gözlükleri ve topuz yapılmış saçları vardı. Tıpkı makas gibi yürüyordu. Jasmin, arkasına dönmeden, dinleyici salonunun arkasındaki bir kapıdan dışarıya çıkan adama seslendi.

"Şu perukları *istiyorum*, sevgili Harry. Şu perukları *istiyorum*. Peruk olmazsa, Harry de olmaz." Jasmin ön sıraya oturdu. Burnu-

nun altında elleriyle bir çan kulesi yaptı ve bacak bacak üstüne attı. Dale sahneye çıktı. Bir eli kalçasının üzerinde, döşemenin üzerine yayılmış büyük halının ortasında durdu. "Her bir yanda beş kişi olmak üzere, kızların V şeklinde çömelmelerini istiyorum," dedi. Kollarını hareket ettirerek, V'nin uç noktasının olması gereken yerde duruyordu. Ayaklarının dibine oturdular ve Dale, bir misk kokusu izi bırakarak, ortadakileri yukarı aşağı hizaya soktu. V'yi daha derinleştirdi, sonra yine dar yaptı, önce bir at nalına, bir hilale ve sonra bir kez daha dar bir V'ye döndürdü.

"Çok güzel, Dale," dedi Jasmin. V'nin ucu sahne arkasına bakıyordu. Dale bir kızı ortadan çıkardı ve onun yerine, kenardan bir kız yerleştirdi. Onlarla konuşmuyordu, onları dirseklerinden tutuyor, bir yerden öteki yere götürüyordu. Gözlüklerinden gözlerini göremiyorlar ve ne istediğini de her zaman bilemiyorlardı. Her bir erkeğe kılavuzluk ediyor ve onu kadının tam karşısına oturtmak için omuzlarına basıyordu. Her bir çiftin bacaklarını birbirine uyduruyor, sırtlarını düzeltiyor, başlarını uygun konuma getiriyor ve eşlere önkollarını tutturuyordu. Jasmin bir sigara yaktı. Gerçekte fuayeye ait olan halının üstünde V şeklinde on çift vardı.

Dale sonunda, "Ellerimi çırpıyorum, tempoyla arkaya ve öne doğru sallanıyorsunuz," dedi.

Kayıkçılık oynayan çocuklar gibi sallanmaya başladılar. Yönetmen dinleyici salonunun arkasına yürüdü.

"Bana kalırsa birbirlerine daha yaklaşsınlar, sevgilim, buradan hiçbir şeye benzemiyor." Dale çiftleri birbirlerine daha yaklaştırdı. Kımıldamaya başladıklarında pubis kılları sürtündü. Tempo tutmak güçtü. Daha çok bir pratik meselesiydi bu. Bir çift yana doğru düştü ve kız başını yere çarptı. Kız başını ovuşturdu, Dale geldi ve o da kızın başını ovuşturdu, sonra onları yeniden bir araya getirdi. Jasmin koltukların arasından aşağıya doğru koşturdu.

"Müzikle deneyeceğiz. Jack, lütfen. Ve şarkıyı söyledikten sonra iki zamanlı tempoya ayak uydurmayı unutmayın, hanımlar ve beyler."

"İşte, cin-seeel edimin mahremiyetini duydunuz, millet..."

Dale ellerini çırparken oğlanlarla kızlar sallanmaya başladılar. Bir, iki, üç, dört. Jasmin, kollarını kavuşturmuş, koltukların arasındaki yolun ortasında duruyordu. Kollarını çözdü ve haykırdı,

"Kesin. Yeter." Birdenbire her şey çok sakinleşti. Çiftler gözlerini ışıkların ötesindeki karanlığa dikip beklediler. Jasmin basamakları ağır ağır indi ve sahneye vardığında usulca konuştu.

"Zor olduğunu biliyorum, ama bu şeyden zevk alıyormuşsunuz gibi görünmelisiniz." (Sesi yükseldi.) "Bazı kişiler zevk alır, biliyorsunuz. Sikişme bu, anlıyorsunuz ya, cenaze töreni değil." Bir kez daha deneyelim, bu kez biraz daha coşkuyla. Jack, lütfen. Dale pozisyonlarından çıkmış birimleri yeniden sıraladı, yönetmen de merdiveni bir kez daha tırmandı. Daha iyiydi, bu kez daha iyi olduğuna hiç kuşku yoktu. Dale, Jasmin'in yanında durmuş seyrediyordu. Elini onun omzuna koydu ve gözlüklerine doğru gülümsedi.

"Şekerim, bu iyi, iyi olacak."

"Sondaki iki kişi iyi hareket ediyor," dedi Dale. "Eğer hepsi böyle olsa işsiz kalırdım ben."

"Budur içeri-dışarı bir-ki-üç Büyük Çiftleşme."

Onlara yeni ritimde yardımcı olmak için ellerini çırptı Dale. Jasmin ön sıraya oturdu ve bir sigara yaktı. Yeniden Dale'e seslendi,

"Şu sondakiler..." Dale ona işitemediğini göstermek için parmağını kulağına koydu ve basamakları inerek ona doğru yürüdü.

"Şu sondakiler, çok hızlı gidiyorlar, sence de öyle değil mi?" Birlikte seyrettiler. Doğruydu, iyi hareket eden ikisi, temponun biraz dışına çıkmışlardı. Jasmin iki parmağını, burnunun altına, çan kulesi oluşturacak şekilde dayadı ve Dale makas gibi yürüyerek sahneye gitti. Onlara nezaret ederek ellerini çırptı.

"Bir ki, bir ki," diye bağırdı. Dale'i de, trombonları da, trampetleri de, glockenspiel'i de işitir gibi görünmüyorlardı.

"Bir, sikiş, iki," diye haykırdı Dale. Jasmin'e seslendi. "Biraz ritim duygusuna sahip olmalarını bekliyorum onlardan."

Ama Jasmin duymuyordu çünkü o da haykırıyordu.

"Kes! Dur! Şu şeyi de kapat, Jack." Sondaki çift dışında bütün çiftler duruverdiler. Herkes, şimdi daha hızlı sallanmakta olan sondaki çifti seyrediyordu. Kendilerine özgü yılankavi bir ritimleri vardı onların.

"Tanrım!" dedi Jasmin, "Sikişiyorlar." Sahne amirinin yardımcılarına bağırdı, "Ayırın şunları, lütfen, yüzünüzdeki şu sırıtmalara da bir son verin yoksa Londra'da bir daha çalışamazsınız." Öteki çiftlere bağırdı. "Dağılın siz de, yarım saat sonra yeniden başlarız. Hayır, hayır, burada kalın." Dale'e döndü, sesi boğuktu. "Bunun için üzgünüm, şekerim. Kendini nasıl hissettiğini biliyorum. Tiksinç ve müstehcen, tamamen benim hatam. Hepsini önceden kontrol etmem gerekirdi. Bir daha olmayacak." O konuşurken Dale makasvari yürüyüşüyle koltukların arasından yukarıya doğru yürüdü ve gözden kayboldu. Bu arada çift müzik olmaksızın sallanmayı sürdürüyordu. Sadece halının altındaki döşemelerin gıcırtısı ve kadının alçak sesli inlemeleri vardı. Sahne amirinin yardımcıları, ne yapacaklarını bilemeden, uzakta duruyorlardı.

"Çekip ayırın onları," diye bağırdı Jasmin gene. Sahne amirinin yardımcılarından bir tanesi adamın omuzlarına asıldı, ama omuzlar terliydi ve tutacak hiçbir yer yoktu. Jasmin, gözlerinde yaşlarla, arkasını döndü. İnanılması zordu. Ötekiler moladan memnundular, etrafta durmuş seyrediyorlardı. Omuzları çekiştirip duran sahne amiri yardımcıları bir kova su getirdiler. Jasmin burnunu çekti.

"Olayı büyütmeyin," diye seslendi boğuk sesiyle, "zaten şimdi bitirebilirler bu işi." O konuşurken çifti oluşturanlar şiddetli bir titremeyle orgazm oldular. Birbirlerinden ayrıldılar ve kız, adamı ayakta tek başına bırakarak soyunma odasına koşturdu. Jasmin yüzünde acı bir alay ifadesiyle titreyerek sahneye çıktı.

"Bak, bak hele, Portnoy, zevk aldın mı bari? Şimdi daha iyi mi hissediyorsun kendini?" Adam arkasında ayakta duruyordu. Kamışı kızarmış ve yapışkanlaşmıştı, nabızvari küçük atışlarla kendini aşağı saldı.

"Evet, teşekkür ederim, Bay Cleaver," dedi adam.

"Adın ne senin, bakiim?"

"Cocker." Jack oturduğu parterde kıs kıs güldü, gülmemek için zor tutmuştu kendini. Ötekiler dudaklarını emiyorlardı. Jasmin derin bir soluk aldı.

"Pekâlâ, Cocker, sen ve gövdene yapışmış küçük adam bu sahneden uzaklaşabilirler, kızışmış kedin Nellie'yi de yanında götür. Umarım ikiniz için yeterince büyük bir dam oluğu bulursunuz."

"Bulacağımızdan eminim, Bay Cleaver, teşekkür ederim." Jasmin dinleyici salonuna indi.

"Geriye kalanlar, pozisyonlarınızı alın," dedi Jasmin. Oturdu. Ağlayabileceği, gerçekten ağlayabileceği günler olmuştu. Ama ağlamadı, bir sigara yaktı.

Kelebekler

İlk cesedimi perşembe günü gördüm. Bugün pazardı ve yapacak hiçbir şey yoktu. Hava da sıcaktı. İngiltere'de hiç bu kadar sıcak görmemiştim. Öğleortasına doğru bir yürüyüş yapmaya karar verdim. Tereddüt ederek, evin dışında durdum. Sola ya da sağa gitmek konusunda emin değildim. Charlie, sokağın öteki yanında, bir arabanın altındaydı. Bacaklarımı görmüş olmalı ki bana seslendi.

"Keyifler gıcır mı?" Böyle sorulara verilecek hazır yanıtlarım hiçbir zaman olmadı. Birkaç saniye zihnimi yokladım ve:

"Nasılsın, Charlie?" dedim. Sürünerek arabanın altından çıktı. Güneş, sokakta benim tarafımdaydı, onun gözlerine giriyordu. Gözlerine eliyle siper yaptı ve,

"Şimdi nereye gidiyorsun?" dedi. Gene bilmiyordum. Günler-

den pazardı, yapacak hiçbir şey yoktu, çok sıcaktı...

"Dışarı," dedim. "Yürüyüşe..." Karşı tarafa geçtim ve, benim için hiçbir şey ifade etmemesine karşın, arabanın motoruna baktım. Charlie, makinelerden anlayan yaşlı bir adamdır. Sokaktaki insanlar ve arkadaşları için arabaları onarır. İki eliyle ağır bir alet takımını taşıyarak arabanın etrafını dolandı.

"Kız öldü mü o zaman?" Orada ayakta durmuş, yapılacak bir şey için pamuklu paçavrayla bir somun anahtarını siliyordu. Tabii zaten biliyordu, ama öykümü işitmek istiyordu.

"Evet," dedim ona. "Kız öldü." Sözüme devam etmemi bekledi. Arabanın yanına yaslandım. Üstü dokunulamayacak kadar sıcaktı. Beni konuşmaya zorladı Charlie.

"Onu en son gördüğünde..."

"Köprünün üzerindeydim. Kanalın yanından koşuşunu gördüm."

"Onu gördüğünde..."

"Düşüşünü görmedim." Charlie somun anahtarını yeniden kutuya koydu. Tekrar arabanın altına girmeye hazırlanıyordu, konuşmanın bitmiş olduğunu bana söyleme tarzıydı bu. Hâlâ hangi yoldan yürüyeceğime karar vermeye çalışıyordum. Charlie gözden kaybolmadan önce:

"Utanç, büyük utanç," dedi.

Sola yürüdüm çünkü yüzüm o yana dönüktü. Kurtbağrı çitleriyle sıcak, park edilmiş arabalar arasında birkaç sokak aşağı yürüdüm. Her sokağın dibinde pişen öğle yemeklerinden gelen aynı koku vardı. Açık pencerelerden aynı radyo programını işittim. Kediler köpekler ve çok az insan gördüm, ama ancak uzaktan. Ceketimi çıkardım ve kolumun üzerinde taşıdım. Ağaçların ve suyun yanında olmak istiyordum. Londra'nın bu yanında hiç park yoktur, sadece otoparklar vardır. Bir de kanal vardır, fabrikaların arasından ve bir döküntü yığınının önünden geçen, küçük Jane'in boğulduğu kanal. Belediye Kütüphanesi'ne yürüdüm. Kapalı olacağını önceden biliyordum ama dışarıdaki basamakların üzerinde oturmayı yeğlerim. Daralan bir gölge parçası içinde, şimdi orada oturuyordum. Sokağın aşağısına doğru sıcak bir rüzgâr esiyordu. Ayağımın çev-

resindeki kâğıt parçalarını havalandırdı. Bir gazete kâğıdının yolun ortasında uçup sürüklendiğini seyrettim, *Daily Mirror*'dan bir parça. Kâğıt durdu ve manşetin bir parçasını okuyabildim... "ÖLDÜREN ADAM"... Çevrede hiç kimse yoktu. Köşede bir dondurmacı arabasının çıngırtısını işittim ve susamış olduğumu anladım. Mozart'ın bir piyano sonatından bir şeyler çalıyordu. Birisi makineyi tekmelemiş gibi, bir notanın ortasında, ansızın duruverdi. Çabuk çabuk sokağın yukarısına yürüdüm ama köşeye vardığımda gitmişti. Bir an sonra onu yeniden işittim, ama sesi çok uzaktan geliyordu.

Geri dönüş yolunda hiç kimseyi görmedim. Charlie içeriye girmişti ve üzerinde çalıştığı araba artık orada değildi. Mutfak musluğundan su içtim. Bir Londra musluğundan alınan bir bardak suyun daha önce beş kez içilmiş olduğunu okumuştum bir yerlerde. Tadı metalikti. Bana küçük kızı, cesedini üzerine koydukları paslanmaz çelik masayı anımsattı. Morg masalarının üstlerini temizlemek için de herhalde musluk suyu kullanıyorlardır. Kızın anne ve babasıyla akşam yedide buluşacaktım. Benim fikrim değildi, polis görevlilerinden birinin, ifademi alanın fikriydi. Metin olmam gerekirdi, ama beni kandırdı, beni korkuttu. Konuşurken beni dirseğimden tuttu. Onlara ihtiyaç duydukları gücü vermek için polis okulunda öğrendikleri bir numara olabilir bu. Binadan ayrılırken beni yakaladı ve bir köşeye götürdü. İtişip kakışmadan kolumu ondan kurtaramadım. Kibarca, ısrarlı bir şekilde, çatlak bir fısıltıyla konuşuyordu.

"Ölmeden önce küçük kızı son gören sendin..." cümlesindeki ilk sözcük üzerinde duraladı. "...Ve annesiyle babası, biliyorsun, tabii ki seninle tanışmak istiyorlar." İmaları her ne idiyse bunlarla beni korkutuyordu ve bana dokunurken, güç onda oluyordu. Elini biraz sıktı. "Bu yüzden geleceğini söyledim. Onlarla neredeyse kapı komşususun, öyle değil mi?" Sanıyorum gözlerimi öteye çevirdim ve başımı evet anlamında salladım. Gülümsedi ve randevu ayarlandı. Ancak, güne anlam verecek bir şeydi bu, bir buluşma, bir olay. Öğleden sonra geç vakit bir banyo yapmaya ve giyinip kuşanmaya karar verdim. Öldürecek vaktim vardı. Daha önce hiç açmadığım bir şişe kolonya ve temiz bir gömlek buldum. Banyo musluğu akar-

ken giysilerimi çıkardım ve aynada vücuduma baktım. Görünüşü kuşku uyandıran bir kişiyim, biliyorum, çünkü hiç çenem yok. Niçin olduğunu söylemedilerse de, karakolda ifade bile vermeden önce benden kuşkulandılar. Onlara köprünün üzerinde durduğumu ve kanal boyunca koşan kızı köprüden gördüğümü söyledim. Polis görevlisi dedi ki:

"O zaman tam bir raslantıydı bu, öyle değil mi? Yani, onun seninle aynı sokakta yaşaması." Çenem ve boynum aynı şeyi dışavuruyorlar, güvensizlik aşılıyorlar. Anneminki de öyleydi. Ancak evden ayrıldıktan sonra annemi grotesk bulabildim. Geçen yıl öldü annem. Kadınlar çenemden hoşlanmıyorlar, yanıma yaklaşmıyorlar. Annem için de aynıydı, hiçbir zaman arkadaşı olmadı. Her yere tek başına gidiyordu, tatillere bile. Her yıl Littlehampton'a gidiyor ve yüzünü denize dönerek bir şezlongda oturuyordu. Yaşamının sonlarına doğru tazıları andıran şu köpekler gibi huysuzlaştı ve zayıfladı.

Jane'in cesedini gördüğüm geçen perşembe gününe değin ölüm hakkında özel düşüncelerim asla olmamıştı. Bir kere bir köpeğin ezildiğini gördüm. Tekerleğin boynunun üstünden geçişini ve gözyuvarlarının patladığını gördüm. O zamanlar benim için hiçbir şey ifade etmedi. Annem öldüğünde de esas olarak kayıtsızlıktan ve akrabalarımdan hoşlanmadığımdan, ondan uzak durdum. Onu çiçekler arasında ölü, zayıf ve morarmış halde görmeyi de hiç merak etmiyordum. Kendi ölümümün onunki gibi olacağını hayalimden geçiriyorum. Ama o zamanlar bir ceset görmemiştim. Bir ceset, insanın, yaşayanları ölülerle karşılaştırmasına neden olur. Beni taş bir merdivenden aşağı ve bir koridor boyunca yürüttüler. Morgun ayrı bir bina olacağını düşünüyordum, ama bir ofis binasıydı, yedi katlıydı. Bodrum katındaydık. Merdivenlerin dibinden daktilo sesleri işitiyordum. Polis görevlisi oradaydı ve takım elbiseli iki kişi daha vardı. Benim için açılır kapanır kapıları tuttu. Kızın orada olacağını gerçekten düşünmüyordum. Neleri beklemekte olduğumu şimdi unuttum, belki bir fotoğraf ve imzalanacak bazı belgeler. Meseleyi enine boyuna düşünmemiştim. Ama kız oradaydı. Sıra sıra paslanmaz çelikten beş yüksek masa vardı. Bir de tavandan uzun zincir-

ler üzerinde sarkan yeşil teneke siperlikli floresan ışıkları vardı. Kız kapıya en yakın masanın üzerindeydi. El ayaları yukarıya bakacak şekilde, bacakları birleştirilmiş, ağzı tamamen açık, gözleri tamamen açık, çok solgun, çok sessiz, sırtüstü yatıyordu. Saçları hâlâ biraz ıslaktı. Kırmızı giysisi yeni yıkanmış gibi gözüküyordu. Kanalın kokusu üzerine hafifçe sinmişti. Sanırım insan polis görevlisi gibi yeterince ceset görmüş olsaydı istisnai bir şey sayılmazdı bu. Sağ gözünün üzerinde küçük bir berelenme vardı. Ona dokunmak istedim ama beni yakından izledikleri duygusuna kapıldım. Elden düşme bir araba satıcısı gibi, beyaz önlüklü adam:

"Daha dokuz yaşında," dedi, hararetli bir tavırla. Hiç kimse yanıt vermedi, hepimiz kızın yüzüne baktık. Polis görevlisi elinde bazı kâğıtlarla masanın bulunduğum tarafına geldi.

"Tamam mı?" dedi. Uzun koridordan yürüyerek geri döndük. Yukarıda, demiryolu hattının yanındaki köprüden geçmekte olduğumu ve kimliği aşağıda gördüğüm kız olarak tespit edilmiş bir kızı kanal boyunca koşarken gördüğümü bildiren evrakları imzaladım. Öteye baktım ve biraz sonra, suyun içinde gözden kaybolan kırmızı bir şey gördüm. Yüzme bilmediğim için polis çağırdım, polis suyun içine göz attı ve hiçbir şey göremediğini söyledi. Adımı, adresimi verdim ve eve gittim. Bir buçuk saat sonra bir kancalı ağla onu dipten çektiler. Tutanağın üç kopyasını imzaladım. Bundan sonra binadan uzun süre ayrılmadım. Koridorların birinde dökme plastikten bir sandalye buldum ve oturdum. Karşımda, açık bir kapıdan, iki kızın ofislerinde daktilo yazdıklarını görebiliyordum. Onları seyrettiğimi gördüler, birbirleriyle konuştular ve gülüştüler. Biri gülümseyerek çıkıp geldi ve bana işimin görülüp görülmediğini sordu. Sadece oturup düşündüğümü söyledim ona. Kız ofisine geri döndü, masasının üzerine eğildi ve arkadaşına bir şey söyledi. Tedirgin tedirgin bana baktılar. Bir şey yapmış olmamdan şüpheleniyorlardı, her zaman şüphelenirler. Gerçekte aşağıdaki ölü kızı düşünmüyordum. Onun görüntülerini, canlı ve ölü, birbirine karıştırmıştım, ama onları bağdaştırmamaya uğraştım. Bütün öğleden sonra orada oturdum çünkü başka bir yere gitmek içimden gelmiyordu. Kızlar ofis kapısını kapattılar. Sonunda ayrıldım çünkü herkes

eve gitmişti ve kapıyı kilitlemek istiyorlardı. Binayı terk eden son kişi bendim.

Uzun süre giyinerek oyalandım. Siyah takım elbisemi ütüledim, siyahın uygun olduğunu düşünüyordum. Mavi bir kravat seçtim çünkü çok fazla siyaha boğulmak istemiyordum. Sonra, evden ayrılmak üzereyken, fikrimi değiştirdim. Yeniden yukarı çıktım ve takım elbiseyi, gömleği ve kravatı çıkardım. Hazırlandığım için kendime birdenbire kızdım. Onların onayını almak için niye bu kadar istekliydim ki? Daha önce üzerimde olan eski pantolonumu ve süveterimi giydim. Banyo yapmış olduğuma yerindim ve ensemi yıkayarak sürdüğüm kolonyayı çıkarmaya uğraştım. Ancak başka bir koku vardı, banyoda kullandığım parfümlü sabunun kokusu. Aynı sabunu perşembe günü kullanmıştım ve küçük kızın bana söylediği ilk şey şuydu:

"Çiçek gibi kokuyorsun." Yürüyüşe çıkmış, onun küçük ön bahçesinin önünden geçiyordum. Onu görmezden geldim. Çocuklarla konuşmaktan kaçınırım, onlarla uygun tonu yakalamak güç gelir bana. Üstelik doğrudan oluşları rahatsız eder beni, telaşa düşürür. Bunu daha önce birçok kez genellikle sokakta tek başına oynarken, ya da Charlie'yi seyrederken görmüştüm. Bahçesinden çıkıp geldi ve beni izledi.

"Nereye gidiyorsun?" dedi. Bana olan ilgisini kaybedeceğini umarak onu yine görmezden geldim. Dahası, nereye gittiğim konusunda kafamda hiçbir belirgin fikir yoktu. Bana yine, "Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

Bir duraklamadan sonra, "Seni hiç ilgilendirmez." dedim. Tam arkamda, onu göremediğim bir noktada yürüyordu. Yürüyüşümü taklit ettiği duygusuna kapıldım ama bakmak için arkamı dönmedim.

"Bay Watson'ın dükkânına mı gidiyorsun?"

"Evet Bay Watson'ın dükkânına gidiyorum."

Benimle aynı hizaya geldi. "Bugün kapalı da," dedi, "bugün çarşamba." Buna verecek yanıtım yoktu. Sokağın sonundaki köşeye yaklaştığımızda,

"Gerçekte nereye gidiyorsun?" dedi. Ona ilk kez yakından bak-

tım. Uzun, narin bir yüzü ve iri, yaslı gözleri vardı. Güzel kahverengi saçları kırmızı pamuklu giysisine uyum sağlayacak şekilde kırmızı kurdelelerle bağlanmıştı. Garip, neredeyse uğursuz bir şekilde güzeldi, tıpkı bir Modigliani tablosundaki bir kız gibi. Dedim ki:

"Bilmiyorum, sadece bir yürüyüşe çıkıyorum."

"Gelmek istiyorum." Hiçbir şey söylemedim ve alışveriş merkezine kadar birlikte yürüdük. O da sısmuştu ve ona geri dönmesini söylememi bekliyormuş gibi biraz arkamdan yürüyordu. Buradaki bütün çocukların meraklı oldukları bir oyun aleti çıkardı. Bu aletlerde sicim parçalarının ucunda asılı iki sert top vardır ve çocuklar ellerinin bir hareketiyle bu topları birbirlerine vurdururlar. Bir kaynana zırıltısı gibi şakırtılı bir ses çıkarır. Sanırım benim hoşuma gitmek için yapıyordu bunu. Bu, onu yanımdan uzaklaştırmayı daha zorlaştırıyordu. Ve birkaç gündür hiç kimseyle konuşmamıştım.

Giysilerimi yeniden değiştirdikten sonra aşağıya indiğimde saat altıyı çeyrek geçiyordu. Jane'in annesiyle babası benimle sokağın aynı tarafında on iki ev ötede oturuyorlardı. Hazırlıklarımı kırk beş dakika önce bitirdiğim için, vakit öldürmek için yürüyüşe çıkmaya karar verdim. Şimdi sokak gölge içindeydi. En iyi yolu düşünerek, sokak kapısının önünde duraksadım. Charlie yolun karşısında bir başka arabayı onarıyordu. Beni gördü ve özellikle öyle yapmak istemeden ona doğru yürüdüm. Gülümsemeden gözlerini kaldırdı.

"Bu kez nereye gidiyorsun?" Benimle bir çocukmuşum gibi konuşuyordu.

"Biraz hava alıyorum," dedim, "biraz akşam havası alıyorum."

Charlie sokakta neler olup bittiğini bilmekten hoşlanır. Çocuklar dahil, buradaki herkesi tanır. Küçük kızı onunla orada sık sık görmüştüm. Son kez onun için bir somun anahtarı tutuyordu. Bir sebeple onun ölümünü benden biliyordu Charlie. Bütün pazar bu meseleyi düşünüp durmuştu. Benim hikâyemi dinlemek istiyor, ama bana doğrudan sorular sormayı bir türlü beceremiyordu.

"Demek anne ve babasını göreceksin? Yedide mi?"

"Evet, saat yedide." Devam etmemi bekledi. Arabanın etrafını

döndüm. Büyük, eski ve paslı bir Ford Zodiac'tı, bu sokakta bulabileceğiniz türden bir araba. Sokağın sonundaki küçük dükkânı işleten Pakistanlı aileye aitti. Geçerli nedenleri olduğu için dükkâna "Watson'ın Yeri" adını vermişlerdi. İki oğulları yörenin dazlakları tarafından dövülmüştü. Peşaver'e geri dönmek için şimdi para biriktiriyorlardı. Dükkânına gittiğimde yaşlı adam bana bunlardan söz ederdi, şiddet ve Londra'daki kötü hava yüzünden ailesini ülkesine götüreceğinden. Charlie, Bay Watson'ın arabasının öteki tarafından,

"Kız onların tek çocuklarıydı," dedi bana. Beni suçluyordu.

"Evet," dedim, "biliyorum. Yazık." Arabanın etrafını döndük. Sonra Charlie şöyle dedi:

"Gazete yazıyordu. Gördün mü? Kızı aşağı inerken gördüğünü yazıyordu."

"Doğru."

"Ona yetişemedin mi, peki?"

"Hayır, yetişemedim. Battı." Arabanın etrafında daha geniş döndüm ve uzaklaştım. Sokaktan aşağı inerken Charlie'nin gözlerinin üzerimde olduğunu biliyordum, ama kuşkusunu doğrulamak için arkama dönmedim.

Sokağın sonunda bir uçağa bakarmış gibi yaptım ve omzumun üzerinden geriye göz attım. Charlie, arabanın yanında durmuş, elleri kalçalarında, hâlâ bana bakıyordu. Ayaklarının dibinde oturan iri bir siyah beyaz kedi vardı. Bütün bunları bir anda gördüm ve köşeyi döndüm. Saat altı buçuktu. Geri kalan vakti öldürmek için kütüphaneye yürümeye karar verdim. Daha önce yaptığım aynı yürüyüştü. Şimdi etrafta daha çok kişi vardı. Sokakta futbol oynayan Batı Hint Adaları'ndan bir oğlan çocuğu topluluğunun önünden geçtim. Topları bana doğru yuvarlandı ve ben topun üzerinden atladım. En küçüklerinden bir tanesi topu almaya giderken ötekiler kenarda kalıp beklediler. Yanlarından geçerken sustular ve beni yakından seyrettiler. Geçer geçmez, aralarından biri yol boyunca ayağıma bir taş fırlattı. Dönmeden ve neredeyse bakmadan onu ayağımla düzgünce yakaladım. Bu bir kazaydı ve ben de taşı çok iyi yakalamıştım. Buna hepsi güldüler ve el çırpıp beni alkışladılar,

böylelikle ben de sevinç dolu bir an geri dönüp onların oyunlarına katılabileceğimi düşündüm. Top geri geldi ve yeniden oynamaya başladılar. O an geçti ve yürümeye devam ettim. Heyecandan kalbim hızlı hızlı çarpıyordu. Kütüphaneye gelip basamaklara oturduğumda bile nabzımın şakaklarımda atışını hissedebiliyordum. Böylesi fırsatlar enderdir benim için. Çok fazla kişiyle tanışmam, gerçekte konuştuğum biricik kişiler Charlie ve Bay Watson'dır. Charlie ile konuşurum çünkü sokak kapısından çıktığımda o oradadır; her zaman ilk konuşulacak kişi odur ve evden çıkmak istiyorsam ondan kaçış yoktur. Bay Watson ile konuşmaktan çok onu dinliyorum, dinliyorum çünkü alışveriş yapabilmek için dükkânına girmem gerekiyor. Çarşamba günü benimle birlikte yürüyen birinin yanımda olması da her zaman ele geçmeyecek bir fırsattı, hatta bu kişi yapacak hiçbir şeyi olmayan küçük bir kız olsa da. Her ne kadar o zaman itiraf edememiş olsam da, beni gerçekten merak etmiş olmasından ve ona çekici gelmiş olmamdan memnunluk duydum. Onun arkadaşım olmasını istedim.

Ama ilkin tedirgindim. Oyuncağıyla oynayarak biraz arkamdan yürüyor ve bildiğim kadarıyla, çocukların yaptığı gibi arkamdan bazı jestler yapıyordu. Derken, ana alışveriş caddesine geldiğimizde, yanıma yanaştı.

"İşe niçin gitmiyorsun?" dedi. "Benim babam pazar günü dışında her gün işe gidiyor."

"İşe gitmem gerekmiyor."

"Çok paran mı var zaten?" Evet anlamında başımı salladım. "Gerçekten çok mu?"

"Evet."

"İstesen bana bir şey alır mıydın?"

"Eğer istesem." Bir oyuncakçı dükkânının vitrinini işaret ediyordu.

"Şunlardan bir tane, lütfen, haydi, şunlardan bir tane, haydi." Koluma asılıyor, kaldırımın üzerinde açgözlüce ve küçük bir dansla beni dükkâna doğru itmeye çalışıyordu. Hiç kimse uzun zamandır bana bilerek böyle dokunmamıştı, çocukluğumdan beri dokunmamıştı. Midemde soğuk bir titreme hissettim ve bacaklarımın üzerin-

de sallandım. Cebimde biraz para vardı ve ona bir şeyler almamakta hiçbir sebep göremiyordum. Dükkâna girerken onu dışarıda beklettim ve ona istediği şeyi, bir plastik parçasından kalıba dökülmüş, küçük, pembe, çıplak bir oyuncak bebek satın aldım. Bebeği bir kez ele geçirince ona olan ilgisini kaybetmiş gibi göründü. Aynı sokağın daha aşağısında ona bir dondurma almamı istedi. Kendisini izlememi bekleyerek dükkânın kapı eşiğinde durdu. Bu kez etkileyemedi beni. Elbette, duraksadım, neler olup bittiğinden emin değildim. Ama şimdi onu ve üzerimde bıraktığı etkiyi merak ediyordum. Her ikimiz için de dondurma alması için ona yeterince para verdim ve dükkâna girip onları getirmesine müsaade ettim. Besbelli ki hediyelere alışıktı. Sokağın biraz daha aşağısına indiğimizde ona dostça bir şekilde,

"Birisi sana bir şey verdiğinde teşekkür etmez misin?" dedim. İnce, solgun dudakları dondurmayla kaplanmış halde bana alaycı bir edayla baktı:

"Hayır."

Ona adını sordum. Konuşmamızın dostça olmasını istiyordum.

"Jane."

"Sana aldığım bebeğe ne oldu, Jane?" Gözlerini eline doğru eğdi.

"Onu şekerci dükkânında bıraktım."

"İstemiyor muydun bebeği."

"Unuttum onu." Ona, geri koşup bebeği almasını söylemek üzereydim ki benimle birlikte kalmasını ne kadar çok istediğimi ve kanala ne kadar yakın olduğumuzu kavradım.

Kanal buraya yakın tek su yoludur. Suyun yanında, hatta fabrikaların arka tarafları boyunca bozbulanık akarken, pis kokan suyun yanında yürümekte özel bir şey vardır. Fabrikaya bakan fabrikaların çoğu penceresizdir ve terk edilmiştir. Yedek çekme patikasında üç kilometre yürüyebilir ve tek bir kişiyle karşılaşmayabilirsiniz. Patika eski bir döküntü alanının yanından geçer. İki yıl öncesine kadar sessiz bir yaşlı adam küçük bir teneke kulübede bu döküntü alanına gözcülük ediyordu ve kulübenin dışında, bir direğe bağlanmış, iri bir Alsas çoban köpeği vardı. Köpek havlayamayacak ka-

dar yaşlıydı. Derken kulübe, yaşlı adam ve köpek ortadan kayboldular ve kapıya asma kilit vuruldu. Yavaş yavaş çevre çiti yörenin yumurcakları tarafından eğilip devrildi, böylelikle şimdi geride yalnızca kapı duruyordu. Döküntü alanı o üç kilometre içinde ilgi çekebilecek tek şey çünkü yürüyüş alanının geri kalan kısmında patika fabrika duvarlarına yakın ilerliyor. Ama ben kanaldan hoşlanıyorum ve suyun yanında orayı kentin bu yanındaki herhangi başka bir yerden daha az sınırlayıcı buluyorum. Jane benimle bir süre sessizlik içinde yürüdükten sonra bana yine sordu,

"Nereye gidiyorsun? Nerede yürüyeceksin?"

"Kanal boyunca."

Bunu bir an düşündü. "Kanalın yanında yürümeme izin vermiyorlar."

"Niçin vermiyorlar."

"Çünkü." Şimdi birazcık önümde yürüyordu. Ağzının çevresindeki beyaz halka kurumuştu. Bacaklarım zayıftı ve kaldırımdan yükselen güneş ısısından boğulacağımı hissediyordum. Onu kanal boyunca benimle birlikte yürümeye ikna etmek bir zorunluluk olmuştu. Bu fikir midemi bulandırdı. Dondurmamın geriye kalan kısmını attım ve şöyle dedim:

"Ben her gün kanal boyunca yürürüm."

"Niçin?"

"Burası çok huzurlu...ve bakılacak her türden şey var."

"Hangi şeyler?"

"Kelebekler." Sözcük geri alamadan ağzımdan çıkmıştı. Birdenbire ilgisi uyanmış, bana doğru döndü. Kelebekler kanalın yakınında asla hayatta kalamazlardı, pis koku onları yok ederdi. Bunu anlaması fazla zamanını almayacaktı.

"Ne renkte kelebekler?"

"Kırmızı...sarı."

"Başka ne var?"

Duraksadım. "Bir hurdalık var." Burnunu kırıştırdı. Sözümü çabucak sürdürdüm, "Tekneler de var, kanalın üstünde tekneler."

"Gerçek tekneler mi?"

"Evet, elbette, gerçek tekneler." Bu da aklımdan geçen bir şey

değildi. Yürümeyi kesti, ben de durdum. Dedi ki:

"Gelirsem anneme ve babama söylemezsin, değil mi?"

"Hayır, hiç kimseye söylemem, ama kanal boyunca yürürken bana yaklaşman gerekir, anladın mı?" Başını salladı. "Dondurmayı da ağzından sil." Elinin arkasını belli belirsiz yüzünde gezdirdi. "Gel buraya, ben yapayım." Onu kendime doğru çektim ve sol elimi ensesinin etrafına sardım. Öteki elimin işaret parmağını, anne ve babaların yaptıklarını gördüğüm şekliyle ıslattım ve dudaklarının çevresinde gezdirdim. Daha önce bir başkasının dudaklarına hiç dokunmamıştım, bu çeşit bir hazzın deneyimine de varmamıştım. Sızı vererek kasığımdan göğsüme doğru yükseldi ve kaburgalarımı iten bir yumruk gibi oraya yerleşti. Aynı parmağımı yeniden ıslattım ve ucundaki yapışkan tatlılığı tattım. Onu bir kez daha dudaklarının çevresine sürttüm ve bu kez kendini çekti.

"Canımı acıttın," dedi. "Çok sert bastırdın." Yürümeye devam ediyorduk ve şimdi bana çok yakın duruyordu.

Yedek çekme patikasına inebilmek için ilkin yüksek duvarlı, dar, siyah bir köprüden geçmemiz gerekti. Köprünün yarısında, Jane ayak parmaklarının ucunda durdu ve duvardan aşağı bakmaya uğraştı.

"Beni kaldır," dedi, "teknelere bakmak istiyorum."

"Onları buradan göremezsin." Ama ellerimi belinin çevresine koydum ve onu kaldırdım. Kısa kırmızı giysisi arkasında yukarı kalktı ve yumruğu göğsümde yeniden hissettim. Omzunun üstünden bana,

"Irmak çok kirli," diye seslendi.

"Her zaman kirli olmuştur," dedim, "kanal işte." Taş basamaklardan aşağıya yedek çekme patikasına inerken Jane bana daha yaklaştı. Soluğunu tuttuğu duygusuna kapıldım. Kanal genellikle kuzeye akar, ama bugün tamamen sakindi. Yüzeyinde sarı cüruf katmanları vardı ve onları itecek hiç rüzgâr olmadığından onlar da kımıldamıyorlardı. Arada sırada üzerimizdeki köprüden bir araba geçiyordu ve onun ötesinde Londra trafiğinin uzaktan gelen sesi vardı. Bunun dışında kanalın kıyısı çok sakindi. Isıdan ötürü kanal kokusu bugün güçlüydü, cürufların çıkardığı kimyasal bir kokudan

çok bir hayvan kokusu. Jane fısıldadı:

"Kelebekler nerede?"

"Uzakta değiller. Önce iki köprünün altından geçmemiz gerek."

"Geri dönmek istiyorum. Geri dönmek istiyorum." Şimdi taş basamaklardan yüz metre kadar ötedeydik. O durmak istiyordu ama ben onu yürümeye zorluyordum. Yanımdan ayrılıp basamaklara kendi başına koşamayacak kadar çok korkmuştu.

"Fazla uzakta değil, kelebekleri göreceğiz. Kırmızı, sarı, bazen yeşil renkte kelebekler." Kendimi yalana bırakmıştım, şimdi ona ne söylediğime aldırış etmiyordum. Elini benimkine koydu.

"Peki ya tekneler?"

"Onları da göreceksin. Daha ileride." Yürümeye devam ettik ve onu yanımda nasıl tutacağımdan başka hiçbir şey düşünmüyordum. Kanal boyunca bazı noktalarda fabrikaların, yolların ve demiryolu hatlarının altında tüneller vardır. Bunların arasında geldiğimiz ilki, kanalın her iki yanındaki fabrikaları birbirine bağlayan üç katlı bir bina tarafından oluşturulmuştu. Bütün fabrikalar gibi şimdi boştu ve bize daha yakın olan bütün pencereler kırılmıştı. Bu tünele girişte Jane kendini geri çekmeye çalıştı.

"Nedir bu gürültü? Oraya girmeyelim." Tünelin çatısından kanala su damladığını işitebiliyordu, su garip, boğuk bir şekilde yankı yapıyordu.

"Sadece su," dedim. "Bak, buradan öteki tarafı görebilirsin." Patika tünelin içinde çok dardı bu yüzden onu önümde yürüttüm ve elimi omzuna koydum. Titriyordu. Ta uçta birdenbire durdu ve işaret etti. Güneş ışığının tünelin içine biraz girdiği yerde tuğlaların altından büyüyen bir çiçek vardı. Bir çeşit karahindibaya benziyordu, küçük bir ot kümesinin dışına doğru büyüyordu.

"Tayayağı," dedi ve onu koparıp, saçına, kulağının arkasına iliştirdi.

"Daha önce burada böyle çiçekler hiç görmedim," dedim.

"Çiçekler olması gerekir," diye açıkladı, "kelebekler için."

Bundan sonra çeyrek saat boyunca sessizlik içinde yürüdük. Jane bir kez, bana yine kelebekler hakkında soru sormak için konuştu. Şimdi kanaldan daha az korkar gözüküyordu ve elimi bıraktı.

Ona dokunmak istiyordum ama bunu onu korkutmadan yapmak için hiçbir yol düşünemiyordum. Girişebileceğimiz bir konuşmayı düşünmeye uğraştım ama zihnim bomboştu. Patika sağımıza doğru genişlemeye başlıyordu. Bir fabrikayla bir deponun arasındaki koskoca bir boşluk, kanalın bundan sonraki kavşağının çevresi hurdalıktı. Üzerimizdeki gökyüzünde kapkara bir duman vardı ve kavşağı dönerken dumanın hurdalıktan geldiğini gördüm. Bir grup oğlan çocuğu yaktıkları ateşin çevresinde duruyorlardı. Çeteye benziyorlardı, hepsi de aynı mavi ceketleri giymişti ve saçları kazınmıştı. Görebildiğim kadarıyla bir kediyi canlı canlı kızartmaya hazırlanıyorlardı. Duman kımıltısız havada üzerlerinde asılı kalmıştı, arkalarında döküntü yığını bir dağ gibi yükseliyordu. Kediyi boynundan bir direğe bağlamışlardı, Alsas cinsi köpeğin eskiden bağlı olduğu aynı direğe. Kedinin ön ve arka bacakları birbirine bağlanmıştı. Ateşin üzerinde çit teli parçalarından yapılma bir kafes inşa ediyorlardı ve biz önlerinden geçerken aralarından birisi kediyi boynunun etrafındaki ipten çekerek ateşe doğru sürüklemeye başladı. Jane'in elini tuttum ve daha hızlı yürüdüm. Dikkatle ve sessizlik içinde çalışıyorlardı ve bize göz atmak için bir an bile duraklamadılar. Jane gözlerini yerden ayırmıyordu. Elinden bütün vücudunun sarsıldığını hissedebiliyordum.

"O kediye ne yapıyorlardı?"

"Bilmiyorum." Omzumun üzerinden geriye baktım. Kara dumandan ötürü şimdi ne yaptıklarını görmek zordu. Onları çok arkada bırakmıştık ve patikamız bir kez daha fabrika duvarları boyunca ilerlemeye başlıyordu. Jane neredeyse ağlamak üzereydi ve eli şimdi benim elimdeydi çünkü onu sımsıkı tutuyordum. Gerçekte hiç de gerekli değildi çünkü kendi başına koşmaya cesaret edebileceği hiçbir yer yoktu. Hurdalığın önünden patika boyunca geriye ilerliyor ya da tünele doğru yaklaşıyorduk. Patikanın sonuna geldiğimizde neler olup biteceğine ilişkin hiçbir fikrim yoktu. O eve koşmayı isteyecekti ve ben bunu yapmasına izin veremeyeceğimi biliyordum. Bunu aklımdan çıkardım. İkinci tünele girişte Jane durdu.

"Hiç kelebek yok, öyle değil mi?" Sesi sonda yükseldi çünkü ağlamak üzereydi. Ona belki de onlar için çok sıcak olduğunu an-

latmaya başladım. Ama beni dinlemiyordu, sızlanıyordu.

"Yalan söyledin, hiç kelebek yok, yalan söyledin." İsteksiz, perişan bir şekilde ağlamaya başladı ve elini benimkinden kurtarmaya uğraştı. Onu inandırmaya çalıştım ama dinlememekte direniyordu. Elini daha sıkıca kavradım ve onu tünelin içine çektim. Artık çığlık atıyordu, tünelin çatısından ve duvarlarından yankılanan ve kafamın içini dolduran içe işleyici sürekli bir ses. Yarı yola kadar onu dosdoğru tünelin içine taşıdım ve sürükledim. Tam orada, birdenbire, çığlıkları başımızın üzerinden geçen bir trenin gürültüsü tarafından boğuldu ve havayla yer bir arada sallandı. Trenin geçmesi çok zaman aldı. Kollarını yanlarında tutuyordum, ama mücadele etmiyordu, gürültü onu altediyordu. Son yankılar kaybolduğunda durgun bir ses tonuyla,

"Anneciğimi istiyorum," dedi. Pantolonumun fermuarını indirdim. Karanlıkta kendisine doğru uzanan şeyin ne olduğunu görüp göremeyeceğini bilmiyordum.

"Ona dokun," dedim ve onu hafifçe omzundan sarstım. Kımıldamadı, bu yüzden onu yeniden sarstım.

"Bana dokun, haydi. Ne demek istediğimi biliyorsun, öyle değil mi?" Gerçekte istediğim son derece basit bir şeydi. Bu kez onu iki elinden tuttum ve sertçe sarsıp bağırdım.

"Dokun ona, dokun ona." Elini uzattı ve parmakları kısa bir an erkekliğimin ucuna değdi. Gerçi, yeterliydi. Eğildim ve geldim, çukurlaştırdığım ellerime geldim. Her şeyi elime boşalmak, trenin geçişi gibi, çok uzun zaman aldı. Kendi başıma geçirdiğim bütün zamanlar dışarı boşaldı, tek başıma yürüdüğüm bütün saatler ve aklımdan geçen bütün düşünceler, bütün bunlar elime boşaldı. Her şey bittiğinde birkaç dakika o konumda kaldım, önümde çukurlaştırdığım ellerimle eğilmiş halde. Zihnim açılmıştı, vücudum rahatlamıştı ve hiçbir şey düşünmüyordum. Karnımın üzerine yattım, aşağıya uzandım ve ellerimi kanalda yıkadım. Elime bulaşan şeyi soğuk suda çıkarmak zordu. Köpük gibi parmaklarıma yapıştı kaldı. Parçalar halinde çıkarmaya çalıştım. Derken kızı anımsadım, artık benimle birlikte değildi. Koşup eve gitmesine izin veremezdim, bunlardan sonra veremezdim. Onun arkasından gitmem gerekiyor-

du. Ayağa kalktım ve tünelin sonuna doğru siluetini gördüm. Kanalın kıyısı boyunca sersemlemiş bir halde yavaş yavaş yürüyordu. Hızlı koşamıyordum çünkü önümdeki zemini göremiyordum. Tünelin sonundaki güneş ışığına yaklaştıkça, görmek o ölçüde zorlaşıyordu. Jane hemen hemen tünelin dışındaydı. Arkasında ayak seslerimi işittiğinde arkasına döndü ve ağzından bir çeşit kesik haykırma sesi çıktı. O da koşmaya başladı ve anında ayağı takıldı. Olduğum yerden ona neler olduğunu görmek zordu, gökyüzü önündeki silueti birdenbire karanlık içinde kayboldu. Ona ulaştığımda yüzükoyun yatıyordu, sol bacağı patikadan çıkıp neredeyse suya girmişti. Düştüğünde kafasını çarpmıştı ve sağ gözünün üstünde bir şiş vardı. Sağ kolu önüne doğru adeta güneş ışığı doğrultusunda uzanmıştı. Yüzüne eğildim ve soluk alışını dinledim. Derin ve düzenliydi. Gözleri sımsıkı kapalıydı, kirpikleri de ağlamaktan hâlâ ıslaktı. Artık ona dokunmak istemiyordum, şimdi içimdeki her şey kanala boşalmıştı. Yüzüne sürünmüş ve daha da fazlası kırmızı giysisinin arkasına bulaşmış kiri silip temizledim.

"Budala kız," dedim, "hiç kelebek yok." Sonra onu usulca, uyandırmayacak kadar usulca yerden kaldırdım ve sessizce kanalın içine bıraktım.

Genellikle kütüphane merdiveninin yanında otururum, içeriye girip kitap okumaya yeğlerim bunu. Dışarıda öğrenecek daha çok şey var. Şimdi, pazar akşamı, orada oturuyor, nabzımın günlük ritmine doğru yavaşlamasını dinliyordum. Olup bitenleri ve neler yapmış olmam gerektiğini tekrar tekrar zihnimden geçiriyordum. Yol boyunca seken taşı görüyordum ve kendimi, adeta dönmeksizin, onu ayağımla düzgünce yakalarken görüyordum. O sırada dönmem gerekirdi, yavaşça, alkışlarını hafif bir sırıtmayla takdir ederek. Sonra bir tekme savurarak taşı onlara geri göndermem gerekirdi, ya da daha iyisi, taşın üzerinden atlayıp onlara doğru öylesine yürümem ve sonra, top geri geldiğinde, bir takımda, onlarla birlikte, onlardan biri olmam gerekirdi. Çoğu akşam onlarla birlikte orada sokakta oynar, hepsinin adlarını öğrenirdim ve onlar da benimkini bilirdi. Gün boyunca onları kentte görürdüm ve onlar bana sokağın öteki yanından seslenir, gelip sohbet ederlerdi. Oyunun so-

nunda onlardan biri yanıma gelip kolumu kavrar.

"Yarın görüşürüz, o zaman..."

"Evet, yarın." Daha büyüdüklerinde birlikte içmeye giderdik ve ben biradan hoşlanmayı öğrenirdim. Ayağa kalktım ve geldiğim yoldan yavaşça geri yürümeye başladım. Hiçbir futbol maçına katılmayacağımı biliyordum. Kelebekler gibi fırsatlar da enderdir. Elini uzatıyorsun ve onlar gitmiş oluyor. Oyun oynamakta oldukları sokak boyunca yürüdüm. Şimdi ıssızdı ve ayağımla durdurduğum taş hâlâ yolun ortasında duruyordu. Onu yerden aldım ve cebime koydum, ve sonra, randevuma gitmek üzere yürümeye devam ettim.

Bu kızı gördüğümde ne yaptığımı soruyorsunuz bana. Pekâlâ, size anlatacağım. Oradaki dolabı görüyorsunuz, odanın çoğunu kaplıyor. Dosdoğru buraya koştum, içine girdim ve otuz bir çektim. Bunu yaparken kızı düşündüğümü sanmayın. Hayır, buna katlanamazdım. Zihnimde, boyumun ancak bir metre olduğu zamanlara geri döndüm. Daha çabuk havaya girmemi sağladı bu. Benim rezil ve sapık biri olduğumu düşündüğünüzü anlayabiliyorum. Şey, ellerimi sonradan yıkadım, bazı kişiler bunu da yapmazlar. Üstelik aynı zamanda kendimi daha iyi hissettim. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz, yorgunluğumu attım. Yukardaki bu odada her şey böyle olmuştur, hayatta başka ne var ki? Sizin için sorun yok. Bahse girerim ki siz temiz bir evde yaşıyorsunuz ve karınız çarşafları yıkı-

yor, hükümet size insanlar hakkında araştırmalar yapmanız için para ödüyor. Pekâlâ, sizin bir..şey olduğunuzu biliyorum...neydi o...bir sosyal hizmetler görevlisi ve yardım etmeye uğraşıyorsunuz, ama dinlemek dışında bana hiç yardım edemezsiniz. Şimdi değişecek değilim, çok uzun süredir kendim oldum ben. Ama konuşmak iyi, bu yüzden size yalnızca kendimden söz edeceğim.

Babamı hiç görmedim çünkü o ben doğmadan önce öldü. Sanırım problemler tam bu noktada başladı -beni sadece annem yetiştirdi. Staines yakınlarında koskoca bir evde yaşıyorduk. Annem kafadan çatlaktı, anlıyorsunuz ya, kafamın çatlaklığını ondan aldım. Bütün istediği çocuk sahibi olmaktı ama bir daha evlenmeyi düşünmüyordu, bu yüzden geriye yalnızca ben kaldım; onun isteyip isteyebileceği bütün çocukları benim olmam gerekti. Büyümemi durdurmaya çalıştı ve uzun süre başarılı oldu. Biliyor musunuz, on sekiz yaşıma gelene değin doğru dürüst konuşmayı öğrenemedim. Hiç okula gitmedim, beni evde tutuyordu çünkü buranın rezil bir yöre olduğunu söylüyordu. Gece gündüz kolları üzerimdeydi. Beşiğimde yatamayacak kadar büyüdüğümde bundan hoşlanmadı, bu yüzden gidip bir hastane açık artırmasından bir çocuk karyolası satın aldı. Tam ondan beklenebilecek bir şeydi bu. Ta evden ayrılana dek hâlâ o şeyde uyuyordum. Normal bir yatakta uyuyamıyordum, düşeceğiini ve hiçbir zaman uyuyamayacağımı düşünüyordum. Boyum onun boyunu beş santim aştığında o hâlâ boynumun etrafına bir çocuk önlüğü bağlıyordu. Deliydi annem. Bir gün eline çekiç, çivi ve birtakım tahta parçaları aldı ve oturmam için bir çeşit yüksek sandalye yapmaya uğraştı, bunu yaptığında on dört yaşımdaydım. Tabii, tahmin edebileceğiniz gibi, yaptığı şey ben oturur oturmaz parçalarına ayrıldı. Tanrım! Bana yedirip durduğu lapa. Bu mide rahatsızlıklarının nedeni bu. Kendim için hiçbir şey yapmama izin vermezdi, beni temiz olmaktan bile alıkoymaya uğraşıyordu. O olmaksızın hiç hareket edemiyordum ve bunu seviyordu, kancık.

Peki büyüdüğümde niçin kaçıp kurtulmadım? Beni durduracak hiçbir şeyin olmadığını düşünebilirsiniz. Ama bakın, aklıma hiç gelmedi bu. Başka bir yaşamı bilmiyordum, farklı olduğumu düşünmüyordum. Zaten, sokakta daha elli metre uzaklaşmadan dehşetten

altıma sıçtığımda nasıl kaçabilirdim? Hem nereye giderdim ki? Tek başıma bir iş bulmak şöyle dursun kendi ayakkabı bağcıklarımı bile bağlayamıyordum. Şimdi kırgın mı görünüyorum bunun için? Size komik bir şey söyleyeceğim. Mutsuz değildim, biliyor musunuz. Annem gerçekte iyiydi. Bana öyküler okurdu ve mukavvadan bazı şeyler yapardık. Bir meyve kutusundan kendi kendimize yaptığımız bir çeşit tiyatromuz vardı ve kâğıtla kartondan insanlar yapıyorduk. Hayır, başka insanların hakkımda neler düşündüklerini keşfedene değin mutsuz değildim. Sanırım hayatımın tümünü, ilk iki yılımı tekrar tekrar yaşayarak ve yine de mutsuz olduğumu düşünmeyerek geçirebilirdim. Gerçekte iyi bir kadındı annem. Sadece kafadan çatlaktı, hepsi bu.

Nasıl bir yetişkin oldum ben? Size söyleyeyim, bunu hiçbir zaman öğrenemedim. Öyle biri gibi görünmem gerekiyor. Sizin doğal gördüğünüz her şeyi benim bilinçli bir şekilde yapmam gerekiyor. Sahnedeymişim gibi, hep bunu düşünüyorum. Kollarımı kavuşturmuş bu sandalyede oturuyorum, bu iyi, ama ben sizinle konuşmaktansa kendi kendime agu agu diye sesler çıkararak yerlerde uzanmayı yeğlerim. Şaka ettiğimi düşündüğünüzü anlayabiliyorum. Sabahleyin giyinmek hâlâ çok vaktimi alıyor ve son zamanlarda bu zahmete de katlanmadım. Bıçakla çatalı ne kadar kötü kullandığımı gördünüz. Birisinin gelip sırtıma vurmasını ve beni bir kaşıkla beslemesini yeğlerim ben. Bana inanıyor musunuz? Bunun tiksinç olduğunu mu düşünüyorsunuz? Ben düşünüyorum. Bildiğim en tiksinç şey. İşte bu yüzden annemin anısına tükürüyorum beni böyle yaptığı için.

Bir yetişkin gibi görünmeyi nasıl öğrendiğimi anlatacağım size. Ben on yedi yaşımdayken annem sadece otuz sekizindeydi. Hâlâ çekici bir kadındı ve çok daha genç görünüyordu. Bana saplantısı olmasa kolaylıkla evlenebilirdi. Ama beni yeniden rahmine itmeye uğraşmakla o kadar meşguldü ki böyle şeyleri düşünemiyordu. Şu herifle tanışana kadar böyle devam etti bu ve derken her şey öylece değişiverdi. Bir gece içinde saplantılarını değiş tokuş etti ve kaçırmış olduğu bütün seks yaşamı ona yetişti. Sanki zaten deli değilmiş gibi, bu adama delice âşık oldu. Onu eve getirmek istiyor ama

adam beni, on yedi yaşında bir bebeği görür diye cesaret edemiyordu. İşte bu yüzden iki ay içinde gerçekleştirmem gereken bir ömürlük büyüme sorunu vardı önümde. Yemek döktüğümde ya da sözcükleri yanlış telaffuz ettiğimde, yahut onun bir şey yapışını seyrederek orada sadece dururken bile dövüyordu annem beni. Ve derken, beni evde yalnız bırakarak akşamları dışarıya çıkmaya başladı. Bu yoğun eğitim beni gerçekten sarstı. On yedi yıl boyunca birisinin her an yanınızda olması ve sonra kendinizi savaşırken bulmak. Şu baş ağrılarını çekmeye başladım. Sonra da nöbetler, özellikle de akşamları dışarıya çıkmaya hazırlandığında. Kollarımla bacaklarım kontrolden çıkıyor, dilim başka birine aitmiş gibi kendi kendine birtakım şeyler yapıyordu. Bir karabasandı. Derken her şey cehennemi bir hal aldı. Nöbetimden kurtulduğumda annem çoktan gitmiş olurdu, ben de orada o karanlık evde kendi pisliğim içinde yatar kalırdım. Kötü bir dönemdi.

Sanırım nöbetler daha seyrekleşti çünkü bir gün sevdiği o adamı eve getirdi. O zamanlar az çok insan içine çıkabilecek durumdaydım. Annem beni geri zekâlı biri olarak gösteriyordu, ki sanırım öyleydim. Çok iri ve uzun yağlı saçlı biri olması dışında adamı pek anımsayamıyorum. Hep mavi takım elbiseler giyiyordu. Clapham'de bir otoparkı vardı ve çok önemli ve başarılı biri olduğu için benden ilk görüşte nefret etti. O zamanlar nasıl göründüğümü hayalinizde canlandırabilirsiniz, yaşamım boyunca evden hemen hiç çıkmamıştım. İnce ve kansızdım, şimdi olduğumdan daha bile ince ve zayıf. Ben de ondan nefret ediyordum çünkü annemi elimden almıştı. Annem beni ona tanıştırdığında ilkin sadece başını salladı ve ondan sonra bana tek bir sözcük bile söylemedi. Bana dikkat bile etmiyordu. O denli önemli, güçlü ve kendisiyle doluydu ki benim gibi insanların var olduğunu düşünmeye katlanamıyordu.

Evimize bayağı düzenli geliyordu, genellikle annemi akşam bir yerlere götürmek için. Ben televizyon seyrediyordum. O zamanlar bir hayli yalnızlaştım. Gece programlar sona erdiğinde mutfakta oturur ve annemi beklerdim, on yedi yaşında olmama karşın çok ağlardım. Bir sabah aşağıya indim ve annemin erkek arkadaşını robdöşambırı içinde kahvaltı ederken buldum. Mutfağa girdiğimde

başını kaldırıp bana bakmadı bile. Anneme baktığımda o sadece lavaboda bir şeyle meşgulmüş gibi yaptı. Bundan sonra adamın evde kalmaları gitgide daha sıklaştı ve sonunda her gece bizim evde yatar oldu. Bir öğleden sonra giyinip kuşandılar ve dışarıya çıktılar. Geri döndüklerinde gülüyorlar ve yerlere düşüp kalkıyorlardı. Çok içmiş olmalıydılar. O gece annem bana evlendiklerini ve onu baba diye çağırmam gerektiğini söyledi. Bu sondu. Bir nöbet geçirdim, şimdiye değin geçirdiğim en kötü nöbetti bu. Gerçekte ne kadar kötü olduğunu anlatamam, sadece yarım saat kadar sürmüş olmasına karşın günlerce sürmüş gibi geldi bana. Nöbet sona erdiğinde gözlerimi açtım ve annemin yüzündeki bakışı gördüm, tam bir tiksintiydi bakıştan yansıyan. Bir insanın böylesine kısa zaman içinde bu kadar değişebileceğini düşünemezsiniz. O bakışı gördüğümde onun bana babam kadar yabancı olduğunu anladım.

Beni koyacak bir ev bulmalarından önce onlarla üç ay kaldım. Bana dikkat etmeyecek kadar birbirleriyle meşguldüler. Benimle hemen hiç konuşmuyorlardı, ben odadayken birbirleriyle de asla konuşmuyorlardı. Biliyor musunuz, kendi evim olmasına ve ayrılırken biraz ağlamama karşın, o yerden kurtulduğuma fazlasıyla memnundum. Ama en çok onlardan uzaklaştığıma memnundum. Sanırım onlar da beni bir daha görmeyeceklerine memnundular. Beni götürdükleri ev hiç kötü değildi. Aslında nerede olduğuma aldırış etmiyordum. Ama bana kendime daha iyi bakmamı öğrettiler, hatta, şimdi çoğunu unutmama karşın, okuyup yazmayı öğrenmeye başladım. Bana gönderdiğiniz o formu okuyamadım, öyle değil mi? Çok aptalcaydı bu. Kısacası, buradaki yaşam kötü değildi. Orada her çeşit tuhaf insan vardı ve bu benim kendimi daha emin hissetmemi sağlıyordu. Haftada üç kez beni ve başka birkaç kişiyi otobüsle, masa ve duvar saatlerini onarmayı öğrendiğimiz bir atölyeye götürüyorlardı. Fikir, oradan ayrıldığımda kendi ayaklarım üzerinde durup yaşamımı kazanabilmemdi. Daha bundan tek bir peni bile kazanamadım. Bir işe başvuruyorsun ve sana eğitimini nereden aldığını soruyorlar. Onlara söylediğinde de bu konuda daha fazla bir şey bilmek istemiyorlar. Bu yerin en iyi yanlarından biri Bay Smith'le tanışmış olmamdı. Bunun ada benzer bir yanının olmadı-

ğını biliyorum, Bay Smith de fazlasıyla sıradan görünüşlü biriydi, bu yüzden onun özel biri olmasını ummazdınız. Ama öyleydi. Evden sorumluydu ve bana okumayı öğretmeye uğraşan oydu. Bunu başardım. *Hobbit*'i okumayı evden ayrılmadan kısa bir süre önce bitirmiştim ve o kitaptan hoşlandım. Ama dışarı çıktıktan sonra bu tür şeyler için çok zamanım olmadı. Yine de, ihtiyar Smith bana bir şeyler öğretmeye çok uğraştı. Birçok başka şey de öğretti bana. Oraya geldiğimde sözcükleri hâlâ ağzımda geveliyordum ve o her konuşuşumda yanlışlarımı düzeltiyordu. Sonra onun söylediği gibi yinelemem gerekiyordu. Sonra da benim daha fazla inceliğe ihtiyacım olduğunu söylüyordu. Evet, incelik! Odasında şu koskoca pikabı vardı ve plaklar koyup beni dans ettirirdi. İlkin bu konuda kendimi fena halde aptal hissettim. Bana nerede olduğumu unutmamı ve vücudumu gevşetip müziğin ritmine göre kendimi bırakmamı söylüyordu. Bu yüzden beni pencereden hiç kimsenin göremeyeceğini umarak kollarımı sallayıp bacaklarımı savuruyor ve odada tepinip duruyordum. Sonra bundan zevk almaya başladım. Biliyor musunuz, adeta nöbet geçirmek gibiydi, tek farkı zevkli olmasıydı. Demek istiyorum ki kendimi gerçekten kaybedebiliyordum, eğer bunu gözlerinizin önüne getirebiliyorsanız. Derken plak dururdu ve ben orada terler içinde ve soluğumu tutarak, kendimi birazcık kafadan çatlak hissederek ayakta dururdum. Gerçi ihtiyar Smith aldırış etmezdi. Onun için haftada iki kez, pazartesileri ve cumaları dans ediyordum. Plaklar yerine piyano çaldığı günler olurdu. Bundan o kadar hoşlanmazdım ama tek sözcük söylemezdim çünkü yüzünden, bundan zevk aldığını görebiliyordum.

Bunun yanında beni resim yapmaya başlattı. Sıradan resimler değil, dikkatinizi çekerim. Yani, bir ağaç resmi yapmak isteseniz büyük olasılıkla aşağıya kahverengi bir şey yapar ve üste de yeşil bir leke kondurursunuz. O bunun tamamen yanlış olduğunu söylüyordu. Bu yerde büyük bir bahçe vardı ve bir sabah beni dışarıya, bazı yaşlı ağaçların yanına götürdü. Birinin altında durduk, kocaman bir ağaçtı. Benim şey yapmamı istediğini söyledi...neydi o...ağacın duygusunu edinmem ve sonra onu yeniden yaratmam gerekiyordu. Ne demek istediğini anlayana dek aradan çok zaman

geçti. Kendi bildiğimce resim yapmayı sürdürdüm. Derken, ne demek istediğini bana gösterdi. Varsayalım şu meşe ağacının resmini yapmak istiyorum, dedi. Ne düşünüyordum? Büyüklük, sağlamlık, karanlık. Kâğıdın üzerine kalın siyah çizgiler yaptı. Derken fikri kaptım ve nesneleri onları hissettiğim şekilde resmetmeye başladım. Bana kendimin bir resmini yapmamı söyledi ve ben de bu garip şekilleri sarı ve beyaz olarak yaptım. Ondan sonra da annemi resmettim ve kâğıdın her yanına iri kırmızı ağızlar yaptım -bu onun dudak boyasıydı- ve ağızların içini siyaha boyadım. Çünkü ondan nefret ediyordum. Gerçi aslında etmiyordum. Oradan ayrıldığımdan beri hiç resim yapmadım, böyle bir yerin dışında o tür şeyler için yeterli mekân yok.

Eğer sizi sıkıyorsam sıktığımı söyleyin, birçok kişiyi görmeniz gerektiğini biliyorum. Benimle birlikte oturmanız için hiç sebep yok. Pekâlâ o zaman. Yirmi bir yaşınıza geldiğinizde evden ayrılmanızın gerektiği evin kurallarından bir tanesiydi. Telafi olsun diye bana bir kek yaptıklarını anımsıyorum; gerçi ben kek sevmem bu yüzden onu öteki çocuklara verdim. Bana, tanıtım mektuplarıyla gidip görülecek insanların adlarını ve adreslerini verdiler. Bunları bilmek istemiyordum. Kendi kendime olmak istiyordum. Bütün yaşamınız boyunca etrafınızda size bakan insanlar olduğunda çok şey demektir bu, hatta onlar size iyi davransalar bile. Bu yüzden Londra'ya geldim. İlkin başarılı oldum, kafamın içinde güçlü olduğumu hissettim, biliyor musunuz, sanki Londra'yı ele geçirebilirmişim gibi hissettim. Daha önce yaşamında orada hiç bulunmamış biri için her şey yeni ve heyecan vericiydi o zamanlar. Muswell Hill'de bir oda buldum ve iş aramaya başladım. Bulmayı başarabildiğim işler yük kaldırmak, eşya taşımak ya da kazmaktan ibaretti. Bana şöyle bir bakıyorlar ve sonra da bu işi unutmamı söylüyorlardı. Sonunda bir otelde iş buldum bulaşıkçı olarak. Gösterişli bir yerdi - müşterilerin olduğu yer gösterişliydi demek istiyorum. Koyu kırmızı halılar, kesme camdan avizeler ve yemek salonunun bir köşesinde çalan küçük bir orkestra. İlk günümde yanlışlıkla ön tarafta yürüdüm. Mutfak güzel değildi. Tanrım, hayır, pis bir bok yuvasıydı. Personel sıkıntısı çekiyor olmalıydılar çünkü ben bulaşık-

ları yıkayan tek kişiydim. Ya da belki de benim geldiğimi gördüler. Her ne idiyse, bütün işleri tek başıma yapmam gerekiyordu, öğle yemeği için kırk beş dakika molayla günde on iki saat.

Çalışma saatlerine aldırış etmiyordum, yaşamımda ilk kez kendi hayatımı kazandığıma memnundum. Hayır, beni gerçekte sinir eden ahçıbaşıydı. Ücretleri ödüyor ve her zaman benimkinden kesinti yapıyordu. Para elbette dosdoğru onun cebine gidiyordu. Çirkin de bir piçti. Hiç böyle lekeler görmemişsinizdir. Yüzünde ve alnında, çenesinin altında, kulaklarının çevresinde, hatta kulak memelerinin üstünde. Büyük şişkin lekeler ve yara kabukları, kırmızı ve sarı olanlar, onun yemeklerin yanına yanaşmasına niçin izin verirdiler bilmiyorum. Ancak mutfakta o tür şeylere fazla aldırış etmiyorlardı. Nasıl yakalayacaklarını bilseler hamamböceklerini de pişirirlerdi. Ahçıbaşı gerçekten sinirime dokunuyordu. Bana korkuluk derdi ve bu harika bir espriydi. "Baksana Korkuluk! Hiç kuş korkuttun mu bugün?" diye konuşurdu. Tek konuşan da oydu. O kadar irine yaklaşacak hiçbir kadın olamazdı. Kafası irinle doluydu çünkü pis herifin tekiydi. Dergilerinin üzerine hep salyaları akardı. Mutfağı temiz tutmaktan sorumlu kadınların peşinde koşardı. Hepsi de kocakarıydı, hiçbiri altmış yaşının altında değildi, çoğu siyah ve çirkindi. Şimdi, adamı kıkırdarken, tükürür ve ellerini kadınların eteklerine atarken hayal edebiliyorum. Kadınlar bir şey söylemeye cesaret edemiyorlardı çünkü adam onları kapı dışarı edebilirdi. Onun en azından normal olduğunu söyleyebilirsiniz. Ama ben her gün kendim olmayı yeğlerim.

Ötekiler gibi şakalarına gülmediğim için, İrinyüz gerçekten iğrençleşmeye başladı. Bana yaptıracak daha çok iş bulmak için özel bir çaba harcıyordu, bütün kirli işler benimdi. Bütün bu korkuluk şakalarından da usanç getirmeye başlamıştım, bu yüzden bir gün bana bütün tencereleri üst üste üç kez ovdurup temizlettiğinde, "Siktir git, İrinyüz," dedim. Gerçekten canevinden vurdu bu onu. Şimdiye kadar hiç kimse yüzüne karşı böyle bir şey söylememişti. O gün beni yalnız bıraktı. Ama ertesi gün gelip bana söylediği ilk şey, "Git ana fırını temizle," oldu. Şu koskoca dökme demirden fırın, anlıyor musunuz, yılda bir kez temizleniyordu, sanıyorum. Du-

varları kalın siyah renkte bir cürufla kaplıydı. Cürufu çıkarmak için içeriye bir tas su ve bir kazıyıcıyla girmeniz gerekiyordu. Fırının içi çürümüş kedi leşi gibi kokuyordu. Bir tas su ve birkaç bez aldım ve sürünerek içeri girdim. Burnunuzdan soluk alırsanız kusardınız. İçerde on dakika kalmıştım ki fırının kapısı kapanıverdi. İrinyüz beni içeri kilitlemişti. Demir duvarların arasından güldüğünü işitebiliyordum. Beni orada beş saat boyunca, öğle yemeği molasının sonuna değin tuttu. O pis kokan kara fırının içinde beş saat, sonra da bana bulaşıkları yıkattı. Ne kadar öfkelendiğimi gözünüzün önünde canlandırabilirsiniz. İşimden ayrılmak istemiyordum, bu yüzden söyleyebileceğim hiçbir şey yoktu.

Aynı günün sabahı kahvaltı tabaklarını yıkamaya başlarken İrinyüz çıkıp geldi yanıma. "Sana o fırını temizlemeni söylediğimi sanıyordum, Korkuluk." Böylelikle bir kez daha su tasını ve bezlerimi aldım ve sürünerek fırının içine gidim. İçeri girer girmez kapı arkamdan güm diye kapandı. Deliriyordum. İrinyüz'e düşünebildiğim her adı haykırdım ve ellerim şişene değin fırının duvarlarını yumrukladım durdum. Ama hiçbir şey işitemiyordum, bu yüzden bir süre sonra sakinleştim ve rahatlamaya çalıştım. Kramp girmesin diye bacaklarımı kımıldatıp durmam gerekti. Orada bana altı saat gibi gelen bir süre kaldıktan sonra İrinyüz'ün dışarıda güldüğünü işittim. Derken fırın sıcaklaşmaya başladı. Buna ilkin inanamadım, bunu hayalimden geçirdiğini düşündüm. İrinyüz fırını en düşük düzeyde çalıştırmıştı. Çok geçmeden fırın oturulamayacak kadar sıcaklaştı ve çökmek zorunda kaldım. Ayakkabılarımın içinden yandığını hissedebiliyordum, yüzüm ve burun deliklerim yanıyordu. Üzerimden ter boşanıyordu ve her ağız dolusu hava boğazımı kavuruyordu. Duvarlara vuramıyordum çünkü onlar da dokunulamayacak kadar sıcaktı. Haykırmak istiyordum ama havayı boşa harcayamazdım. Öleceğimi düşünüyordum çünkü İrinyüz'ün beni canlı canlı kızartabilecek biri olduğunu biliyordum. Öğleden sonra geç vakit beni serbest bıraktı. Neredeyse bilincimi yitirmiş gibiydim ama onun "Aa, Korkuluk, bütün gün nerelerdeydin sen? Fırını iyice temizlemeni istiyordum senin," dediğini işittim. Sonra güldü ve ötekiler de, sırf ondan korktukları için ona katıldılar. Eve taksiy-

le gittim ve yattım. Gerçek bir karmaşa içindeydim. Ertesi sabah daha kötüydüm. Ayaklarımın üstünde ve fırın duvarına yaslamış olduğumu sandığım omurgamın alt kısmında kabarcıklar vardı. Bunlar yetmezmiş gibi, kusuyordum. Aklımda emin olduğum bir şey vardı ve bu, sonu ölümle bitse de İrinyüz ile hesaplaşmak için işe gitmem gerektiğiydi. Yürümek bir işkenceydi, bu yüzden bir başka taksiye bindim. Her nasılsa molaya kadar sabahın ilk bölümünü atlatmayı başardım. İrinyüz beni yalnız bıraktı. Mola sırasında tek başına oturmuş şu açık saçık dergilerinden birini okuyordu. Tam vaktinden önce patates tavalarından birinin altını yaktım. Tavada aşağı yukarı iki litre kadar yağ vardı ve iyice kızdığında onu İrinyüz'ün oturduğu yere taşıdım. Ayaklarımın tabanlarındaki sızı beni haykırtacak gibiydi. Kalbim güm güm atıyordu çünkü İrinyüz'ün hakkından geleceğimi biliyordum. Sandalyesiyle aynı hizaya geldim. Gözlerini kaldırıp şöyle bir baktı ve yüzümdeki bakıştan başına neler geleceğini tamı tamına anladı. Ama kımıldayacak vakit bulamadı. Yağı tam kucağına boca ettim ve biri bizi seyrediyor olabilir diye kayarmış gibi yaptım. İrinyüz vahşi bir hayvan gibi uludu, bir insanın ağzından öyle bir ses çıktığını hiç işitmemiştim. Giysileri erimiş gibiydi ve taşaklarının kızardığını, şiştiğini ve sonra beyazlaştığını görebiliyordum. Bütün kızgın yağ bacaklarından aşağı iniyordu. Doktor gelip ona morfin vermeden önce yirmi beş dakika boyunca haykırdı. Daha sonra İrinyüz'ün hastanede dokuz ay geçirdiğini, etinden giysi parçaları çıkardıklarını öğrendim. İrinyüz'ün hakkından işte böyle gelmiştim.

Bundan sonra işimde kalamayacak kadar hastalandım. Kiramı peşin ödemiş ve biraz para biriktirmiştim. Bundan sonraki iki haftayı her gün odamdan doktorun muayenehanesine topallaya topallaya giderek geçirdim. Su kabarcıkları geçtiğinde başka bir iş aramaya başladım. Ama bu kez kendimi çok güçlü hissetmiyordum. Londra benim için çok fazla olmaya başlamıştı. Sabahları yataktan çıkmakta zorlanıyordum. Yatak örtülerinin altı daha iyiydi, orada daha güven içindeydim. Binlerce kişiyle, trafiğin uğultusuyla, kuyruklarla ve bu tür şeylerle yüz yüze gelmek düşüncesi içime sıkıntı veriyordu. Annemle birlikte olduğum eski günleri düşünmeye

başladım. O noktaya geri dönmeyi arzu ediyordum. Benim için her şeyin yapıldığı, sıcak ve güvenli olduğu eski el bebek gül bebek yaşama. Çok aptalca görünüyor, biliyorum, ama annemin belki de evlenmiş olduğu şu adamdan usandığını ve eğer ben geriye dönecek olursam eski yaşamımızı sürdürebileceğimizi düşünmeye başladım. Günlerdir aklımdaydı bu, ta ki sonunda saplantıya dönüşene kadar. Başka hiçbir şey düşünmüyordum. Beni beklediğine kendimi inandırdım, belki de polise beni aratıyordu. Eve gitmem gerekiyordu, o zaman beni kollarına alacak, beni kaşıkla besleyecek ve birlikte bir başka mukavva tiyatro yapacaktık. Bir akşam bunu düşünürken ona gitmeye karar verdim. Neyi bekliyordum ki? Evden dışarı çıktım ve sokaktan aşağı koşmaya başladım. Sevinçten adeta şarkı söylüyordum. Staines'e giden trene bindim ve istasyondan eve kadar koştum. Yine her şey iyi olacaktı. Yolumuzdan aşağı döndüğümde yavaşladım. Evde aşağıdaki ışıklar yanıyordu. Zili çaldım. Bacaklarım o kadar titriyordu ki duvara yaslanmam gerekti. Kapıya gelen kişi annem değildi. Bir kızdı, on sekiz yaşlarında çok hoş bir kız. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Bir şey söylemeyi düşünürken aptalca bir sessizlik oldu. Derken bana kim olduğumu sordu. Ona eskiden bu evde yaşadığımı ve annemi aradığımı söyledim. İki yıldır anne ve babasıyla birlikte burada yaşamakta olduğunu söyledi. Adres bırakılıp bırakılmamış olduğunu öğrenmek için içeri gitti. O gittiğinde hol girişine bakıp duruyordum. Her şey farklıydı. Büyük kitaplıklar, bir başka duvar kâğıdı ve bizim hiç sahip olmadığımız bir telefon vardı. Evin değişmiş olduğuna gerçekten üzüldüm, kendimi aldatılmış hissettim. Kız döndü ve hiç adres bırakılmamış olduğunu söyledi. İyi akşamlar dedim ve patika boyunca gerisin geriye aşağı doğru yürüdüm. Dışarıda kalmıştım. O ev gerçekte benim kendi evimdi ve kızın beni içeri, sıcak odaya davet etmesini istedim. Keşke kollarını boynuma dolayıp "Gel, bizimle birlikte yaşa," deseydi. Çok aptalca görünüyor, ama tren istasyonuna yürürken düşündüğüm buydu.

Bu yüzden yeniden bir iş aramaya döndüm. Sanırım buna neden olan fırındı. Demek istiyorum ki, sanki hiçbir şey olmamış gibi bana Staines'e geri dönebileceğim düşüncesini veren fırındı. O fırını

çok düşündüm. Bir fırının içinde bırakılmak üzerine gündüz düşleri gördüm. Özellikle İrinyüz'e yaptıklarımdan sonra, inanılmaz görünüyor bu. Gerçi hissettiklerim bunlardı ve buna karşı koyanıyordum. Onu düşündükçe, fırını ikinci kez temizlemeye gittiğimde gizliden gizliye içine kapatılmayı istediğimi anladım. Farkında olmaksızın bunu umut ediyor gibiydim, ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Hayal kırıklığına uğramak istiyordum. Çıkamayacağım yerde olmak istiyordum. Zihnimin derinliklerindeki buydu. Gerçekte fırının içindeyken dışarıya çıkma konusunda çok endişeliydim ve herhangi bir şeyden zevk alamayacak kadar da öfkeliydim İrinyüz'e. Sonradan aklıma gelmişti bu, o kadar.

İş bulmakta hiç şansım yoktu ve param tükenmeye başladığından dükkânlardan eşya çalmaya başladım. Bunun budalaca bir şey olduğunu düşünebilirsiniz ama çok kolaydı. Hem başka ne yapabilirdim ki? Karnımı doyurmam gerekiyordu. Her dükkândan sadece biraz alıyordum, genellikle de süpermarketlerden. Büyük cepleri olan uzun bir palto giyiyordum. Dondurulmuş et ve konserve türünden şeyler çalıyordum. Kirayı da ödemem gerekiyordu, bu yüzden daha değerli şeyler çalıp onları elden düşme dükkânlarında satmaya başladım. Bu bir ay kadar çok iyi yürüdü. İstediğim her şeye sahiptim ve eğer farklı bir şey istersem bütün yapmam gereken onu cebime koymaktı. Ama eskisinden daha dikkatsiz olmalıyım, çünkü bir dükkân detektifi beni bir tezgâhtan saat çalarken yakaladı. Saati çalarken beni orada durdurmadı. Hayır, onu almama izin verdi ve sonra sokağa kadar beni izledi. Beni kolumdan yakalayıp dükkâna dönmemi söylediğinde otobüs durağındaydım. Polisi çağırdılar ve mahkemeye çıkınam gerekti. Beni çok uzun bir süredir gözledikleri anlaşıldı, bu yüzden birden fazla şey için yargılandım. Daha önceden hiçbir suçum olmadığı için haftada iki kez göz hapsi görevlisine imza vermek zorunda bıraktılar beni. Şanslıydım. Tamı tamına. Hemen altı ay ceza alabilirdim. Komiser muavini böyle dedi bana.

Ancak gözaltında imza vermek yiyecek bulmamı ya da kirayı ödememi sağlamıyordu. Komiser muavini iyiydi, sanırım, elinden geleni yapıyordu. Dosyalarının üstünde o kadar çok kişi vardı ki

adımı pazartesiden perşembeye anımsayamıyordu. Bana bulmaya çalıştığı bütün işlerde okuyup yazmayı bilen birini istiyorlardı ve başka her türlü iş de yük kaldırma için kuvvet gerektiriyordu. Zaten, aslında başka bir iş istemiyordum. Başka insanlarla tanışmak ve yine Korkuluk diye çağrılmak istemiyordum. Bu yüzden başka ne yapabilirdim ki? Yeniden çalmaya başladım. Bu kez daha dikkatli ve aynı yerden asla iki kez olmamak üzere. Ama biliyorsunuz, aşağı yukarı bir hafta sonra neredeyse hemen yakalandım. Büyük bir mağazadan süslü bir bıçak almıştım, paltomun cepleri de bu kadar çok şey taşıdıkları için yıpranmış olmalıydı. Tam kapıdan çıkarken bıçak dosdoğru paltomun dibinden yere düştü. Arkamı bile dönemeden üzerime üç kişi geldi. Yine aynı yargıcın karşısına çıktım ve bu kez üç ay aldım.

Hapishane komik bir yer. Sizi güldürdüğü için değil. Orada herkesin katı yürekli çete üyeleri olacağını düşünüyordum, bilirsiniz ya, sert adamlar. Ama öyle ancak birkaç kişi vardı. Gerisi, gittiğim evdekiler gibi kafadan çatlaktılar sadece. Kötü değildi orası, olacağını düşündüğüm kadar kötü hiçbir yer yoktu. Hücrem Muswell Hill'deki odamdan pek farklı değildi. Gerçekte hapishane penceremden çok daha güzel bir manzara vardı orada çünkü daha yüksekteydim. Bir yatak, masa, küçük bir kitaplık ve bir musluk vardı. Dergilerden resimler kesebilir ve onları duvara yapıştırabilirdiniz, Muswell Hill'deki odamda buna yapmama izin verilmiyordu. Günde iki saat dışında, hücremde kilitli de tutulmuyordum. Çevrede gezinebiliyor ve öteki hücreleri ziyaret edebiliyorduk, ama sadece kendi katımızdakileri. Belli saatler dışında merdivenlerden yukarı çıkmanızı ya da inmenizi durduran demir bir kapı vardı.

O hapishanede bazı garip tipler vardı. Yemek sırasında sandalyesinin üstüne çıkan ve kendini teşhir eden bir herif vardı. İlk keresinde bir hayli şoke olmuştum, ama herkes yemeye ve konuşmaya devam etti, bu yüzden ben de aynı şeyi yaptım. Bir süre sonra adam bunu neredeyse düzenli olarak yapsa da beni hiç rahatsız etmez oldu. İnsanın zaman içinde bazı şeylere alışması şaşırtıcı. Sonra bir de Jacko vardı. İkinci sabah yürüyüp hücreme girdi ve kendini tanıttı. Sahtecilikten içeri düştüğünü, babasının bir at eğiticisi

olduğunu ve şanslarının ters gittiğini söyledi. Bunun yanında, unuttuğum daha başka bir sürü şey anlattı bana. Sonra dışarı çıktı. Bir daha geldiğinde sanki beni hayatında daha önce hiç görmemiş gibi kendini yeniden tanıttı. Bu kez çok sayıda kadının ırzına geçmekten içerde olduğunu ve cinsel iştahını asla tatmin edemedeğini söyledi. Benimle dalga geçtiğini düşündüm çünkü hâlâ ilk hikâyesine inanıyordum. Gerçi çok ciddiydi. Beni her görüşünde anlatacak başka bir hikâyesi vardı. Son konuşmamızı ya da kim olduğunu hiç anımsamıyordu. Kendisinin kim olduğunu bildiğini sanmıyorum. Kendine ait bir kimliğinin olmaması gibi. Ötekilerden biri bana Jacko'nun silahlı bir soygun sırasında başının üstüne düştüğünü söyledi. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum. İnsan neye inanacağını hiçbir zaman bilmiyor.

Beni yanlış anlamayın. Hepsi böyle değildiler. Aralarında iyi tipler vardı ve en iyilerinden biri Sağırsultan idi. Gerçek adını hiç kimse bilmiyordu, Sağırsultan da onlara söyleyemiyordu çünkü sağır ve dilsizdi. Sanırım bütün yaşamı boyunca içerideydi. Hücresi tüm hapishanenin en rahat hücresiydi, kendi için çay demlemesine izin verilen tek kişiydi. Sık sık odasında oturuyordum. Elbette, hiç konuşma olmuyordu. Orada sadece oturuyor, bazen birbirimize gülümsüyorduk, başka bir şey yoktu. Çay yapardı - şimdiye kadar tattığım en iyi çaydı bu. Bazı öğleden sonraları o, köşesinde muhafaza ettiği bir yığın savaş konulu çizgi romanlarının birini okurken ben onun koltuğunda uyuklardım. Zihnimde bir şey olduğunda ona bundan söz ederdim. Tek bir sözcük anlamıyordu ama başını sallıyor, gülümsüyor ya da yüzümdeki ifadeden her ne düşünüyor idiyse üzgün görünüyordu. Sanırım bir şeye katıldığını hissetmekten hoşlanıyordu. Öteki tutukluların çoğu onu çoğu zaman görmezden geliyorlardı. Gardiyanlarla arası iyiydi ve onlardan ne isterse alıyordu. Bazen çayla birlikte çikolatalı kek yerdik. Okuyup yazabiliyordu bu yüzden benden çok daha kötü bir durumda değildi.

Şu üç ay evden ayrıldığımdan beri geçirdiğim en iyi aylardı. Hücremi rahat bir mekâna dönüştürdüm ve kendi içine kapalı bir düzene girdim. Sağırsultan dışında pek kimseyle konuşmuyordum. Konuşmak istemiyordum, karmaşasız bir yaşam istiyordum. Bir fı-

rına kilitlenmek hakkında söylediğim şeyin bir hücreye kilitlenmekle aynı şey olduğunu düşünebilirsiniz. Hayır, insanın kendini hayal kırıklığına uğramış hissetmesinin acı hazzı değildi bu. Güvende hissetmenin daha derin hazzıydı. Aslında şimdi, zaman zaman daha az özgürlüğe sahip olmayı arzu ettiğimi anımsıyorum. Hücrelerimizden çıkmak zorunda olmadığımız günlerden zevk aldım. Eğer bizi orada bütün gün kalmaya mecbur etselerdi, Sağırsultan'ı göremeyeceğimi dışta tutarsam, bundan yakınmış olacağımı sanmıyorum. Asla plan yapmam gerekmiyordu. Her gün ondan önceki gün gibiydi. Yemekler ve kira konusunda kaygı duymam gerekmiyordu. Bir gölün üzerinde yüzmek gibi, zaman benim için kımıldamadan duruyordu. Dışarıya çıkma konusunda kaygılanmaya başladım. Müdür yardımcısını görmeye ve ona içerde kalıp kalamayacağımı sormaya gittim. Ama o birini içerde tutmanın haftada on altı sterline mal olduğunu ve içeriye girmeyi bekleyen daha yığınla kişinin olduğunu söyledi. Hepimiz için yerleri yoktu.

Bu nedenle çıkmak zorunda kaldım. Bana bir fabrikada iş buldular. O zamandan beri yaşadığım bu çatı katı odasına taşındım. Fabrikada bir taşıma kayışından ahududu kutuları alınam gerekiyordu. Buna aldırış etmiyordum, çünkü o kadar gürültülüydü ki hiç kimseyle konuşmanız gerekmiyordu. Şimdi garip hissediyorum. Kendime göre garip değil, çünkü böyle olacağını biliyordum. O fırın olayından beri, kapatılmak istiyorum. Küçük olmak istiyorum. Bu gürültüyü ve çevremdeki bütün bu insanları istemiyorum. Bunların hepsinin dışında, karanlıkta olmak istiyorum. Şuradaki giysi dolabını görüyor musunuz, odanın çoğunu kaplıyor? Eğer içine bakarsanız asılı hiç giysi göremezsiniz. Minderler ve battaniyelerle dolu. Oraya giriyorum, kapıyı arkamdan kilitliyorum ve karanlıkta saatlerce oturuyorum. Size çok aptalca görünüyor olmalı bu. Orada kendimi iyi hissediyorum. Sıkılmıyorum ya da hiçbir şey olmuyor, sadece oturuyorum. Kimi zaman giysi dolabının ayağa kalkmasını, odada yürümesini ve içinde olduğumu unutmasını arzu ediyorum. Önceleri oraya sadece arada sırada giriyordum, ama sonra gitgide daha sıklaştı ve sonunda bütün geceleri orada geçirmeye başladım. Sabahları da çıkmak istemiyordum, bu yüzden işe geç kalıyordum.

Derken işe gitmeyi tamamen bıraktım. Bırakalı üç ay oluyor. Dışarıya çıkmaktan nefret ediyorum. Dolabımın içinde olmayı yeğliyorum.

Özgür olmak istemiyorum. İşte bu nedenle, sokakta, kundaklanmış ve anneleri tarafından taşınırken gördüğüm şu bebeklere imreniyorum. Onlardan biri olmak istiyorum. Niye bebek olamayayım ki? Niye yürümem, işe gitmem, yemeklerimi pişirmem ve hayatta kalabilmek için her gün yapmak gereken yüzlerce şeyi yapmam gerekiyor? Çocuk arabasına binmek istiyorum. Aptalca bir şey bu, boyum bir metre seksen üç santim. Ama bu kendimi nasıl hissettiğimi değiştirmiyor. Geçen gün bir çocuk arabasından bir battaniye çaldım. Niye bilmiyorum, sanırım onların dünyasıyla temas kurmak, ona tamamen yabancı olmadığımı hissetmem gerekiyordu. Kendimi dışlanmış hissediyorum. Sekse ya da onun gibi bir şeye ihtiyacım yok. Size sözünü ettiğim gibi hoş bir kız görürsem eğer, içten içe tamamen tahrik oluyorum ve sonra buraya dönüp, size anlattığım gibi, otuz bir çekiyorum. Benim gibi çok kişi olamaz. Çaldığım o battaniyeyi dolapta tutuyorum. Dolabı düzinelercesiyle doldurmak istiyorum.

Şimdi pek dışarı çıkmıyorum. Bu çatı katından dışarı çıkalı iki hafta oldu. Hiçbir zaman çok acıkmamama karşın, son seferinde bazı yiyecekler satın aldım. Çoğu kez dolapta oturup Staines'deki eski günleri düşünüyorum, bütün olanları yeniden arzu ediyorum. Geceleyin yağmur yağdığında damlalar çatıya çarpıyor ve uyanıyorum. Şimdi evimizde oturan kızı düşünüyorum, rüzgârı ve trafiği işitebiliyorum. Yine bir yaşında olmak istiyorum. Ama olmayacak. Olmayacağını biliyorum.

Yazın başlangıcından ta anlamsız göründüğü vakte kadar, ince şilteyi kaldırıp ağır meşe masanın üzerine yaydık ve açık olan geniş pencerenin önünde seviştik. Odamızda hep hafif bir rüzgâr esintisiyle dört kat aşağıdaki rıhtımın kokuları olurdu. İstemeden fantezilere kapılırdım, o yaratığın fantezilerine ve sonradan, koca masanın üzerinde sırtüstü yattığımızda, o derin sessizlikler içinde onun koştuğunu ve hafifçe tıkırdadığını işitirdim. Bütün bunlar benim için yeniydi ve kaygı duyuyordum, güvenimi yeniden kazanmak için Sissel'la onun hakkında konuşmaya uğraşıyordum. Onun söyleyecek hiçbir şeyi yoktu, o soyutlamalar yapmıyor ya da durumları tartışmıyordu, onların içinde yaşıyordu. Penceremizin gökyüzü dörtgeninde uçuşan martıları seyreder ve onların tepede bizi seyre-

dip seyretmediklerini merak ederdik, şimdiki ana ilişkin abartısız varsayımlar yürüterek bu tür şeylerden söz ederdik. Sissel her şeyi ona geldiği gibi yapıyordu, kahvesini karıştırıyor, sevişiyor, plaklarını dinliyor, pencereden bakıyordu. Mutluyum, ya da kafam karıştı, sevişmek istiyorum, istemiyorum, ailemdeki kavgalardan usandım gibi şeyler söylemiyordu, kendini ikiye bölecek bir dile sahip değildi o; bu yüzden düzüşürken ve ardından, yaratığın sessizlik içinde eşelenmesini tek başıma dinlerken, kafamın içinde bana bir cinayet gibi görünen şeylerin ıstırabını tek başımı çekiyordum ben. Derken bir öğleden sonra Sissel uykusundan uyandı, şilteden başını kaldırdı ve "Duvarın arkasındaki bu tırnaklama sesi nedir?" dedi.

Arkadaşlarım uzakta, Londra'daydılar, bana sıkıntılı ve düşüncelerle kaplı mektuplar gönderiyorlardı, şimdi ne yapacaklardı? Onlar kimdi ve bütün bunların amacı neydi? Benim yaşımdaydılar, on yedi on sekiz, ama ben onları anlamazmış gibi davranıyordum. Kartpostalları geri gönderiyordum, büyük bir masa ve açık bir pencere bulun, diyordum onlara. Ben mutluydum ve mutlu olmak benim için çok kolaydı, yılanbalıklarına tuzaklar kuruyordum, kolaylıkla bir amaç edinebiliyordum. Yaz sürüyordu ve onlardan artık mektup almıyordum. Sadece Adrian bizi görmeye geliyordu; Adrian, Sissel'ın on yaşındaki erkek kardeşiydi ve dağılan evinin perişanlığından, annesinin çarçabuk tersine dönen ruh halinden, kız kardeşlerinin piyano çalmayı rekabet haline getirmelerinden, babasının ara sıra yaptığı yürek burkucu ziyaretlerden kaçmak için geliyordu. Adrian'la Sissel'ın anne ve babası yirmi yedi yıllık evlilik ve altı çocuktan sonra birbirlerinden buruk bir boyun eğişle nefret ediyorlar, artık aynı evde yaşamaya katlanamıyorlardı. Baba, çocuklarına yakın olmak için birkaç sokak ötedeki bir pansiyona taşınmıştı. İşsiz bir işadamıydı ve Gregory Peck'e benziyordu, iyimser biriydi, ilginç bir şekilde para kazanmak için yüzlerce planı vardı. Onunla pub'da karşılaşırdım. İşsiz kalışından ya da evliliğinden söz etmek istemiyordu, benim kızıyla birlikte rıhtıma bakan bir odada yaşamama aldırış etmiyordu. Bunun yerine, bana Kore Savaşı'nda geçirdiği günlerden ve uluslararası bir satıcıyken artık tepe-

de olup şövalye unvanı almış arkadaşlarının meşru sahtekârlıklarından ve sonra bir gün, Ouse Irmağı'daki yılanbalıklarından, ırmağın nasıl da yılanbalıklarıyla dolup taştığından, onları yakalayıp Londra'ya canlı canlı götürerek kazanılacak paradan söz ediyordu. Ona bankada seksen sterlinimin olduğunu söyledim ve ertesi sabah ağ, kalın ip, tel çemberler ve yılanbalıklarını içine koymak için eski bir su tankı satın aldık. Bundan sonraki iki ayı yılanbalıklarına tuzaklar kurarak geçirdim.

Güzel günlerde ağımı, çemberlerimi ve kalın ipimi dışarıya çıkarıyor ve bir iskele babasının üzerine oturarak rıhtımda çalışıyordum. Bir yılanbalığı tuzağı silindir şeklindedir, bir ucu kapalıdır ve öteki ucunda giderek sivrileşen uzun bir huni girişi vardır. Irmak yatağının üzerine kurulur, yılanbalığı yemi yemek için içeri girer ve körlüğü içinde dışarıya çıkış yolunu bulamaz. Balıkçılar dost görünüşlüydüler ve eğleniyorlardı. Dipte yılanbalıkları var, dediler, birkaç tane yakalarsın ama geçimini onlardan sağlayamazsın. Onları hızlı atsan da denizin yükselmesi ağlarını yerinden oynatır. Biz demir ağırlıklar kullanıyoruz, dedim onlara ve onlar da uysal bir tavırla omuzlarını silkip ve bana ağı çemberlere bağlamanın daha iyi bir yolunu gösterdiler. Bu işi kendi başıma denemeye hakkım olduğuna inanıyorlardı. Balıkçılar teknelerindeyse ve benim de canım çalışmak istemiyorsa orada oturur, yükselen deniz suyunun çamurun üstünde kayışını seyrederdim yılanbalıkları tuzakları konusunda hiçbir aciliyet hissetmiyordum ama zengin olacağımızdan emindim.

Sissel'ın ilgisini yılanbalığı serüvenine çekmeye uğraştım, ona birisinin bize yaz için kiraladığı bir sandaldan söz ettim, ama onun söyleyecek hiçbir şeyi yoktu. Bu yüzden şilteyi masanın üzerine kaldırdık ve üzerimizde giysilerimizle uzandık. Derken konuşmaya başladı Sissel. Avuçlarımızı birbirine bastırdık, o, ellerimizin büyüklük ve şeklini dikkatle inceledi ve ayrıntılı bir yorum getirdi. Tamı tamına aynı büyüklükte, senin parmakların daha kalın, sende burada fazladan şu var. Başparmağının ucuyla kirpiklerimin uzunluğunu ölçtü ve kendisininki de keşke bu kadar uzun olsaydı dedi, bana küçükken sahip olduğu köpekten, onun uzun beyaz kirpikleri

olduğundan söz etti. Burnumun üzerindeki güneş yanığına baktı ve ondan söz etti, erkek ve kız kardeşlerinin burunlarının güneşte kızardığından, kimlerin bronzlaştığından, en küçük kız kardeşinin bir kez ne dediğinden söz etti. Yavaşça soyunduk. Bez ayakkabılarını tekmeleyip çıkardı ve ayağındaki rahatsızlıktan konuştuk. Gözlerim kapalı dinledim, açık pencereden gelen çamur, deniz yosunu ve toz kokusunu alabiliyordum. Bu çeşit konuşmanın, gevezelik etmek olduğunu söyledi. Derken, bir kez Sissel'ın içine girince, duygularım uyandı, fantezimin içindeydim; artık, kabaran duygularım Sissel'in karnında bir varlığın büyümesine yol açabileceğimizin bilgisinden ayrılamazdı. Baba olmayı hiç arzu etmiyordum, bu hiç de söz konusu değildi. Mesele yumurtalar, spermler, kromozomlar, tüyler, solungaçlar, pençelerdi, kamışının dibinden bir iki santim ötede koyu kırmızı sümüksü bir tabakadan gelişip büyüyen bir yaratığın durdurulamaz kimyasıydı, fantezim bu sürecin yaşı ve gücü önünde çaresiz olma fantezisiydi ve sadece bunu düşünmek bile, istediğimden daha önce orgazm olmamı sağlıyordu. Sissel'a bunu söylediğimde güldü. Yok ya, dedi. Bana göre Sissel sürecin tam içindeydi, o *sürecin* kendisiydi ve sürecin çekim gücü artıyordu. Hap alması gerekiyordu ve her ay bunu en azından iki üç kez unutuyordu. Hiç tartışmaksızın dışarı boşalmam gerektiği konusunda anlaşmaya vardık, ama bu ender olarak yürüyordu. Orgazmlarımıza götüren uzun yokuşlardan aşağıya yuvarlanırken, şu son umutsuz saniyelerde dışarıya çıkmak için mücadele ediyor, ama karanlıkta bekleyen, aç yaratık fantezime bir yılanbalığı gibi yakalanıyor ve onu büyük beyaz sümüksü maddeyle besliyordum. Dikkatsiz davrandığım şu saniyenin binde birinde, bu yaratık her ne idiyse, yaşamımı, yaratığı rahmin içinde ya da dışında beslemeye, yalnızca Sissel'ı düzmeye, yaratığı daha fazla beslemeye terk ediyordum, ve bütün yaşamım bir anlık zayıflık içinde buna bırakılıyordu. Sissel'in aybaşılarını takip ediyordum, kadınlar hakkındaki her şey benim için yeniydi ve hiçbir şeyi olduğu gibi kabul edemezdim. Sissel'ın bol kanamalı, kolay geçen aybaşlarında sevişiyorduk, her yanımız kahverengi kanla yapış yapış oluyor ve ben, o sümüksü tabakadaki yaratıklar olduğumuzu, pencereden içeriye giren bulut kü-

meleri, deniz kenarındaki çamurlu topraklardan güneş etkisiyle çıkan gazlarla beslendiğimizi düşünüyordum. Fantezilerimden kaygı duyuyordum, onlar olmaksızın orgazm olamayacağını biliyordum. Sissel'a bu konuda ne düşündüğünü sordum ve o kıkırdadı. Her neyse, tüyler ve solungaçlar yoktu. O zaman ne *düşünüyorsun*? Çok fazla bir şey değil, gerçekte hiçbir şey düşünmüyordu. Sorumu ısrarla sordum ve o, suskunluğa gömüldü.

Eşelendiğini işittiğim şeyin kendi yaratığım olduğunu biliyordum ve bir öğleden sonra Sissel onu işitip kaygılanmaya başladığında, onun fantezilerinin de işin içine karıştığını, bunun sevişmemizden doğan bir ses olduğunu anladım. Onu, sevişmemiz bittiğinde, sırtüstü uzanmış tamamen hareketsiz yatarken, boşalıp zihnimiz açıldığında, tümüyle sakin bir haldeyken işittik. Bir duvarı körcesine tırmalayan küçük pençelerin uyandırdığı izlenimdi bu, öylesine uzak bir sesti ki onu işitebilmek için iki kişi olmak gerekiyordu. Duvarın bir bölümünden geldiğini düşündük onun. Çömelip de kulağımı döşeme süpürgeliğine dayadığımda durdu, onu duvarın öteki yanında, eylemi içinde donmuş, karanlıkta beklerken hissettim. Haftalar geçtikçe, onu gün içinde başka vakitlerde ve geceleyin ara sıra işittik. Adrian'a onun ne olduğunu düşündüğünü sormak istiyordum. Dinle, işte orada, Adrian, bir saniye sus, o gürültünün ne olduğunu düşünüyorsun, Adrian? Bizim işitebildiğimizi işitebilmek için sabırla kulak kabarttı ama yine de yeterince uzun beklemedi. Hiçbir şey yok, diye bağırdı. Hiçbir şey yok, hiçbir şey yok, hiçbir şey yok. Çok heyecanlandı, bağırarak ve sesinin perdesini durmadan değiştirerek kız kardeşinin sırtına atladı. İşitilecek olan her ne idiyse onu istemiyordu, dışarıda bırakılmak istemiyordu. Onu Sissel'ın sırtından çekip aldım ve yatağın üzerine devrildik. Yine dinle, dedim, onu aşağı bastırarak, ses yine başlamıştı. Mücadele edip kendini kurtardı ve aa-i aa-i diye polis arabası sirenini taklit ederek odadan dışarı koştu. Sesinin merdivenlerden aşağı doğru zayıflayışını dinledik ve onu artık işitemediğimde, belki de Adrian gerçekte farelerden korkuyor, dedim. Sıçanlar, demek istiyorsun, dedi kız kardeşi ve elini bacaklarımın arasına koydu.

Temmuz ortalarında odamızda çok mutlu değildik, artan bir kar-

maşa ve huzursuzluk vardı ve bunu Sissel'la tartışmak mümkün görünmüyordu. Adrian bize artık her gün geliyordu çünkü yaz tatiliydi ve evde olmaya katlanamıyordu. Onu dört kat aşağıdan işitirdik, yukarıya yanımıza çıkarken bağırır ve merdivenlerin üzerinde tepinirdi. İçeriye gürültüyle giriyor, amuda kalkıyor ve bize gösteriş yapıyordu. Beni etkilemek için sık sık Sissel'ın sırtına atlıyordu; kaygılıydı, onu bize arkadaşlık edecek biri olarak bulmayabileceğimizden, başımızdan savabileceğimizden, eve geri göndereceğimizden endişe ediyordu. Artık kız kardeşini anlamadığı için de kaygılıydı. Sissel bir zamanlar dövüşe her zaman hazırdı ve iyi bir dövüşçüydü, kardeşinin bununla arkadaşlarına karşı böbürlendiğini, kız kardeşinden gurur duyduğunu işitiyordum. Şimdiyse değişiklikler baş göstermişti kız kardeşinde, onu surat asarak itiyor, hiçbir şey yapmadan yalnız bırakılmak, plak dinlemek istiyordu. Erkek kardeşi ayakkabılarını eteğine koyduğunda kızıyordu Sissel, şimdi annesi gibi memeleri olmuştu ve onunla annesi gibi konuşuyordu. Oradan in, Adrian. Lütfen, Adrian, lütfen, şimdi değil, daha sonra. Bunlara yine de pek inanamıyordu Adrian, kız kardeşinin ruh hallerinden biriydi, gelip geçici bir şeydi bu ve Adrian umutla onu taciz edip saldırmaya devam ediyor, her şeyin babasının evden ayrılmadan önceki gibi kalmasını arzuyla istiyordu. Kollarını Sissel'ın boynunun etrafına kilitlediğinde ve onu geriye doğru yatağın üzerine çektiğinde gözleri onu cesaretlendireyim diye bana yöneliyor, gerçek bağın bizim aramızda olduğunu, bizim kıza karşı iki erkek olduğumuzu düşünüyordu. Hiç cesaretlendirme olmadığını anlayamıyor, bunu fena halde istiyordu. Sissel, Adrian'ı başından hiç savmadı, onun burada niçin olduğunu anlıyordu, ama onun için zordu. İşkence dolu uzun bir öğleden sonra odadan hayal kırıklığıyla, neredeyse ağlayarak ayrıldı. Adrian bana döndü ve şakacıktan dehşet duyarmış gibi kaşlarını kaldırdı. O sırada onunla konuşmaya çalıştım ama daha şimdiden sesinin perdesini değiştirerek şarkı söylemeye başlamıştı ve benimle bir kavga başlatmaya hazırlanıyordu. Sissel'in bana kardeşi hakkında söyleyecek bir şeyi de yoktu, insanlar hakkında hiç genel yorum yapmazdı, çünkü hiçbir zaman genel yorumlar yapınazdı. Kimi zamanlar Adrian'ın merdivenleri çı-

kışını işittiğimizde bana şöyle bir bakar ve güzel dudaklarını hafifçe bükerek içindekileri dışavurur gözükürdü.

Adrian'ı bizi rahat bırakmaya ikna etmenin sadece tek bir yolu vardı. Birbirimize dokunduğumuzu görmeye katlanamıyordu, acı veriyordu bu ona, gerçekten tiksindiriyordu onu. Birimizin odada hareket ettiğini gördüğünde, bize sessizce yalvarıyor, oyunbazlık yaparmış gibi aramızda koşuyor, bizi başka bir oyunun tuzağına sürüklemek istiyordu. Ne denli kendimizi beğenmiş göründüğümüzü bize göstermenin son bir umutsuz girişimi içinde çıldırmışçasına taklit ediyordu bizi. Derken, buna daha fazla katlanamaz oldu, Alman askerlerini ve genç aşıkları merdivenlerde makineli tüfekle tarıyarak odadan dışarı koşuyordu.

Ancak Sissel'la ben şimdi birbirimize gitgide daha az dokunuyorduk, kendi sessiz tavırlarımızla bunu bir türlü yapamıyorduk. Aşkımızın zayıflamasından değildi bu, birbirimizden zevk almayışımızdan değildi, ancak dokunma fırsatımız kaybolmuştu. Odanın kendisiydi sebep. Artık dört kat yukarıda ve ayrı değildi, pencereden gelen esinti yoktu, sadece rıhtımdan yükselen lapamsı bir sıcaklık, ölü denizanaları, sinek bulutları, koltukaltlarımızı bulan ve fena halde ısıran azgın gri sinekler, yiyeceklerimizin üzerinde bulutlar halinde asılı kalan kara sinekleri vardı. Saçlarımız çok uzun ve hoş olmayan bir şekilde nemliydi, gözlerimizin içine giriyordu. Satın aldığımız yiyecekler eriyordu ve tatları ırmak gibiydi. Artık şilteyi masanın üzerine kaldırmıyorduk, şimdi en serin yer döşemeydi ve döşeme, kaybolmamakta direnen yağlı bir bir kumla kaplıydı. Sissel plaklarından bıktı ve ayağındaki rahatsızlık birinden ötekine yayılıp kokuya katıldı. Odamız pis kokuyordu. Ayrılmaktan söz etmiyorduk çünkü hiçbir şeyden söz etmiyorduk. Artık her gece duvarın arkasındaki eşeleme sesiyle uyanıyorduk, artık ses daha yüksek ve ısrarlıydı. Seviştiğimizde bizi duvarın arkasından dinliyordu. Daha az sevişiyorduk ve çöplerimiz çevremizde birikiyordu, bir türlü başka yere taşıyamadığımız süt şişeleri, terleyen gri peynir, tereyağı ambalajları, yoğurt kutuları, kokmuş salam. Ve bütün bunların arasında plastik oyuncak arabasının koltuğuna geçip direksiyon sallayan, sesinin perdesini değiştirerek şarkı söyleyen,

makineli tüfek atışı yapan ve Sissel'a saldıran Adrian. Fantezilerim hakkında, yaratık hakkında şiirler yazmaya uğraştım, ama bunu yapmanın hiçbir yolunu göremiyordum ve hiçbir şey yazmadım, tek bir dize bile. Bunun yerine, ırmağın topraktan yapılma set duvarı boyunca, Norfolk'un sıkıcı pancar tarlaları, telgraf direkleri, yeknesak gri gökyüzüyle kaplı denizden uzak bölgelerine uzun yürüyüşler yapıyordum. Yapacak iki yılanbalığı ağım daha vardı, her gün oturup onları yapmaya zorluyordum kendimi. Ama kalbimin derinliklerinde onlardan usanmıştım, yılanbalıklarının içine gireceklerine bile gerçekte inanmıyordum, girmelerini isteyip istemediğimi, yılanbalıklarının ırmağın dibindeki serin çamurun içinde rahatsız edilmeden kalmalarının daha iyi olup olmayacağını merak ediyordum. Ancak ağ işini sürdürdüm çünkü Sissel'in babası başlamaya hazırdı, çünkü şimdiye değin harcamış olduğum tüm paranın ve zamanın karşılığını görmem gerekiyordu, çünkü şu anda bu fikrin kendi yorgun, kırılgan ivmesi vardı ve süt şişelerini odamızdan başka yere taşıyamadığım gibi onu da artık durduramazdım.

Derken Sissel bir iş buldu ve bu, hiç kimseden farklı olmadığımızı görmemi sağladı, bütün çiftlerin odaları, evleri, işleri, meslekleri vardı, hepsi böyle yapmışlardı, daha temiz odaları, daha iyi işleri olmuştu, hayat mücadelesi veren bir çifttik biz. Irmağın karşı yakasında yer alan, sebze ve meyve konservesi yapan, penceresiz fabrikalardan birinde çalışıyordu Sissel. Sissel'ın günde on saat boyunca makinelerin uğultusunda, hareketli bir taşıma kayışının yanında oturması, hiç kimseyle konuşmaması ve çürük havuçları konservelenmeden önce, seçip ayıklaması gerekiyordu. İlk gününün sonunda, eve pembe-beyaz naylon bir yağmurluk ve pembe bir kepçe geldi. Niye bunları çıkarmıyorsun, dedim. Omuz silkti Sissel. Onun için hepsi aynıydı, odada oturmakla, çelik kemerler boyunca dizdikleri hoparlörlerle Radyo Bir yayınını aktardıkları, dört yüz kadının yarı dinlediği, yarı düş kurduğu, bu arada ellerinin elektrikli mekikler gibi bir ileri bir geri gittiği bir fabrikada oturmak aynıydı. Sissel'in ikinci gününde ırmağın karşısına geçmek üzere vapura bindim ve onu fabrika avlusunun kapılarında bekledim. Birkaç kadın, büyük penceresiz bir duvardaki tenekeden yapılma küçük

bir kapıdan çıktı ve bütün fabrika binalarında ağlamaklı bir siren sesi duyuldu. Öteki küçük kapılar açıldı ve kapılarda toplaşarak hepsi dışarıya sökün ettiler, pembe-beyaz naylon önlüklü ve pembe kepli yüzlerce kadın. Alçak bir duvarın üzerinde ayakta durdum ve Sissel'ı görmeye çalıştım, birdenbire çok önemli oldu bu. Eğer onu, bu akıp giden pembe naylon ırmağı içinden seçemezsem o zaman kayıptır o, her ikimiz de kayıbız demektir ve zamanımız değerini yitirmiştir, diye düşündüm. Fabrikanın avlu kapılarına yaklaşırken ana gövde hızlı hareket ediyordu. Bazıları, kadınlara öğretildiği gibi eğik, umutsuz bir şekilde yarı koşar gibiydiler; bazıları ellerinden geldiğince hızlı yürüyorlardı. Daha sonra, onların, aileleri için akşam yemeği pişirmek, ev işlerine erken bir başlangıç yapmak için evlerine koşturduğunu fark ettim. Bundan sonraki vardiyaya geç gelenler karşı yönde kendilerine yol açmaya uğraşıyorlardı. Sissel'ı göremedim ve kendimi paniğin eşiğinde hissettim, adını bağırdım ve sözcüklerim ayaklar altında ezilip gitti. Sigara yakmak için duvarın yanında duran iki yaşlı kadın bana sırıtarak baktılar. Canınız cehenneme. Köprünün üzerinden geçerek, uzun yoldan eve yürüdüm ve Sissel'a onu beklemeye geldiğimi söylememeye karar verdim, çünkü telaşının nedenini açıklamam gerekecekti ve bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum. İçeriye girdiğinde yatağın üzerinde oturuyordu, üzerinde hâlâ naylon önlüğü vardı. Kep yerdeydi. Şu şeyi niye çıkarmıyorsun? dedim. Fabrikanın önünde duran sen miydin, dedi. Başımla onayladım. Beni orada dururken gördüysen niçin konuşmadın benimle? Sissel döndü ve yüzükoyun yatağa uzandı. Önlüğü lekelenmişti, üzeri makine yağı ve toprak kokuyordu. Bilmiyorum, dedi yastığa gömülerek, düşünmedim. Vardiyamdan sonra hiçbir şey düşünmedim. Sözcüklerinin öldürücü bir etkisi vardı, odamızın etrafına bakındım ve sustum.

İki gün sonra, cumartesi öğleden sonra, yem için, kanla ıslatılmış kilolarca kauçuğumsu inek akciğeri aldım (buna ışık diyorlardı). O aynı öğleden sonra tuzakları doldurduk ve deniz alçaldığında onları ırmak yatağına yerleştirmek üzere sandalla kanalın ortasına gittik. Yedi tuzağın her biri bir dubayla işaretlenmişti. Pazar sabahı saat dörtte Sissel'ın babası beni aradı ve onun kamyonetiyle,

ödünç alınmış tekneyi muhafaza ettiğimiz yere doğru yola çıktık. Şimdi, işaret dubalarını bulmak ve tuzakları çekmek üzere kürekle-re asılmıştık. test etme zamanıydı, ağlarda yılanbalığı olacak mıy-dı, daha fazla ağ yapmak kazançlı olacak mıydı, daha fazla yılan-balığı yakalayıp onları haftada bir kez Billingsgate pazarına götü-recek miydik, zengin olacak mıydık? Kasvetli ve rüzgârlı bir sa-bahtı, hiçbir beklentim yoktu, sadece yorgunluk ve sürekli bir erek-siyon vardı. Kamyonet radyatörünün sıcaklığında az çok uyuykla-mıştım. Gecenin çoğu saatini uyanık, duvarın arkasındaki eşeleme seslerini dinleyerek geçirmiştim. Bir kez yataktan kalktım ve döşe-me süpürgeliğine kaşıkla vurdum. Sonra bir duraklama oldu, der-ken kazıp eşeleme sürdü. Şimdi, odaya alttan tünel kazdığı kesin görünüyordu. Sissel'ın babası kürek çekerken ben kenarda işaret dubalarını gözlüyordum. Onları bulmak düşündüğüm kadar kolay değildi, suda beyaz değil tersine bodur siluetler gibi görünüyorlar-dı. İlkini ancak yirmi dakika sonra bulduk. İpi çekerken deniz mal-zemecisinden yeni aldığımız temiz beyaz ipin bu kadar çabuk ır-maktaki öteki ipler gibi olmasına hayret ettim, kahverengileşmiş ve yeşil yosunların ince yapraklarıyla kaplanmıştı. Ağ da eski ve ya-bancı gözüküyordu, onu birimizin yapmış olduğuna inanamıyor-dum. İçerde iki yengeç ve büyük bir yılanbalığı vardı. Sissel'ın ba-bası tuzağın kapalı ucunun ipini çözdü, iki yengeci suya bıraktı ve yılanbalığını yanımızda getirdiğimiz plastik kovaya koydu. Tuzağa taze yemler koyduk ve onu teknenin yanından saldık. Bundan son-raki tuzağı bulmak bir on beş dakika daha aldı ve içinde hiçbir şey yoktu. Bundan sonra bir başka tuzak bulmaksızın yarım saat bo-yunca kanalda yukarı aşağı kürek çektik, şimdi deniz yükseliyor ve işaret dubalarını kaplamaya başlıyordu. Derken kürekleri aldım ve kıyıya doğru yöneldim.

Sissel'in babasının kaldığı pansiyona döndük ve o, kahvaltı ha-zırladı. Kayıp tuzakları tartışmak istemiyorduk, kendi kendimize ve birbirimize deniz bir daha alçaldığı vakit dışarı çıktığımızda on-ları bulacakmışız gibi davrandık. Ama kaybolduklarını, güçlü gel-gitlerle ırmağın yukarısına ya da aşağısına sürüklendiklerini bili-yorduk ve ben de hayatım boyunca asla bir başka yılanbalığı tuza-

ğı yapamayacağını biliyordum. Aynı zamanda iş arkadaşının Adrian'ı kendisiyle birlikte kısa bir tatile götürdüğünü, o öğleden sonra yola çıkacaklarını da biliyordum. Askeri havaalanlarını gezeceklerdi ve en sonunda Imperial War Museum'u görmeyi umuyorlardı. Yumurta, domuz pastırması ve mantar yedik, ardından kahve içtik. Sissel'ın babası bana bir fikrinden söz etti, basit ama kazançlı bir fikir. Karidesler buradaki rıhtımda çok ucuz ama Brüksel'de çok pahalıydılar. Her hafta iki kamyonet dolusu karidesi oraya götürebilirdik; her zamanki rahat, dostça tavırları içinde iyimserdi ve bir an, planının yürüyeceğinden emin oldum. Kahvemin son yudumunu içtim. Şey, dedim, sanırım bu biraz düşünmeyi gerektirir. İçinde yılanbalığı bulunan kovayı aldım, Sissel ve ben bunu yiyebilirdik. El sıkışırken iş arkadaşım bana bir yılanbalığını öldürmenin en emin yolunun onu tuzla kaplamak olduğunu söyledi. Ona iyi bir tatil dileğinde bulundum ve hâlâ suskunluğumuzu koruyarak ve denizin bundan sonraki alçalmasında tuzakları aramak üzere aramızdan birimiz denize çıkacakmış gibi yaparak ayrıldık.

Fabrikadaki bir haftadan sonra, eve vardığımda Sissel'ı uyanık bulacağını beklemiyordum, ama o yatakta oturuyordu, solgundu ve elleriyle dizlerini kavramıştı. Gözlerini odanın bir köşesine dikmişti. Orada, dedi. Yerdeki şu kitapların arkasında. Yatağın üzerine oturdum ve ıslak ayakkabılarımla çoraplarımı çıkardım. Fare mi? Fareyi işittiğini mi söylemek istiyorsun? Sissel sakince konuştu. Sıçan o. Odada koşarken gördüm onu, bir sıçan o. Kitapların yanına gittim ve onları tekmeledim, sıçan da anında dışarı çıktı, pençelerinin sesini döşeme tahtalarının üstünde işittim ve sonra, duvar boyunca koşuşunu gördüm, o zaman bana küçük bir köpek büyüklüğünde gözüktü, bir sıçandı, karnını döşeme boyunca sürükleyen bodur, güçlü gri bir sıçan. Duvarın bir ucundan öteki ucuna koştu ve sonra bir çekmeceli dolabın arkasına girdi. Onu buradan çıkarmalıyız, diye sızlandı Sissel, bana yabancı gelen bir sesle. Başımla onayladım, ama o an kımıldayamadım, konuşamadım da, öylesine kocamandı ki sıçan, bütün yaz bizimle birlikte olmuştu, düzüşmelerimizden sonraki derin, açık sessizliklerde duvarı eşeleyip durmuş ve uykularımızda, bildik biri olmuştu. Dehşete kapılmıştım,

Sissel'dan daha çok korkmuştum, bizim onu bildiğimiz gibi sıçanın da bizi bildiğinden emindim, bizim onun çekmeceli dolabın arkasındaki varlığının farkında olmamız gibi o da bizim odadaki varlığımızın farkındaydı. Sissel yeniden konuşmak üzereydi ki dışarıda merdivenlerde bir gürültü işittik, bildik bir ayak vurarak yürüme, makineli tüfek sesi. Bunu işitmek yüreğime su serpti. Adrian her zamanki gibi içeri girdi, kapıyı tekmeledi ve içeriye doğru atıldı, bir makineli tüfek kalçasında her an hazırmış gibi durarak, yere çömeldi. Gırtlağının dibinden gelen boğuk seslerle bize bağırıp çağırdı, parmaklarımızı dudaklarımıza koyduk ve onu susturmaya uğraştık. Her ikiniz de öldünüz, dedi ve odada oyuncak arabasını sürmeye hazırlandı. Sissel ona yine, Susss dedi, yatağa doğru elini sallamaya çalıştı ona. Niye susss diyorsunuz? Neyiniz var sizin? Çekmeceli dolabı işaret ettik. Sıçan, dedik ona. Hemen dizleri üzerine çöktü, gözetlemeye koyuldu. Sıçan mı, diye güçlükle soludu. İnanılmaz, büyük bir sıçan, bakın ona. İnanılmaz. Ne yapacaksınız? Onu yakalayalım. Odayı çabucak adımladım ve şömineden ateş karıştırıcısını aldım, Adrian'ın heyecanı içinde korkumu yenebilir, odamızda sadece şişman bir sıçan varmış, onu yakalamak bir serüven olacakmış gibi yapabilirdim. Sissel yataktan gene sızlandı. Onunla ne yapacaksınız? Bir an elimin karıştırıcı üzerinde gevşediğini hissettim, sadece bir sıçan değildi, bir serüven değildi bu, her ikimiz de bunu biliyorduk. Bu arada Adrian dansını yapıyordu, Evet, işte öyle, kullan bunu, diyordu. Adrian, kitapları odanın karşı tarafına taşımama yardım etti, ortada farenin çıkabileceği tek bir gedik bırakarak çekmeceli dolabın etrafına bir duvar inşa ettik. Sissel, Ne yapıyorsunuz? Onunla ne yapacaksınız, diye sorup duruyor, ama yataktan ayrılmaya cesaret edemiyordu. Duvarı bitirmiştik ve ben Adrian'a sıçanı dışarı sürmesi için bir palto askısı veriyordum ki Sissel oda boyunca koştu ve ateş karıştırıcısını elimden almaya uğraştı. Onu ver bana, diye bağırdı ve kaldırdığım koluma asıldı. O an sıçan, kitapların arasındaki gedikten çıktı, dosdoğru bize koştu, ben de onun çıplak ve ısırmaya hazır dişlerini gördüğümü düşündüm. Dağıldık, Adrian masanın üzerine zıpladı, Sissel'la ben yatağın üzerine geri döndük. Sıçan odanın ortasında duraklarken ve

sonra yeniden ileriye doğru koşarken hepimiz onu görecek zamanı bulmuştuk, ne kadar güçlü, ne kadar şişman ve ne kadar hızlı olduğunu, bütün gövdesinin nasıl titrediğini, kuyruğunun arkasında nasıl da yapışık bir asalak gibi kaydığını görecek zamanı bulmuştuk. Bizi biliyor, diye düşündüm, bizi istiyor. Bir türlü Sissel'a bakamıyordum. Yatağın üzerinde ayakta dururken, ateş karıştırıcısını kaldırdım ve nişan aldım, Sissel çığlık attı. Elimden geldiğince hızlı fırlattım onu, karıştırıcı ucu aşağı dönük halde sıçanın küçük başından altı yedi santim ötede yere çarptı. Sıçan anında döndü ve kitaplar arasındaki gedikten içeri koştu. Beklemek üzere çekmeceli dolabın arkasına yerleşirken pençelerinin yerdeki tırmalama sesini işittik.

Telden yapılma palto askısını açtım, onu düzledim, ikiye katladım ve Adrian'a verdim. Adrian şimdi daha sessizdi, biraz daha fazla korkuyordu. Kız kardeşi dizlerini yeniden yukarıya çekmiş yatağın üzerinde oturuyordu. Ateş karıştırıcısını her iki elimle sıkı sıkıya tutarak kitaplardaki gedikten bir metre kadar ötede durdum. Aşağıya doğru bir göz attığımda solgun çıplak ayaklarımı gördüm ve hayalet bir sıçanın etten tırnak söken açıktaki dişlerini gördüm. Bekle, diye seslendim, ayakkabılarımı giymek istiyorum. Ama çok geçti, Adrian teli çekmeceli dolabın arkasına sokup çıkarıyordu ve şimdi kımıldamaya cesaret edemiyordum. Bir beyzbol oyuncusu gibi, karıştırıcının üzerine doğru biraz çömeldim. Adrian dolabın üzerine çıktı ve teli dosdoğru köşeye doğru fırlattı. Bana bağırarak bir şeyler söylemek üzereydi ki, ne olduğunu işitemedim. Çılgına dönmüş sıçan gedikten dışarı, intikamını almak için ayaklarıma doğru koşuyordu. Hayalet sıçan gibi dişleri dışardaydı. Her iki elimle karıştırıcıyı aşağı doğru savurdum ve karnının altına düzgün ve okkalı bir darbe oturttum, sıçan yerden havalandı, Sissel'in elini ağzına koyarak attığı uzun çığlıkla taşınarak oda boyunca uçtu, yeniden duvara çarptı ve bir anda, belini kırmış olduğunu düşündüm. Bacakları havada, bir uçtan bir uca olgun bir meyve gibi yarılmış halde yere düştü. Sissel elini ağzından uzaklaştırmadı, Adrian dolaptan kımıldamadı, ben darbe indirdiğim yerden ağırlığımı başka yana çevirmedim ve hiç kimse soluk alımıyordu. Odaya hafif bir koku yayıldı, Sissel'in aylık kanamalarındaki koku gibi, küflü

ve bildik bir koku. Derken Adrian osurdu ve bastırdığı korkusuyla kıkırdadı, insanlara özgü kokusu karnı yarılmış sıçanın kokusuyla karıştı. Sıçanın önünde durdum ve karıştırıcıyla hafifçe dürttüm. Sıçan bir tarafına devrildi ve karnı boyunca bir baştan bir başa uzanan derin yaradan, yarı saydam morumsu bir torba belirdi ve sonra torba karnın alt kısmından kısmen kayarak kurtuldu, içinde, dizleri çenelerine doğru çekilmiş, beş solgun çömelmiş şekil vardı. Torba yere dokununca bir devinim gördüm, doğmamış bir sıçanın bacağı yaşamayı umut edermiş gibi titredi, ama annesi umut vermeyecek bir şekilde ölmüştü ve umuda hiç yer yoktu.

Sissel sıçanın yanına çömeldi. Adrian'la ben onun arkasında muhafızlar gibi ayakta durduk, sanki etrafına yayılan uzun kırmızı eteğiyle orada çömelirken onun özel bir hakkı varmış gibiydi. İşaret ve başparmağıyla ana sıçandaki derin yarayı ayırdı, torbayı geriye içe doğru itti ve kana bulanmış kürkü üzerine kapadı. Bir süre çömelmiş halde kaldı ve biz hâlâ onun arkasında duruyorduk. Derken ellerini yıkamak için musluktan birkaç tabağı kaldırdı. Şimdi hepimiz de dışarıya çıkmak istiyorduk, böylelikle Sissel sıçanı bir gazeteye sardı ve onu aşağıya taşıdık. Sissel çöp kutusunun kapağını kaldırdı, ben de onu dikkatlice içeriye yerleştirdim. Sonra bir şeyi anımsadım, diğer ikisine beni beklemelerini söyledim ve yeniden koşup merdivenleri çıktım. Yılanbalığı için dönmüştüm, azıcık suyunun içinde tamamen kımıltısız yatıyordu ve kovayı kaldırdığımda kımıldadığını görene değin onun da ölmüş olduğunu düşündüm. Şimdi rüzgâr azalmıştı ve bulutlar dağılıyordu, bir ışık bir gölge içinde giderek rıhtıma kadar yürüdük. Deniz hızla yükseliyordu. Taş basamaklardan inerek su kıyısına vardık ve orada yılanbalığını ırmağa geri bıraktım, onun gözden kayboluşunu seyrettik, kahverengi suyun içinde alt tarafının bir anlık beyaz görüntüsünü. Adrian bize hoşçakalın dedi ve kız kardeşini kucaklayacağını sandım. Duraksadı ve sonra, omuzunun üzerinden bir şeyler bağırarak koşup gitti. İyi bir tatil geçirmesi dileğinde bulunarak arkasından bağırdık. Dönüş yolunda Sissel'la ben ırmağın öteki tarafındaki fabrikalara bakmak üzere durduk. Oradaki işinden ayrılacağını söyledi bana.

Şilteyi masanın üzerine kaldırdık ve açık pencerenin önünde, yüz yüze, yazın başlangıcında yaptığımız gibi uzandık. İçeriye doğru hafif bir esinti vardı, uzak bir dumanlı sonbahar kokusu; kendimi sakin, zihnimi çok açık hissettim. Bu öğleden sonra odayı baştan aşağı temizleyelim ve sonra yürüyüşe çıkalım, ırmağın set duvarı boyunca bir yürüyüşe, dedi Sissel. Avcumun içini onun sıcak karnına dayadım ve evet, dedim.

Mina, o Mina. Artık budala ve tıknefes; kalın camlı gözlükler de takıyor, sahneye son çıkışını anımsıyor. Old Vic'te sevimsiz Goneril'i oynuyordu, gerçi arkadaşları o zaman bile, o Mina'nın kafasında birkaç tahtanın eksik olduğunu söylüyorlardı ama, saçmalamıyordu Mina. Birinci perdede, diyorlardı, repliği arasında suçlu sahne amiri yardımcısına bağırmaya kışkırtıldı ve parlak kırmızı ojeli uzun tırnağıyla, onu, gözünün altından sağa doğru tırmaladı, yanağında küçük bir çizik açtı. Araya, önceki hafta şövalye unvanı almış olan Kral Lear'la -tiyatroya gitmeyenler arasında evden biri gibi saygı gösterilirdi ona- program kâğıdıyla Mina'ya hafifçe vuran yönetmen girdi. Mina, birine "Seni gidi kraliyetin kıç yalayıcısı," ve ötekine "Seni gidi sahne arkası pezevengi," dedi, her ikisine de

tükürdü ve bir gece daha oynadı. Bu, onun için rolüne daha iyi bürünmesini sağlayacak vakti vermek içindi. Sahnede son gece, replikleri belleğinde tutarak ya da onları unutmuş olarak, nasıl da büyük bir hanımefendi havasıyla oraya buraya yürüyordu Mina, serbest vezin tünelinde bir tren gibiydi, gururlu ve korseyle şişirilmemiş göğsü kedi miyavlaması sesiyle kalkıyordu, cesurdu da. Başlamaya yakın, ön sıraya dikkatsizce, plastik bir gül attı ve Lear onun, hayranıyla bir gönül işi olduğunu ileri sürdüğünde, seyircilerden zaman zaman kıs kıs gülme sesleri yükseldi. Görmüş geçirmiş duygulu kişiler olan seyirciler, ona ve umutsuzluk melodramına sempati duydular, çünkü Mina hakkında çok şey biliyorlardı. Perde kalktığında ona özel tezahürat yaptılar, tezahürat soyunma odasına ağlayarak gitmesine yol açtı ve giderken elinin tersiyle alnına bastırdı.

İki gün sonra kız kardeşi, Henry'nin annesi Brianie öldü, bu yüzden Mina, tarihleri karıştırarak cenazenin ardından verilen çay sırasında Henry'yi ikna etti, arkadaşlarına aynen böyle dedi, kız kardeşinin o zaman on yaşında ve artık kimsesiz olan çocuğuna bakmak için sahne hayatından ayrılıyordu, böyle söyledi Mina arkadaşlarına, gerçek bir anneye ihtiyacı vardı Henry'nin, Gerçek Bir Anne'ye. Mina da gerçeküstü bir anneydi.

Islington'daki evinin konuk odasında, yeğenini kendine doğru çekti, onun çilli yüzünü, bu kez dolgulu olan kokulu göğsüne bastırdı ve ertesi gün onu bir taksiyle Oxford Street'e götürdü; orada ona, bir şişe kolonyayla küçük Lord Fauntleroy'unkine benzer sırma süslemeli bir takım elbise satın aldı. Bunu izleyen aylarda, altmışlı yılların başı için cesur bir davranış sayılacak, yeğeninin saçlarını yakasının ve kulaklarının ta altına kadar uzatmasına izin verdi ve onu, bu hikâyenin motifi olan, akşam yemekleri için giyinip kuşanmaya özendirdi, ona akşamleyin içkisini kokteyl dolabın içinde nasıl karıştıracağını gösterdi, ona bir keman hocası ve bir de dans hocası tuttu, doğum gününde gömlek dikmesi için bir terzi getirdi ve sonra da, nazik görünüşlü ve tiz sesli bir fotoğrafçı. Fotoğrafçı, şöminenin önünde kostümler içinde poz veren Henry'yle Mina'nın solgun ve hafif kahverengi fotoğraflarını çekti ve Mina

Henry'ye, bütün bunların, evet bütün bunların iyi bir eğitim olduğunu söyledi.

Ne için iyi eğitim? Henry bu soruyu ona ya da kendisine sormadı, yeni bir yaşamı ve bu görüş içermeyen narsisizmi her iki şekilde de kabul edecek türden, içedönük ya da duyarlı biri değildi o, çünkü hepsi tek bir gerçeğin parçasıydı. Gerçek şuydu ki annesi ölmüştü; onun hayali, altı ay boyunca soluk bir yıldız gibi zihninden kaçmıştı. Gerçi ayrıntılar vardı ve onları sorguluyordu. Odada sabırsızlıkla bir ileri bir geri gidip gelen fotoğrafçı, sehpasını toplayıp da ayrıldığında, Henry, sokak kapısından dönmekte olan Mina'ya, "Bu adamın sesi niçin komik?" diye sordu. Mina'dan hiçbir şey anlamadığına memnundu. "Sanırım, homo olduğu için, sevgilim." Resimler çok geçmeden, gözlüklerini almak için mutfaktan koşarak çıkan, çığlıklar atan, kıkırdayan ve kalın kahverengi kâğıda parmaklarıyla yapışan Mina'yla birlikte ağır paketler halinde geldi. Yaldızlı oval çerçeveler içindeydiler, Mina onları masanın üzerinden Henry'ye uzattı. Kenarlarda kahverengi iyice solmuştu, duman gibiydi, değerli ve gerçekdışıydı, Henry orada, soluk yüzlü, heyecansız, dimdik duruyordu ve bir eli hafifçe Mina'nın omzuna dayanmıştı. Mina piyano taburesindeydi, eteği etrafına yayılmış, başı biraz geriye kaykılmıştı, yüzüne bir hanımefendinin dudak buruşturma ifadesini vermeye çabalamıştı ve saçları siyah bir topuz halinde ensesinden aşağı doğru uzanıyordu. Mina gülüyordu, heyecanlanmıştı ve resimlere kol mesafesinde bakabilmek için öteki gözlüklerini alırken dönünce süt sürahisini devirdi, daha fazla gülmeye başladı ve bacakları arasından yere damlayan beyaz gözyaşı derelerinden kaçmak için sandalyesinde arkaya yaslandı. Gülüşleri arasında da, "Sen ne düşünüyorsun, tatlım? Süper değilller mi?" dedi. "İyi çıkmışlar," dedi Henry, "Sanırım."

İyi eğitim mi? Mina kendine bununla ne demek istediğini de sormadı, ama sorduysa da sahneyle ilgiliydi bu, Mina'nın yaptığı her şey onunla ilgiliydi. Tek başınayken bile sahnedeydi, bir seyirci kitlesi onu seyrediyordu ve hareketleri onlar içindi; bir çeşit süperegoydu bu, onların ya da kendinin hoşuna gitmemeye cesaret edemiyordu, bu yüzden çok yorulduğu zamanlarda bir iniltiyle ya-

tağına çöküyordu, bu iniltinin bir tarzı vardı ve içindekileri dışavuruyordu. Sabahleyin, yüzüne makyaj yapmak üzere, etrafında küçük bir at nalı şeklinde çıplak ampuller olan yatakodası aynasının yanına oturuyor, sırtında binlerce gözü hissediyor, duruşuna denge veriyor ve her bir devinimi onun biricikliğini göz önünde tutarak sonuna değin götürüyordu. Henry görülmeyeni görecek türden biri değildi, Mina'yı yanlış anlıyordu. Şarkı söyleyen Mina, ya da kollarını yana açan, odada etrafında dönen, güneş şemsiyeleri ve kostümler satın alan, sütçüye sütçünün şivesini taklit eden, ya da sadece mutfaktan yemek masasına kadar önünde yükseklerde tuttuğu bir yemek taşıyan, dişleriyle askeri bir marşı ıslıkla çalıp her zaman giydiği garip bale ayakkabılarıyla tempo tutan Mina, bütün bunlar Henry'ye kendisi gibi gözüküyordu. Huzursuzdu, biraz mutsuzdu - el çırpsın mıydı, yapması, katılması gereken bir şey var mıydı, yoksa Mina onun surat astığını düşünebilir miydi? Mina'nın ruh halini yakalayarak, duraksama içinde, odada bir kutlama çılgınlığı içindeymişcesine gerçekten katıldığı zamanlar oluyordu. O zaman Mina'nın gözlerindeki bir şey onu katılmaması için uyarıyordu, odanın yalnızca bir oyuncu için olduğunu söylüyordu, o zaman Henry tıpış tıpış en yakın sandalyenin yolunu tutuyordu.

Tabii onu kaygılandırıyordu Mina, ama geri kalan şeylerde Henry'ye kaba davranmıyordu, öğleden sonraları okuldan eve geldiğinde çay hazır oluyordu, özel şölenler, bazı çok sevilen kremalı pastalar ya da çörekler ve sonra sohbet. Mina günlük izlenimlerini ve sırlarını ana hatlarıyla anlatıyor, bunlarda bir teyzeden çok bir eş gibi davranıyor, ağzı yedikleriyle dopdoluyken ve ağzından kırıntılar dökülürken hızlı hızlı konuşuyor ve üst dudağının üzerinde hilal biçiminde yağ lekesi bırakıyordu.

"Julie Frank'ı öğle yemeğinde Üç Fıçı'da gördüm, hâlâ şu jokey ya da at eğiticisiyle ya da her kimse onunla yaşayarak ve de evlenmeyi düşünmeyerek onları başından savıyordu, ama kindar bir kancıktır o, Henry. 'Julie,' dedim, 'Maxine'in kürtaj yaptırması hakkında ileri sürdüğün şu hikâyeler ne oldu şimdi?'- 'sana ondan söz ettim, öyle değil mi!-' 'Kürtaj mı?' dedi, 'Aa, *o* mu. Hepsi de eğlenmek ve gülmek için söylenmiş şeyler, Mina, başka bir şey de-

ğil.' 'Eğlenmek ve gülmek mi?' dedim. 'Oraya gittiğimde kendimi tam bir aptal gibi hissettim.' 'Aaa, öyle mi hissettin?' dedi."

Henry silindir şeklindeki kremalı pastalarını yiyor, başını sakince sallıyor ve bütün günü okulda geçirdikten sonra oturup bir hikâye dinlemekten hoşlanıyordu, Mina hikâyeleri çok iyi anlatıyordu. Derken, ikinci bardak çayını içerken gününü anlatma sırası Henry'ye geliyordu, daha çizgisel ve yavaş bir anlatma şekliydi bu, şöyle sürüyordu: "Önce tarih dersi gördük, sonra şarkılar söyledik ve sonra Bay Carter bizi Hampstead Hill'de bir yürüyüşe götürdü çünkü hepimizin de uyumak üzere olduğumuzu söyledi, sonra teneffüs yaptık, ondan sonra Fransızca gördük ve sonra da kompozisyon yazdık." Ama Mina'nın söz aralarına girmesi daha uzun zaman alıyordu, "Tarih *benim* en iyi dersimdi, hatırlıyorum da..." ya da "Hampstead Hill Londra'nın en yüksek noktasıdır, düşmemeye dikkat etmelisin, sevgilim," ve kompozisyon, hikâye, onu yanında getirmiş miydi? Okuyacak mıydı onu? Beklesindi, önce şöyle rahat bir oturma konumu almalıydı, şimdi başlayabilirdi. Henry zihninde özürler dileyerek ve çok gönülsüz davranarak çantasından alıştırma kitabını alıp getiriyor, sayfaları düzlüyor, sıkılgan bir robotun tekdüze sesiyle okumaya başlayordu, "Köyde hiç kimse gece yarısı işittikleri korkunç çığlıklardan ötürü Grey Crag'deki şatoya yaklaşmadı..." Sonunda Mina ayağıyla yere vuruyor, ellerini çırpıyor, bir salonun arkasındaki biri gibi bağırıyor, çay fincanını yukarıya kaldırıyor, ve "Sana bir telif ajansı görevlisi bulmalıyız, şekerim," diyordu. Şimdi onun sırasıydı, hikâyeyi alıyor, onu yeniden, doğru duraklamalar, uluma sesleri ve efekt yerine geçen kaşık takırtılarıyla okuyor, onu hikâyenin iyi, hatta tüyler ürpertici olduğuna inandırıyordu.

Bu çay ve itiraf iki saat sürebiliyordu; sona erdiğinde, odalarına gidiyorlardı, akşam yemeği için giyinme vaktiydi. Eylül ayından sonra Henry, odadaki ateşin, duvarda dalgalanan bir kızıllık ve kıpırdayan mobilya gölgeleri yarattığını fark etti, Mina o akşam giymesi için her ne seçmişse, Henry'nin takım elbisesi ya da kostümü yatağın üzerinde katlanmadan duruyordu. Akşam yemeği için giyinme. Bayan Simpson'ın kendi anahtarıyla içeri girmesi, yemeği

pişirmesi ve dışarıya çıkması, Mina'nın banyo yapıp yapay güneşin altında siyah gözlükleriyle uzanması, Henry'nin ev ödevini yapması, eski kitaplarını okuması, eski ıvır zıvırla oynaması iki saat kadar alıyordu. Mina'yla Henry birlikte British Museum'un yakınındaki rutubetli kitapçılarda eski kitaplar ve haritalar buluyorlar, Portobello Road ve Camden Pazarı'ndan eski eşyalar topluyorlardı. Kentish Town'daki her şeyin alındığı ve satıldığı dükkânlardı bunlar. Tahtadan oyulmuş, gitgide küçülen sarı gözlü filler dizisi, tenekeden yapılma, boyalı, hâlâ çalışan, yay mekanizmalı bir tren, ipi olmayan kuklalar, bir kavanoza konulmuş bir akrep. Ve iki kişinin *Binbir Gece Masalları*'ndan sahneler oynaması için, kitapçık talimatı nazik bir dille yazılmış, bir Victoria dönemi çocuk tiyatrosu. İki ay boyunca, soluk mukavva figürleri değişken sahne dekorları önünde itip duruyor, onları bileklerinin tek bir hareketiyle değiştiriyor, kılıç dövüşleri için çay kaşıklarının üzerine bıçaklar vuruyorlardı. Mina orada dizlerinin üzerine çömelmişken gerginleşiyor, Henry replikleri kaçırdığında -ki sık sık kaçırıyordu- bazen kızıyor, ama o da replikleri kaçırıyor ve sonra gülüyorlardı. Mina sesleri taklit etmeyi becerebiliyordu, kötü adamın, ustanın, prensin, kadın kahramanın sızlanmalı sesleri; Henry'ye nasıl yapacağını öğretmeye uğraşıyordu, ama boşunaydı ve gene gülüyorlardı, çünkü Henry iki ses yapabiliyordu, biri yüksek perdeden öteki alçak perdeden. Mina mukavva tiyatrodan usandığı için, şimdi onu ocağın önüne sadece Henry çıkarıyor ve, çekingen çekingen, figürleri zihninde konuşturuyordu. Akşam yemeğinden yirmi dakika önce okul giysilerini çıkarıyor, yıkanıyor, Mina'nın planladığı kostümü alıyor ve onu kendi kostümü içinde beklediği yemek salonunda Mina'ya katılıyordu.

Mina onları nereden bulursa topluyordu, kostümler, kıyafetler, takım elbiseler, eski giysiler, onları dikip biçime sokuyor, üç giysi dolabını da onlarla dolduruyordu. Şimdi, Henry için de aynı şeyi yapıyordu. Oxford Sokağı'ndan alınmış birkaç takım elbise vardı, ama gerisi, başarısızlığa uğramış amatör tiyatro topluluklarından, unutulmuş pandomim sanatçılarından, en iyi kostümcülerin ıskartaya çıkardıkları mallardan gelen ihtiyaç fazlalarıydı. Onun hobi-

siydi bu, anlıyorsunuz ya. Akşam yemeği için bir asker üniforması giyiyordu Henry ve savaş öncesi bir Amerikan otelinden bir asansörcü çocuk üniforması, şimdi, yaşlı bir adam olmalıydı bu asansörcü çocuk; bundan başka Henry, bir çeşit keşiş cübbesi ve Vergilius'un ekologlarında rastlanan bir çoban gocuğu giyiyordu, bu şiirler bir keresinde son sınıf öğrencisi kızlar tarafından ritmik vücut devinimleriyle sahnelenmiş ve -Mina da bir zamanlar öyleydi- sınıf temsilcisi tarafından yazılmış ya da düzenlenmişlerdi. Henry meraklı değildi, itaatkârdı, her akşam yatağının dibinde bulduğu şeyi giyiyordu ve Mina'yı aşağıda, eteklik kabartma yastığı içinde ya da balina kemiğinden çemberler içinde, pullu kedi giysileri içinde, ya da bir Kırım Savaşı hemşiresi olmuş halde buluyordu. Ancak Mina farklı değildi, kostümüne uygun bir rol de yapmıyordu, hiçbir görünüşü üzerinde yorumda bulunmuyordu; gerçekte meseleyi unutmak, yemeğini yemek, dinlenmek, yeğeninin ona uzattığı bardaktan içmek istermiş gibi görünüyordu, böylelikle Henry eğitilmiş oluyordu. Henry rutine girmişti, uzun süren çay ve belli bir biçim verilmiş bu mahremiyet ritüelinden zevk alıyordu, okuldan eve dönerken giymesi için nelerin hazırlanmış olduğunu merak etmeye başlıyor, yatağının üzerinde yeni bir şey bulmayı umuyordu. Ama Mina gizemliydi, çay içerlerken yeni bir imada bulunmuyor, ona bu yeni şeyi keşfettiriyor, o Mina'nın içkisini karıştırır ve kendine bir limonata koyarken Mina kendi kendine gülüyor, bulduğu bir togayla orada ayakta dururken, geniş odada sessizce bardaklarını tokuşturuyordu. Onun yüzünü kendine çeviriyor, kendi kendine bir değişiklik işareti veriyor, sonra yemeğine, her zamanki gevezeliklere ve sahnede geçirdiği günlerinin hikâyesine, ya da başka insanların hikâyelerine başlıyordu. Bütün bunlar çok garipti, ama her nasılsa Henry'ye sıradan, basit gözüküyordu.

Bir öğleden sonra Henry, çaydan sonra odasına çekilip de odasının kapısını açınca yatağına yüzü koyun uzanmış bir kız buldu; biraz daha yaklaşınca, bunun bir kız olmadığını gördü, partilerde giyilenlere özgü bir çeşit kadın elbisesi, uzun sarı saçlardan yapılma bir peruk, beyaz dar pantolon, siyah deri terliklerdi yatağın üzerindekiler. Soluğunu tutarak giysiye dokundu; soğuk, uğursuzcası-

na ipeksiydi, kaldırıp yerinden aldığında hışırdadı, her yanı farbalalar ve kırmalarla, kat kat beyaz satenle ve arkaya hoş bir fiyonk halinde düşen kenarları pembe dantelayla süslüydü. Yeniden yatağın üzerine bıraktı onu, şimdiye değin gördüğü, kızlara en çok özgü şeydi bu, canlı gibi görünen peruğa dokunmaya cesaret edemeyerek elini pantolonuna sildi. Bunları giyemezdi, o giyemezdi, Mina gerçekten bunu yapmasını mı istiyordu? Perişan bir halde uzun uzun yatağa baktı ve beyaz dar pantolonu aldı, herhalde bunu giyecek değildi. Bir asker, bir Romalı, bir içoğlanı, bunun gibi bir şey olmaya hayır demiyordu, ama bir kız olamazdı, bir kız olmak yanlıştı. Henry okuldaki arkadaşlarının en iyileri gibi kızlardan hoşlanmıyordu, onların bir araya toplaşmalarından, entrikalarından, fısıldaşmalarından, kıkırdaşmalarından, el tutmalarından ve üzerinde Seni Seviyorum, Seni Seviyorum yazılı kâğıtlar dolaştırmalarından kaçınıyor, bunlara dişlerini gıcırdatıyordu. Mutsuz mutsuz odayı adımladı Henry, Fransızca sözcükleri ezberlemeye çalışmak üzere masasına oturdu, *armoire* dolap *armoire* dolap *armoire* dolap *armoire*...? ve her saniye omzunun üzerinden, onlar hâlâ yatağın üzerindeler mi diye kaçamak bakışlar atıyordu, evet yatağın üzerindeydiler. Akşam yemeğine yirmi dakika vardı, doğru olamazdı, giysilerini çıkaramıyor ya da şunları giyemiyordu, ancak giyinip kuşanma ritüelini bozmak korkunç bir şeydi ve artık, Mina'nın banyodan çıkarken şarkı söylediğini işitebiliyordu, yandaki odada makyajını yapıyordu Mina. Bugün ona bu şeyleri almak için dışarı çıktığında, dün ona iyi perukların ne kadar pahalı ve bulmanın ne kadar zor olduğunu söylediğinde, ondan başka bir şey giymeyi isteyebilir miydi? Yatağın giysilerden en uzak bölümünde oturarak, ağlama isteğiyle, aylar sonra ilk kez annesini özledi, Ulaştırma Bakanlığı'da daktilo olan, sağlam yapılı ve hep aynı olan annesini. Mina'nın onu beklemek için aşağıya açılan kapının önünden geçtiğini işitti, ayakkabısının bağcıklarını çözmeye başladı ve sonra çözmekten vazgeçti, çözmek istemiyordu. Mina, ona sesinde hiçbir farklılık olmadan seslendi, "Henry, sevgilim, aşağı iniyor musun?", o da yüksek sesle, "Bir saniye," dedi. Ama kımıldayamıyordu, şu şeylere dokunamıyordu, dokunmak istemiyordu, bir kız gibi görünmek için bile

olsa dokunamıyordu. Şimdi, onun merdivenlerde ayak seslerini duyuyordu, onu görmeye geliyordu, görünüşü kurtarmak için ayakkabısının tekini çıkardı, yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Mina giyinmiş olarak odasına girdi. Henry bunu giydiğini daha önce görmemişti, bir subay üniformasıydı bu, canlı, düz hatlı, ince tokalı apoletler ve pantolonunda kırmızı bir şerit, saçlarını geriye doğru toplamıştı, belki de yağlıydılar, parlak siyah ayakkabılar giymişti ve yüzünde bir erkeğin ağır hatları, bir bıyığın gölgesi vardı. Oda boyunca yürüdü, "Ama, sevgilim, henüz hazırlanmaya başlamamışsın bile, ben sana yardım edeyim, nasıl olsa arkadan bağlamayı gerektirecek," dedi ve onun kravatını gevşetmeye başladı. Henry direnemeyecek kadar uyuşuk duruyordu, kendinden çok emindi Mina, onun gömleğini, pantolonunu, öteki ayakkabısını, çoraplarını ve garip bir şekilde iç çamaşırlarını çıkarıyordu. Daha yıkanmamış mıydı? Onu bileğinden tuttu, musluğa götürdü, musluğu sıcak suyla doldurdu ve yüzünü bir bezle temizleyip yıkadı, kuruladı ve sonra kendisine özgü bir çılgınlık, özel bir anlık devinim içinde yanından uzaklaştı. Henry odanın ortasında dehşet dolu bir düş içinde çıplak duruyor, bu arada Mina yatağın üzerindeki giysileri karıştırıyordu; Mina onları buldu, elinde onlarla yataktan döndü, uzun paçalı beyaz bir kadın küloduydu bu, külotla yaklaşırken "Hayır," dedi Henry kendi kendine. Ayağının dibine eğilerek, "Bir bacağını kaldır," dedi Mina neşeyle ve elinin tersiyle bir ayağına vurdu, Henry bu ayağını kıpırdatamıyor, Mina'nın sesindeki sabırsızlık ifadesinden korkuya kapılmış, sadece duruyordu, "Hadi, Henry, yoksa akşam yemeği mahvolacak." Henry konuşmadan önce dilini kımıldattı, "Hayır, bunları giymek istemiyorum." Bir an için, Mina'nın sırtı orada ayağının dibine eğilmiş olarak kaldı, derken Mina doğruldu, Henry'nin önkolunu çimdikler gibi sertçe yakaladı ve yüzüne doğru yakından bakıp, onu bakışıyla adeta emip yuttu. Henry makyaj maskının büzüldüğünü gördü, yaşlı bir adamdı karşısındaki, önemsiz yaraların çizgileri ve dişlerini ortaya çıkaran öfkeyle gerilmiş alt dudağıyla. Henry'nin, ilkin bacakları ve sonra her yeri, titremeye başladı. Mina onun kolunu sarstı, "Bir bacağını kaldır," diyerek tısladı ve Henry harekete geçmeye başlarken

bekledi, bu hareket Henry'yi gevşetti ve bacaklarından aşağı doğru, bir sızıntı halinde sidiği akıverdi. Mina onu yeniden muslığa doğru itti, havluyla çabucak vücudunu sildi ve "Şimdi," dedi ve böylelikle, buyruğu reddedemeyecek kadar korkmuş, aşağılanmış olan Henry bir bacağını kaldırdı sonra öbür bacağını kaldırdı, giysinin tenine değen soğuk tabakalarına boyun eğmiş halde, başını öne eğdi, arkadan düğmeleri bağlandı, sonra pantolonunu, deri terliklerini ve son olarak da başına sıkı sıkıya oturan peruğunu taktı, altın renkli saçlar gözlerinin önüne düştü, omuzlarına serbestçe atıldı.

Aynada onu gördü Henry, insanı hasta edecek ölçüde hoş küçük bir kızdı karşısındaki, bakışlarını çevirdi ve perişan bir şekilde Mina'nın arkasından aşağı inmeye başladı, suratını asarken giysisi hışırdıyor ve bacakları hâlâ titriyordu. Mina artık neşeliydi, bu akşamki isteksizliği hakkında gönlünü alacak şakalar yaptı, bir yerlere gezi yapmaktan söz etti, belki de Battersea panayırına. Kafasının karışıklığı içinde Henry bile Mina'nın onun varlığından ve görünüşünden heyecanlandığını biliyordu, çünkü yemekte iki kez, gelip onu oturduğu yerde öpmek ve kucaklamak için yerinden kalktı ve parmaklarını kumaşın arasında gezdirdi, "Her şey bağışlanır, her şey bağışlanır," dedi. Daha sonra Mina üç bardak Porto şarabı içti ve koltuğunda yan gelip yayıldı, sevgilisine seslenen sarhoş bir askerdi, onun gelmesini ve bu subayın dizlerine oturmasını istiyordu. Henry ondan uzak durdu, Mina'yla ilgili sorularının her aklına gelişinde midesine kramplar giriyordu - Mina çok kötü müydü, yoksa çok deli miydi? Buna karar veremiyordu, ama hiç kuşkusuz giyinip kuşanma oyunu bu düşünceyle eğlencesini yitiriyordu, bunda Mina için bir zorlama seziyordu, onunla zıtlaşmaya cesaret edemiyordu, karanlık bir şeyler vardı - Mina'nın onun itişinde, tıslayışında, anlayamadığı bir şeyler vardı ve Henry bunları zihninden uzaklaştırdı. Böylelikle akşamın sonuna doğru, onu dizlerinin üstüne çekmeye uğraşan Mina'nın ellerinden kaçarak ve o odadaki birçok aynada kendi yansılarını, eğlence giysileri içindeki küçük hoş sarışın kızın yansımalarını yakalayarak, kendi kendine, "Onun için bu, başka bir şeyle ilgisi yok, onun için bu, benimle ilgisi yok," dedi.

Ondaki şeyden korkmuş olduğundan anlamıyordu. Çoğunlukla ondan hoşlanıyordu Henry, Mina onun arkadaşıydı, ona ne yapacağını söylemek değil, onu güldürmek istiyordu. Bütün komik sesleriyle onu güldürüyordu, eğer bir hikâye anlatıp da heyecanlanacak olsa, ki sık sık oluyordu bu, bunu onun için yapıyor, oturma odasında bir aşağı bir yukarı yürüyerek anlatıyordu hikâyeyi. "Deborah kocasını terk ettiği gün dosdoğru otobüs durağına yürüdü..." ve bu noktada Mina, odanın ortasına doğru kolunu biraz sallayarak dans edercesine yürüyordu... "ancak *o sırada* öğle vaktinde kasabadan kalkan hiç otobüs olmadığını anımsadı..." gözlerini eliyle gölgeleyerek bir otobüs bulma amacıyla odayı tarıyor, derken öteki eli ağzına uzanıyor, gözleri apaçık, çenesi sarkarak, bulutun arkasından çıkan bir güneş gibi, bütün yüzünü anımsama eylemi kaplıyordu... "bu yüzden öğle yemeğini yemek için eve geri döndü..." yine küçük yürüyüş... "ve kocası iki boş tabağın önünde oturmuş, geğirip şöyle diyordu, "Şey, seni evde bulmayı beklemiyordum bu yüzden seninkini de yedim" ...Mina elleri kalçasında, şimdi masada oturup kocalık rolünü üstlenen Henry'ye gözlerini faltaşı gibi açıyor ve Henry, hikâyeye katılıp katılamayacağını, sandalyesinde geriye yaslanıp geğirip geğiremeyeceğini merak ediyordu. Ama böyle yapmak yerine güldü Henry, çünkü Mina şimdi gülüyordu, hikâyenin sonuna geldiğinde her zaman gülerdi. Arada sırada televizyona çıkıyordu Mina, sırf reklamlar için olsa da, ona bunun için hayranlık duyuyordu Henry, bu reklamlarda genellikle doğru çamaşır tozunu alan, bigudiyle saçlarına bağlanmış bir eşarp kullanan ev kadınıydı o, bir bahçe duvarının üstünde gevezelik ediyor, bir komşusu eğilip ona yatak çarşaflarını, sırrının ne olduğunu soruyor ve Mina da ona, Souf Lunnun şivesiyle bunu söylüyordu. Televizyon setini sırf reklamlar için kiralamıştı Mina, orada, ellerinde televizyon programıyla reklamların başlamasını bekliyorlar ve reklamlar başladı mı da gülüyorlardı. Bittiğinde kapatıyordu televizyonu, sadece bazen bir program seyrediyorlardı. Sonra aktörlerdi alıp veremediği, onu peşinen öfkelendiriyorlardı, "Tanrım! Şu Paul Cook'un Ipswich tiyatrosunda yerleri süpürdüğü zamanları biliyorum ben," koltuğundan fırlıyor, mutfağa giderken televizyonun fişini

çekiyor ve Henry, koltuğunda oturmuş, ekranın ortasındaki beyaz beneğin küçülüşünü seyrediyordu.

Noel'e yakın bir öğlesonrası, okuldan üşümüş ve geç geldiğinde, çay tabağının yanında Mina'nın tarafından hazırladığı düz beyaz bir kart yığını vardı, özenli bir yazıyla, zarif ve süslemeli bir tarzda kaleme alınmışlardı, Mina'yla Henry sizleri partilerine davet ederler. Kılık değiştirmiş olarak gelin. RSVP*. Henry, kendisine bildik gelmeyen adını, basılı olarak birkaç kez okudu ve onu seyretmekte olan Mina'ya doğru şöyle bir baktı, aralarındaki boşlukta bir çeşit dudak buruşturmalı gülümseme dolanıp duruyordu, her şey patlamaya hazırdı ve Mina Henry'yi bekliyordu. Henry, heyecanlı ama beklendiği için bunu göstermekten aciz, kırık dökük bir sesle, "Çok güzel," dedi, ama bu doğru değildi, hiç de böyle hissetmiyordu, hiçbir partiye katılmamış ve hiçbir davetiye üzerine adı yazılmamıştı. Ancak Mina'daki bir şey bunu söylemeyi güçleştirdi, daha çok soru sormak gerekiyordu, "Kılık değiştirme ama ne çeşit bir kılık değiştirme bu?" Ancak çok geçti artık, çünkü Mina gülüyor ve Henry bunu söylerken o da ayağa kalkıyor, odada geniş adımlı bir balerin yürüyüşüne girişiyor ve adımlarıyla tempolu olarak "Bu mu güzel, gü-zel, gü-zel? Bu mu güzel, güzel-güzel?" diye şarkı söylüyordu, böylelikle Mina odanın etrafını dolaşıp Henry'nın oturup, kendine güvenini tümüyle yitirmiş bir halde onu seyre daldığı masayla koltuğun yanına döndü. Mina, Henry'nin koltuğunun arkasında durmuş, sözde bir sevecenlik ifadesiyle onun saçlarını karıştırıyordu, ancak saçlarını çekiştiriyor ve elleriyle gözlerini acıtıyordu. "Henry, tatlım, harika olacak, inanılmaz, müthiş olacak, asla daha güzeli olmayacak, yaptığımız hiçbir şey daha güzel olmayacak," bunları söylerken bir yandan da ellerini Henry'nin saçlarında gezdiriyor, onları parmaklarının arasından geçiriyordu. Henry yukarıya bakıp ondan kaçmak için döndü Henry ve Mina, gözlerinin iri akındaki ani ve çılgınca yukarıya bakışta yakalandı, artık yumuşamıştı Mina, onu gerçek bir sevecenlikle sıkıştırıyordu, "Yaşamlarımızın en güzel anı olacak bu, heyecanlanmıyor musun sen? Kartlar için ne düşünüyorsun?" Henry kartları ye-

* (Fr.) RSPV: Repondez si'l vous plait [lütfen yanıt verin] (ç.n.)

niden eline aldı ve ciddiyetle, "Hiç kimse bu çağrıyı reddetmeye cesaret edemeyecek," dedi. Sesinin tonundan hırçınlığının keskinliği gidince, Mina çay koyarak, ona kılık değiştirmelerin hiç anlaşılamayacağını söyledi ve davet edeceği arkadaşları hakkında şakalar yapıp anektodlar anlattı.

Yemekten sonra kömür ateşinin yanında oturup konuştular, Mina ekmeğin karneyle alındığı günlerin kıyafetlerini çağrıştıran bir elbise giymişti, Henry'nin üzerinde ise Küçük Lord'unkine benzer takım elbisesi vardı, uzun bir sessizlikten sonra birdenbire Mina, "Ya sen? Sen kimleri davet edeceksin?" dedi. Henry okuldaki arkadaşlarını düşünerek birkaç dakika boyunca yanıt vermedi. Okulda farklıydı, her şey farklıydı, kovalamaca oyunları ve duvara karşı gürültülü patırtılı futbol oynuyordu, dersteyse kendine ait şeylermiş gibi göstermek için Mina'nın bazı sözcüklerini ve anektodlarını kullanıyordu; öğretmenler onun biraz erken gelişmiş bir öğrenci olduğunu düşünüyorlardı. Birçok arkadaşı vardı, ama aylaklık ediyordu ve onların bazıları gibi en iyi arkadaşı yoktu. Öte yandan, evde tiyatro gösterileri boyunca sessiz sakin oturup Mina'nın değişen ruh hallerini görürken, tek bir replik kaçırmamaya dikkat ederken, iki şeyi bir arada düşünmemişti; bunlardan biri büyük pencereli, muşamba döşemeli, paltosunu asacak uzun askılar bulunan geniş ve serbest bir oda, ötekisi yoğun bir odaydı, odasındaki şeyler, iki çay fincanı ve Mina'nın oyunlarıydı. Mina'ya gününü anlatmak, kahvaltıda bir düşü anlatmak gibiydi, doğru ya da yanlış, sonunda şöyle dedi: "Bilmiyorum, başka birini düşünemiyorum." Birlikte futbol oynadığı kişiler Mina'yla aynı odada olabilirler miydi? "Okulda eve getirmeye değer hiç arkadaş edinemedin mi?" Henry yanıt vermedi. Onlar nasıl kılık değiştirebilirlerdi, kostümler ve benzeri şeyleri nasıl giyerlerdi uygun olup olmayacağından emin değildi bunların.

Mina ertesi gün ona bir daha sormadı, ama zihnine üşüşen ayrıntıları, fikirleri açığa vurdu, bütün gün boyunca başka hiçbir şey düşünmemişti. Kılık değiştirmeleri kolaylaştırmak için odalar loş bir şekilde aydınlatılacaktı. "En iyi arkadaşlar bile birbirlerini tanıyamayacaklar." Ve kılık değiştirmeler bir giz olarak kalmalıydı, hiç

kimse Mina'nın kim olduğunu bilmeyecekti, Mina odada dolaşabilir, iyi vakit geçirebilir, onların içkilerini almalarına, birbirleriyle tanışmalarına -tabii sahte adlar olacaktı- izin verebilirdi ve onların hepsi de tiyatro insanlarıydı, kılık değiştirme ustalarıydı, karakter yaratma ustalarıydı, çünkü Mina'nın gördüğü şekliyle bu bir oyun sanatıydı, bir benlik yaratma sanatıydı, bir başka deyişle bir kılık değiştirmeydi. Elbette, kırmızı ampullerin ayrıntılarıyla soluk soluğa uğraşırken, Mina'nın aklına banyoda punch için özel bir tarif geldi, bir yerlerden müzik bulabilir ve belki de birkaç tütsü çubuğu da yakarlardı. Derken davetiyeler gönderildi, yapılabilecek bütün düzenlemeler yapıldı ve daha önlerinde iki hafta vardı, bu yüzden Mina ve dolayısıyla Henry bundan bir daha söz etmediler. Mina onun bütün öteki kostümlerini bildiği, onların hepsini kendi aldığı ve onu o özel gün tanımak istemediği için, ona yeni bir kıyafet edinmesi için para verdi. Henry onu kendisi bulmalı ve kimseye söylemeyeceğine söz vermeliydi. Henry, bütün bir cumartesi günü yürüyerek, o kostümü Highbury ve Islington metro istasyonları yakınındaki bir eskici dükkânında buldu; fotoğraf makineleri, kırık traş makineleri ve sarı kitaplar arasında, gözler ve ağız yerine üzerinde delikler bulunan bezden bir çeşit canavarsı Boris Karloff yüzüydü bu ve başınızın üzerine geçirdiğiniz bir kukuleta şeklindeydi. Her tarafında kalın telli saçlar vardı, komik ve şaşkın bir ifade taşıyordu, gerçi korkutucu değildi, satıcı da fiyatının otuz şilin olduğunu söyledi. Henry, o gün yanında parası olmadığından, adama maskeyi pazartesi günü okuldan gelirken alacağını söyledi.

Ama o gün orada değildi Henry, o gün Linda'yla tanıştı, sıralar böyle çiftler halinde, dörder dörder düzenleniyor ve aralarında yürümek için bir koridor bırakılıyordu. Henry sınıfın en yenisiydi, kendi sırasında tek başına oturmak onu gururlandırıyordu; bütün öteki çocuklar bazı şeyleri paylaşmak zorunda olduklarında işler böyle yürüyordu. Haritaları, kitapları ve iki kuklası sıranın her iki yanını kapladı, arkada sere serpe oturmak iyiydi. Yirmi beş ayak uzunluğu açıklayan öğretmen onun buradan aşağı yukarı Henry'nin sırasına kadar olduğunu söyledi ve sınıftaki herkese bakmak üzere

arkalarına döndüler, elbette onun sırasıydı. Pazartesi günü bir kız vardı, yeni bir kız ve onun sırasında oturuyor, o yerin sahibiymiş gibi renkli kalemlerini sergiliyordu. Henry'nin bakışlarını kendisinden ayırmadığını görünce gözlerini aşağı eğdi, sakin ama boyun eğmeyen bir tavırla, "Öğretmen bana burada oturmamı söyledi," dedi ve Henry kaşlarını çattı, oturdu, yerinin ihlal edilmesi kötüydü ve bu bir kızdı. Kızın yanında oturduğu ilk üç derste, yanındaki varlığı yok gibiydi ve Henry önüne bakıyordu, çünkü etrafına bakmak onu, gözlerini sizden ayırmayan bu yapışkan kızları kabul etmek demekti. Teneffüste ötekilerden önce ayağa kalktı Henry, süt içerek, arkadaşlarından kaçarak merdiven altında durdu ve masasının yarısını onun için temizlemek için yeniden sınıfa dönmek üzere sınıf boşalana değin bekledi, suratını asarak, üzerindekileri topluyor, yaylı trenin mekanizma parçalarını, bazı eski bezleri ve eşyaları iki plastik torbaya dolduruyor ve kendini anlaşılmaz bir şekilde gadre uğramış hissederek, onları kızın sandalyesinin arkasına koyuyor, uğradığı rahatsızlığın ne kadar büyük olduğunu bilmesini istiyordu onun. Kız içeri girip otururken bir şekilde hafifçe gülümsedi ama Henry enerjikti, pozcuydu, ona metelik vermiyor, ötelere bakıyor ve ellerini ovuşturuyordu.

Ama Henry'nin huysuzluğu azaldı ve kızı merak eder oldu, ona önce birkaç kaçamak bakış attı, sonra yine ona bakıp bakıp durdu, kızın çarpıcı yanları Henry'nin duygularını harekete geçiriyordu, omuzlarının her yanına dökülen uzun güzel güneş sarısı saçları, bir kâğıt gibi kansız ama neredeyse yarı saydam teni gibi, sonra çok gergin, sıkı, bir at gibi koku alan burnu gibi, korkuya kapılmış iri gri gözleri gibi. Kendisini yine seyrettiğini bildiğinden kız dudaklarının köşesiyle gülümser gibi oldu; Henry'ye biraz tedirgin bir heyecan verdi bu, midesinin boşluğunda o hareketi hissetti, bu yüzden gözlerini sınıfın önüne çevirdi ve belli belirsiz şu ya da bu kız güzeldir dendiğinde, Mina'nın yapacağı bir abartıdan önce her zaman böyle gözüktüğünde bunun ne olduğunu anladı.

Büyüyünce insan âşık oluyordu, Henry bunu biliyordu, bir kızla tanışıyordunuz ve öyle evleniyordunuz, ama ancak hoşlandığınız bir kızla tanışırsanız; peki çoğu kız anlaşılamazken onun için nasıl

olacaktı? Gerçi bu kız, dirseğinin neredeyse sırasının kendi bölümüne taştığını görebiliyordu, bu kız narin ve farklıydı, onun boynuna dokunmak yahut ayağını onunkine yaklaştırmak istiyordu, yoksa Henry bütün bu yeni şeylerle, bu kafa karışıklığı ve duyguyla kendini suçlu mu hissediyordu? Bir tarih dersinde hepsi Norveç haritası çizip Viking gemilerini güneye bakan pruvalarıyla boyuyorlardı. Henry, kızın dirseğine dokundu, "Mavi kalemini ödünç alabilir miyim?" "Deniz için mi istiyorsun yoksa gökyüzü için mi?" "Deniz için." Kız onun için bir kalem buldu, ona adının Linda olduğunu söyledi, Henry de onun elinden aldığı kalemin sıcaklığını koruyarak, pürdikkat, haritasının üzerine eğildi, kıyı hattı için mavi bir hâle çizdi ve gözlerinden on santim uzaklıkta onun üzerinde çalışırken onu *linda linda* diye seslendirdi. Sonra bir şey anımsadı, "Benim adım Henry" diye fısıldadı, gri gözler söylediğini kavrarken daha da geniş açıldılar, "Henry mi?" "Evet." Kendinden korkarak öğle yemeğinde onun çevresinde dolandı, yemeğini yemek için bir başka masa buldu ve oyun alanında gürültüyle arkadaşlarını aradı, arkadaşları, "Görüyoruz ki bir kız bulmuşsun," diyerek onu makaraya aldılar, onları güldürebilmek ve kendini kabul ettirebilmek için bu işten gerçek bir tiksinti duyduğunu ifade eden titrek yüz hareketleri yaptı. Oyun alanı duvarını kale yaparak futbol oynadılar ve en çok Henry bağırdı, dirseklerini ve yumruklarını salladı, ama top duvarın üstünden gidip de beklemeye başladıklarında, zihni hemencecik sınıfta yanında oturan kıza gitti. Oraya dönünce de kızı yerinde otururken buldu, başının hafifçe bir eğilmesiyle ona gülüşünü görmüş olduğunu gösterdi. Öğlesonrası sıkıntılı ve yavaş geçti, onun bitmesini ya da sürmesi istemeyerek, kızın orada oturduğunu bilerek yerinde kıpırdandı durdu.

Ders bittiğinde Henry torbalarında bir şey ararmış gibi yaparak, Linda'yı sabaha kadar görmeyeceğinden emin olarak, kızın sandalyesinin yanına çömeldi. Hâlâ sırasında oturuyordu kız, bir şeyi tamamlıyor ve ona dikkat etmiyordu; bu yüzden Henry, torbaları biraz daha hışırdattı, ayağa kalkarak boğazını temizledi ve sesini boş sınıfta yankılandırarak, kabaca "Görüşelim, sonra" dedi. Kız, kitabını kapatarak ayağa kalktı: "Ben birini taşıyabilirim." Kız torba-

lardan birini Henry'den alarak onun önünden dışarı çıktı ve birlikte sessiz oyun alanından geçtiler; Henry arkadaşları hâlâ oradalar mı diye çevresine bakıyordu. Okulun avlu kapılarının yanında deri paltolu ve saçları atkuyruğu şeklinde bağlanmış bir kadın vardı, aynı zamanda genç ve yaşlıydı bu kadın. Linda'ya eğildi ve onu dudaklarından öptü. Henry'ye bakarak, "Şimdiden bir arkadaş edindin mi?" dedi, Henry birkaç adım ötede duruyordu. Linda sadece, "Onun adı Henry," dedi ve ona seslendi, "Annem," ve annesi elini Henry'ye uzattı, Henry de gelip, yetişkin bir kişi edasıyla, onunkini sıktı. "Merhaba, Henry, seni torbalarınla eve kadar götürebilir miyiz?" dedi kadın, bilek ekleminin belirsiz bir bükülüşüyle arkasında park edilmiş olan büyük siyah arabayı işaret ederek, Henry'nin torbalarını arka koltuğa koydu, hepsinin önde oturmalarını önerdi, onlar da öyle yaptılar ve Linda annesinin vites değiştirmesine olanak sağlamak için sıkışıp Henry'ye iyice yanaştı. Maskeden ötürü eve hemen beklenmiyordu Henry, Mina'ya gecikeceğini söylemişti, bu yüzden çay davetini kabul etti ve araba kapısının yanında sıkışarak oturup Linda'nın, annesine, yeni okuldaki ilk gününü anlatışını dinledi. Çakıllı ve kavisli bir yolun aşağısına inince, kırmızı tuğladan yapılma ve her yanında ağaçlar bulunan büyük bir evin yanında durdular, ağaçların arasından görünen fundalık, tek bir uzun kavis halinde, evin etrafında yürürlerken Linda'nın işaret ettiği bir göle iniyordu. "Oradaki malikane, ağaçların arasından görebilirsin onu, Kenwood House'dır adı, para ödemeden görebileceğin çok sayıda eski resme sahiptir. Rembrandt'ın "Otoportre'si vardır orada, dünyanın en ünlü resmi." Henry, Mona Lisa'nın olup olmadığını merak etti, ama çok etkilenmişti.

Annesi çay yaptı, Linda Henry'yi odasını göstermeye götürdü, adımlarının sesini boğan kalın halılarla kaplı bir koridor boyunca yürüdüler, oda geniş bir merdivenin dibinde bir hole açılıyor, merdiven yukarıdaki büyük sahanlığa çıkarken yarı yolda iki yöne ayrılıyordu, bir ucunda bir duvar saati, öteki ucundaysa üzerine figürler kazınmış pirinçle kaplı masif bir sandık bulunan, at nalı şeklinde bir mekândı. Bir çeyiz sandığıydı bu, Linda ona öyle söyledi, içine gelin için hediyeler koyuyorlardı, dört yüz yıllıktı. Başka bir

merdivenden çıktılar, bütün ev onlara mı aitti? "Eskiden babacığımındı ama o uzaklara gitti bu yüzden şimdi anneciğimin." "Baban nereye gitti?" "Anneciğimin yerine bir başkasıyla evlenmek istiyordu bu yüzden boşandılar." "Böylelikle baban a-annene bu evi bunu telafi etmek için verdi." Henry'nin ağzından bir türlü "anneciğin" sözcüğü çıkamamıştı. Linda'nın odası, içinde bir yatak bulunan ıvır zıvır eşyalar yığınıydı, eşyalar döşemeyi kaplıyor ve kapının açıldığı yolu tıkıyordu, oyuncak çocuk arabaları, bebekler, onların giysileri, oyuncaklar ve oyuncak parçaları, duvarda büyük bir karatahta ve yapılmamış yatak, odanın ortasına sarkan çarşaflar, onun ötesinde yastık, bir tuvalet masasının önünde şişeler ve fırçalar ve bütün duvarlar pembeydi, kızların kendisine yabancı olan dünyasını yansıtıyordu, Henry'yi heyecanlandırdı bu. "Buraya çeki düzen vermen gerekmiyor mu?" "Bu sabah bir yastık kavgası yaptık. Ben burayı düzensiz seviyorum, sen böyle sevmiyor musun?" Henry Linda'yı izleyerek merdivenlerden indi, eğer uygun bir yer bulabilirsen sadece istediğini yapmak her zaman çok daha iyidir.

Linda'nın annesi Henry'ye, çay içerlerken, kendisine Claire diye hitap etmesini söyledi ve daha sonra ona başka bir şey isteyip istemediğini sorunca, Henry, "Hayır teşekkür ederim, Claire," dedi ve bu Linda'yı öylesine güldürdü ki, ağzındaki bir damla çayla az daha boğuluyordu; Henry'yle Claire onun sırtına vurdular ve bundan sonra sebepsiz yere gülmeye devam ettiler, Linda yere düşmemek için Henry'ye yapıştı. Bütün bunların ortasında, uzun boylu bir adam, kafasını mutfak kapısının arasından uzattı, kalın kara kaşları vardı, gülümsedi, "Eğleniyorsunuz galiba," dedi ve gözden kayboldu. Henry gitmek için paltosunu giyip Linda'ya o adamın kim olduğunu sorduğunda, Linda ona bazen onlarla birlikte kalmaya gelen Theo olduğunu söyledi ve "Anneciğimin yatağında uyur," diye fısıldadı. Henry konuşurken, sözcüklerin ağzından çıktığına pişman olarak, "Neden?" diye sordu ve bu, Linda'yı iyiden iyiye kıkırdattı. Üçü de yeniden arabanın önünde oturdular, birbirlerine yaklaşıp sıkıştılar ve az bir yol aldıktan sonra Linda onların *Frère Jacques*'ı söylemelerini istedi, onlar da Islington'a kadar bütün yol

boyunca şarkıyı öyle yüksek sesle söylediler ki insanlar trafik ışıklarında durduklarında arabaları içinde onları işitebiliyorlar ve araba pencerelerinden onlara gülümsüyorlardı. Claire, Henrylerin evine yanaştığında şarkı söyleme sona erdi, birdenbire her şey sessizleşti. Henry torbalarını almak için arka koltuğa uzandı, şey için...teşekkürler diye mırıldandı ama Claire onun sözünü kesti, pazar günü gelmek istemez miydi, Linda, bunun bütün gün olması için bağırdı, derken hepsi birlikte konuşmaya başladılar, Claire, eğer isterse onu arabasıyla evden alabilirdi, Linda, onu Kenwood House'daki resimleri görmeye götürmek için söz verdi, Henry, o önce Mina'ya sormalıydı ama bir engel olmadığından emindi. Linda onun elini sıktı, "Okulda görüşürüz," dedi, bağırıyor, el sallıyor, geçen bir kamyonun uğultusunda kaybolan bir başka koroya başlıyordu, onu orada kaldırımda torbalarıyla bıraktılar, Henry içeri girmeden biraz bekledi.

Mina masada oturuyordu, başı ellerinin arasındaydı, her yanında çay takımları duruyordu. Henry'nin merhabasına başını kaldırıp bakınadı, Henry, paltosunu çıkararak, torbalara söylenip durarak kapı eşiğinde tedirgin bir şekilde oyalandı. Mina sakince, "Nerelerdeydin?" dedi. Henry saate baktı, altıya on vardı, bir saat otuz beş dakika gecikmişti. "Sana bir saat gecikeceğimi söylemiştim." "Bir saat mi?" diye sözcükleri yavaşça uzattı Mina, "şimdi neredeyse iki saat oldu." Mina'nın garipliğinde bildik bir yan vardı, bacaklarının güçsüzleşmeye başladığını hissediyordu Henry. Henry masada çay kaşığıyla oynamaya başladı, onu parmak eklemleriyle oluşturduğu bir tünelin arasından geçiriyordu, ta ki Mina burnundan sert bir tavırla soluyana değin. "Onu bırak," diye terslendi, "Sana nerede olduğunu sordum?" Sesi titreyerek, açıklamaya girişti, bir okul arkadaşının annesi onu evinde çaya davet etmişti ve- "Ben senin kostümünü seçtiğini düşünüyordum," dedi Mina çok usulca. "Şey, seçiyordum ama..." Henry masanın üzerine açılmış parmaklarına baktı uzun uzun. "Eğer birinin evine gidecek idiysen niçin bana bildirmedin?" Şimdi avazı çıktığı kadar bağırıyordu, "Lanet olası bir telefonumuz var bizim." Her ikisi de sustu, Mina'nın sesinin yankısı

odada beş dakika kaldı. hâlâ başının içinde çınlıyordu Henry'nin ve derken Mina sakince, "Zaten hiç aldırış etmiyorsun. Yukarı çık ve üstünü değiştir," dedi. Söyleyebileceği ve böylelikle çok iyi yapabileceğini bildiği şeyler vardı Henry'nin, ama sözcüklerin hiçbiri kafasında değildi, bütün var olan görebildiği şeylerdi, parmak eklemleri, onların altındaki sofra örtüsünün motifi dikkatini çekiyordu, söylenebilecek hiçbir şey yoktu. Mina'nın sandalyesinin arkasından kapıya doğru yürürken, Mina dönüp onu dirseğinden tuttu, "Bu sefer söylenme yok," dedi ve sonra onu itti. Merdivenlerin tepesinde, onun söylediği şeyi düşündü Henry, söylenme yok. aşağılanma için, geciktiği ve öğlesonrası ritüelini bozduğu için yeni bir kostüm. Düzenli bir şekilde yatağın üzerine konulmuş olan, önceki kızın aynısına yaklaştı. Düşünmeden giysilerini çıkardı, Mina'nın cinnetini, onu bir yabancı kılmak için duyduğu kötü zorlanmayı yeniden açığa vuramıyordu, derken Mina'dan korku duydu, artık ondan korku duyuyor ve ürperiyordu, soğuk kumaşı derisinin üzerine çekiyor, beyaz dar pantolonu giyiyor ve Mina duraksadığını düşünür diye acele ediyordu. Beceriksizce ince deri bağcıkları çekiştirdi, parmakları hareketini sürdürdü ve peruğu yerinden aldı, onu başına oturtmak için aynanın önünde durdu, orada dururken gözlerini yukarı kaldırdı, hareketleri dondu, karnının çukurunda gene o hareketi hissetti, çünkü Mina şimdi yatak odasındaydı, serbestçe sırtına dökülen saçları, solgun ve gergin derisi, burnu. Henry tastan el aynasını aldı, yüzünü her yandan seyretti, gözleri farklı renkteydi, daha maviydiler ve burnu biraz daha büyüktü. İlk bakış, ilk bakışın şoku hâlâ onunla birlikteydi. Peruğu çıkardı, palyaçomsu bir görüntü vardı, parti kıyafetiyle kısa siyah saçları onu güldürdü. Peruğu yeniden taktı, odada kısa bir dans yaptı, hemen Henry'yle Linda oluverdi, Linda'ya arabadakinden daha yakındı, artık onun içindeydi ve Linda da onun içindeydi. Artık bir baskı kalmamıştı, Mina'nın öfkesinden kurtulmuştu, bu kızın içinde görülmez olmuştu. Linda okuldan geldiğinde onun saçlarını fırçalamasını gördüğünde yaptığı gibi peruğu fırçalamaya başladı, uçları kırmamak için sondan başlıyor ve aşağı doğru iniyordu.

Hâlâ aynanın önündeydi ki Mina birdenbire içeri girdi, aynı su-

bay ünifoması vardı üzerinde, yüzü son seferdekinden daha bile sertti, onu omuzlarından tutarak çevirdi, böylelikle Henry'nin yüzü ondan öteye çevrildi, sonra Mina, soluğunun altında usulca mırıldanarak, giysiyi arkadan bağladı. O da peruğu iyice taradı, Henry'nin iç çamaşırlarına dokunmak için elini bacağının iç tarafında gezdirdi ve, tatmin olmuş halde, yüzünü kendisininkine döndürmek için onu kendi etrafında çevirdi, böylelikle Henry, Mina'nın makyajlı yüzünün siyah ağır çizgilerini, yağlanmış saçlarının düz tellerini yakından görünce aynı kımıltısız korkuyu hissetti. Mina onun üzerine eğildi, onu yakınına çekti, alnını öperek, "Yapacaksın," dedi ve onu elinden tutarak sessizlik içinde aşağıya götürdü. Bu kez, içkileri o doldurdu, iki bardak dolusu kırmızı şarap. Mina reverans yaptı, bardağı onun eline uzattı ve ökçelerini vurup yalancıktan hırçın bir sesle, "Gördün mü, tatlım," dedi. Henry alışılmadık bardağı tuttu, bardağın hafif renklendirilmiş sapı bütün eliyle tutamayacağı kadar kısaydı, onu her iki eliyle tuttu. Özel günlerde Mina ona bira limonata kokteyli veriyordu, diğer günlerde ise sadece limonata. Şimdi Mina, sırtını ateşe dönerek ayağa kalktı, omuzları tam arkada, bardak ise kabaran göğsüyle aynı hizadaydı, "Şerefe," dedi ve iki büyük yudum aldı, "hepsini iç." Henry dilinin ucunu ıslattı, acı tatlı ürpertisini bastırdı, sonra gözlerini kapatarak ağzını içkiyle doldurdu ve diliyle onu boğazının gerilerine kadar çabucak itti, bu şekilde bütün tattan kaçınmış oluyor ama yine de paslı bir tat duyumu sonradan ağızda kalıyordu. Mina şarabını bitirdi, şimdi onun da kendininkini bitirmesini bekliyordu ve dolaptan doldurmak üzere boş bardağını aldı, şarabı masanın üzerine koydu ve tabakları getirmeye başladı. Henry başı dönerek ve kendini gerçek değilmiş gibi hissederek, Mina'nın sessizliğine hayret içinde, ocaktan bir yemek taşımasına vardımcı oldu. Oturdular, Linda ve Henry, Henry ve Linda. Yemek sırasında Mina, "Şerefe," diyerek bardağını kaldırdı, içmeden önce onun kendisininkini doldurmasını bekledi ve bir kez, daha fazla şarap koymak için kalktı. Artık her şey kayıp gidiyordu, baktığı bütün şeyler kendilerinden sürüklenip uzaklaşıyorlar ama aynı zamanda da aynı yerde kalıyorlardı, nesneler arasındaki uzam dalgalanıyordu, Mina'nın yüzü par-

çalanıp kımıldıyor ve imgeleriyle kaynaşıyordu, bu yüzden odayı kımıltısız duruma getirmek için masanın kenarına yapıştı Henry ve bunu yaparken Mina'nın kendisini gördüğünü gördü, onun cesaretlendirme anlamına gelen çarpık gülümsemesini gördü, onun kahve demliğini getirmek için üç ekseni üzerinde süreklenen odanın devinimine karşı ağır ağır uzaklara sürüklendiğini gördü ve eğer gözlerini kapayacak olsa eğer gözlerinizi kapayacak olsanız dünyanın kenarından düşebilirdiniz, dünya ayaklarınızın yakınlarında bir yerden başlayarak yukarı doğru hareket ediyordu. Bütün bunların arasında da Mina konuşuyordu, bilmek istiyordu, öğlesonrasını nasıl geçirmişti, öteki evde ne yapmıştı, böylece bütün bunları ona anlatabilmek için Henry diline hâkim oldu, kendi sesinin hafifçe yandaki odadan, ağzının çatısındaki yapışkandan kurtulup içeri girdiğini işitti, "Biz ve...eğlendik, o bizi şeye götürdü..." ta ki Mina'nın anırma, havlama, gülme seslerine boyun eğip de vazgeçene değin, "Ooo benim küçük kızcağızın biraz çok fazla ileri gitmiş," ve Mina bunları söylerken Henry'ye doğru yalpalıyordu, koltukaltlarından tutarak onu kaldırdı yarı taşıyıp yarı sürükleyerek onu koltuğa götürdü onu orada kucağına doğru çekti ve bacaklarını koltuğun yanından sarkıtmak için vücudunu döndürdü, bir güreşçi gibi her yanına sımsıkı sardığı kollarıyla başını salladı, Henry kendini kurtarabilmek için kollarıyla bacaklarını bir arada kımıldatamıyordu, onu sımsıkı yakalamıştı Mina, düğmeleri açılmış ceketinin arasından yüzüne sertçe bastırıyordu, orada onun kolları arasında öylesine dönerken, birdenbire kımıldamanın birdenbire kusmak olacağını biliyordu Henry. Mina bu kızı ister gibiydi ve Henry yüzünü onun göğsüne daha yaklaştırıyordu, çünkü subay ceketinin altında hiçbir şey yoktu, çünkü Mina'nın gevşek yaşlı memelerinin hafif kokulu buruşuk derisine karşı Henry'nin yüzünden başka hiçbir şey yoktu ve Mina'nın eli Henry'nin boynunun arkasını kavramıştı, Henry kahverengi ince kumaşın dışına kımıldıyamıyordu, ansızın kendini çekip kurtarmaya cesaret edemiyordu, midesinde neler olduğunu biliyordu, Mina şarkı söylemeye ve öteki eli Henry'nin elbise katmanlarında dolaşmaya, uyluklarının etrafında gezinmeye başladığında bile ve yarı konuşur, yarı şarkı söyler bir sesle, "Bir

askerin bir kıza ihtiyacı vardır, bir askerin bir kıza ihtiyacı vardır," dediğinde bile kımıldayamıyordu, onun solumasının gitgide daha şiddetlenen ve derinleşen ritmine kapılarak Henry onunla birlikte yükseliyor ve düşüyor, kendini daha yakına çekilmiş hissediyor, gözlerini Mina'nın memelerinin gri-mavi solgunluğuna açıyordu, bir ölü insanın yüzünü hayal ederken olduğu gibi gri ve maviydi memeleri. "Kusacağım," diye mırıldandı Henry onun vücuduna doğru ve ağzından gürültüsüzce kahverengi-kırmızı bir yemek ve şarap karışımı aktı, subay ceketinin içindeki ölüm solgunluğu renginde. Artık Muna onu tutmadığından başından kayan peruğuyla birlikte yere yuvarlandı, kırmızı ve kahverengi lekeler beyaz-pembe döşemede iz bıraktı, şimdi olan biten ucuz ve bayağı gözüküyordu, Henry peruğu tamamen çıkardı, "Ben Henry'yim," dedi çarçabuk. Mina bir süre kımıldayamadı, oturup, gözlerini döşemede duran peruğa dikmişti, sonra ayağa kalkarak Henry'nin üzerinden atladı, yukarı doğru yöneldi ve Henry etrafında dönen odasından onun banyo musluğunu açtığını işitebiliyor ve yuvarlandığı yerde öylece oturuyor, halı motiflerinin parmakları arasında kımıldayışını seyrediyor, kustuğu için kendini daha iyi hissediyor, hareket edemiyordu.

Mina banyodan gündelik bir giysi içinde döndü, artık kendisiydi, Henry'nin ayağa kalkmasına yardım etti, onu ateşin yanına götürüp elbisesinin düğmelerini çözdü, elbiseyi alıp mutfakta bir kovanın içinde suya yatırdı. Peruğu yerden aldı, Henry'nin elini tuttu ve ona, her çıkılan basamak için bir çocuğa şarkı söyler gibi "Bir ki üç...bir ki üç," diyerek basamakları nasıl çıkacağını öğretti. Henry'nin yatak odasında Mina, elbiselerinin geri kalan kısmını çıkarırken Henry onun omzuna yaslandı, Mina sürekli konuşup dururken onun pijamasını buldu, *Mina*'nın ilk sarhoşluğuydu bu...ertesi gün hiçbir şey anımsayamayacaktı ve Henry, onun ne dediğinden emin olamadan ama sesinin tonunun iyi olduğunu düşünerek, Mina'nın giysisini tanıdığı gibi onu tanıdı, yatakta sırtüstü uzandı, Mina'nın eli alnında odada bir süre kaldılar; bu arada Mina, aşağıdan, yarı şarkı söyler yarı konuşur bir sesle; "Bir askerin bir kıza ihtiyacı vardır, tıpkı bir aslanın bir yeleye ihtiyacı olması gibi, kula-

ğına sözler fısıldamak ve öpüp acısını azaltmak için," diye şarkı söylüyordu. Mina onun saçlarını okşadı ve Henry ertesi sabah uyandığında, peruk yanında yastığın üzerindeydi, geceleyin yere düşmüş olmalıydı.

Uyanınca Linda'yı düşündü ve gözlerinin ardındaki sızıyı ve odada sabah olunca kaybolan bir duygu olduğunu. Aşağıda Mina, "Öğle yemeği ister misin, uykudan kaldırmak istemedim seni," dedi, ama Henry okula gitmek üzere giyinmişti, kancadan çantasını aldı, kapıdan çıktı, sokağı geçti, Mina dönmesi için arkasından bağırdı, nemli rüzgâr saçlarını karıştırıyordu, önceki gece bir kafa karışıklığı yaşamıştı ama, emindi, Mina onunla bir şey kaybetmişti ve bu şimdi, Mina'nın zayıflayan sesinden kaçıp uzaklaşmayı kolaylaştırıyordu. Linda'ya koşuyordu. Okulda özürlerini belirtti, hastaydı ve gerçekdışı da değildi bu, rengi öğleden sonra hasta olduğuna inanacakları kadar beyazdı. Öğle sonrası derslerinin başlangıcı için sırasına koşuyordu, ona doğru gelirken, Linda orada gülümseyerek, eline bir not sıkıştırmaya hazır onu bekliyordu. Üzerinde "Pazar günü geliyor musun?" yazan bir kâğıt parçasıydı. Kâğıdı çevirdi ve bu sabah özgürce koşarken hissettiği aynı ruhla, evet, diye yazdı, Linda onu parmaklarıyla alsın diye kâğıdı sıranın altına doğru tuttu, kızın parmakları onunkine kenetlendi ve bir iki saniye ayrılmadı, kâğıdı kavradı ve ayrıldı. Midesinde cehennem, kasıklarında biraz kan, ergenlik öncesi bir deri içinde kımıldayarak bahar çiçekleri gibi açtı, giysilerinin katlarına yayıldı ve yazılı not hiç kimsenin dikkatini çekmeden yere düştü.

Ona aynaya şöyle bir bakmasını söyleyebilir miydi, görünüşlerle kaynaşmış Henry'yle Linda'nın ayna anda nasıl tek bir kişi olduklarını; Henry kendini özgür hissetti, Mina içeri girmeden önce bir dans hareketi yaptı, ona söylemek istedi, ama Mina hakkında bütün öteki açıklamaları da yapmak istedi; nereden başlayabilirdiniz, gerçekte oyun olmayan oyunlar nasıl açıklanırlar? Bunun yerine ona, o öğleden sonra alacağı maskeden, bir çeşit canavardan söz etti, "Ama seni kaçırmaktan çok güldürmek için," dedi ve bu ona, partiden söz etmesi anlamına geliyordu, adı Mina'nınkiyle birlikte davetiyenin üzerindeydi, herkes kılık değiştirmiş olacak ve hiç

kimse sizin kim olduğunuzu bilmeyecekti, herkes istediğini yapabilirdi çünkü önemli değildi. Herkesin gitmesinden sonra boşalan oyun alanındaydılar, hiç kimse sizin kim olduğunuzu bilmediğinde yapabilecekleri şeyler hakkında hikâyeler uydurdular. Gelmek istiyor muydu Linda? İstiyordu, çok fazla istiyordu. Annesi oyun alanını geçip onlara doğru geliyordu, Linda'yı öptü, elini Henry'nin omzuna koydu ve hepsi birlikte arabaya yürüdüler. Linda annesine Henry'nin maskesinden ve Henry'nin partisinden söz etti, Claire ona gidebileceğini söyledi, parti eğlenceli olacağa benziyordu. Hoşçakal dediler.

Soluk soluğa dükkândaydı, Mina için yeniden eve gecikmek istemiyordu. Tezgâhın arkasındaki adam, küçük oğlanlara neşeli ve komik olmayan bir şekilde hitap eden biriydi, "Ateş nerede?" dedi Henry dükkânına girdiğinde ve Henry acelesini belli etmeye uğraşarak, ona çabucak, "Maske için geldim," dedi. Dükkân sahibi yavaşça tezgâha eğildi, şakası dudaklarının köşesinde titreyip duruyordu ve onu söyleyebilmek için bekleyemedi. "Çok komik, maskenizin yüzünüzde olduğunu düşünmüştüm ben," ve gülüşüne onun da katılmasını bekleyerek Henry'nin yüzünü seyretti. Henry ayıp olmasın diye gülümsedi, "Benim için saklayacağınızı söylemiştiniz onu." "Bir bakalım," dedi adam, takvimdeki rakamları inceleme işini büyük bir şova dönüştürerek, "Eğer yanılmıyorsam," soluğunu tuttu ve yavaşça verdi, "eğer yanılmıyorsaaam bugün salı." Müşterisi Henry'ye gözlerinin içi gülerek baktı, kaşlarını kaldırdı, müşterisinin sinirli hareketler yapışını seyrederek, "Hâlâ var mı sizde o?" dedi ve kaşları yine kalkmış halde bir parmağıyla havaya doğru işaret etti, can sıkan bir budalaydı bu adam. "Şimdi mesele de bu ya, hâlâ var mı o bende?" Henry şiddetin nasıl gerçekleştirildiğini anlamaya başlarken adam tezgâhın altına uzanıyordu, "Bir bakayım, burada nelerimiz var," ve maskeyi çıkardı, Henry'nin maskesini. "Onu benim için sarabilir misiniz, bir sır olarak kalması gerekiyor, anlıyorsunuz ya." Henry ilk kez onun yaşlı olduğunu fark edip kendini biraz üzgün hissetti. Adam maskesini kalın kahverengi kâğıtla iki kat olarak dikkatlice sardı ve içinde taşıması için ona bir file buldu. Şimdi sessizleşmişti, Henry onun kö-

tü şakalarını sürdürmesini arzu ediyordu, en azından bunları anlayabilirdi. Fileyi tezgâhın üzerinden Henry'ye uzatırken, adamın bundan sonra söylediği tek sözcük, "İşte," oldu. Henry dükkândan ayrılırken hoşçakalın dedi ama adam arka odaya dönmüş, onu işitmemişti.

Mina önceki akşamdan hiç söz etmedi, bunu yapmak yerine, onun için pastayı dilimledi, çok ve hızlı konuştu, evden ayrılış şekline çarçabuk mizahi bir gönderme yaptı, yeniden kendine döndü. Mutfakta Henry giysiyi bir su kovası içinde gördü, az bulunan ölü bir balık gibiydi. Duraksamayla konuşuyordu, "Bu arkadaşım, ailesi benden pazar gününü onlarla birlikte geçirmemi istedi." Mina uzak görünüyordu, "Gerçekten mi, erkek arkadaşınla tanıştım mı ben, onu niye partiye çağırmıyorsun?" "Çağırdım bile, pazar günü oraya gitmemi istiyorlar," dedi, arkadaşının cinsiyetini belirtmemek niçin önemliydi? Mina dalgındı, "Bakalım," ama Henry orada arkasındaydı, arkasından mutfağa gidiyordu, "Onlara yarın bildirmem gerekiyor anlıyorsun ya," ve sesinin değişmesiyle bunu izleyen sessizlikten bir yanıt bekledi. Mina gülümsedi, eliyle Henry'nin saçlarını gözlerinden çekti, dostça ve yumuşak başlı bir edayla, "Bildirmen gerektiğini sanmam, sevgilim, dün gece yapmadığın ev ödevine ne diyelim," dedi ve onu usulca merdivenin dibine doğru yöneltti, Henry bir yana doğru adım attı, "Ama gitmemi istediler, gitmek istiyorum," dedi. Mina neşeliydi, "Ben gerçekte öyle düşünmüyorum, sevgilim." "Gitmek istiyorum." Mina elini onun omzundan çekti, çenesi ellerinde en alt basamağa oturdu, ve uzun bir süre boyunca düşünmeye koyuldu, derken "Peki sen bütün gün arkadaşlarınla birlikteyken ben ne yapacağım pazar günü?" Bu ani bir değişiklikti, Henry önce isteyen biri iken şimdi veren biri olmuştu, ayakta duruyor ve Mina ayakları dibinde oturuyordu, söyleyecek hiçbir şey yoktu, uyuşmuştu Henry. Bir süre sonra Mina, "Peki?" dedi ellerini ona doğru uzatarak, Mina onun iki elini kendi ellerinde tutabileceği noktaya kadar ona biraz daha yaklaştı Henry, Mina gözlüklerinin üzerinden ona baktı, onları çıkardı ve Henry onun gözlerinin kenarında biriken ıslaklığı gördü. Yanlıştı bu, korkunç bir şeydi, şimdi üzerinde korkunç bir ağırlığı hissediyordu

Henry, insanlar bu denli önemli olabilirler miydi? Mina ellerini daha da sıktı, "Pekâlâ," dedi Henry, "Kalacağım."

Henry'nin kollarının yanı başında onu kendine daha yaklaştırmaya uğraştı Mina, ama Henry ellerini çekip kurtardı ve onun etrafından dönerek yukarıya koştu. Yatağından kahverengi takım elbiseyi aldı ve onu sandalyenin üzerine astı, sırt üzeri yatağa uzandı, Linda'nın görüntüsünü suçluluk duyarak kendinden uzaklaştırdı. Mina içeri girdi, yüzüne dikkatle bakarak onun omzunun yanına oturdu, bu arada Henry onun yüzüne bakmaktan kaçındı, gözlerini yeniden görmek istemiyordu, Mina ise oturmuş, battaniyenin köşesiyle oynuyor, onu parmağıyla başparmağı arasında sıkıştırıyordu. Mina, parmaklarıyla onun saçlarını taradı, Henry durmasını bekleyerek içten içe gerildi, parmaklarının yüzüne yaklaşmasını istemiyordu, şimdi istemiyordu. "Bana kızgın mısın, canım?" Hâlâ onun yüzüne bakmayarak başını salladı Henry. "Bana kızgınsın, bunu görebiliyorum." Mina masanın yanında durdu, onun üzerinden kaba bir tahta parçası aldı, Henry aylardır onun üzerinde oyma işi yapıyordu, onu bir kılıç balığına benzetmeye çalışıyordu, ancak gövdesine güç ya da kıvrım veremiyordu, hâlâ sadece bir tahta parçasıydı, bir çocuğun balık tasarımıydı. Mina döndü ve onu elinde çevirdi, ona bakıyor, ama görmüyordu. Tavanda, yukarıya çıkarken yarı yolda iki kola ayrılan büyük merdiven vardı ve Linda'yla Claire yatak odasında yastık dövüşü yapıyorlardı, herhalde Claire Linda'yı neşelendirmek istiyordu çünkü okuldaki ilk günüydü ve kalın kaşları olan uzun boylu adam Claire'le aynı yatakta yatıyordu. "Gerçekte gitmek istiyorsun, öyle değil mi?" dedi Mina. "Önemli değil, gerçekten o kadar önemli değil," dedi Henry. Mina tahtayı elinde çevirdi, "Gitmek istiyorsun, bu yüzden gidiyorsun." Henry yatakta oturdu, insanların oynamaktan hoşlanabilecekleri özel oyunları bilecek kadar büyük değildi, yeterince büyük değildi, bu yüzden, "Pekâlâ o zaman, gideceğim," dedi. Mina, güçsüz kılıçbalığı hâlâ elinde olduğu halde, odadan ayrıldı.

Henry ağır kapı tokmağını kaldırdı ve beyaz kapıya doğru bıraktı. Claire onu karanlık koridordan geçirerek aşağıdaki mutfağa

götürdü, "Linda çoğu pazar sabahlarını yatakta geçirir," dedi, floresan ışığıyla aydınlatılmış mutfağa vardılar, "yukarıya çıkıp onunla oynayabilirsin ama önce benimle konuşup sıcak bir şey de içebilirsin." Henry kadının, paltosunu almasına izin verdi, yeni takım elbisesine hayran olması için etrafında döndü; "Oyun oynayabileceğin bazı giysiler bulmalıyız sana," dedi kadın. Ona içmesi için kakao yaptı, onu konuşarak oyaladı, Henry ani sürprizlere karşı hazırlıklı değildi. Onun Linda'yla arkadaş olmasına memnun oldu Claire, öyle dedi ve Linda'nın ondan hep söz edip durduğunu söyledi. "Senin resmini ve bir de çizimini yaptı, ama onları sana göstermez, biliyorum." Claire onu tanımak istiyordu, bu yüzden Henry ona eskici dükkânlarından topladığı şeylerden söz etti, mukavva tiyatrosundan ve bütün eski kitaplardan ve sonra da Mina'dan söz etti, eskiden sahnede olduğu için ne kadar iyi hikâyeler anlattığından, daha önce böyle bir kerede hiç bu kadar konuşmamıştı ve ona her şeyi anlatacaktı, giyinip kuşandıklarından, sarhoş olduklarından, ama kendini tuttu, bunu nasıl söyleyeceğinden emin değildi ve onun kendisinden hoşlanmasını istiyordu; eğer ne kadar sarhoş olduğunu ve Mina'nın üzerine kustuğunu söylese belki de ondan hoşlanmazdı Claire. Ona bazı oyun giysileri getirdi, açık mavi bir süveter ve Linda'ya ait olan rengi atmış bir blucin, onları giymesi sorun olur muydu, böyle sordu ona Claire, Henry gülümsedi ve hayır, dedi. Claire telefona cevap vermek için mutfaktan ayrıldı, arkasından Henry'ye yukarıya Linda'nın odasına çıkan yolu kendi başına bulabileceğini sesleniyordu, merdivenlerin dibine inen karanlık koridora yeniden girince, her iki uç dışında niçin hiçbir ışık olmadığını anlayamadı Henry. Sahanlıkta masif sandığın yanında durdu, parmağıyla pirincin üzerindeki figürlere dokundu, ön sırada zengin kişilerle bir tören alayı, belki de evli çiftin akrabalarıydılar, hepsi de arkalarında kabarıp şişen kostümleriyle sokağı ve kaldırımları dolduruyorlardı, hepsinin de sırtları dik ve gururluydu ve onların arkasından kasabalılar geliyordu, ayaktakımındandı bunlar, her biri eline bir şarap bardağı almış, sarsak adımlarla yürüyüp yanındakini iteliyor, sarhoş bir halde ön sıradakilere gülüyordu. Onun yanında açık bir kapı vardı, Henry de içeri baktı, bir yatak odasıydı, şimdi-

ye değin gördüğü en büyük yatak odasıydı, ortada hiçbir duvara dayanmayan geniş çift kişilik bir yatak vardı. Odanın içine doğru birkaç adım attı, yatak yapılmamıştı, ortasında toplanmıştı ve şimdi orada yüzükoyun uyuyan bir adam olduğunu görebiliyordu, dondu kaldı, sonra kapıyı arkasından sessizce kapatarak yeniden çarçabuk gerisingeri sahanlığa yürüdü. Bavulun üzerine bırakılmış olan Linda'nın giysilerini anımsadı, onları buldu ve Linda'nın odasına giden ikinci merdiveni koşarak çıktı.

Linda yatakta oturmuş, beyaz mukavva üzerine karakalem resim çiziyordu, Henry odaya girerken onunla konuştu: "Niçin bu kadar soluk soluğasın?" Henry yatağın üzerine oturdu. "Merdivenleri koşarak çıktım, yatak odalarından birinde uyuyan bir adam gördüm, ölüymüş gibi gözüküyordu." Linda çizimi yere düşürdü, güldü. "O Theo'dur, sana ondan söz etmedim mi?" Çarşafı çenesinin etrafına çekti. "Pazar günü erken uyanıyorum ama öğlene kadar kalkmıyorum." Henry ona giysileri gösterdi, "Annen bana bunları verdi, üstümü nerede değiştirebilirim?" "Burada, elbette, ayağının dibinde bir askı var, takım elbiseni dolaba koyabilirsin." Linda çarşafı daha da yukarıya çekti, öyle ki şimdi sadece gözleri görülebiliyordu, Henry'nin takım elbisesini asmasını, yanına pantolonu ve ceketi olmaksızın yeniden gelip oturuşunu seyrediyordu, Henry, Linda'nın vücudunun sıcaklığının kalın battaniyelerin arasından geçip çıplak bacaklarına eriştiğini hissedebiliyordu, ağırlığını onun ayakları üzerine verdi, yastığın üzerine bir yelpaze gibi yayılmış sarı saçlarına dikkatle baktı. Birdenbire nedensiz, her ikisi de güldüler, Linda elini yatağın dışına kaydırıp onun dirseğine asıldı. "Niçin sen de içine girmiyorsun?" Henry ayağa kalktı, "Pekâlâ," Linda kıkırdayarak bir ördek gibi örtülerin altına daldı, böyle yaparken boğuk bir sesle ona sesleniyordu, "Ama önce bütün giysilerini çıkarman gerekiyor." Henry bunu yaptı, onun yanına yatağa girdi, vücudu Linda'nınkinden daha serindi ve uzanıp, göğsü onun sırtına değdiğinde onu ürpertti. Linda yüzünü ona dönmek için yana devrildi, pembe yarı karanlıkta, hayvansı ve süt kokuyordu, bunu kendi kendine anımsadığında pazar gününün başlangıcı ve sonu olduğunu görüyordu, kalbi yastıktan kulağına doğru güm güm atı-

yordu, bir keresinde başını kaldırarak Linda'nın saçlarını serbest bırakmasını sağladı, çoğunlukla okuldan konuştu, onun oradaki ilk haftasından, tanıdığı arkadaşlardan ve öğretmenlerden, günün başka şeylerle geçmiş olması, Linda'nın blucinini ve süveterini giymiş olması, öğle yemeğini yemesi ve Hampstead Heath'de hiçbir yöne gitmeden kaynaşan binlerce kişiyle yürümesi mümkün gözükmüyordu. Linda'yla Kenwood House'daki resimleri görmeye gittiler, resimlerde soğuk tepeden bakan hanımefendiler, onların gelecek vaat etmeyen çocukları vardı ve Rembrandt'ın önünde uzun bir süre durarak onun orada bulunan en iyi tablo ve belki de dünyadaki en iyi tablo olduğuna hükmetti, gerçi Linda figürün etrafındaki karanlıktan hoşlanmıyordu, onun odasını görmek istiyordu o, sonra Samuel Johnson'ın kameriyesinde oturdular, elbette ki ünlü bir yazardı ama nesiyle ve ne zaman ünlüydü? Sonra da, kışın yarı karanlığında yüzlerce kişiyle birlikte Heath'den geçerek döndüler, Henry hava almak için battaniyelerin arasından çıktı ve Linda yüzünü onun göğsüne dayadı sonra o da battaniyelerin arasından çıktı, orada alınları değerek uzandılar ve yarım saat kadar uyukladılar, hepsi, uyuduğu yarım saat içinde oldu, hepsi bir çeşit uzamış rüyaydı. Gerçek olan yarım saat ya da daha fazla yatmaktı, o gece evde kendi yatağındayken her şey gözüne böyle göründü.

Hiç böyle düşünmemişti, olaylar hiçbir zaman sizin onların olacağını düşündüğünüz gibi değildir, tam olarak değildir, çünkü o gün, Mina kırmızı ampulleri unuttu ve dükkânlar kapalı olduğundan şimdi almak için de çok geçti. Punch tarifi de bir zarfın içindeydi, şimdi onu aramak için vakit yoktu, bunun yerine Mina, çoğunlukla şaraptan oluşan bir kasa içki, çünkü hemen herkes şarap severdi ve sevmeyenler için de iki büyük yuvarlak şişe elma şarabı aldı. Ödünç aldığı şey teyp değildi, Henry hiç teyp görmemişti, Bayan Simpson'ın oğlundan ödünç alınan eski bir pikaptı ve Bayan Simpson'dan ödünç alınan eski plaklardı. Önceden, partiyi zihninde canlandırdığında, ev daha büyüktü, odalar salon gibiydi, konuklar tavanların yüksekliği karşısında cüceleşmişlerdi, müzik kulaklarına her yandan gümbürdüyordu, kıyafetler egzotikti, yabancı

prensler, gulyabaniler, gemi kaptanları ve benzerleri ve işte o da maskesini takmıştı. Ama şimdi, ilk konuğun gelmesinin vakti yakındı, odalar her zamankiyle aynı boyuttaydı, zaten niye öyle olmasındı ki, bir köşeden müzik geliyordu, sesi cızırtılı ve sıkıcıydı ve işte ilk konuklar gelmişti, Henry otuz şilinlik yüzüyle onlara şaşkın bir bakışla kapıyı açınca, gördü ki, konuklar sıradan insanlar olarak kılık değiştirmişlerdi, buna hiç kılık değiştirme denebilir miydi? Davetiye kartını iyice okumuşlar mıydı? Kapıyı açık tutarak yanında durdu, sessizdi, önünden geçip içeriye akın ederlerken hafifçe başını salladı, maskesinde özel hiçbir şey olmadığını düşünüyor gibiydi, kapıyı açık tutan birisinin küçük oğluydu sadece, içeriye ikişer ve dörderlik gruplar halinde akın ettiler, gülüyorlar ve çekingenlikle konuşuyorlar, kendi içkilerini koyuyorlar, gülüyorlar ve daha az çekingenlikle konuşuyorlar, gri takım elbiseli ve siyah takım elbiseli erkekler, elleri ceplerine iyice daldırılmış, konuşurken birbirlerine doğru gidip geliyorlar, kır saçlı kadınlar bir araya toplaşıyorlar, bardaklarına parmaklarıyla dokunarak, hepsi de aynı görünüyorlardı. Mina yukarıdaydı, aşağıya süzülmeyi, konuklarıyla dikkat çekmeden ve kılık değiştirmiş halde kaynaşmayı planlıyordu, Henry etrafına bakındı, buraya inmiş bile olabilirdi Mina, burada ona benzeyen hiçbir kadın ya da hiçbir erkek yoktu. Konuşan gruplar arasında dolaştı, erkeklerde tuhaf bir şey vardı, kadınlarda tuhaf bir şey vardı, birinin kalçaları, ötekilerin omuzları, kısa bir adam, saçsız ve kokulu, boynu gömleğine göre çok inceydi, kravat düğümü yumruğu büyüklüğündeydi, Mina'yı arayarak geçerken Henry'ye doğru eğildi: "Siz Henry olmalısınız." Sesi ince ve pürüzlüydü, "o olmalısınız, yüzünüzdeki bakıştan anlayabiliyorum bunu." Gülmek üzere doğruldu, başka herhangi bir kimsenin yaptığı şakayı işitip işitmediğini görmek için döndü, Henry bekliyordu, dükkânda böyleydi, başka insanların şakalarına gülmek üzere bekliyordu. Saçsız kısa boylu adam ona döndü, onunla uzlaşmak istiyordu, daha alçak bir sesle, "Elbette boyunuzdan siz olduğunuzu anlamıştım, azizim. Kim olduğumu biliyor musunuz benim?" Henry başını salladı, adamın parmaklarını saçsız başına koyuşunu, işaret parmağıyla başparmağı arasındaki deriyi kaldırışını ve beyin

ya da deri değil de saçlarını gösterişini seyrediyordu, dalgalı kıvırcık siyah saçlar, adam şimdi, onları yeniden başının derisiyle örttü, "Şimdi tahmin edebilir misiniz? Edemez misiniz?" Hoşlanmıştı, besbelli hoşlanmıştı, Henry'nin kulağına fısıldamak için eğildi, "Senin Lucy Teyzen," ve sonra yürüyüp gitti, bir teyze olmayan şu teyzelerden biri, sabahları kahve içmeye gelen ve Henry'yi küçük tiyatro kumpanyasına isteyen Mina'nın bir arkadaşı, kumpanyaya katılmasını hep istiyor ve onun retlerinden yılmıyordu, Mina, belki de kıskanç, onun katılmasını istemiyordu, hiç tehlike yoktu. Ama Mina, bu geniş kalçalı adamlardan, bu tıknaz kadınlardan hangisi Mina idi? Yoksa o hâlâ, onların hepsinin de daha fazla şarap içmelerini mi bekliyordu? Son günlerde ilk deneyimini, sonradan bir kovanın içinde suya yatırılan giysisini anımsayarak maskesinin arasından şarap içti Henry, şimdi neredeydi o? Tat almamaya çalışarak şarabı çabucak boğazından aşağıya itti, dişlerinin üzerindeki paslılık duygusu dilinden etkilenmemişti, Mina'yı arıyor, az sonra kılık değiştirmemiş olarak gelecek olan Linda'yı bekliyordu, ona buna gerek olmadığını, çünkü tanınmadığını, bir yabancı olduğunu ve bütün yabancıların kılık değiştirmiş olduklarını söylemişti. Ama bu, herkesin ayakta durduğu, konuştuğu, şakalar yaptığı, bir gruptan ötekine hareket ettiği bir parti miydi? Sesler yüzünden işitilemeyen pikabı hiç kimse dinlemiyordu, plağı hiç kimse değiştirmiyordu, partilerde böyle mi oluyordu? Plağı kendi değiştirdi, plağın lime lime olmuş, soyulan mukavva kabına uzanmıştı ki, bir el bileğini tuttu, yaşlı bir eldi bu ve gözlerini kaldırınca yaşlı bir adam, çok yaşlı bir adam gördü, bir omzunun üzerine doğru eğilmiş, tam ceketinin azıcık altından fırtlayan bir kamburu gizliyordu, yüzünde kılları ayrık ayrık duran bir sakal vardı, dudaklarının üzerinde yağlı bir nokta göze çarpıyordu ve burada hiç kıl bitmemişti; bu adam onun bileğini tuttu, kavradı ve sonra bıraktı, "Zahmet etme, zaten hiç kimse müziği işitemez." Henry adamın yüzüne baktı, kendini savunmak için şarap bardağını aldı, "Kılık değiştirmiş biri misin sen, herkes kılık değiştirdi mi?" Adam omzunun üzerine işaret etti, incinmemişti, "Bunu nasıl gizlersin?" dedi. "Hepsi onun bir parçası olabilir, demek istiyorum ki içi doldurulmuş olsun ya da olma-

sın..." diyerek uzaklaştı Henry, sesini uğultu içinde yitirdi, adam sırtını ona dönüp sesleniyordu, "Dokun ona, hadi dokun ve bana içinin doldurulmuş olup olmadığın söyle." Şarap gibi, bu şeyler de hızlı yapılabilirse yapılabilirler, onu çabucak midene yuvarla; uzandı ve adamın sırtına dokundu, elini geri çekti, yine aynı şeyi yaptı ve bu sırada adam içinin doldurulmuş olup olmadığını söylemek için bunun yeterli olmadığını belirtti, bu kez adamın sırtındaki kambura parmağıyla dokundu, Henry gülümseyen dehşet dolu yüzüyle, her yöne dağılmış saçlarıyla, şaraba batmış renkli dudaklarıyla, bu küçük sırıtan canavar yaşlı adamın hem sert hem de yumuşak olan kamburuna parmaklarıyla dokundu, ta ki adam tatmin olup da arkasını dönene kadar, "Öyle bir şeyi gizleyemezsin," dedi ve salonun öteki ucuna yürüdü, orada insanlara sırıtıp bardağından içki içerek ayakta durdu. Henry bardağını doldurdu ve konuşanların oluşturduğu çemberler arasında dolaşarak o da içkisinden içti, çevresinde sesler yükseliyor ve alçalıyordu, sızlanmalı org sesi durunca başı döndü, destek almak için masaya yaslanmak gereğini duydu, bekledi, Mina neredeydi, Linda neredeydi? Onların hiçbiri birbirlerine karşı şaşkınlık duymuyorlardı, bu konuşmacılar ve içkiciler, kılık değiştirmiş oldukları varsayılırsa kim olduklarını biliyorlardı, konuşmak zor gelmiyordu onlara, istediğinizi yapabilmek diye bir sorun yoktu, kendiniz olmadığınızda yine de biri oluyordunuz ve birisinin suçu yüklenmesi gerekiyordu, suçu, neyin suçunu? Henry masayı kenarından her iki eliyle daha sıkıca kavradı, ne suçuydu bu? Şimdi ne düşünüyordu? Gitgide daha fazla şarap içiyor, siniri her on saniyede bir bardağı ağzına götürmesine yol açıyordu, çünkü dikkat çekmiyordu, çünkü bir yetişkinler partisinde hiç kimse değildi, onlar içeri girdiklerinde kapıyı açık tutan küçük bir oğlan çocuğuydu, çünkü hayal ettiği gibi tavırlarında kendinden emin değildi, çünkü bütün bunları dört bardak şarapta görüyordu. Odanın uzak tarafında bir gruptan bir adam çıkıp geldi, elinde bardakla geri geri sarsak adımlarla yürüyordu, arkasındaki büyük koltuğa düşüverdi ve orada, arkadaşlarına gülerek, ona gülerek uzandı. Henry'nin sözcükleri kafasının içinde bir tahtanın üzerindeki büyük sayılar gibi sendelemeye devam ediyorlardı, aklına yavaş ya-

vaş geliyorlardı, masadan ayrılacak olsa yere düşerdi. Yere düşen canavar mı yoksa Henry mi olacaktı, suç kimindi? Şimdi ona geri dönüyordu, başka birisi gibi giyinmişti ve onlar gibiymiş gibi yaparak onların yaptıklarının suçunu üzerinize alıyordunuz, yoksa onlar olarak yaptıklarınızın mı? Büyük sayılar çok yavaştı, bütün bunların bir anlamı vardı, Mina akşam yemeği için giyindiğinde, yaptığını yaptığında kim olduğunu düşünüyordu? Ender görülen bir deniz hayvanı gibi kovadaki giysi, ıssız oyun alanında duruyorlar ve insanın kılık değiştirmiş halde ne yapabileceği konusunda şaka yapıyorlardı, hem yaşlı hem de genç görünerek onlara doğru yürüyordu Claire, bacağını havluyla silen subay da, yataktaki adam da, Rembrandt'ın başının arkasındaki siyahlık, ta orada duran Linda dedi ki, ta orada duran Linda, odanın öteki tarafında Linda vardı, sırtı Henry'ye dönüktü, çağlayan gibi saçları Harikalar Diyarındaki Alice'inki gibiydi, Henry'nin seslenmelerini işetemeyeceği kadar çok sayıda başka ses vardı, Henry masayı bırakamıyordu. Linda, koltuğa düşen adamla konuşuyordu, koltuktaki adam, koltuktaki adam, bu büyük sayılar, koltuktaki adam Linda'yı kucağına çekiyordu, Linda ve Henry, Henry yatak odası aynasının önünde duruyor ve özgür hissediyordu, küçük bir dans hareketi yapıyordu Henry ve Linda, adam Linda'yı kucağına çekiyor ve onu orada başının arkasında sımsıkı kavrıyordu, kımıldayamayacak kadar korkuyordu Linda, dehşete kapılmıştı, dilini kıpırdatamıyordu ve bütün bu sesler arasında onu kim işitirdi ki? Bir eliyle gömleğinin düğmelerini çözüyordu koltuktaki adam, sesler bu uyumsuz koronun uğultusunu gitgide artırıyordu, hiç kimseyi göremiyordu, koltuktaki adam Linda'nın yüzünü sımsıkı kendine bastırıyor, onu bırakmıyordu, Henry suçun kimde olduğunu düşünüyordu? Masayı bıraktı ancak dengesiz adımlarla ve çok yavaşça, midesinde hissettiği şarapla kalkarak, kalabalık odada onlara doğru hareket etmeye başladı.

Joanna Russ
Dişi Adam

Edebiyat/Çev.: Çiçek Öztek/211 sayfa/ISBN 975-539-280-7

"Erkeğe nasıl mı dönüştüm, anlatayım size; önce kadına dönüşmem gerekti..." Okurun bu anahtar cümleyle girebileceği *Dişi Adam*'da Joanna Russ bilimkurgu-ütopya türünde, kadın varlığının iç-uzayını gezegenlerarası bir düzlemde, alegoriler kurarak anlatıyor.

"Kadın yüzlü bir erkek. Erkek aklına sahip bir kadın" olan *Dişi Adam*'ın fantastik bakışı, Jung'un erkekteki kadın/kadındaki erkek (anima-animus) ruhbilimsel merceğiyle yansıtılırken, okuyanı William Blake'in şu sözüyle karşı karşıya getiriyor: "Aşırılık Yolu Bilgelik Sarayı'na çıkar."

Romandaki dört "J"den Joanna, günümüzdeki "bizim dünyamız"da yaşayan ve gerçek Adam'ı arayan, huzursuz bir kadın. Jeannine'in dünyası ise, geçmişi değişik olsa da "Büyük Bunalım'ın hâlâ sürdüğü bizim dünyamız". Güçlü bir kadın olan Janet, yüzyıllardan beri hiçbir erkeğin yaşamadığı, "gelecekteki bizim dünyamız"dan yeryüzüne gelen bir elçi. Jael ise, bu üçlüyü Erkekdiyarlılar-Kadındiyarlılar fantastik karşıtlığıyla yüz yüze getiriyor ve kadın-erkek çatışmasını çarpıcı bir biçimde göz önüne seriyor.

İç monologlar, teatral diyaloglar, çarpıcı betimlemelerle eşzamanlı olarak yansıtılan bu dört kadın "aslında bir kadın mı?" sorusu romanın sonuna kadar okurun peşini bırakmıyor.

"Joanna Russ, çağdaş edebiyatın en ilgi çekici kadın kahramanları arasına girecek kahramanlar yaratmış."
Marge Piercy, *American Poetry Review*

"Büyük bir saygıyla okunmayı hak eden, son derece şaşırtıcı bir kitap. Ayrıca olağanüstü komik."
Elizabeth Lynn, *San Francisco Review of Books*

"Usta bir edebiyatçının elinden çıkmış,
korkutucu derecede güçlü bir roman."
Douglas Barbour, *Toronto Star*

David Lodge
İyi İş

Edebiyat/Çev.: Ülkü Demirtepe/352 sayfa/ISBN 975-539-335-8

Çağdaş İngiliz edebiyatının, bol ödüllü yergici yazarı David Lodge'un en önemli romanlarından birini sunuyoruz: *İyi İş*. Thatcher dönemi İngilteresi'nde, hayali bir sanayi kentinde geçen bu romanda, iş dünyasında yaşanan kıran kırana rekabetten genel müdürlüğe kadar yükselerek muzaffer çıkmış 'başarılı' bir erkek ile, hayatını on dokuzuncu yüzyıl sanayi romanına ve kadın araştırmalarına adamış, son derece parlak bir akademik kariyeri sürdüren, feminist ve solcu bir kadının yolları kesişiyor...

Hükümet 1986 yılını Sanayi Yılı ilan etmiştir. Üniversite ile sanayii kaynaştırmak ve aralarında işbirliği sağlamak amacıyla tasarlanan Gölge Programı çerçevesinde, her üniversiteden bir öğretim üyesi sanayideki üst düzey bir yöneticiyi sömestr boyunca haftada bir gün gölge gibi izleyecek, bütün günü onunla geçirecektir. Sanayi romanı uzmanı Dr. Robyn Penrose, böylece üniversite tarafından haftanın bir gününü bir mühendislik firmasının genel müdürü Victor Wilcox'la geçirmek üzere görevlendirilir. Bu zorunlu birliktelik başlangıçta iki taraf için de tam bir kâbustur. Kendisini akademik çalışmalarından koparan bu gölgelik görevinden hiç hazzetmeyen, özgürlükçü ve idealist Robyn, paradan başka hiçbir şeye saygı duymayan, bütün hayatını çalıştığı şirketi nasıl kâra geçireceği üzerine kurmuş Victor'ın dünyasında bir deprem etkisi yaratacaktır. Farklı değerleri, özellikle de hiç örtüşmeyen ahlâk anlayışları yüzünden birbirlerini yiyen bu iki insanın hayatları artık eskisi gibi olmayacaktır...

Lodge, arka planını acımasız politikalarıyla Thatcher döneminin oluşturduğu bu romanda, birbirinden çok farklı iki dünyayı çarpıştırarak, içinde yaşadığı toplumun ince bir mizahla dokunmuş parodisini sunarken, sınıflar arasındaki diyalog eksikliğine de keskin bir eleştiri yöneltiyor. *İyi İş,* hiç kuşkusuz taşıdığı başlığın hakkını veren bir roman.

"Olağanüstü bir zekânın ürünü... Kitap David Lodge'un kuşağının en iyi romancılarından biri olarak ciddiye alınması gerektiğini kanıtlıyor."
Anthony Burgess / *Observer*

"David Lodge, bu romanında eşine az rastlanan bir gözlemci, zekâsına hayran bırakan bir güldürü ustası olduğunu yeniden kanıtlıyor. *İyi İş*, akademik dünyayla endüstri çevrelerinin çelişkilerini ince bir alaycılıkla sergileyen parlak bir yergi örneği."
Cevat Çapan

David Lodge
Terapi

Edebiyat/Çev.: Meram Erdoğan/352 sayfa/ISBN 975-539-395-1

İyi İş'te bizi üniversite kampusunun kaynayan küçük dünyasında dolaştıran David Lodge, bu kez modern zaman efsanelerinin üretildiği televizyon camiasına buyur ediyor. Milyonlarca kişinin izleyip, kahkaha efektli komutlarla nelere gülmesi gerektiğini öğrendiği bir sitcom'un senaryo yazarının bireysel öyküsü aracılığıyla çağımızdaki yeni insanlık hallerinden bir "terapi" hikâyesi anlatıyor bize.

Laurence "Tubby" Passmore yarışı kazanmış, hiçbir sorunu olmayan başarılı bir adamdır görünüşte. Bol parası, istikrarlı bir evliliği, kendi hayatlarını kurmayı başarmış iki yetişkin çocuğu ve "platonik takıldığı" bir sevgilisi vardır. Ayrıca Londra dışında muhteşem bir eve ve rüyalarının arabasına da sahiptir. Yegâne sorunu bir gün dizine ansızın saplanıveren, bir daha da onu hiç terk etmeyen ve çaresi de bir türlü bulunamayan menşei belirsiz bir ağrıdır... Zira bütün kazanılmış ödüllere rağmen Tubby mutsuzdur; ne fizyoterapi ne aromaterapi, ne bilişsel davranış terapisi ne de akupunktur, derdine devadır. Depresyon, anksiyete, panik atak ve uykusuzluk yakasını bırakmamaktadır. Günün birinde tesadüfen tanıştığı varoluşçu filozof Kierkegaard'ın yapıtlarına gömülür, "tatmin edici düş kırıklıklarını" öğrenir, filozofun memleketi Danimarka'ya bile gider... Yeni saplantısının heyecanıyla yaşarken felaketler silsile halinde dört bir yandan üstüne saldırmaya başlar. Gerek özel hayatında gerekse meslek hayatında ansızın patlak veren sorunlar yüzünden Tubby bundan böyle bir de "seksin, tenisin ve kariyerin olmadığı bir hayata" mı mahkûm olacaktır yoksa?

Lodge çağımız insanının zaaflarını, saplantılarını, çelişkilerini, tatminsizliğini ve yalnızlığını tiryakilik yaratacak eşsiz ironisiyle ele alıp, roman boyunca bu bakış açısını tutarlı bir biçimde korurken, din, aile, ahlâki çöküş, masumiyetin yitirilişi, varoluş gibi ciddi meselelere el atmaktan geri durmuyor.

"Mizah ve merhametin kanatlarıyla havalanan bu romanla, Lodge'un büyük ustası Dickens'ın yüzünü kara çıkarmadığı kesin... Muhteşem bir roman."
Daily Express

"Lodge hâlâ savaş sonrası dönemin en iyi romancılarından biri olduğunu kanıtlıyor; *Terapi* size kesinlikle iyi gelecek."
Time Out

Paul Griffiths

Bendeniz ve Marco Polo

Edebiyat/Çev.: Güzin Özkan/167 sayfa/ISBN 975-539-179-7

Her büyük edebi eser gibi bu kitap da ele avuca sığmıyor. Onun için "Hakikatin çoğulluğunu ve değişkenliğini anlatıyor" ya da "Doğu ile batıyı karşı karşıya getiriyor" ya da "Batının temel değerlerini sorguluyor" ya da "Okuyucuyu zamanda ve mekanda yolculuğa çıkarıyor" diyenler olacaktır. Ama tarihin koca bir dilimi ve dünyanın yarısı bir kaleidoskobun içine sokulmuş, insanlık durumu bütün karmaşıklığı ve renkliliğiyle seyrimize sunulmuşken, böyle klişelere söz düşer mi?

En iyisi sözü yazara bırakalım: "Kıskandığım, onun şahsı değil, sureti, hatırası. Belleğimin yarattığı mahluk ruhumu bürüdü. Bana ait olanı tanınmaz, keyif vermez, sevilmez kıldı. Şu ana kadar yaptıklarını ilelebet yapabilir: Kinsai'nin ada-mabetleri ile durgun sulara bakan sarayları arasında mekik dokuyabilir, refakatçisinin kerametlere ışık tutan incelikli açıklamalarını dinleyebilir, ülkesinden sonra aklına da hakim olamadığını hissetmeye başlamış bir hükümdarın maiyetinde yer alabilir, Beihai parkında dolaşabilir, bir cariyenin kollarında kendinden geçebilir. Benim derdim, hatırladıklarımın özgürlüğüne ortak olmak, onun gibi bir bellek kahramanı haline gelmek. Belki
elinizdeki kitabı yazmamın nedeni de bu, başka zihinlere girme, oralarda gezip tozma arzusu. Boşuna mı uğraşıyorum? Göreceğiz. Siz ve ben."

"Yirmi yıl sonra Çin'den Venedik'e dönen Marco Polo bir savaşa katılır ve Cenevizlere esir düşer. Hücre arkadaşı, roman yazarı Pisalı Rustichello'dur, Polo'yu ona anılarını yazdırmaya ikna eder. Kalem, dinleyecek, dudak bükecek, değiştirecek, süsleyecektir. Ortaya çıkan ironiler, belirsizlikler, olgu-kurgu kaymalarıdır postmodern yazarın malzemesi... Eco, Calvino, Perec gibi Avrupalı yazarların oluşturduğu gelenek çerçevesinde felsefi, ansiklopedik, renkli, gerilimli, şaşırtıcı bir Çin bulmacası."
The Good Book Guide

"Anlatım örgüsü Arap kaligrafisi kadar zarif... Paul Griffiths muhteşem yazıyor."
The Daily Telegraph

Pauline Melville

Karnından Konuşanın Öyküsü

Edebiyat/Çev.: Oya Dalgıç/320 sayfa/ISBN 975-539-292-0

İlk romanı *Karnından Konuşanın Öyküsü* ile günümüz İngiliz romanının en önemli adlarından biri olan Pauline Melville, Güney Amerika'nın savanalar ve ormanlarla kaplı ülkesi Guyana'nın farklı kültürlerini, ırklarını, girift yaşam tarzını değişik bireylerin ruh dünyalarındaki labirentlerde dolaşarak anlatıyor. Yerli ve Batılı kültürlerin trajik sonuçlar doğuracak ölçüde birbirlerini yanlış anlamayı sürdürüşlerini yeniden keşfediyor. Guyana'nın yaşamını bütün renkleri, kokuları, sesleriyle efsanelerin potasında eritirken, savana-kent-orman eksenindeki canlı betimlemelerini göz kamaştırıcı bir mozaik içinde sergiliyor.

Şehvet, korku, dinsel baskı, felaketin eşliğinde yaşanan şiddetli tutkular lirik bir üslupla anlatılıyor romanda.

Karnından Konuşanın Öyküsü'nde, iki kardeşin, Beatrice ile Danny'nin 1919 Güneş tutulması sırasında yaşadıkları tutkulu ilişkiden doğan çocukları Oğulcuk; yerlilerin "dev çekirge" dedikleri Peder Napier; savanaların tozlu yaşamı ile kent yaşamı arasında gidip gelen Chofy ile İngiliz sevgilisi Rosa kolay kolay akıldan çıkmayacak portreler.

Bu baş döndürücü öyküde Melville trajedi ile komedinin, büyü ile akılcılığın, tensel sıcaklık ile soğuk entelektüel gözlemin sıradışı bir sentezini kurarken; kurumların, mitlerin, batıl itikatların yüzyıllar boyunca insanoğlunun önüne yığdığı engelleri delmeyi başarıyor.

"Kitap çekici, yepyeni bir ses tarafından anlatılıyor. Melville hem zekâya, hem duygulara yaslanarak alışılmamış, duygusallığa düşmeyen, zengin bir üslupla yazıyor. Son derece buğulu bir öyküyü, soğukkanlı bir bakışla işleyerek, insanın zihnini aydınlatan bir roman yaratmış. Onun, son yıllarda ortaya çıkan gerçekten özgün birkaç yazardan biri olduğuna inanıyorum."
Salman Rüşdi

Alison Fell

Bayan Gulliver Cüceler Ülkesinde

Edebiyat/Çev.: Zeynep Çiftçi/288 sayfa/ISBN 975-539-360-9

Bu kitabın kahramanı "Bayan Gulliver" yabancımız değil. Jonathan Swift'in ilk kez 1726'da yayımlanan ve bir yergi başyapıtı olarak edebiyat tarihinde haklı bir yer edinen eserini, okurlar kimi zaman *Gulliver'ın Gezileri* diye, kimi zaman *Güliver'in Seyahatleri* diye okuyup tanıdılar. Bu romana aşina olanlar, o dönem İngiltere'sinin yaygın değer ve inançlarının temsilcisi konumundaki bir cerrah ve kaptan olan Lemuel Gulliver'ı da, denize açılıp ortadan kaybolmasından sonra geçirdiği köklü değişimleri de hatırlayacaktır. Ne var ki aynı okurlar, geride bıraktığı saygıdeğer eşi Mary Gulliver hakkında, olup bitenlere çaresizce seyirci kalışı dışında pek bir şey hatırlayamayacaktır.

Şair ve romancı Alison Fell, geride bırakılmış bu silik roman kahramanı için yepyeni bir hayat, yepyeni bir kader hayal ediyor. Swift'in romanında payına fazla bir şey düşmeyen bu kırık gönüllü kadın kahraman, Alison Fell'in hayal gücünü arkasına alarak kendine ait bir maceraya yelken açıyor. Bu yolculuk sorumsuz, sevgisiz ve bencil bir koca yüzünden bastırılmış kadınlığını yeniden keşfetmeye, kendini tanımaya, hayatı ve aşkı öğrenmeye dönüşüyor... Hikâyeyi anlatan ise kuşaklar boyunca sahiplerinin hem sırdaşı ve yoldaşı hem de kölesi olmuş İskoçyalı bir oyuncak bebek *Lady Mary*. Kadınlık dünyasındaki güzellikten erdeme, annelikten eşliğe, aşktan sevgiye, politikadan ekonomiye, cilt bakımından eğitime, erotizm ve sekse açılan kocaman yelpazede söyleyecek çok şeyi olan bir ateşli bilge.

Bay ve Bayan Gulliver'ların maceraları belki birbirine benzemiyor; ama ikisini birbirine bağlayan ortak nokta, ikisinin de hayat değiştirici birer keşif yolculuğuna çıkmış olması. Bu kitapta "esas kahraman" olan Bayan Gulliver ise kendi ruhundaki hapishaneleri, cinselliğine vurulmuş kilitleri, onu mutlu olmaktan alıkoyan engelleri keşfederek dönüyor bu zorlu ve sürprizli yolculuktan...

Bayan Gulliver Cüceler Ülkesinde zekice kurgulanmış, eğlenceli, kesinlikle cüretkâr ve kadınların dünyasına dair samimi bir roman. Akıcı üslubu, renkli coğrafyası, masalsı gerçeküstücülüğü ve hiç düşmeyen temposuyla benzerine az rastlanan, kesinlikle erkeklerin de okuması gereken bir roman.

"Olay örgüsüyle modern gerilim romanlarını aratmayan, mücevher değerinde, şık bir roman..."
New Statesman

"Göz kamaştırıcı bir başarı...zekâ dolu, berrak, komik ve felsefi."
Literary Review

Jim Crace
Ölürken

Edebiyat/Çev.: Nuray Çabuk/176 sayfa/ISBN 975-539-393-5

Baştan belirtelim! *Ölürken*, boş vakitlerini hoşça geçirmek isteyen okurları, alışıldık bir olay örgüsü bekleyenleri hayal kırıklığına uğratacak bir romandır. Ölüm üzerinde, çürüme üzerinde, ahret üzerinde düşünürken, insanı irkiltecek imgelerle karşılaşmaya cesareti olan okurlarını arıyor.

Hani okuyup bitirdikten sonra, bir daha sizi hiç terk etmeyen metinler vardır ya... Yıllar geçer, karakterleri ve olay örgüsünü açık seçik hatırlayamazsınız belki, ama kitabın duygusu sizinle kalır. İşte elinizdeki kitap onlardan biri.

Çağımızın en cüretkâr, entelektüel açıdan en kışkırtıcı yazarlarından birinin gerçek edebiyat okurunun zihnine musallat olacak bu kışkırtıcı romanı, geçmişle bugün arasında gidip gelerek farklı bir seyir izliyor.

Öğleden sonra, Bariton Körfezi. Rüzgârın önünde savrulan kumlar zaman zaman şarkı söylediği için böyle deniyor buraya. İkisi de zooloji doktoru olan Joseph ile Celice, orta yaşlı ve cazibe yoksunu bu evli çift, sahilde çıplak, sere serpe uzanmışlar. Otuz yıl önce ilk kez sevişikleri yer burası. Bugün, geçmişte "öldürücü" bir tutkuya mekân olmuş bu sahilde bulunuş nedenleri, "geçmişi yineleme" dürtüsüyle kapıldıkları bir nostalji nöbeti. Aynı zamanda da geçmişten kalan bir hayaleti "gömme" arzusu.

Ancak bu metruk ve nostaljik plaj, bu kez bir sevişme yerine hunharca işlenen bir cinayete sahne olacak. Ölümün günü olacak bugün...

Yazar, Joseph ile Celice'in hayatlarını ve müstehcen ölümlerini çürüme ve dirilme gibi, daha geniş bir doğal süreç bağlamına yerleştirirken, bu süreci hiçbir ayrıntıyı atlamadan, şaşırtıcı ve büyüleyici bir özgünlükle, günbegün anlatıyor. Hem de düzyazıda şiire yaklaşarak ve okurunu garip bir biçimde rahatlatarak. Çürüme ve dirilme, bu romanda eşanlamlı. Başka hiçbir yerde olmadığı kadar...

"Crace büyük olasılıkla yaşadığımız çağı gelecek kuşaklara tarif eden yazar olacak."
Hudson Review

"Beckett'ın ölümünden beri yazılmış en iyi kitaplardan biri."
London Evening Standard

Pascal Bruckner

Güzellik Hırsızları

Edebiyat/Çev.: Mustafa Balel/208 sayfa/ISBN 975-539-394-3

Neden "güzel insanlar"ın davranışlarında, konuşmalarında bir farklılık vardır? Bacak bacak üstüne atarken, saçlarını savururken, vücut dillerine yön veren o çalım, o aşırı özgüven, sanki her daim izleniyorlarmış gibi "hava basma" nereden gelir? Peki, güzellik bir suç mudur? Sadece bazı insanlara bahşedilen bir lütuf mudur? Telafisi imkânsız bir haksızlık mıdır? Çirkinlere yönelik bir "mutsuzluk saldırısı" olmasın?

Bruckner'e göre bazı hikâyeler insanı eğlendirir, bazıları da hayatını ikiye böler! *Güzellik Hırsızları*'nda yazar, "bölücü" bir hikâye anlatıyor: İnsanlığı doğuşundan beri meşgul eden "güzel" ve "çirkin" doğmanın/yaşamanın hikâyesini. Güzellerin hayatta ilgi çekme, istediğini daha kolay elde etme gibi birçok avantajları olduğunu göz önünde bulundurarak bu kez çirkinlerden yana söz alıyor. Hayata kötü başlamış olan çirkinlerin maruz kaldığı tahribatı, eksik yaşanan öfkeli cinselliklerini dillendiriyor; okuru, onların karanlık dünyalarına doğru bir gezintiye çağırıyor. Çirkinlerin "Güzellikten nefret ediyorum, çünkü ondan yoksunum" çığlığına kulak veriyor. Güzellerin masum olmadıklarını, avantajlı başlamış oldukları hayatı, çirkinleri mutsuz kılmak, hayatlarını karartmak için kullandıklarını gösteriyor.

Oysa, "sürekli bakılma ve hayran olunma" ihtiyacı ile yaşayan güzellik, birileri onu alkışladığı sürece vardır. Hayranlık bakışları başka yere yöneldiğinde, güzelliğin parıltısı azalır, solar. Bu yüzden kendilerini delicesine beğenen tanrısal yaratıkları, güzelliklerini besleyen bütün iltifatlardan uzak tutmalı ki, çirkinlere de hayatta yer açılsın.

Bir gün güzeller güzeli bir kadın ve nişanlısı İsviçre'de geçirdikleri kayak tatillerinden dönerken şiddetli bir kar fırtınasına yakalanırlar. Sığınmak için ıssız bir dağ evinin kapısını çalarlar...

Pascal Bruckner insan doğasının en temel özelliklerine dair kimi soru ve sorunları sürükleyici bir üslupla kaleme almış. Ortaya, okuru zaman zaman ürperten, çoğu zaman da baştan çıkaran bir roman çıkmış.